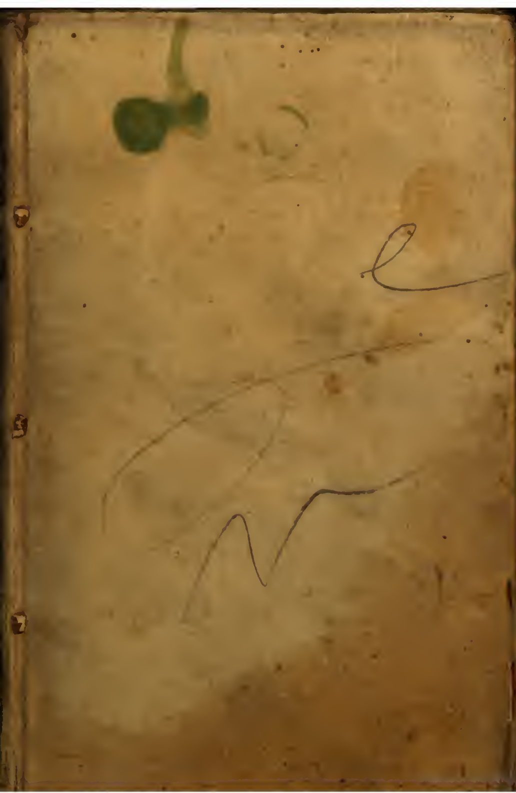

D. GREGORII NAZIANZENI, COGNOMENTO THEOLOGI, SELECTARVM EPISTOLARVM LIBRI QVATUOR Græcolatini.

IN VSVM STVDIOSÆ IVVENTVTIS NVNC PRIMVM SEPARATIM EDITI.

ADDITIS NONNVLLIS EX ANTHOLOGIA GRÆCORVM Epigrammatis.

Cum gratia & priuilegio Cæsareæ Maiestatis.

INGOLSTADII,
Ex Typographia ADAMI SARTORII.
ANNO M. D. XCVIII.

DE D. GREGORIO SANCTVS HIERONYMVS.

GREGORIVS primùm Sasimorum, deinde Nazianzenus Episcopus, vir eloquentissimus, præceptor, à quo scripturas explanante didici: ad triginta millia versuũ, omnia opera sua composuit, è quibus illa sunt. De morte fratris Cæsarij, περὶ φιλοπτωχίας, laudes Machabæorum, laudes Athanasij, laudes Maximi Philosophi post exilium reuersi, quem falso nomine quidam Heronis superscripserunt: quia est & alius liber, vituperationem eiusdem Maximi continens, quasi non licuerit eundem & laudare & vituperare pro tempore. Et liber hexametro versu virginitatis & nuptia-

nuptiarum contra ſe differentium. Aduerſum Eunomium liber vnus, de Spiritu ſancto liber vnus, contra Iulianum Imperatorem liber vnus. Secutus eſt autem Polemonem dicendi charactere: viuoque ſe, Epiſcopum in loco ſuo ordinans, ruri vitam Monachi exercuit. Deceſſitque ante hoc fermè triennium, ſub Theodoſio Principe.

LIBER

LIBER PRIMVS EPISTOLARVM SELECTARVM.

Γρηγόριος Ἀνυσίῳ.

Ἧκεν ἡμῖν παρὰ σοῦ γράμματα, τήν τε ὑγείαν δηλοῦντα, καὶ ὅτι σοι κατὰ νοῦν [a] ἐξέβη τὰ τῆς ἐκδημίας. καὶ πᾶσα τῷ Θεῷ χάρις. εἰ δὲ καὶ ἡμεῖς ἔχοιμέν τι τοιοῦτον περὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιστέλλειν, πλείων ἡ χάρις.

[a] ἐκβαίνω.

Gregorius Anysio.

Redditæ sunt nobis tuæ litteræ, quæ te commoda valetudine esse, profectionemq́; tuam tibi ex animi sententia cessisse significant. Quo nomine ingentes Deo gratias habeo. Quod si nos quoque aliquid eiusmodi de nobis scribere possimus, maiores gratias habiturus sum.

Γρηγόριος Γρηγορίῳ Νύσσης.

2. Περὶ ὧν ἐπέσταλκας, οὕτως ἔχομεν. οὔτε [a] ὑπερορώμενοι δυσχεραίνομεν, καὶ τιμώμενοι χαίρομεν. τοῦ μὲν γὰρ ἡμεῖς ἄξιοι. τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας φιλοτιμίας. προσεύχου περὶ ἡμῶν. τῇ βραχυλογίᾳ συγγίνωσκε. πάντως γὰρ εἰ καὶ μικρὰ ταῦτα, σιωπῆς γε μακρότερα.

a ὑπεροράω.

Gregorius Gregorio Nysseno.

De iis quæ scripsisti, ita sentio. Nec me contemni ægrè fero, & honore affici lætor. Illo enim digni sumus: hoc ambitionis nostræ est. Ora pro nobis: Breuitati ignosce. Nam profectò etiamsi hæc parua, silentio tamen longiora sunt.

Γρηγόριος Βιταλιανῷ.

3. Οὐ συνεχῶς [a] ὁμιλοῦμέν σοι, τὸ δὲ αἴτιον, ὅτι πολλοὶ περί σε, καὶ οἷς ἥκιστα χαίρομεν. εἰ δὲ, [b] ἀνακαθάροις σεαυτὸν τῶν πολλῶν, καὶ σύνοικον ἔχοις τὴν ἀρετὴν, [c] ὄψει καὶ χωλῶν δρόμον, ὡς ἡ παροιμία. τοῦτο καὶ [d] ὑπισχνούμεθα σὺν θεῷ, καὶ πράξομεν.

a ὁμιλέω. b ἀνακαθαίρω. c ἕπομαι. d ὑπισχνέομαι.

Gregorius Vitaliano.

Haud aſsiduè tecum verſamur. Si cauſam quæris, quia multi circum te ſunt, etiam hi, quibus minimè

nimè delectamur. Quod si à multis te repurges, ac virtutem contubernalem asciscas, claudos quoque, vt vulgò dici solet, currentes videbis. Hoc, Deo iuuante, & pollicemur & faciemus.

Γρηγόριος Νικοβούλῳ.

Τὸ λακωνίζειν οὐ τοῦτό ἐστιν, ὥσπερ [a] οἴει, ὀλίγας συλλαβὰς γράφειν, ἀλλὰ περὶ πλείστων ὀλίγας. οὕτως ἐγὼ καὶ βραχυλογώτατον Ὅμηρον λέγω, καὶ πολὺν τὸν Ἀντίμαχον. πῶς; τοῖς πράγμασι κρίνων τὸ μῆκος, ἀλλ' οὐ τοῖς γράμμασι. 4.

a οἴομαι

Gregorius Nicobulo.

Laconicè loqui non est, vt putas, paucas syllabas scribere, sed de plurimis rebus paucas. Atque hac ratione ego & maximè breuiloquum Homerum esse pronuncio, & prolixum Antimachum. Quî tandem istud? nimirum rebus, non autem litteris, longitudinem æstimans.

Τῷ αὐτῷ.

Ἀεὶ προτιμήσας ἐμαυτοῦ τὸν μέγαν Βασίλειον, εἰ κἀκείνῳ τοὐναντίον δοκεῖ, καὶ νῦν προτιμῶ οὐχ ἧττον διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἢ τὴν φιλίαν. διὰ τοῦτο προτιθεὶς τὰς ἐκείνου ἐπιστολὰς, τὰς 5.

a συζεύγνυμαι. ἐμὰς ὑποτίθημι. καὶ γὰρ ἐπιθυμῶ πανταχοῦ [a] συνεζεῦχθαι ἡμᾶς ἀλλήλοις, καὶ ἅμα τύπον παρέχων τοῖς ἄλλοις τοῦ μετρίου καὶ τῆς ὑφέσεως.

Eidem.

a id est, tametsi ille me sibi anteferat. *Cum Basilium Magnum mihi semper prætulerim, [a] tametsi illi contrarium videatur: tum nũc quoq; præfero, non minùs veritate quàm amicitia motus. Quocirca epistolis illius priore loco positis meas subnecto. Vbiq; enim nos inter nos coniunctos esse cupio: simulq; etiam id ago, vt modestiæ ac submissionis exemplum aliis præbeam.*

Γρηγόριος Θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ.

6. Οἱ τοῦ τιμιωτάτου υἱοῦ Νικοβούλου παῖδες, [a] ἥκασιν εἰς τὴν πόλιν, ταχυγραφεῖν [b] μαθησόμενοι. τούτοις τά τε ἄλλα καὶ οἰκείως [c] ἰδεῖν, καὶ πατρικῶς [d] θέλησον (οὐ γὰρ καὶ τοῦτο κωλύουσιν οἱ κανόνες) καὶ ὅπως ἂν [e] γειτονῶσι τῇ ἐκκλησίᾳ [f] φρόντισον. βούλομαι γὰρ αὐτοῖς καὶ τὸ ἦθος [g] τυποῦσθαι πρὸς ἀρετὴν, τῇ σῇ τελειότητι συνεχῶς [h] ἐντυγχάνοντας.

a ἥκω.
b μανθάνω.
c εἴδω.
d θέλω.
e γειτονέω.
f φροντίζω.
g τυπόω.
h ἐντυγχάνω.

Gregorius Theod. Episcopo.

Charissimi filij inei Nicobuli, pueri ad vrbem profecti sunt, vt celeriter scribendi artem addiscant.

ſcant. Abs te peto, vt, cùm in aliis rebus beneuolo eos ac paterno oculo conſpicias, (neq; enim, quò minùs id quoq; fiat, canones vetant) tum etiam id cures, vt non longè ab Eccleſia habitent. Cupio enim mores quoq; ipſis ad virtutem informari. Quod ſcilicet aſſequentur, ſi perpetuam tecum, hoc eſt, cum homine omnibus virtutum numeris abſoluto, conſuetudinem habeant.

Γρηγόριος εὐδοξίῳ ῥήτορι.

a Ἀλγῶ τῇ νόσῳ καὶ χαίρω, οὐχ ὅτι ἀλγῶ, ἀλλ' ὅτι τοῦ καρτερεῖν τοῖς ἄλλοις εἰμὶ διδάσκαλος. ἐπειδὴ γὰρ τὸ μὴ πάσχειν οὐκ ἔχω, τοῦτό γε τῷ πάσχειν παρακερδαίνω τὸ φέρειν καὶ τὸ εὐχαριστεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς εὐθύμοις, οὕτω δὲ κἂν τοῖς ἀλγεινοῖς· ἐπειδὴ πείθομαι μηδὲν ἄλογον εἶναι, παρὰ τῷ λόγῳ τῶν ἡμετέρων, κἂν ἡμῖν οὕτω [b] φαίνηται.

7. a ἀλγέω. Καρτερειν

λόγος, ἄλογον. parano-maſia. b φαίνομαι

Gregorius Eudoxio Rhetori.

Morbo crucior & gaudeo, non quia crucior, ſed quia aliis patientiæ ſum magiſter. Quoniam enim non id habeo vt dolore vacem, hoc lucri obiter ex dolore facio, quod perfero, & gratias ago vt in lætis rebus, ita etiam in acerbis: quandoquidem illud exploratum habeo, nihil rerũ noſtrarum apud ſum-

mam * *Rationem [filium Dei] expers rationis esse, tametsi ita nobis videatur.*

* Λόγος enim Græcis Theologis Filiũ Dei significat.

Τῷ αὐτῷ.

8\. Πρότερον μὲν αὐτὸς ἔγραφόν σοι τοὺς παρακλητικοὺς [λόγους] (εἰς τὸ πάθος [a] περιπεπτώκεις γὰρ) νυνὶ δέ μοι δοκεῖς αὐτὸς αὖ ἡμᾶς [b] παρακαλέσαι, μικροῦ τὰ ἴσα [c] κακοπαθοῦντας. ἔδει γὰρ ἡμᾶς φίλους ὄντας, μηδ' ἐνταῦθα χωρίζεσθαι. μᾶλλον δὲ, ἤδη παρακέκληκας, οἷς καρτερεῖς, τὸ καρτερεῖν [d] εἰσηγούμενος.

a περιπίπτω. b παρακαλέω. c κακοπαθέω. d εἰσηγέομαι.

Eidem.

Prius quidem leuandi doloris tui causa consolatorias litteras ad te scribebam (prior enim in morbum incideras) nunc autem commodè ipse nos consolari poßis, in iisdem propemodum molestiis versantes. Conueniebat enim nos cùm amicitiæ vinculo inter nos deuincti simus, ne hac quoque in re disiungi. Quin potius iam consolationis officio functus es, nimirum per patientiam tuam, ad patientiam nos exhortans.

Γρηγόριος Ἰουλιανῷ,

9\. Ἔχω τὴν ὑπόσχεσιν καὶ [a] θαρρῶ τῷ τρόπῳ, δι' ὃν ἔχω καὶ τὴν δωρεάν. μάλιστα μὲν οὖν [b]

a θαῤῥέω. b εἴδω.

οἶδε

οἶδε τὸ μέτρον τῶν [c] ἐπιδόσεων, ὁ μέγας τῶν [d] χρεῶν διαλυτής. εἰ δὲ καὶ ἐφ' ἡμῖν ἐστι τὰ τοιαῦτα [e] συντίθεσθαι, παρ' ἡμῶν ἡ θυσία, παρὰ σοῦ τὸ φιλάνθρωπον. [f] μερισώμεθα τὴν ἀντίδοσιν.

c ἐπίδοσις. d τὸ χρέος εος. e συντίθημι. f μερίζομαι.

Gregorius Iuliano.

SPonſionem habeo moribuſq́; tuis confido, propter quos donum quoque habeo. Atqui remunerationum menſuram magnus ille æris alieni diſſolutor maximè nouit. Quod ſi in nobis quoq; ſitum eſt, vt hæc componamus, * à nobis ſacrificium, à te benignitas proficiſcitur. Remunerationem inter nos partiamur.

* id eſt, vt tu in nos benignus, ego ſacrificiis offerendis in te pius & gratus ſim.

Γρηγόριος Θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ.

10.

Αἷμα μὲν ἐμὸν, θρέμμα δὲ ἡμέτερον, * κτῆμα δὲ, Θεῷ τῶν τιμίων προσάγω τῇ σῇ εὐλαβείᾳ τὴν αἰδεσιμωτάτην θυγατέρα ἡμῶν Ἀμαζονίαν τὴν παρθένον· ἧς καὶ τὸ πιστὸν [a] αἰδούμενος, καὶ τῇ ἀῤῥωστίᾳ τοῦ σώματος [b] βοηθῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν πᾶσι χεῖρά τι ὀρέγων, καὶ κηδόμενος, πρᾶγμα ποιήσεις ἐλεύθερον, καὶ τῆς σῆς εὐλαβείας ἄξιον, [c] προσθήσω δὲ, καὶ τῆς ἡμετέρας φιλίας.

* pro κτῆμα τὸ τίμιον θεῷ. a αἰδέομαι. b βοηθέω. c προστίθημι.

Gregorius Theod. Episcopo.

PRopinquã quidem meam, tuã autem alumnam, possessionem verò Deo charam, pietati tuæ offero, nimirum cumprimis venerandam filiam nostram, virginem Amazoniam, cuius tu si & fidem honori habeas, & aduersæ corporis valetudini opem feras, ob idq́ in omnibus rebus manum ipsi porrigas, eiusq́ curam suscipias, rem sanè ingenuam, tuaq́ pietate, adeamdam & amicitia nostra dignam facies.

Γρηγόριος Πανσοφίῳ.

11. Ὅσον [a] Ἰβήρων καὶ ἡμῶν τὸ μέσον, ἡμερῶν οὐκ
a ἴβηρ. ὀλίγων ὁδός. ἀλλ' ἡ φιλία, καὶ τὰ [b] διεστῶ-
b δίϊστημι. τα ποιεῖ πλησίον. τὰ δὲ σύμβολα τῆς ἑορτῆς ὡς
ἡδέα; τὸ δὲ τῆς κλήσεως ὅσον, καὶ τὸ ποθεῖν τὴν
συντυχίαν τὴν ἡμετέραν; τί οὖν ἀντὶ τούτων [c]
c ἐπεύχομαι. ἐπεύχομαί σοι τοσοῦτον; Ἀγαθὸς εἴης τοιοῦτος
ὤν. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ μεῖζον εἰπεῖν, σαυτὸν ὑπερ-
βάλλοιο.

Gregorius Pansophio.

QVantum inter Hispanos, tantùm inter nos quoque interiectum est spatium, hoc est, dierum haud paucorum iter. At amicitia etiam ea, quæ inter se disiuncta & remota sunt, propinqua efficit. Festi

sti porrò symbola quàm læta & iucunda? Quantum item illud est, quod abs te vocamur, congressusq́ noster expetitur? Quidnam igitur tibi pro his tantùm optabo? Bonus vtinam sis, cùm talis sis. Quodsi etiam quiddam maius dicendum est, te ipsum superes. — De his symbolis vide epistolam 32. libri primi.

Γρηγόριος Ἀλυπίῳ.

Φουρτουνάτος, ὁ τὴν ἐπιστολὴν ἐγχειρίζων σοι, φίλος καὶ οἰκεῖός ἐστιν ἡμέτερος. εἰ δὲ δεῖ προσθήκης τινὸς, καὶ διάκονος τῶν [a] ἐπαινουμένων. ταῦτα ἔδει σε [b] μαθεῖν παρ' ἡμῶν. τἄλλα δὲ οἶδ' ὅτι παρὰ σεαυτοῦ [c] προσθήσεις, τὸ οἰκείως ὁρᾶν τὸν ἄνδρα καὶ κηδεμονικῶς, ἐν οἷς ἂν δέηται τῆς σῆς εὐλαβείας. ὡς, ὅ, τι τοῦτον εὖ ποιήσῃς, εὐεργετήσεις ἡμᾶς [d]. 12.

a ἐπαινέω. b μανθάνω. c προστίθημι. d εὐεργετέω.

Gregorius Alypio.

FOrtunatus, qui hanc tibi epistolam reddit, amicus & familiaris noster est, ac si aliquid præterea addendum est, probus & laude dignus Diaconus. Hæc te à nobis discere oportebat. Alia autem, quin à te ipso adiicias, non dubito, hoc est, vt eum beneuolo animo conspicias, eiq́, quibus in rebus pietate tua & ope indiguerit, consultum velis. Certè quidquid in eum beneficij contuleris, eo nos affeceris.

Γρηγό-

Gregorius Theod. Episcopo.

PRopinquã quidem meam, tuã autem alumnam, possessionem verò Deo charam, pietati tuæ offero, nimirum cumprimis venerandam filiam nostram, virginem Amazoniam, cuius tu si & fidem honori habeas, & aduersæ corporis valetudini opem feras, ob idq́; in omnibus rebus manum ipsi porrigas, eiusq́; curam suscipias, rem sanè ingenuam, tuaq́; pietate, adde & amicitia nostra dignam facies.

Γρηγόριος Πανσοφίῳ.

11.

a ἴβηρ. b διίστημι. Ὅσον [a] Ἰβήρων καὶ ἡμῶν τὸ μέσον, ἡμερῶν οὐκ ὀλίγων ὁδός. ἀλλ' ἡ φιλία, καὶ τὰ [b] διεστῶτα ποιεῖ πλησίον. τὰ δὲ σύμβολα τῆς ἑορτῆς ὡς ἡδέα; τὸ δὲ τῆς κλήσεως ὅσον, καὶ τὸ ποθεῖν τὴν
c ἐπεύχομαι. συντυχίαν τὴν ἡμετέραν; τί οὖν ἀντὶ τούτων [c] ἐπεύχομαί σοι τοσοῦτον; Ἀγαθὸς εἴης τοιοῦτος ὤν. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ μεῖζον εἰπεῖν, σαυτὸν ὑπερβάλλοιο.

Gregorius Pansophio.

QVantum inter Hispanos, tantùm inter nos quoque interiectum est spatium, hoc est, dierum haud paucorum iter. At amicitia etiam ea, quæ inter se disiuncta & remota sunt, propinqua efficit. Festi

sti porrò symbola quàm læta & iucunda? Quantum item illud est, quod abs te vocamur, congressusq; noster expetitur? Quidnam igitur tibi pro his tantùm optabo? Bonus vtinam sis, cùm talis sis. Quod si etiam quiddam maius dicendum est, te ipsum superes.

De his symbolis vide epistolam 32. libri primi.

Γρηγόριος Ἀλυπίῳ.

Φουρτουνάτος, ὁ τὴν ἐπιστολὴν ἐγχειρίζων σοι, φίλος καὶ οἰκεῖός ἐστιν ἡμέτερος. εἰ δὲ δεῖ προσθήκης τινὸς, καὶ διάκονος τῶν [a] ἐπαινουμένων. ταῦτα ἔδει σε [b] μαθεῖν παρ' ἡμῶν. τἄλλα δὲ οἶδ' ὅτι παρὰ σεαυτοῦ [c] προσθήσεις, τὸ οἰκείως ὁρᾶν τὸν ἄνδρα καὶ κηδεμονικῶς, ἐν οἷς ἂν δέηται τῆς σῆς εὐλαβείας. ὡς, ὅ,τι τοῦτον εὖ ποιήσῃς, εὐεργετήσεις ἡμᾶς [d].

12.

a ἐπαινέω.
b μανθάνω.
c προστίθημι.
d εὐεργετέω.

Gregorius Alypio.

F*Ortunatus, qui hanc tibi epistolam reddit, amicus & familiaris noster est, ac si aliquid prætereà addendum est, probus & laude dignus Diaconus. Hæc te à nobis discere oportebat. Alia autem, quin à te ipso adiicias, non dubito, hoc est, vt eum beneuolo animo conspicias, eiq;, quibus in rebus pietate tua & ope indiguerit, consultum velis. Certè quidquid in eum beneficij contuleris, eo nos affeceris.*

Γρηγό-

Γρηγόριος τῷ μεγάλῳ Βασιλείῳ.

13.

a ψεύδομαι. b σύνειμι. c κελεύω. d καταδέχομαι.

a Ἐψευσάμην, ὁμολογῶ, τὴν ὑπόσχεσιν, [b] συνέσεσθαί σοι καὶ συμφιλοσοφήσειν, καθομολογήσας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἔτι καὶ τῆς ἐκεῖσε φιλίας καὶ συμφυΐας. οὐ γὰρ ἔχω τι τούτων εἰπεῖν οἰκειότερον. ἐψευσάμην δὲ οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ νόμου νόμον νικήσαντος, τοῦ θεραπεύειν [c] κελεύσαντος τοὺς γεννήτορας, τὸν τῆς ἑταιρείας καὶ συνηθείας. οὐ μὴν παντάπασι ψεύσωμαι ἂν τοῦτο αὐτὸ εἰ [d] καταδέξῃ. τὰ μὲν γὰρ ἡμεῖς σοι συνεσόμεθα· τὰ δὲ αὐτὸς ἡμῖν θέλησον, ἵν᾽ ᾖ τὰ πάντα κοινὰ, καὶ τὸ τῆς φιλίας ὁμότιμον. οὕτω γὰρ ὑπάρξει, καὶ τὸ τούτους μὴ λυπεῖν, καὶ τὸ σοῦ τυγχάνειν.

Gregorius magno Basilio.

Promissis non steti, fateor: quippe iam inde ab Athenis illiusque loci amicitia & animorum connexione (nec enim aptius verbum occurrit) facturum me receperam, vt tecum vitæ consuetudinem haberem, simulque philosopharer. Fidem autem fefelli, haud sponte ac libenter: verùm quod lex legem superarit, èa nimirum, quæ parentes colere iubet, sodalitatis & familiaritatis legem. Non autem prorsus fallam, siquidem hoc gratum tibi futurum est. Partim

tim enim nos tecum erimus, partim ipse nobiscum esse ne quæso graueris, vt omnia sint communia, & æqualis amicitia. Sic enim fiet, vt nec parentes mœrore afficiamus, & te fruamur.

Γρηγόριος Εὐδοξίῳ ῥήτορι.

Πατρὸς [a] εἷς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷα πυνθάνομαι περὶ σοῦ. μόνον [b] ἐπαίρου, καὶ [c] κατευοδοῦ, καὶ βασίλευε. καὶ ἡμεῖς [d] εὐφημήσομεν, κἂν μήπω τὴν φιλοσοφίαν ὁμολογῇς. οὐ γὰρ οἷς λέγεις προσέχομεν μᾶλλον, ἢ οἷς ποιεῖς. ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ μὴ ὁμολογεῖν τὴν φιλοσοφίαν, σφόδρα φιλόσοφον. Ὃ περὶ τοῦ Λυσίου τοῦ Ῥήτορος [e] φησὶν ὁ κριτικὸς Διονύσιος, ὅτι τὸ ἄτεχνον αὐτοῦ, λίαν ἔντεχνον ἦν. 14.

a εἰμὶ. b ἐπαίρομαι. c κατευοδόομαι. d εὐφημέω. e φημὶ.

Gregorius Eudoxio Rhetori

EGregio filii satus es patre, vt de te audio. Tantùm attolle te, prosperè incede, & regna; nosq́; laudes tuas prædicabimus: etiamsi nondum philosophiam profitearis. Neque enim ad ea quæ dicis, magis animum adiicimus quàm ad ea quæ facis. Quandoquidem hoc quoque ipsum, philosophiam non profiteri, valdè philosophicum est, quod de Oratore Lysia censor Dionysius ait, nempe hoc ipsum quod artificio careat, summi artificij esse.

Γρηγό-

Γρηγόριος Βοσπορίῳ Κολωνίας.

15. α αἰσχύνομαι. Αἰδοῦμαί σου τῆς κλήσεως τὸ φιλόπονον. ᵃ αἰσχυνοίμην δ' ἂν ἐμαυτὸν πλέον, μήτ' ἀληθῆ
b δείδω. γράφων. ᵇ δέδοικα μὴ πέρας ἡμῖν ἔχῃ τὰ πράγματα. οὕτως αἰσχύνομαι τὴν ἐμὴν πολιάν, καὶ τὴν κοινὴν τράπεζαν, καὶ τοὺς ἐκ νεότητος πόνους, ἔλαττον παρ' ὑμῖν ἔχων, καὶ τῶν κακίστων,
c οἴομαι. καὶ ὑφ' ὧν ἥκιστα ἂν ᶜ ᾠήθην, ἀπημαζόμενος.

Gregorius Boſporio Colonienſi.

NOminis tui induſtriam ac laboris amorem vereor. Mei autem ipſius me magis puderet, ſi non ad te vera ſcriberem. Metuo ne res noſtræ finem habeant, ita me & ſenectutis iam canæ, & communis menſæ, & iam inde à iuuenili ætate ſuſceptorum laborum pudet, quod inferiore apud vos, quam vel improbiſsimi ac ſceleratiſsimi homines, loco ſim, atq; ab iis, à quibus minimè putaui, contemnar.

Γρηγόριος Ἐπιφανίῳ.

16. α προκαλέομαι. Νόμῳ ᵃ προκαλοῦμαι νόμον, τὸν κελεύοντα
b ἐξηγέομαι. τιμᾶσθαι πατέρα τῷ κελεύοντι διδάσκεσθαι παῖδας. νῦν μὲν ᵇ ἐξηγοῦμαί σοι πρὸς τὰ κάλλιστα·

λισα· καὶ οἷον δεξιὰν φιλίας [c] δέχου τὰ γράμ- c δέχομαι.
ματα. εἰ δὲ [d] ἀντεπεπιθείης, καὶ πολλάκις τοῦτο d ἀντεπι-
ποιεῖν [e] βουληθείης, ἴσως ποιήσεις καὶ γέροντα αἰχ- τίθημι.
μητὴν, οὐδὲν τοῦ Νέστορος ἀγεννέστερον. e βούλομαι.

Gregorius Epiphanio.

Lege legem prouoco, eâ nimirum, quæ filios erudire iubet, eam quæ patri honorem habere imperat. Ac nunc ad res præclarissimas ducem me tibi præbeo: ac velut amicitiæ dextram literas nostras accipe. Quod si impetum contra facias, ac sæpè id facere in animum inducas, fortasse senem quoque pugnacem reddes, Nestoreque nihilo ignauiorem.

Γρηγόριος Ἀλυπίῳ.

Ἐπαινῶ ὅτι κήδῃ τῶν ἡμετέρων, εἶτ' ἐπαινῶ τὸ 17.
καὶ γνωρίσαι δι' ἐπιστολῆς ἡμῖν, ὅτι τοῦτο ποιεῖς.
τὸ μὲν γὰρ τῷ δικαίῳ χαρίζῃ, τὸ δὲ, ἡμῖν. ἀλλ' ὅ-
πως μὴ [a] ἀποκάμῃς ἡμῖν καὶ πρὸς τὸ ἑξῆς εὖ a ἀποκά-
ποιῶν. ἀεὶ δέ τι φαίνοιο τῇ σπουδῇ [b] προστιθεὶς, μνω.
ἵνα σε καὶ πλέον θαυμάζωμεν. ὁ δὲ υἱὸς εὐφή- b προστί-
μιος, οὔπω μὲν πάρεστιν· ἐλπίζεται δὲ, καὶ θημι.
οἶμαί σοι μὴ πολλοῦ πόνου [c] δεήσειν, εἰ c δεῖ.
παραγένοιτο.

Gregorius Alypio.

Quod rerum nostrarum curam geras laudo. Quod item te hoc facere, nobis per literas significes, laudo. Illud enim iustitiæ tribuis: hoc nobis. Ac vide ne deinceps de nobis benè merendo defatigeris: verùm tuo erga nos studio cumulum aliquem subinde addas: quo maiorem tui admirationem concipiamus. Filius autem Euphemius nondum adest: spes est, eum breui affuturum. Nec magno, vt opinor, tibi labore opus erit, si accesserit.

Γρηγόριος Ἡρακλειανῷ.

18. Ἀεὶ σὺ παρ' ἡμῖν ὁ καλὸς [a] Ἡρακλειανὸς καὶ
[a] Nominatiuus λέγων τι παιδεύσεως καὶ ἀκούων. καὶ Κων-
pro vo- σταντίνου πόλις μεθ' ἡμῶν ἡ καλὴ δι' ὑμᾶς, εἰ καὶ
catiuo. πρόσκαιρος, οὕτω τοῦ φθόνου [a] θελήσαντος. εἰ
[a] θέλω. δὲ καὶ παρὰ σοὶ Γρηγόριος, ἄμεινον ἀμφοτέ-
[b] ἐπιστέλλω ροις ἔχοι. δηλώσεις δὲ τοῦτο δι' ἐπιστολῶν, ἃς [b]
ἐπιστελεῖς ἡμῖν. ὃ μόνον ἐνδέχεται.

Gregorius Herculiano.

Semper apud nos es, ô bone Herculiane, doctrinæ aliquid & dicens & audiens. ac pulchra Constantini vrbs propter vos nobiscum est, etiamsi breui duntaxat temporis spatio: ita enim liuori placuit. Quod si etiam apud te Gregorius sit, melius vtrique nostrum

hoc

hoc fuerit; Id autem per epiſtolas, quas ad nos mittes, planum facies. Nam hoc vnum licet.

Γρηγόριος Νεμεσίῳ.

Τί τοῦτο; [a] παρέδραμες ἡμᾶς [b] ἀγνοήσαντας· 19.
καὶ [c] λαβέσθαι οὐκ ἦν, οὐ μᾶλλόν γε ἢ τῆς ἠ-
χοῦς τοὺς πλησίον ἔχειν αὐτὴν νομίζοντας, καὶ [d]
ἀπατωμένους ταῖς ἀντιῤῥήσεσιν. ἢ τοῦτο μόνον
ἂν τῶν πάντων [e] ἐτυραννήσαμεν. ἀλλ' ἐπιστέλ-
λοις γε ἡμῖν, ὦ θαυμάσιε. καὶ τοῦτο [f] ἕξομεν ἀν-
τὶ σοῦ, σκιάν, ὃ δὴ λέγεται, ἀντὶ σώματος.

a παρατρέχω. b ἀγνοέω. c λαμβάνομαι. d ἀπατάω. e τυραννέω f ἔχω.

Gregorius Nemeſio.

*Q*Vidnam hoc? *inſcios nos præteriſti: nec magis arripi potuiſti, quàm Echo ab iis, qui eam propinquam ſe habere exiſtimant, ac per oppoſitas voces decipiuntur. Nam alioqui hac vna in re vim tibi adhibuiſſemus: At ſaltem ad nos ſcribe, vir eximie, idq; pro te habebimus, hoc eſt, vt dici conſueuit, vmbram pro corpore.*

Γρηγόριος Ἀμφιλοχίῳ.

Παίζεις. ἐγὼ δὲ οἶδα τὸν κίνδυνον [a] Ὀζιζα- 20.
λέως [b] πεινῶντος, ὅταν μάλιστα [c] γεωρ-
γήσηται. ὧν ἐν τοῦτο μόνον ἐπαινετόν, ὅτι κἂν λι-

a Ὀζιζαλεύς. nomē loci. b πεινάω. c γεωργέω.

d φθείρω. e εὐωδέω.

μῷ ᵈ φθάρωσιν, ἀλλ' ᵉ εὐωδῶσι, καὶ λαμπρᾶς τυγχάνουσι τῆς ταφῆς. πῶς; πολλοῖς βάλλονται καὶ ποικίλοις τοῖς ἄνθεσιν.

Gregorius Amphilochio.

LVdis? At ego Ozizalei periculum noui, tum demum fame laborantis, cùm maximè excolitur. Quorum tamen hoc vnum laudabile est, quod etiamsi fame intereant, [incolæ] tamen suauiter olent, ac splendidam sepulturam consequuntur. Qui tandem istud? Multis ac variis floribus consperguntur.

21.

a οἰκειόομαι Imp. aor. 1. med. b προλαμβάνω. c pro ᾠκειώσω. Ind. aor. 1. med. d ἀξιόω. e προτρέπω. f λαμβάνω. g κρείττων, de Deo dictum reperitur: aliâs melior ab ἀγαθός.

Γρηγόριος Ἀλυπίῳ.

a Οἰκείωσαι τὰ ἡμέτερα, ὥσπερ οὖν καὶ ᵇ προλαβὼν οἰκειώσω, καὶ δι' ἔργων τοῦτο δεδήλωκας. ᶜ οἰκειώσῃ δὲ τὸν ἀγαπητὸν ἀδελφόν, καὶ συμπρεσβύτερον ἡμῶν Λουκιανόν, τά τε ἄλλα ἡδέως ὁρᾶν ᵈ ἀξιῶν, καὶ ᵉ προτρεψάμενος κήδεος τῆς αὐτόθι τῶν συγγενῶν ἡμῶν οἰκίας· ἐπειδὴ σὺν Θεῷ καὶ τὰ πράγματα πέρας ᶠ ἔλαβε δεξιόν, χειρί τε ἡμετέρα καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ ᵍ κρείττονος.

Grego-

Gregorius Alypio.

Res nostras amplectere, tuasque existima, quemadmodum & prius amplexus es, idque re ipsa perspicuum fecisti. Amplecteris autem, si dilectum fratrem & compresbyterum nostrum Lucianum, cum cæteris in rebus læto atque hilari oculo aspicias, tum eum moneas & horteris, vt domus cognatorum nostrorum quæ illic est, curam gerat: quandoquidem diuini numinis fauore negocia prosperum finem habuerunt. Quod quidem tum ob nostrum iudicium, tum ob Dei benignitatem contigit.

Γρηγόριος Πέτρῳ.

Πλεῖστον [a] ἐμακρύναμεν ἀπ' ἀλλήλων, μήτε 22.
κατ' ὄψιν [b] πλησιάσαντες, μήτε δι' ἐπιστολῶν [c] ὁμιλήσαντες. θαῤῥῶ δὲ, ὅτι σωμάτων ἐστὶ διάστασις, ἀλλ' οὐ πνεύματος, ἀλλὰ νῦν ὅτε καιρὸς, καὶ προσαγορεύω σου τὴν εὐλάβειαν, καὶ προσεύχεσθαι περὶ ἡμῶν ἀξιῶ, καὶ γήρᾳ καὶ νόσῳ καμνόντων, καὶ ἀγωνίᾳ τῆς πολιτείας, καὶ τῆς ἐκδημίας.

a μακρύνω
b πλησιάζω.
c ὁμιλέω.

Gregorius Petro.

Diuturno tempore alter ab altero remoti fuimus, atque nec mutuo conspectu nobis frui, nec per literas colloqui contigit. Verùm hanc disiunctionem

corporum duntaxat, ac non item animorum esse confido. Nunc autem cùm occasio se offert, & pietatem tuam saluto, & vicissim abs te peto, vt pro nobis, qui & senectute, & morbo, & vitæ acta, ac discessus è vita metu ac sollicitudine laboramus, preces ad Deum adhibeas.

Γρηγόριος Γρηγορίῳ Νύσσης.

23. Μὴ σφόδρα δάκνου τοῖς λυπηροῖς. ἂν γὰρ ἧττον λυπώμεθα, ἧττόν ἐστι λυπηρά. οὐδὲν δεινὸν, εἰ [a] ἀνεθάλφθησαν οἱ αἱρετικοὶ, καὶ τῷ ἔαρι θαῤῥοῦσι τῶν φολεῶν ἐξερπύσαντες, ὡς αὐτὸς γράφεις. μικρὰ [b] συριοῦσιν, εὖ οἶδα, εἶτα [c] καταδύσονται, καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ καιρῷ [d] πολεμούμενοι. καὶ τοσῷ μᾶλλον, ὅσῳπερ ἂν τῷ Θεῷ τὸ πᾶν ἐπιτρέπομεν.

a ἀναθάλπω.
b συρίζω.
c καταδύομαι.
d πολεμέομαι.

Gregorius Gregorio Nysseno.

Molestis rebus ne nimis discrucieris. Si enim minorem ex his mœrorem capiamus, minus molestæ erunt. Non ita graue putandum est, quod recaluerint Hæretici, ac veris amœnitate freti ex latebris suis prorepant, vt ipse scribis. Paulùm, mihi crede, sibilabunt, ac postea in terram se abdent, tum à veritate,

tate, tum à tempore oppugnati, idq́; eò magis, si rem totam Deo permiseris.

Γρηγόριος Θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ.

Χρεωστεῖς μὲν ἡμῖν καὶ ὡς νοσεροῖς θεραπείαν, εἴπερ μία τῶν ἐντολῶν, [a] ἀσθενούντων ἐπίσκεψις. χρεωστεῖς δὲ καὶ ἁγίοις μάρτυσι τὴν δι' ἔτους τιμήν, ἣν ἐν Ἀριανζοῖς τοῖς σοῖς ἑορτάζομεν τῇ κβ' τοῦ καθ' ἡμᾶς μηνὸς [b] Δαθουσᾶ. καὶ ἅμα οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκκλησιαστικῶν [c] δεῖται κοινῆς διασκέψεως. Πάντων οὖν ἕνεκα, ἀόκνως παραγενέσθαι καταξίωσον. καὶ γὰρ εἰ πολὺς ὁ κάματος, ἀλλ' ἀντίρροπος ὁ μισθός. 24.

a ἀσθενέω.

b Fortasse idem qui aliâs Cappadocibus τετυσία, id est, Aprilis.

c δέομαι.

d παραγίνομαι.

Gregorius Theodoro Episcopo.

Tv, & nobis, vt aduersa valetudine laborantibus, curam atq; officium debes (si quidem vnum ex præceptorum numero est, ægrotantium visitatio) & item sanctis Martyribus anniuersarium honorem debes, quem in Arianzis tuis vicesimo secundo mensis Dathusa, vt apud nos appellatur, die celebramus. Ac simul non pauca Ecclesiastica negotia sunt, quæ communem considerationem requirant. His igitur omnibus de causis abs te peto, vt impigrè ad nos venias.

nias. Etsi enim ingens labor est : par tamen est merces.

Γρηγόριος Στρατηγίῳ.

25. Ὢ πόσον ἀλλήλων [a] διετειχίσθημεν. οὕτω τοῦ Θεοῦ τὰ ἡμέτερα φέροντος. ὢ τῆς ἱερᾶς ἑστίας, καὶ συζυγίας, καὶ τοῦ κοινοῦ λιμένος πάντων τῶν [b] φοβουμένων τὸν κύριον. ἄλλοι τῶν ἡμετέρων καλῶν ἀπολαύουσιν, ἐμοὶ δὲ [c] ὑπελείφθη μόνη ἡ μνήμη, καὶ τὸ ζηλοτυπεῖν τοὺς μετέχοντας. ἵνα δὲ καὶ αὐτὸς τῶν ἡμετέρων μετέχῃς καλῶν, γνωρίζω σοι τὸν τιμιώτατον ἀδελφὸν καὶ συμπρεσβύτερον ἡμῶν Σακερδῶτα, ὃν οἶδα, ὅτι [d] θεασάμενος, [e] ἐρεῖς, ὄντως καλοῦ παντὸς, ἐραστὴς ὁ Γρηγόριος.

a διατειχίζομαι.
b φοβέομαι
c ὑπολείπομαι.
d θεάομαι
e εἴρω inusitatũ.

Gregorius Strategio.

O *quantum inter nos disiuncti sumus, Deo res nostras ita moderante? O sacram domum, & coniugium, & communem omnium eorum, qui Deũ metuunt, portum? Alij bonis nostris fruuntur; mihi autem recordatio sola relicta est, ac Zelotypiæ affectus, aduersum eos, qui ea percipiunt. Vt autem ipse quoq; bonorum nostrorum particeps sis, cumprimis honorandi fratris & compresbyteri nostri Sacerdotis notitiam tibi concilio, quem non dubito, vbi conspexeris,*

xeris, quin illud dicturus sis, Verè omnis boni amator est Gregorius.

Γρηγόριος Μακεδονίῳ.

Οὐκ ἄπληστοι περὶ τὸ πάσχειν εὖ παρὰ τῶν 26.
φίλων ἡμεῖς, εἰ καὶ σὺ πρὸς τὸ ποιεῖν ἄφθονος. Διὰ τοῦτο σοὶ τὸν ψάλτην [a] ὑπεπεμψάμην κατὰ τὰ [b] συγκείμενα, βέλτιστόν τι ἄλλως ὄντα, ὅσον ἐν βραχεῖ χρόνῳ [c] καταμαθεῖν, καὶ σοὶ κεχαρισμένον ἴσως διὰ τὴν ψαλτῳδίαν, ὑπόμνησιν ἔχουσαν ἀεὶ θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. εἰ δὲ καὶ πάλιν [d] εὐεργετήσεις ἡμᾶς, ἡνίκα ἂν ᾖ τοῦτό σοι φίλον, καὶ καιρὸς φανεῖται, ποιήσεις ἄμεινον. καὶ μᾶλλόν τι τῆς σῆς τοῦτο φιλίας.

a ὑποπέμπω. b σύγκειμαι. c καταμανθάνω. d εὐεργετέω.

Gregorius Macedonio.

Nos in beneficiis ab amicis accipiendis haud quaquam insaturabiles sumus: etsi tu ad beneficia dãda vberrimus & copiosissimus sis. Ac propterea Psalten quoque, vt inter nos conuenerat, ad te remisimus, virum cùm alioqui optimum (quantum breui temporis spatio perspeximus) tum etiam fortasse tibi gratum, propter psalmodiam, Dei, ac salutis memoriam perpetuò refricantem. Quòd si rursum, cùm tibi videbitur, atque occasio se offeret, beneficio nos complectaris, melius facies, idq́; tuo erga nos amori magis consentaneum erit.

Γρηγόριος Σατορνίνῳ.

27. Εἰ καὶ τὸ τῆς ἀρχῆς ὕψος ἀπρόσιτον, ἀλλὰ φιλάνθρωπον ἡ φιλία, δι' ἣν [a] ἐθαῤῥήσαμεν ταύτην σοι [b] προσαγαγεῖν τὴν παράκλησιν. πᾶσιν οἷς εὖ πεποίηκας ἡμᾶς, καὶ τοῦτο [c] πρόσθες. τὸν λογιώτατον υἱὸν ἡμῶν Εὐδόξιον, ἄνδρα καὶ βίῳ καὶ λόγῳ τῆς σῆς ἀρετῆς ἄξιον, καὶ τ' ἄλλα ἡδέως ἰδεῖν [d] καταξίωσον, καὶ τῆς παρὰ σαυτοῦ προστασίας ἀξιῶσαι, περὶ ὧν ἂν δέηται τῆς σῆς καλοκἀγαθίας. ἡμεῖς δὲ [e] ἀντιδώσομεν τὰς εὐχάς. ᾧ μόνῳ δυνατὸν ἡμῖν τοὺς εὐεργέτας ἀμείβεσθαι.

a θαῤῥέω. b προσάγω. c προστίθημι. d καταξιόω. e ἀντιδίδωμι.

Gregorius Saturnino.

ET si imperij fastigium aditum omnem intercludit: at benigna tamen & facilis est amicitia: qua factum est, vt hanc tibi precationem offerre non dubitarim. Ad omnia tua erga me beneficia hunc cumulum adde. Doctissimum ac disertissimum filium nostrum Eudoxium, virum & vita & doctrina, virtute tua dignum, velim libenter videas, ac si qua in re probitatis tuæ ope indiguerit, præsidio tuo digneris. Nos autem preces tibi rependemus: quam vnam gratiam, iis qui benè de nobis merentur, referre possumus.

Γρηγό-

Γρηγόριος Βίκτορι.

Ὄντως νικητὴς σὺ, καὶ διὰ πάντων ἀριστεὺς, ὦ θαυμάσιε. νικῶν γὰρ τοῖς ὅπλοις τοὺς πολεμίους ἕως ἐξῆν, καὶ νῦν πάντας νικᾷς χρηστότητι. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν προσηγορίαν ταύτην [a] ἐθαρσήσαμεν προσαγαγεῖν. καὶ μετὰ τῆς προσηγορίας τὸν τιμιώτατον υἱὸν Ὑπερέχιον, ὃν οἶδα ὅτι καὶ διὰ τὸν τρόπον τιμήσεις, εἰ πεῖραν τοῦ ἀνδρὸς λάβοις, καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς ἔγνωκας τὰ πάντα χαρίζεσθαι, καὶ θαῤῥεῖν σοι κέλευε, εἰς ὑπόμνημα τῆς ἡμετέρας φιλίας, ἣν ὅσον αἰδῇ πεπείσμεθα. 28.

a θαρσεῖν.

Gregorius Victori.

Verè victor es tu, atq; in omnibus rebus palmam obtines, vir admirande. Nam vt hostes, quandiu licuit, armis vincebas; ita nunc omnes benignitate vincis. ob eamq; causam hanc quoque salutem tibi offerre non dubitauimus, atque cum salutatione charissimum filium Hyperechium. Quem tu & propter morum elegantiam, si ipsius periculum feceris, propter nos, à quibus in omnibus rebus gratiam inire in animum induxisti, honore affecturum esse scio. Quamobrem in amicitiæ nostræ monimentum, quam, quanti facias persuasum habeo, eum fiduciam in te collocare iube.

Γρηγό-

Γρηγόριος Μοδαρίῳ στρατηλάτῃ

περὶ εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν.

29.

*Ἐπόθουν διὰ πολλοῦ [a] προσειπεῖν σου τὴν ἡμιότητα· καὶ χάρις τῷ Θεῷ [b] δεδωκότι τὴν ἀφορμήν. ζητῶν δὲ ὅπως ἂν [c] ἀμειψαίμην τὸν ἐγχειρίζοντά σοι τὴν ἐπιστολήν, κάλλιστον τοῦτο [d] εὗρον, [e] παραθέσθαι αὐτὸν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ. ὃν, μέρος ὂν, καὶ δι' ἡμᾶς ἡδέως ὁρᾶν [f] ἀξίου, ἡμῶν τε ὄντα καὶ σόν, συνοίκον μὲν, ἡμέτερον, στρατιώτην δὲ σόν. λέγω δὲ τὸν νῦν [g] προσιόντα σοι δι' ἡμῶν Θεόδωρον. ὅπως ἂν καὶ αὐτὸς [h] αἴσθηται τῆς τιμῆς, ἣν ἀεὶ τετιμήμεθα παρὰ σοῦ, καὶ ἔτι τιμώμεθα.

* ποθέω.
a προσείπω.
b δίδωμι.
c ἀμείβω.
d εὑρίσκω.
e παρατίθημι.
f ἀξιόω.
g πρόσειμι.
h αἰσθάνομαι.

Gregorius Modario exercitus duci, De Ecclesiarum pace.

PRæstantiam tuam salutandi iam pridem desiderio tenebar. At Deo gratiam habeo, qui huius rei facultatem mihi dedit. Cùm autem, quonam pacto eum, qui tibi hanc epistolam reddit, possem remunerari, mecum exquirerem, hoc inueni, vt eum authoritati tuæ ac potentiæ commendarem. Quem, partim etiam nostra causa velim lubenter videas, vt qui, & noster sit, & item tuus. noster inquam contubernalis. tuus autem miles (de hoc Theodoro loquor, qui nunc per nos ad te accedit:) vt ipse quoque honorem

eum sentiat, quo abs te semper affecti sumus, atque etiamnum afficimur.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Ὁ μὲν καιρὸς, ὀξύς. ὁ δὲ ἀγὼν, πολύς· ἡ δὲ 30.
νόσος, βαρεῖα, μικροῦ καὶ ἀκινήτους ἡμᾶς
ποιήσασα. τί λοιπόν; ἢ Θεοῦ [a] δεηθῆναι, καὶ τὴν
σὴν [b] ἱκετεῦσαι φιλανθρωπίαν. τὸν μὲν, ἐπὶ νοῦν a δέομαι.
[c] ἀγαγεῖν σοι τὰ χρηστότερα. τὴν δὲ, μὴ τραχέ- b ἱκετεύω.
ως [d] ἀποπέμψασθαι τὴν ἡμετέραν πρεσβείαν, c ἄγω.
ἀλλ' ἡμέρως [e] δέξασθαι τὸν ἄθλιον Παῦλον, ὃν d ἀποπέμπω.
ὑπὸ χεῖρας ἤγαγεν ἡ δίκη τὰς σάς, ἴσως ἵνα σε e δέχομαι.
λαμπρότερον [f] ἐργάσηται τῷ μεγέθει τῆς ἡμερό- f ἐργάζομαι.
τητος, καὶ τὰς ἡμετέρας εὐχὰς, εἴ τινές εἰσι, τῇ
σῇ [g] προξενήσῃ φιλανθρωπίᾳ. g προξενέω

Gregorius Olympio.

Occasio volucris, discrimen ingens: morbus autem grauis atq; eiusmodi, qui vos penè motus omnis expertes reddiderit. Quid restat? nisi vt Deũ orem, tuamq; misericordiam supplex obsecrem, illum nimirum, vt tibi benigniora consilia in mentem immittat, hanc autem, vt ne deprecationem nostram durè atque acerbè reiiciat, verùm leni ac mansueto animo miserum illum Paulum accipiat, quem Deus iustitiæ præses, sub manus tuas duxit, hac fortasse de causa,

caussa, vt te per lenitatis & clementiæ magnitudinem illustriorem reddat, ac nostras ad Deum preces, si quæ sunt, benignitati tuæ conciliet.

Γρηγόριος Γεωργίῳ.

31. Τὸ ἀῤῥωστοῦν θεραπεύεται, ἀλλ' οὐ συντρίβεται. πῶς οὖν ὁ συνδιάκονος ἡμῶν Εὐθάλιος, οὔτε τὸν βαθμὸν [a] αἰδεσθεὶς, οὔτε τὴν οἰκειότητα τιμήσας, δεσμοῖς καὶ πληγαῖς [b] συνέτριψε τὸν ἄθλιον Φιλαδέλφιον, ὡς δείκνυσι καὶ τῶν πληγῶν τὰ σημεῖα. τοῦτο [c] τεθαύμακα. Μὴ τοίνυν παρέργως [d] δέξῃ τὸ [e] γεγονὸς, ἀλλὰ τὸ [f] συμβὰν, [g] ἐλθὼν διὰ σεαυτοῦ, [h] παράστησον ἡμῖν. [i] παρέστω δὲ καὶ ὁ διάκονος, καὶ λόγον [k] ὑφέξων τῆς κατηγορίας, καὶ τύπον [l] ληψόμενος περὶ τῆς οὕτω τριβέντος ζωῆς. Οὐ γὰρ ἀνεχόμεθα τοιαύτην ἀσχημοσύνην τολμᾶσθαι, σχεδὸν ἐν ταῖς ἡμετέραις ὄψεσιν.

a αἰδέομαι
b συντρίβω
c θαυμάζω
d δέχομαι.
e γίνομαι.
f συμβαίνω
g ἔρχομαι.
h παρίστημι.
i πάρειμι.
k ὑπέχω.
l λαμβάνω.

Gregorius Georgio.

QVod ægrum est curari debet, non obteri, atque confringi. Quónam igitur pacto cõdiaconus noster Euthalius, nec gradum veritus, nec propinquitatem ac necessitudinem honore prosecutus, miserum Philadelphium vinculis ac plagis obtriuit, quemadmodum ipse quoq; plagarum notæ indicant? Hoc sanè demiratus sum. Quocirca ne id, quod factum est, susq; deq;

deq́; accipias: verùm quod accidit, ipſemet ad nos profectus, nobis expone. Adſit quoq; Diaconus ipſe, vt criminis, cuius arceſsitur, rationem ſubeat, ac de hominis obtriti vita formam atque exemplum accipiat. Neq; enim tam turpe atque indecorum facinus in noſtris propemodum oculis perpetrari ferre poſſumus.

Γρηγόριος Ἑλλαδίῳ.

32.

[a] Ἥσθην τοῖς γράμμασι. πῶς δὲ οὐκ ἔμελλον, τῷ μνήμην εἶναί σοι καὶ τῶν [b] τεθνηκότων. [c] προσόντων δὲ καὶ τῶν συμβόλων τῆς ἑορτῆς, πλείων ἡ χάρις. ἀλλὰ πρόσθες οἷς δίδως, ἅπερ αἰτεῖς. προσεύχου δὲ περὶ ἡμῶν, εἰ μὲν συμφέρει, πάλιν ἡμᾶς [d] ὑπομνησθῆναι καὶ ὑπομνῆσαι τῆς ἑορτῆς· εἰ δὲ μή, πρὸς τὰ ἐκεῖσε [e] μετατεθῆναι, καὶ τὴν ἀληθῆ ἑορτήν, ἢ [f] λαβεῖν ἢ ἰδεῖν. ἔνθα εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία. τῶν γὰρ τοῦ βίου στροφῶν [g] κεκορέσμεθα.

a ἥδομαι.
b θνήσκω.
c πρόσειμι.
d ὑπομνάομαι.
e μετατίθημι.
f λαμβάνω.
g κορέω.

Helladio.

*Litteris tuis delectatus ſum. quid ni autem cùm te videam ne mortuorum quidem immemorem eſſe? Quod autem etiam feſti * ſymbola adieceris, maiori voluptate me cumulaſti. Verùm enimuerò ad ea, quæ tribuis, ea, quæ petis, adiunge. Precare pro nobis, vt, ſi*

* Epiſtolas intelligit, quibus, quo die Paſcha celebrandū eſſet, ſignificabatur.

vt, si quidem id conducit; rursus festi submoneamur, vicissimq́ submoneamus: sin secus ad alterius vitæ bona transferamur, ac verum festum, vel capiamus vel videamus, vbi lætantium omnium est habitatio. Strophis enim huius vitæ saturati sumus.

Γρηγορίῳ Νύσσης.

33. Δυσχεραίνεις τῇ περιόδῳ καὶ ἀστατεῖ σεαυτῷ φαίνῃ, καθάπερ τῶν ξύλων ἃ καθ' ὑδάτων φέρεται. μηδαμῶς ὦ θαυμάσιε, μὴ οὕτως ἔχε. τῶν μὲν γὰρ, ἀκούσιος ἡ φορὰ, σοῦ δὲ, κατὰ θεὸν ἡ περίοδος καὶ πάγιον τὸ τοὺς πολλοὺς εὖ ποιεῖν κἂν ἢ μὴ τόπῳ πεπήγοις. εἰ μὴ καὶ τὸν ἥλιον [a] αἰτιῷτό τις, ὅτι περιτρέχει σπείρων τὴν ἀκτῖνα, καὶ πάντα ζωογονῶν ὅσα ἐπέρχεται· ἢ καὶ τῶν ἀστέρων τοὺς ἀπλανεῖς ἐπαινῶν, κακίζῃ τοὺς πλανήτας, ὧν καὶ τὸ πλάνον ἐναρμόνιον.

a αἰτιάομαι.

Gregorio Nysseno.

Locorum circuitu angeris, tibiq́ instabilis esse videris, quemadmodum ligna, quæ aquis feruntur. Absit, vir eximie, absit, vt ita affectus sis. Illorum enim cursus coactus est, tuus autem circuitus Deo gratus & acceptus: fixumq́ tibi ac stabile est multis prodesse, quamuis loco minimè fixus sis. Nisi verò

quis

quis ſolem accuſet, quia in orbem currit, radios fundens, atq; omnibus rebus, quas obit, vitam afferens: aut etiam inerrantes ſtellas laudans; planetas vituperet, quorum error quoque ipſe compoſitus eſt, atq; concinnus.

Γρηγόριος Ἀμφιλοχίῳ.

Ἄρτους μὲν οὐκ [a] ᾐτήσαμεν παρὰ σοῦ, μηδὲ 34.
ὕδωρ παρὰ τῶν ὀστρακίνων [b] οἰκούντων. λά- a αἰτέω.
χανα δὲ εἰ αἰτοίημεν παρὰ ἀνδρὸς ὀζιζαλέως, b οἰκέω.
ὧν ἀφθονία ὑμῖν, παρὰ δὲ ἡμῖν πολλὴ σπάνις,
θαυμαστὸν οὐδὲν, οὐδὲ ἔξω τῆς συνηθείας. καταξίωσον οὖν λάχανα ἡμῖν ἀποστεῖλαι πλεῖστα καὶ κάλλιστα, ἢ ὅσα γε δυνατὸν, ἐπεὶ καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα τοῖς πένησιν. ἐπειδὴ καὶ τὸν μέγαν Βασί-
λειον [c] δεξιούμεθα. οὗ μὴ βουληθῇς, ὥσπερ c δεξιόο-
[d] ἐπειράθης κεκορεσμένου φιλοσοφοῦντος, οὕτω μαι.
πειραθῆναι πεινῶντος καὶ δυσχεραίνοντος. d πειράω.

Gregorius Amphilochio.

PAnes à te non poſtulauimus, nec aquam ab iis qui Oſtracinam incolunt. Olera autem ſi à viro Ozizalenſe petierimus, quorum apud vos ſumma copia, apud nos verò magna inopia eſt, nec mirum fuerit, nec à conſuetudine alienum. Ne graueritis itaq; ad nos olera mittere plurima & pulcherrima, aut quan-

quantum certè potueris. nam exigua quoque pauperibus magna sunt. Quandoquidem magnum etiam Basilium cœna accipimus, quem caue, ne quemadmodum saturum philosophantem expertus es, ita etiam esurientem & indignabundum experiaris.

Τῷ αὐτῷ.

35. Ὦ μικρολόγως ἡμῖν ἥκει τὰ λάχανα παρ' ὑμῶν. καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ χρυσολάχανα; καίτοι γε ὁ πᾶς πλοῦτος ὑμῖν κῆποι καὶ ποταμοὶ, καὶ ἄλση καὶ παράδεισοι. καὶ λαχανηφόρος ὑμῖν ἡ χώρα, ὡς χρυσοφόρος ἄλλοις. καὶ λειμώνια φύλλα νέμεσθε. ὁ δὲ σῖτος ὑμῖν, ἡ μυθικὴ μακαρία, καὶ ὁ ἄρτος, ὁ δὴ λέγεται, ἄρτος ἀγγέλων. οὕτως ἄπρατός τε καὶ ἄπιστος. ἢ τοίνυν μεταδίδοτε τούτων ἡ-
a ἀπειλέω. μῖν ἀφθονώτερον, ἢ ἄλλο μὲν οὐδὲν [a] ἀπει-
b ἐπέχω. λήσομεν, τὸν δὲ σῖτον [b] ἐφέξομεν, καὶ [c] εἰσό-
c εἴδω. μεθα, εἰ οὕτως δρόσῳ μόνῃ τρέφονται τέττιγες.

Eidem.

Quàm parcè à vobis ad nos olera veniunt. & quid aliud quàm aurea olera? Atqui omnes vestræ opes in hortis & fluuiis, & nemoribus & pomariis sitæ sunt, & olerifera vobis est regio, quem-

admodum alijs aurifera, pratenſemq́; terram incolitis. At frumentum vobis fabuloſa fœlicitas eſt: & panis, vt dici ſolet, panis angelorum. Ita vobis gratus eſt, ac præter ſpem veſtram fidemq́; venit. Aut igitur olera veſtra copioſius nobis impertite: aut aliud quidem non comminabimur, verùm frumentum noſtrum continebimus, ac ſciemus, num cicadæ reuera ſolo rore alantur.

Γρηγόριος Θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ.

Ἑορτὴ καὶ γράμματα, καὶ τὸ κρεῖσσον ὅτι προφθάνεις τὸν καιρὸν τῇ προθυμίᾳ, τὰ προεορτάζειν ἡμῖν χαριζόμενος. τὰ μὲν οὖν παρὰ τῆς σῆς εὐλαβείας, τοιαῦτα· ἡμεῖς δὲ, ὧν ἔχομεν τὸ μεῖζον, ἀντιδίδομεν τὰς εὐχάς. ἵνα δὲ ᾖ καὶ ὑπόμνημα παρ' ἡμῶν ἔχῃς, τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου, πυκτίον [a] ἀπεστάλκαμέν σοι τῆς Ὠριγένους φιλοκαλίας, ἐκλογὰς ἔχον τῶν χρησίμων τοῖς φιλολόγοις. τοῦτο καὶ [b] δέξασθαι καταξίωσον, καὶ ἀπόδειξιν ἡμῖν [c] δοῦναι τῆς ὠφελείας, καὶ σπουδῆς καὶ πνεύματι [d] βοηθούμενος. 36,

a ἀποστέλλω.
b δέχομαι.
c δίδομαι.
d βοηθέω.

Gregorius Theodoro Episcopo.

FEstum quoque literæ ipsæ sunt. Quodq́; præstantius est, animi studio atque alacritate festum anteuertis, illud nobis tribuens, vt festi celebritatem anticipemus. Atque hæc quidem à tua pietate. Nos autem quod omnium maximum habemus; hoc est, preces, tibi viçißim damus. Vt autem aliquid etiam, quod tibi nostri memoriam refricet, à nobis, atque item à S. Basilio, habeas, Philocalia Origenis librum ad te mißimus, earum rerum, quæ litterarum studiosis vtiles sint, collectanea quædam continentem. Hoc munus & accipias velim, & vtilitatis ex eo perceptæ argumentum nobis præbeas, nimirum & à studio & à spiritu adiutus.

Γρηγόριος Εὐδοξίῳ Ῥήτορι.

37. Πάλιν πρός σε Νικόβουλος ὁ ἐμὸς, καὶ πάλιν ἐγὼ περιττὸς μάλα σε σπεύδοντα καὶ αὐτὸν ὀτρύνων. ἐπεὶ δὲ φύσεως μὲν ἔχει δεξιῶς ὁ νέος (εἰ μή με ἀπατᾷ τὸ βούλεσθαι) ὁ δὲ τοῖς εὐφυέσιν, ὡς τὰ πολλὰ [a] συνέζευκται, ῥαθυμότερός πως ἐστὶ. καὶ κέντρων δεόμενος, τὴν παρὰ σεαυτοῦ σπουδὴν [b] ἀντεισένεγκε. καὶ ἵνα τι τῶν ὑμετέρων εἴπω, τὸν μυθικὸν τέττιγα [c] μιμησάμενος, καὶ

a συζεύγνυμαι. b ἀντιφέρω. c μιμέομαι

καὶ ἀντὶ τῆς [d] ῥαγείσης νευρᾶς, ἐν νόμῳ τῷ σῷ γενόμενος, [e] ἀναπλήρωσον τὴν ᾠδήν. οὕτω μοι δοκεῖς εὐδοκιμήσειν τῷ νέῳ, καὶ ἡμῖν [f] χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα, οἱ μὴ πολλὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς λογιότητος ἔμπροσθεν ἄγομεν.

d ῥήγνυμι. e ἀναπληρόω. f χαρίζεσθαι.

Gregorius Eudoxio Rhetori.

R*Vrsum ad te se confert meus Nicobulus: ac rursum ego superuacaneam operam sumo, qui te sponte tua currentem incitem. Quoniam autem egregia quidem indole est adolescens (nisi me cupiditas fallit) verùm quòd iis, qui eleganti ingenio sunt, persæpè adiunctum est, segnitie quodammodo laborat, calcaribusq́; indiget, studium tuum ac diligentiam oppone. Atque, vt de vestris literis aliquid vsurpem, fabulosam cicadam imitare, ruptaq́; chordà, cantu tuo inchoato, cantilenam exple. Hac ratione, meo quidem iudicio, gloriam ex adolescente consequeris, maximoq́; beneficio nos afficies, qui tibi tuæq́; eruditioni non multa præponimus.*

Γρηγόριος Σταγειρίῳ.

Ἀττικὸς σὺ τὴν παίδευσιν. Ἀττικοὶ καὶ ἡμεῖς. 38.
νέων προκαθέζῃ. πάσης ἡλικίας ἡμεῖς. [a] τυποῖς πρὸς λόγον, ἡμεῖς πρὸς ἦθος. πολλὰ κοινὰ πρὸς ἀλλήλους ἡμῖν. ἓν δὲ αὐτὶ πάντων καὶ πρὸ

a τυπόω.

πάντων, ὁ γλυκύτατος υἱὸς ἡμῶν Νικόβουλος ἐν μέσῳ [b] κείμενος, ᾧ σὺ καλῶς ποιῶν [c] ἐπιδείξῃ καὶ τὴν παίδευσιν, καὶ τὴν ἡμετέραν φιλίαν, εἴπερ σοι μέλει ταύτης, οἶμαι δέ. καὶ γὰρ ἀθληταὶ παλαιοὶ, νέοις τιμῶνται· καὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὰ τῆς νίκης ἆθλα προσφέροντες τούτοις, εὐγνώμονες εἶναι νομίζονται περὶ νόμους ἀθλήσεως.

b κεῖμαι.
c ἐπιδείκνυμι.

Gregorius Stagirio.

ERuditione Atticus es: Attici nos quoque. Adolescentibus praes, nos omni ætati. Ad sermonem informas, nos ad mores. Multa nobis inter nos communia sunt. Vnum autem pro omnibus, ac præ omnibus, suauissimus noster filius Nicobulus *in medio positus, cui tu, vt par est, & doctrinam tuam ostendes, & nostram amicitiam, si modò ea tibi curæ est. Est autem, ni opinione fallor. Nam & veteribus athletis à iuuenibus honor habetur, & quidem tantus, vt etiam victoriæ præmia ipsis offerentes, iuxta palestræ leges grati animi officio fungi existimentur.*

Γρηγόριος Γρηγορίῳ.

39. Ἐπέσταλκά σοι καὶ πρώην περὶ Γλυκερίου καὶ τῶν παρθένων. οἱ δὲ, οὐδέπω καὶ τήμερον ἐπανήκασιν. ἀλλ' ἔτι μέλλουσιν οὐκ οἶδα ὅθεν καὶ ὅπως. Οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖνός σου [b] καταγνοίην,

b καταγινώσκω.

λω, ὡς ἐφ᾽ ἡμετέρᾳ διαβολῇ τοῦτο ποιεῖς, ἢ αὐτὸς
πάσχων τι πρὸς ἡμᾶς, ἢ ἄλλοις χαριζόμενος.
Ἡκέτωσαν οὖν μηδὲν [c] δεδοικότες, σὺ [d] γοῦν τούτου c δείδω.
ἐγγυητής. καὶ γὰρ [e] ἀλγοῦμεν τεμνόμενοι τῶν d γίνομαι.
μελῶν, εἰ καὶ κακῶς [f] ἐτμήθησαν. εἰ δὲ ἀντι- e ἀλγέω.
τείνοιεν, ἐπ᾽ ἄλλους τὸ βάρος. ἡμεῖς δὲ ἀπο- f τέμνω.
πλυνόμεθα.

Gregorius Gregorio.

DE Glycerio & virginibus ad te nuper ſcripſi. At illi ne ad hunc quidem vſq; diem redierunt: verum adhuc morantur, qua de cauſa neſcio. Neque enim adduci queam vt hoc exiſtimem, te, vt nos hinc calumniam contrahamus, hoc facere, vel quia offenſionis aliquid in nos conceperis, vel, vt gratiam ab aliis ineas. Veniant igitur, omni metu poſito. De hac re velim te ſponſorem interponas. Dolore enim afficimur, membris truncati: etiamſi alioqui male præciſa ſunt. Quod ſi contra pugnant, ad alios onus deuoluetur: nos autem manus abluimus.

Ἀνεπίγραφος.

Πῶς σοι τὰ τῆς ἀρετῆς ἔχει; καὶ εἰ κατὰ θεόν τι 40.
[a] προσεληλύθαμεν; ὃ παντός σε μᾶλλον ἐρωτᾶν a προσέρ-
ἁρμόζειν ὑπολαμβάνομεν. ταῦτα γὰρ ἡμῖν φί- χομαι.
λον καὶ ἀνερωτᾶν καὶ ἀκούειν. τὰ δὲ ἄλλα, χαί-

b ἐάω. ρειν [b] ἐάσωμεν, ὅπως ἂν ἔχῃ. καίτοι κἂν εἰ βουλοίμεθα, καὶ ταῦτα δεξιῶς ἔχειν, δι' ἓν τοῦτο βουλοίμεθ' ἄν, ἵνα ἔχῃς ὧν ὑπερεῖδες, καὶ πλείω φι-
c προσερέομαι. λοσοφῇς ἐπὶ μείζοσι. ταῦτα καὶ [c] προσείρησο παρ' ἐμοῦ, καὶ τῷ καλῷ Νικοβούλῳ γενοῦ τοιοῦτος, οἷον ἐλπίζομεν. ἂν δὲ καὶ πλέον αἰτῶμεν,
d κορέω. τὴν ἀπληστίαν ἡμῶν, ὡς φιλότιμος, [d] κόρεσον.

Inſcriptione caret.

QVónam pacto virtus tua ſe habet? nunquid, quantum ad Deum attinet, progreſſus fecimus? quod quidem, meo iudicio, potiùs quàm quiduis aliud, ex te perſcrutari conuenit. Nam hæc ſunt, quæ lubenter ſciſcitari atq; audire ſolemus. Cætera, quoquo modo ſe habeant, valere ſinemus. Quanquam vt etiam ea te proſpera habere cupiamus, hoc vno nomine cupiamus, vt habeas quæ contempſiſti, ampliusq́; ob ampliora philoſopheris. Hæc & ſalutationis cauſa à nobis accipe: & egregio adoleſcenti Nicobulo talem te præbe, qualem ſperamus. Quòd ſi plus etiam poſtulemus, nimiam noſtram cupiditatem, vt liberalis & munificus, exple.

Γρηγό-

Γρηγόριος Μεγάλῳ Βασιλείῳ.

Τοῦ [a] πληρωθῆναί σοι τὸ ἐπίταγμα, τὸ μὲν 41.
ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, τὸ δέ γε, καὶ οἶμαι τὸ πλέον, a πληρόομαι.
ἐπὶ τῇ σῇ εὐλαβείᾳ. ἐφ' ἡμῖν μὲν τὸ τῆς ὁρμῆς
καὶ τῆς προθυμίας (οὔτε γὰρ ἄλλοτέ ποτε τὴν σὴν
συντυχίαν ἐφύγομεν, ἀλλ' ἀεὶ ταύτην διώκομεν,
καὶ νῦν ταύτην πλέον [b] ποθοῦμεν) ἐπὶ δὲ τῇ b ποθέω.
σῇ ὁσιότητι, τὸ [c] διορθωθῆναι τὰ ἡμέτερα. c διορθόομαι.
[d] προσεδρεύομεν γὰρ τῇ κυρίᾳ τῇ μητρὶ πολὺν
ἤδη [e] καμούσῃ χρόνον ἐξ ἀρρωστίας. καὶ εἰ μὴ d προσεδρεύω.
μέλλοιμεν ἀμφιβόλως αὐτὴν [f] καταλείψειν,
οὐ [g] ζημιωθησόμεθα, σὺ [h] ἴσθι, τὴν παρουσίαν. μό- e κάμνω.
νον ταῖς εὐχαῖς, τῇ μὲν πρὸς τὴν ὑγείαν, ἡμῖν f καταλείπω.
δὲ πρὸς τὴν ὁδὸν [i] ἐπικούρησον. g ζημιόομαι.

Gregorius Baſilio Magno. h ἴσημι.

VT expleatur quod iubes, partim in nobis ſitum i ἐπικουρέω
eſt, partim autem, & quidem potiſſimùm, vt opinor, in tua pietate. In nobis quidem, cupiditas animiq́ promptitudo (nam nec aliâs vnquam congreſſum tuum deſugimus, verùm eum ſemper conſectamur: & nunc eum cupidius appetimus) in tua autem ſanctitate, vt res noſtræ melius conſtituantur. Aſsidemus enim Dominæ matri, graui iam pridem morbo laboranti. Quam ſi non dubio & ancipiti

statu relicturi sumus, tua præsentia, mihi crede, haudquaquam carebimus. Illud modò tibi curæ sit, vt precibus tuis ipsi quidem ad sanitatem, nobis autem, ad iter opem feras.

Γρηγόριος τῷ Μεγάλῳ Βασιλείῳ.

42. Ἐπαινῶ σου τῆς ἐπιστολῆς τὸ προοίμιον. τί δὲ τῶν
a ἁλίσκομαι. σῶν οὐκ ἐπαινετόν; καὶ σὺ [a] ἑάλως ὥσπερ καὶ ἡ-
μεῖς γεγραφότες. ἐπειδή γε εἰς τὸν πρεσβυτέρου
b βιάζομαι βαθμὸν [b] ἐβιάσθημεν. καίτοι γε, οὐ τοῦτο ἡμῖν ἐσπου-
c εἰμί. δάζετο. ἀλλήλοις γὰρ [c] ἐσμὲν, εἴπερ ἄλλοι τινὲς ἀ-
ξιόπιστοι μάρτυρες τοῦ τὴν πεζὴν στέργειν φιλοσο-
φίαν, καὶ κάτω μένουσαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν μὴ γενέ-
σθαι μὲν, ἴσως ἄμεινον ἦν. ἢ οὐκ οἶδ᾽ ὅ,τι καὶ φῶ,
d φημί. [d] ἕως [e] γνῶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ πνεύματος. ἐπεὶ
e γινώσκω. δὲ ἐγένετο, φέρειν ἀνάγκη, ὡς γοῦν ἐμοὶ κατα-
φαίνεται, καὶ μάλιστα διὰ τὸν καιρὸν, πολλὰς ἡ-
μῖν αἱρετικῶν ἐπεισάγοντα γλώσσας, καὶ μὴ κα-
f πιστεύω. ταισχύνειν, μήτε τὰς τῶν [f] πεπιστευκότων ἐλπί-
δας, μήτε τὸν ἡμέτερον βίον.

Gregorius Basilio Magno.

Epistolæ tuæ proœmium laudo. Quid autem tuorum non est laudandum? Ac tu captus es, quemadmodum nos quoq; circumscripti: quandoquidem ad Presbyteri gradum pertracti sumus. Nec enim id à

nobis expetebatur. Nam vterque alteri, si alij quiquam locupletes esse testes possumus, quam nobis cordi esset vita priuata, pedestris philosophia, humiq; depressa. Verùm hoc non fieri fortasse quidem præstitisset (aut quo alio verbo vtar, incertus sum, quo adusque Spiritus sancti consilium exploratum habuero.) Quoniam autem factum est, ferre necesse est, vt mihi quidem videtur, ac præsertim ob tempus istud, quod multas nobis hæreticorum linguas inuehit; nec aut spei eorum, qui fidem nobis habuerunt, aut superiori vitæ nostræ dedecori esse.

Γρηγόριος Εὐδοξίῳ Ῥήτορι.

Ἐρωτᾷς πῶς τὰ ἡμέτερα; καὶ λίαν πικρῶς. Βα- 43.
σίλειον οὐκ ἔχω, καισάριον οὐκ ἔχω, τὸν πνευματικὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν σωματικόν. ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου [a] ἐγκατέλιπόν ωμε μετὰ τοῦ δαβὶδ φθέγγομαι. τὰ τοῦ σώματος πονηρῶς ἔχει, τὸ γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς, φροντίδων ἐπιπλοκαὶ, πραγμάτων ἐπιδρομαὶ, τὰ τῶν φίλων ἄπιστα, τὰ δὲ ἐκκλησίας ἀποίμαντα. ἔρρει τὰ καλὰ, γυμνὰ τὰ κακὰ, ὁ πλοῦς ἐν τῇ νυκτί. πυρσὸς οὐδαμοῦ, χριστὸς καθεύδει. τί χρὴ παθεῖν; μία μοι τῶν κακῶν ἡ λύσις ὁ θάνατος. καὶ τὰ ἐκεῖθέν μοι φοβερὰ, τοῖς ἐντεῦθεν τεκμαιρομένῳ.

[a] ἐγκαλαλείπω.

Grego-

Gregorius Eudoxio Rhetori.

QVæris quo statu res nostræ sint? Admodum acerbo. Basilium non habeo, hoc est, spiritualem fratrem, & corporeũ. Pater meus & mater mea dereliquerunt me, vt cum Dauide loquar. Corpus ægrum est, senectus caput premit, curæ aliæ aliis intexuntur, incursant negocia, infidi amici, Ecclesiæ res pastore & gubernatore carent. Pereunt bona: nuda & aperta sunt mala: nauigatio in nocte, fax nusquam, Christus dormit. Quid faciam? Vna mihi malorum depulsio, mors. Ac res etiam alterius vitæ mihi formidulosæ sunt, ex huius vitæ rebus coniecturam ducenti.

Τῷ αὐτῷ.

44. Πῶς ἔχει σοι τὰ τοῦ σώματος; ἢ δηλονότι βρα-
a ἔρομαι. χὺς ὁ λόγος ὅπως ἂν ἔχῃ; περὶ δὲ τῆς ψυ-
χῆς οὐκ [a] ἐρήσομαι πῶς. οἶδα γὰρ ὅτι καὶ λίαν
καλῶς, ἐπειδὴ γενναίως ἐμφιλοσοφεῖς τοῖς τοῦ
σώματος, ὥσπερ βάσανον ἀρετῆς, ἀλλ' οὐχ ὕ-
b δέχομαι. λης ἀνωμαλίαν τὸ πρᾶγμα [b] δεξάμενος, ἵ-
c εἰμί. να [c] ᾖ σοι τὸ κακοπαθεῖν, τῆς τῶν ἄλλων ὑ-
d δίδωμι. γιείας μακαριώτερον. [d] δίδως καὶ ταύτην ἱ-
κανὴν τῆς φιλοσοφίας ἀπόδειξιν, τὸ τοιαῦτα
καὶ περὶ τούτων ἐπιστέλλειν ἡμῖν ἃ κἂν ἄλλοις
θαρρῶμεν γράφειν, ἀλλά τό γε ὑπὸ σοὶ κριτῇ
κιν-

κινδυνεύειν οὐκ ἀσφαλές. [c] πειρασόμεθα δ' ὅμως, μὴ ἀντιλέγειν κελεύοντι. c πειράομαι

Eidem.

Quomodo se habet corporis valetudo? An scilicet parum tibi curæ est, quomodo se habeat? De anima autem haud percunctabor ecqui valeat: scio enim bellissimè valere, quandoquidem in corporis morbo strenuè philosopharis, quasi non materiæ & humorum intemperiem, sed virtutis explorationem eam rem acceperis: vt sic calamitas tua aliorum sanitate & incolumitate beatior sit. Tu verò hoc quoque philosophiæ argumentum ede, ut nobis easdem res, ac de iisdem præcipias: quas tametsi aliis scribere audeamus, tamen te iudice causam dicere ac iudicium subire, periculo non vacat. Cæterùm conabimur tuis iussis minimè reluctari.

Γρηγόριος Κάστορι.

Ἐμοὶ τῆς πατρίδος ὡς [a] ἔοικεν, ἡ ἀλλοδαπὴ 45.
χρηστοτέρα. ἡ μὲν γὰρ ἐδίδου τῆς σῆς ἀπολαβεῖν a εἴκω.
φιλίας; ἡ δὲ, οὐδὲν τοιοῦτον ἡμῖν [b] ἐχαρίσατο.
καὶ τοῦτό μοι παρὰ τῆς ἀρρωστίας, ἥ με κατέχει b χαρίζομαι.
[c] πεδήσασα, καὶ πρὸς πολλὰ ποιεῖ δυσκίνητον
ἢ ἀκίνητον, εἰ χρὴ λέγειν τὸ ἀληθέστερον. ταύτην c πεδάω.
μὲν οὖν τὴν ζημίαν λυπούμενοι [d] οἰσόμεν, τί δὲ οὐ d φέρω.

φέρει

φέρει ἀνιαρῶν ἄνθρωπος· μόνον ὑγιαίνοις καὶ πράττοις κατὰ νοῦν, καὶ ἐν χερσὶ θεοῦ εἴη τὰ σά. ἔσται δὲ, εἰ γνησίως αὐτοῦ λαμβάνοιο. τὴν δὲ κυρίαν, τὴν κοινὴν ἡμῶν ἀδελφὴν, τάχιστα ἡμῖν [e] ἀποπέμψαι [f] θέλησον, ὡς κοινὸν ἔρεισμα καὶ τῶν εὐλαβῶν, καὶ τῆς ἀσθενείας τῆς ἡμετέρας.

e ἀποπέμπω.
f θέλω.

Gregorius Castori.

Mihi, vt apparet, benigniorem se præbebat extera regio, quàm patria. Nam illa hoc mihi dabat, vt amicitia tua fruerer: hæc autem nihil huiusmodi nobis concessit. Atq; hoc mihi morbus attulit, qui me velut pedibus deuinctum tenet, atq; ad multa torpidum, aut etiam, si verius loquendum est, planè immobilem reddit. Sed enim hoc detrimentum, mæstò licet animo, feremus. quid autem molestiarum est, quod homo non ferat? Tantum valeas ipse, tibiq; omnia ex sententia cedant, ac res tuæ in manu Dei sint. Erunt autem, si animo syncero eum prehendas. Dominam autem, communem nostram sororem, velim quàm ocyssimè ad nos remittas; vt & communem piorum omnium & nostræ infirmitatis subsidium.

Γρηγόριος Πανσοφίῳ.

Τίς οὐκ ἐπαινεῖ φυτὸν ἄρτι βρύον τοῖς ἄνθεσι;
46. τίνα οὐκ εὐφραίνει λήϊον, ἄρτι [a] δεσμούμενον, καὶ στάχυν ὡραῖον [b] ὑπισχνούμενον; τίνα δὲ οὐ νεοτ-

a δεσμέω.
b ὑπισχνέομαι.

νεοτελὴς ψυχὴ ἄρτι θεῷ [c] κοσμουμένη, καὶ τὰς χοϊ- c κοσμέω.
κὰς ἀποσείεσθαι πέδας ἀρχομένη, ἵνα μετὰ θεοῦ
γένηται, καὶ [d] ἴδῃ τὴν ἀλήθειαν, ὧν νῦν ὁρᾷ τὰς σκι- d εἴδω.
άς. χαίρω μὲν οὖν διὰ ταῦτα διαφερόντως τῷ ἀ-
γαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συνδιακόνῳ ἡμῶν Εὐαγρίῳ,
οὐκ ἀγεννῶς αὐτὸν ὁρῶν φιλοσοφίᾳ προσβαί-
νοντα, ἐπειδὴ ἡ φιλοσοφία καὶ τὸ σοφίας
ἐρᾶν. χαίρω δὲ ὅτι μοι καὶ τὴν σὴν προξε-
νεῖ φιλίαν, καὶ ἔτι [e] χαρήσομαι, ἐὰν ἐπιστέλλῃς e χαίρω.
πλείονα, καὶ πλείοσιν ἡμᾶς ἀμείβοιο τῆς φιλίας
γνωρίσμασιν.

Panſophio.

Qvis ſtirpem iam floribus abundantem non laudat? Quem non oblectat ſeges, cùm iam ligatur, ac maturam ſpicam pollicetur? Quem item lætitia non afficit anima recens initiata, iam Deo coronata, & terrenas compedes excutere incipiens, vt Deo ſe adiungat, earumq́; rerum, quarum nunc vmbras duntaxat cernit, veritatem conſpiciat? His nimirùm de cauſis chariſsimo fratre ac comminiſtro noſtro Euagrio maiorem in modum delector, eum ad philoſophiã haud ignauo animo aſcendentem cernens, quãdoquidem philoſophia quoq; eſt, ſapientiæ amore teneri. Quin hoc quoq; nomine lætor, quòd mihi tuam amicitiam cõciliat, Atq; impenſiùs adhuc lætabor, ſi plures ad nos literas des, ac plura amicitiæ ſigna nobis rependas.

Γρηγό-

Γρηγόριος Ἀλυπίῳ.

47. Πρώτην σοι ταύτην καὶ ἐπιστολὴν γράφω, καὶ προσάγω πρεσβείαν. ὥστε δίκαιος ἂν εἴην καὶ κατὰ τοῦτο τυχεῖν σου περὶ ὧν ἐπαγγέλλω. ἐπαγγέλλω δὲ τί; Σπαράσσει τὴν ἡτέραν οἰκίαν τὴν παρ' ὑμῖν, ὡς πυνθάνομαι, βιαίοις ἐφόδοις ὁ καλὸς παλλάδιος, ὁ δὲ [a] βοηθήσων οὐδείς. καλὸν οὖν ἐστί σοι μάλιστα μὲν καὶ παρόντος, κήδεσθαι τοῦ ἀνδρὸς, πολλῷ δὲ πλέον ἀπόντος; ὡς ἂν μὴ παντάπασιν [b] οἰχήσηται διαφθαρέντα καὶ διαῤῥυέντα τὰ πράγματα, κατὰ πολλὴν τοῦ [c] κωλύσοντος ἐρημίαν.

a βοηθέω.
b οἴχομαι.
c κωλύω.

Alypio.

Primam tibi hanc, & epistolam scribo, & deprecationem offero. Eoq́ etiam nomine me ea, de quibus narras abs te consequi æquum fuerit. Quid autem narro? Domum nostram, quæ apud vos est, violentis, vt audio, incursibus dilaniat bellus ille Palladius, nec, qui succurrat, vllus est. Rectè igitur feceris, si ipsius, non modò præsentis, sed multò etiam magis absentis, curam gesseris: vt ne, propterea quòd desint, qui iniuriam probibeant, res omnino labefactatæ atque collapsæ intereant.

Γρηγόριος Εὐσεβίῳ ἐπισκόπῳ Καισαρείας.

Οὐχ ὑβριστικῶς [a] ἐπέστειλα μᾶλλον, ὥσπερ 48.
[b] ἐμέμψω τῆς ἐπιστολῆς, ἢ πνευματικῶς τε a ἐπιστέλλω
καὶ φιλοσόφως, καὶ ὡς εἰκὸς ἦν. εἰ μὴ καὶ τοῦτο b μέμφο-
λυπεῖ τὸν λογιώτατον Εὐσέβιον. εἰ γὰρ εἰ τῷ βαθ- μαι.
μῷ κρατεῖς, ἀλλὰ δώσεις καὶ ἡμῖν ἐλευθερίας
καὶ παρρησίας δικαίας. καὶ διὰ τοῦτο [c] ἔσο ἡμῖν c εἰμί.
χρηστότερος. πλὴν εἰ κρίνεις τὴν ἐπιστολὴν ὡς
οἰκέτου, καὶ οὐδὲ ἀντιβλέπειν ὀφείλοντος, οὕτω
δὴ καὶ πληγὰς [d] ληψόμεθα, καὶ οὐδὲ [e] δακρύ- d λαμβά-
σομεν. ἢ τοῦτο [f] ἐγκληθησόμεθα, ὃ πάντας μᾶλ- νω.
λον, ἢ τὴν σὴν εὐλάβειαν [g] παθεῖν ἄξιον. ἔστι e δακρύω.
γὰρ ἀνδρὸς μεγαλόφρονος φίλων ἀποδέχεσθαι f ἐγκαλέο-
μᾶλλον ἐλευθερίαν, ἢ ἐχθρῶν κολακείαν. μαι.
g πάσχω.

Euſebio Cæſarienſi Epiſcopo.

Non contumelioſè potiùs atq; inſolenter, quemadmodum tu de epiſtola noſtra quereris, quàm ſpiritualiter ac philoſophicè, atque, vt conſentaneum erat, ſcripſi (niſi hoc quoq; diſertiſſimum Euſebium malè habet.) Et ſi enim dignitatis gradu ſuperas: at nobis tamen aliquid iuſtæ libertatis ac licētiæ dabis.

Ac propterea benigniorem te nobis præbe. Sin tu epistolam nostram; tanquam famuli, atque eius hominis, qui te ne obtueri quidem habeat, sic etiam plagas accipiemus, ac ne lachrymas quidem emittemus. An hoc quoque nobis crimini dabitur? id certè cuius potiùs, quam pietati tuæ, accidere conuenit. Est enim hominis animi magnitudine præditi, amicorum potiùs libertatem, quam inimicorum blanditias amplecti.

Γρηγόριος Θέκλῃ.

Τὴν μακρὰν σου προσθήκην τοῦ γράμματος,
49. ὡς μεγάλην ἐπιστολὴν [a] ἐδεξάμην. ἐμοῦ
a δέχομαι. γὰρ ὑμεῖς, καὶ ὑμῶν ἐγώ, τοῦ πνεύματος οὕτως ἡ-
b εἴδω. μᾶς ἁρμόζοντος. τοῦτο [b] εἰδότες, καὶ εὔχεσθε
ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ περὶ πάντων θαῤῥεῖτε, ὡς οὐδένας
γνησιωτέρους ἡμῶν εὑρίσκοντες, οὐδὲ μᾶλλον τὰ
c κοινόομαι ὑμέτερα [c] κοινουμένους, εἰ καὶ μήπω, μήτε συνήθεια
πολλή, μήτε πεῖρα τοῦτο ἐδίδαξε. περὶ δὲ τῶν
λυπηρῶν τί χρὴ γράφειν, ἢ ὅτι βουλόμεθα τῆς ἄ-
κρας φιλοσοφίας καιρὸν τοῦτο νομίσαντες, ἐγ-
καρτερεῖν τοῖς πάθεσι καὶ οὕτως ἀγωνίζεσθαι πρὸς
τοὺς [d] λυποῦντας, ἐπειδήγε ἄλλως οὔτε
d λυπέω. δυνατὸν, οὔτε ὅσιον.

Gregorius Theclæ.

EXiguum tuum literarum additamentum vt ingentem epistolam accepi. Nam & vos nostri, & nos vestri sumus, Spiritu nimirum nos ad hunc modum copulante. Quod cum vobis exploratum sit, & pro nobis preces ad Deum adhibete, & de omnibus rebus magno animo estote, ac de nobis illud persuasum habetote, quòd nullos vnquam, qui synceriore erga vos animo sint, nec qui magis res vestras communes sibi esse ducant, reperietis. etiamsi alioqui hoc nec longa consuetudo & familiaritas, nec experientia testatum fecit. De iis autem rebus, quæ vos molestia afficiunt, quid aliud scribere attinet, quàm quod vos ita comparatos esse volo, vt summæ philosophiæ tempus hoc esse existimantes, in calamitatibus fortem ac tolerantem animum præstetis, atque ita cum iis, qui vobis mærorem inferunt, decertetis, quandoquidem aliâs nec fieri potest, nec fas est.

Γρηγόριος Εὐστοχίῳ Σοφιστῇ.

[a]Μίμησαί μοι τὸν Ἀλέξανδρον, ὦ θαυμάσιε, 50.
καὶ ὥσπερ ἐκεῖνος, ἐν Ἀθηναίοις [b] ἀρέσῃ, φιλοτιμούμενος ἦν, ταύτῃ τοι καὶ θεάτρον ἀεὶ τῆς αὐτοῦ βασιλείας τὰς Ἀθήνας ὠνόμαζεν, οὕτω καὶ σὺ τὸ καθ' ἡμᾶς εἶναί τι νομίσας, εἰ

a μιμέομαι.
b ἀρέσκω.

καὶ μηδαμῆ, ἀλλ' ἢ τῶν αὐτοῦ λόγων εἵνεκα καὶ τῶν Ἀθηνῶν αὐτῶν, πρὸς δὲ καὶ τοὺς κοινοὺς πατέρας τῶν λόγων αἰδούμενος, διπλασιάσαι
c προθυμέομαι. [c] προθυμήθητι τῷ καλῷ Προνοίῳ τὴν περὶ λόγους σπουδήν. πάντως ὅ, τι ἂν [d] εἰσενέγκῃς τῷ
d εἰσφέρω. νέῳ, ἡμῖν τοῦτο εἰσοίσεις, οἳ καὶ παθεῖν εὖ ἐπιτήδειοι, καὶ λόγων ἀπαινέται ἴσως οὐ φαῦλοι, εἰ
e κάθημαι. καὶ κατωτέρω Σοφιστικῶν θρόνων [e] καθήμεθα, σιωπῆς ἀκίνδυνον γέρας, ἡμῖν αὐτοῖς ἐπιτάξαντες.

Gregorius Eustochio Sophistæ.

FAc Alexādrum imiteris, vir admirande, ac quemadmodum ille, Athenienſibus placere ſtudens, proptereà regni ſui theatrum Athenas appellabat, eodem modo tu quoque nos aliquid eſſe arbitratus, quàmuis nihil ſimus, tamen propter idem literarum ſtudium, & propter ipſas Athenas, ac prætereà communes eloquentiæ parentes veritus, da operam vt præclaro iuueni Pronoio literarum ac doctrinæ ſtudium conduplices. Omnino id quod in adoleſcentem contuleris, in nos conferes, qui & ad accipiendum beneficium idonei ſumus, & orationum haud mali fortaſſe, atque contemnendi laudatores; etiam ſi infra Sophiſticos thronos deſideamus, quod videlicet periculo vacuum ſilentij munus nobis ipſis indixerimus.

Γρηγό-

Γρηγόριος Φωτίῳ.

[a] Αἰτιᾷ τὸ μὴ γράφειν, οὐδὲ αὐτὸς ὢν, οἶμαι, τῶν πλείστων ἐπεσταλκότων, εἰ μή γε ἡ νόσος λῆρον ποιεῖ, καὶ ὧν εὖ [b] πέπονθα ἐπιλήσμονα. καίτοι γε εἰ μή τι ἄλλο, ὡς [c] ἀποθανοῦσιν ἡμῖν παρὰ τῶν σῶν λόγων ὠφείλετο ἐπιτάφιος, ᾧ τέχνη τὸ λέγειν καὶ γράφειν. Ὁ μὲν οὖν ἔλεγχος, οὗτος. οὐδὲ γὰρ δεῖ φιλικῶς [d] ἐγκαλοῦντας, ἔξω τῶν τῆς φιλίας ὅρων τοῦτο ποιεῖν. Ἃ δὲ περὶ τοῦ γλυκυτάτου υἱοῦ Νικοβούλου γράφεις, μεγάλα μὲν σφόδρα καὶ ἱκανὰ καὶ θαυμαστὰ [e] συναρπάσαι πατρὸς εὐκολίαν, ῥᾳδίως, οἷς βούλεται, καὶ πιστεύουσαν. τότε δὲ ἀληθῆ εἶναι δεξόμεθα, ὅταν πεῖραν διδοὺς ἡμῖν ὁ νέος, μὴ ἀνάξιος [f] φανῆται, ἢ τῶν σῶν ὑποσχέσεων, ἢ τῶν ἡμετέρων ἐλπίδων.

51.
a αἰτιάομαι.
b πάσχω.
c ἀποθνήσκω.
d ἐγκαλέω.
e συναρπάζω.
f φαίνομαι

Gregorius Photio.

Quòd non ſcribam, expoſtulas, cùm ipſe, vt puto, non multas literas miſeris, niſi fortè me morbus delirum reddit, acceptorumq́; beneficiorum immemorem. Atqui ſi nihil aliud, certè nobis, vt morte functis, oratio funebris abs te, cuius ars in declamãdo ac ſcribendo ſita eſt, debebatur. Atq; hic arguendi finis ſit. Neq; enim, cùm amicè accuſemus, id vltra ami-

amicitiæ limites facere conuenit. Quæ autem de suauissimo filio Nicobulo scribis, magna quidem, admodum, & miranda sunt, atque eiusmodi, quæ patris facilitatem, iis rebus, quas vult, fidem facilè adhibentem abripere queant: nos autem tum denique vera ea esse credemus, cùm adolescens, documento nobis præbito, nec tuis promissis, nec nostra spe indignũ se præbuerit.

Γρηγόριος Ἀστερίῳ.

52. Τί τοῦτο πάσχομεν; οἴχεσθε [a] καταλιπόντες ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς [b] ἀῤῥωστοῦμεν, οὐδὲ τοσοῦτον παρὰ τοῦ φθόνου [c] συγχωρηθέντες, ὅσον ἐφ' ἡμῖν τὰ προπεμπτήρια [d] φθέγξασθαι. ὢ τῆς ζημίας. τί λαμβάνειν ἔδει τὸ ἀγαθὸν, εἰ μὴ παραμένειν ἔμελλεν. οὐ γὰρ τοσοῦτον εὐφραίνει παρὸν τῶν τερπνῶν οὐδὲν, ὅσον ἀνιᾷ χωριζόμενον. τετιμήμεθα παρ' ὑμῶν, [e] δεδοξάσμεθα, τῆς δεχῆς [f] ἀπελαύσαμεν, τῆς φιλανθρωπίας [g] ἐνεφορήθημεν. οὔτε γὰρ [h] ἐπιλελήσμεθα τούτων, οὔτε ἐπιλησόμεθα, πρότερον ἡμῶν αὐτῶν, ἢ ὑμῶν. τί δὲ παρ' ἡμῶν ἀντὶ τούτων, ὑμῖν; τί δ' ἄλλο γε, ἢ ὧν ἔχομεν τὸ κάλλιστον. ἔχομεν δὲ τὰς εὐχὰς αἷς σώζοισθε, καὶ [i] εὐδοκιμοίητε. καὶ πάλιν ἡμῖν [k] ὀφθείητε, ἂν ἄρα τοσαύτης [l] τύχωμεν τοῦ ζῆν προθεσμίας.

a καταλείπω.
b ἀῤῥωστέω
c συγχωρέομαι.
d φθέγγομαι.
e δοξάζομαι.
f ἀπολαύω
g ἐμφορέομαι.
h λανθάνομαι.
i εὐδοκιμέομαι.
k ὄπτομαι.
l τυγχάνω

Asterio.

Quidnam hoc est, quod nobis accidit? Relicti nobis abscedits: ac nos morbo laboramus. Nec liuor nobis tantum spatij concessit, vt discessum vestrum oratione prosequeremur. O graue detrimentum? Quid bonum capere attinebat, si permansurum non erat? Nec enim res vlla iucunda tantum voluptatis affert, cùm adest, quantum mæroris, cùm abscedit. Honore à vobis gloriaque affecti sumus, fructum ex imperio & magistratu vestro cepimus, amicitia expleti sumus. Nec enim hæc obliti sumus nec obliuiscemur: priusque nostri quàm vestri memoria nobis elabetur. Quidnam autem pro his rebus vobis beneficij rependemus? Quid aliud quàm quòd omnium præclarissimum habemus? preces autem habemus, quibus vtinam salus vobis & gloria comparetur. Faxitque Deus, vt à nobis rursum videamini: si modò nobis tandiu vitæ vsura concedatur.

Γρηγόριος Γρηγορίῳ Ἐπισκόπῳ.

Καὶ μένων [a] συνεκδημῶ, διὰ τῆς ἀγάπης, ὑμῖν. πάντα γὰρ ὁ πόθος κοινοποιεῖ τὰ ἡμέτερα. καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω, τῇ τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίᾳ θαῤῥῶν, καὶ ταῖς ὑμετέραις εὐχαῖς, 53.

a συνεκδημέω.

ὅτι

b ἐκβαίνω. ὅτι πάντα κατὰ νῦν ἡμῖν [b] ἐκβήσεται, καὶ ἡ καταιγὶς εἰς αὔραν [c] λυθήσεται, καὶ τοῦτον ὑμῖν ὁ θεὸς τῆς ὀρθοδοξίας δώσει μισθὸν, τὸ τοὺς ἐπηρεάζοντας [d] ὑπερσχεῖν. μάλιστα μὲν οὖν ἴδοιμεν ὑμᾶς ἐν τάχει καὶ ἀπολάβοιμεν, ὡς εὐχόμεθα. εἰ δὲ χρονίζοιτε, τῶν πραγμάτων οὕτως ἐχόντων, γράμμασι γοῦν εὐφραίνειν ἡμᾶς μὴ [e] ἀπαξιοῦτε δηλοῦσι τὰ ὑμέτερα, καὶ προσεύχεσθε τὰ συνήθη ὑπὲρ ἡμῶν. [f] ἐῤῥωμένους ὑμᾶς, καὶ τοῖς πᾶσιν εὐθύμους ὁ ἀγαθὸς θεὸς [g] χαρίσεται τῆς ἐκκλησίας τὸ κοινὸν ἔρεισμα.

c λύομαι.

d ὑπερσχέω.

e ἀπαξιόω

f ῥώννυμαι

g χαρίζομαι.

Gregorius Gregorio Episcopo.

Qvamuis domi maneam, per charitatem tamen vobiscum peregrinor. Amor enim nostra omnia communia efficit. Atq; Dei benignitate vestrisq; precibus fretus, magnam spem habeo fore, vt omnia nobis ex animi sententia eueniant, ac tempestas in auram soluatur, vobisq; Deus hanc rectæ de religione sententiæ mercedem pendat, vt eos, qui vobis infesti sunt, superetis. Ac maximè quidem velim vos breui videamus, atque, quemadmodum nobis in votis est, recipiamus. Sin autem, negotiis ita postulantibus, longiorem moram trahatis, literis saltem, quibus de rerum vestrarum statu certiores fiamus, nos oblectare

ne

ne grauemini. Deniq; noſtra cauſa pro veſtro more precemini. Sanos vos,ac firmos,omnibusq; rebus lætos & alacres Deus Opt. max. in commune Eccleſiæ ſubſidium præbeat.

Γρηγόριος Μελετίῳ.

Οὔτε ἐδεξάμην σοῦ γράμματα πώποτε το- 54.
σούτῳ χρόνῳ, οὔτε ἐπέστειλα. πείθομαι δὲ ὅτι
καὶ αὐτῷ ποθοῦντι. ὢ τῆς ἀργίας, ἵνα μὴ εἴπω,
τῆς ἀναλγησίας. μικρὸν καὶ ὁ Ἀργανθώνιος ἡ-
μῖν, εἰς ὕπνου λόγον. οὕτως [a] ἐκαθευδήσαμεν. ποῦ a. καθεύδω.
μὲν ὁ θίασος ἡμῖν ἐκεῖνος; ποῦ δὲ οἱ κοινοὶ
λόγοι καὶ σύλλογοι, καὶ ἡ γλυκεῖα πηγὴ καὶ ἄφ-
θονος, ἀφ' ἧς [b] ἠρυόμεθα; ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δια- b ἀρύομαι.
νίσταμαι καὶ τὴν κόνιν ἀποσείομαι, κατὰ τοὺς Ἀχιλ-
λέως ἵππους. ὀψὲ γοῦν, [c] ὀκνῶ γὰρ [d] εἰπεῖν, καὶ c ὀκνέω.
τὴν χαίτην ἀνασείομαι. μή με κωμῳδεῖν [e] ὑ- d ἔπω.
πολάβῃς. σὺ δὲ, εἴ τι μέλει τῆς ἡμετέρας φιλίας, e ὑπολαμ-
ἐξ ὧν ἐπιστέλλεις, δηλωθήσεται. βάνω.

Gregorius Meletio.

Tanto iam tempore nec vllas à te literas accepi, nec ipſe ad te ſcripſi,minimè dubito,quin id etiam expetentem. O ingentem ceſſationem ac deſidiã, ne dicam ſtuporem. Penè quoque nobis, quantum ad ſomnum attinet, Arganthonius rediit: ita diu

dormiuimus. Vbi nobis illa sodalitas. Vbi communes sermones & cætus, & dulcis ille ac perennis fons, vnde hauriebamus? Equidem ipse & exurgo & puluerem excutio, quemadmodum Achillis equi, serius id licet (vereor enim dicere) ac setam succutio. Ne me, quæso, cauillari existimes. Tu verò, ecquid amicitiam nostrã cures, ex literis tuis conspicuum fiet.

Γρηγόριος Εὐαγρίῳ.

55. [a]Ἥσθην ἐπαινούμενος. τὸ γὰρ τὸν υἱὸν ἡμῶν Εὐάγριον εὐδοκιμεῖν, ἡμᾶς ἐστιν [b] εὐδοκιμεῖν. τέκνων γὰρ ἀρετὴ, δόξα πατέρων. ἡμεῖς δὲ, εἰς λόγους μὲν, οὐδὲν, ἢ μικρὸν ἴσως [c] συνίσμεν ἡμῖν αὐτοῖς [d] ὠφελήσασι τὸν σὸν υἱόν (οὐδὲ γὰρ μέγα ἡμῖν τὸ τῶν λόγων) ἓν δὲ ἀντὶ πάντων αὐτῷ καὶ μέγιστον [e] συνεισενέγκαμεν (οὐκ [f] ἀρνήσομαι) τὸν τοῦ θεοῦ φόβον, καὶ τὸ [g] πεῖσαι τῶν παρόντων καταφρονεῖν. ἐκείνῳ μὲν οὖν τὰ κάλλιστα [h] συνηυξάμεθά τε καὶ συνευχόμεθα· ἵν᾽ ἃς [i] ἔλαβε παρ᾽ ἡμῶν ἀρχὰς, τελέως [k] καρποφορήσῃ. καὶ ἵνα τῆς σπουδῆς καρπὸν ἐνεγκώμεθα. τῇ δὲ σῇ τιμιότητι, πᾶσα χάρις, ὅτι καὶ [l] μεμνῆσθαι ἡμῶν ἀξιοῖς, καὶ τοῖς ὑπομνήμασι τιμᾶν τῆς φιλίας. ἅπερ οὐ μικρὰ ὄντα, μειζόνως [m] ὑπεδεξάμεθα.

a ἥδομαι.
b εὐδοκιμέω.
c συνίσημι.
d ὠφελέω.
e συμφέρω
f ἀρνέομαι
g πείθω.
h συνεύχομαι.
i λαμβάνω
k καρποφορέω.
l μνάομαι.
m ὑποδέχομαι.

Gre-

Gregorius Euagrio.

Laudari mihi iucundum fuit. Nam filium nostrum Euagrium clarum ac celebrem esse, gloria nostra & splendor est. Filiorum enim virtus, patrum est gloria. Nos autem, quantum ad doctrinam attinet, haud quicquam, aut parum fortasse ipsi filio tuo vtilitatis attulisse, nobis conscij sumus (neque enim magna in nobis doctrinæ facultas est:) vnum autem pro omnibus & quidem maximum ei contulimus (haud istud inficier) nimirum Dei metum, quodq́ ei, vt res præsentes contemptui haberet, persuasimus. Atque ipsi quidem optima quæque, & optauimus, & optamus. vt quæ à nobis initia accepit, ad plenam frugem proueheat, ac nos etiam ipsi studij ac diligentiæ nostræ fructum aliquem feramus. Tuæ verò excellentiæ quàm maximas gratias ago, quòd & nostri meminisse non grauaris, & amicitiæ monimentis honestare. Quæ quidem, cùm minimè parua sint, libentius suscepimus.

Γρηγόριος Προκοπίῳ.

Διὰ μακροῦ σε προσφθέγγομαι, τὸν ἀντὶ πάν- 56.
των ἡμῖν καὶ πρὸ πάντων. ὃν καὶ παρόντα τῶν
μεγάλων [a] ἠξίους, καὶ [b] ἀπόντα οἶδ' ὅτι τῶν αὐ-
τῶν ἀξιοῖς. μισθὸς δὲ [c] γινέσθω τῷ διακόνῳ
τῆς ἐπιστολῆς τῷ υἱῷ ἡμῶν Ἀνθίμῳ ὑπὲρ μεγάλων
μέγας.

a ἀξιόω. b ἄπειμι. c γίνομαι.

d τυγχάνω. e δεῖ. f προσίθεμαι. g κατορθόω.

μέγας. τίς οὗτος; τῆς παρὰ σοῦ προστασίας [d] τυχεῖν, ἐν οἷς ἄν [e] δέηται. μέγιστον δὲ εἰς τὴν πρεσβείαν ἡμῖν, καὶ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐξ ἐπιφανοῦς στρατείας, ἴσως καὶ τοῖς μεγάλοις ὑμῖν γνώριμος, καὶ ἡ συμφορὰ τοῦ σώματος, αὐτόθεν τὴν ὄψιν πείθουσα. βαρεῖα μὲν καὶ καθ' ἑαυτήν, τῷ παρ' ἀξίαν δὲ, ὡς εἰκὸς, βαρυτέρα. τούτοις [f] προστεθεῖσα καὶ ἡ παρ' ἡμῶν παράκλησις, οἶδα ὅτι [g] κατορθώσει μᾶλλον τὸ σπουδαζόμενον.

Gregorius Procopio.

Longo interuallo te saluto, atque alloquor, qui instar omnium, atq; ante omnes mihi es: meq; & præsentem magnis honoribus complectebaris, & absentem (sic enim mihi persuadeo) iisdem complecteris. Merces autem filio nostro Anthimo, huius epistolæ ministro, pro ingentibus rebus, ingens rependatur. Quæ tandem hæc? Vt quibus in rebus opus ei fuerit, præsidium tuum consequatur. Maximum autem pondus ad deprecationem nobis affert hic quoq; ipse vir, ex insigni atq; illustri militia, vobis etiam, magnis viris, fortasse notus: atq; corporis calamitas, oculis ipsis fidem faciens. Quæ cùm per se grauis & acerba sit, tum quia præter meritum, vt verisimile est, plus acerbitatis habet. Quibus rebus adiuncta nostra precatio, non dubito, quin id, de quo laboramus, magis conficiat.

Γρηγό-

Γρηγόριος Ὀλυμπιανῷ.

57.

Τὸ πυκτίον, ὅπερ [a] εἴληφας παρ' ἡμῶν, τὰς Ἀριστοτέλους ἐπιστολὰς, [b] ἐδυνάμην μὲν μὴ [c] ἀνακομίσασθαι, ἀλλὰ παρὰ σοὶ μένειν [d] ἐᾶσαι, λογίῳ τε δῶρον οἰκεῖον, καὶ φιλίας ὑπόμνημα δεξιόν. ὡς ἂν δὲ μὴ γραφὴν [e] ἀπενέγκῃς καθ' ἡμῶν τῆς εἰς ἀρχὴν παρανομίας καὶ ὕβρεως, ὡς καὶ ὁ Ῥήτωρ δεινότατος καὶ δικαστὴς ἄριστος, ὃν διαφθείρειν [f] ἐπιχειροῦμεν δικαστὴν οὕτως ἀνάλωτον, καὶ παντὸς ὑψηλότερον λήμματος, ἡκέτω πάλιν ἡμῖν ὃ [g] δεδώκαμεν, μισθὸν δὲ [h] ζητοῦμεν παρὰ τῆς σῆς λογιότητος, ἄλλο μὲν οὐδέν. (τί γὰρ ἂν καὶ δοίης ἡμῖν τὸ μηδὲν ἔχειν φιλοσοφοῦσιν;) αὐτὸ δὲ τὸ ἐπιστέλλειν, ἵνα σοι καὶ πρὸς λόγον ᾖ τὸ τῆς ἀντιδόσεως, τὴν ἐπὶ ταῖς ἐπιστολαῖς χάριν δι' ἐπιστολῶν διαλύοντι.

a λαμβάνω.
b δύναμαι.
c ἀνακομίζομαι.
d ἐάω.
e ἀποφέρω.
f ἐπιχειρέω.
g δίδωμι.
h ζητέω.

Gregorius Olympiano.

Librum quem à nobis accepisti, quo Aristotelis Epistolæ continentur, poteram quidem, non recipere, verùm penes te relinquere: munus videlicet erudito viro aptum & commodum amicitiæ monimentum. Verùm ne vt & orator eloquentissimus,

&

& iudex optimus, iniquitatis & contumeliæ aduersus præfecturæ dignitatem admissæ dicam nobis impingas, quòd tam integrũ & incorruptum iudicem, atque omni quæstu sublimiorem, corrumpere tentamus, redeat ad nos id quod dedimus. Mercedem autem à te, viro erudito, nullam aliam postulamus (quid enim nobis dares, nihil quibus habere studio est) quàm hoc ipsum, vt ad nos scribas. Sic enim æqua tibi remuneratio erit, epistolarum beneficium per epistolas dissoluenti.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

58. Καὶ ὁ πόθος τῆς σῆς συντυχίας, θερμὸς, καὶ ἡ χρεία τῶν δεομένων, μεγάλη· ἀλλ' ἡ νόσος ἀήττητος. διὰ τούτου γράμμασι ταύτην τὴν πρεσβείαν [a] ἐθάρρησα. [b] αἰδέσθητι μὲν ἡμῶν τὴν πολιὰν ἣν ᾐδέσθης ἤδη καλῶς ποιῶν καὶ πολλάκις· αἰδέσθητι δὲ καὶ τὴν ἀρρωστίαν αὐτὴν ἣ μέρος τι καὶ οἱ κατὰ θεὸν ἱδρῶτες [c] συνεισήνεγκαν, εἴτι δεῖ καὶ [d] νεανιεύσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο [e] φεῖσαι μὲν τῶν πολιτευομένων πρὸς ἡμᾶς βλεπόντων, ὡς ἐχόντων ἐπὶ τοῦ παρρησίαν· φεῖσαι δὲ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν φροντίδα. καὶ γὰρ οὐδεμία ζημία τοῖς πράγμασιν ἐκ τῆς φιλανθρωπίας, ἐπεὶ τῷ φόβῳ πλείονα [f] κατορθοῖς, ἢ ταῖς τιμωρίαις ἕτεροι. σοὶ δὲ ἀντὶ τούτων γένοιτο

a θαρρέω.
b αἰδέομαι
c συνεισφέρω.
d νεανιεύομαι.
e φείδομαι.
f κατορθόω.

γένοιτο τοιούτου [g] τυχεῖν τοῦ κριτοῦ, οἷός περ ἂν αὐτὸς γένῃ τοῖς δεομένοις, καὶ ἡμῖν τοῖς πρεσβεύουσιν. g τυγχάνω.

Gregorius Olympio.

Et congressus tui cupiditas ardens est, & rogantium necessitas magna: sed morbus vinci nequit. Ac propterea deprecationem hanc literis cõmittere non dubitaui. Moueat te nostra canicies, quæ te iam antehac, vt par erat, & quidem persæpe mouit. Moueat te quoque morbus hic, cui, si quid arroganter dicendum est, partem etiam aliquam suscepti Dei causa sudores contulerunt. Ob eamq́ causam ciuibus parce, quorum in nos oculi coniecti sunt, tanquam qui authoritatem ac fiduciam apud te habeamus. Aliis item, qui nostræ curæ subiecti sunt, parce. Siquidem nullum ex facilitate atq; misericordia detrimentum rebus infertur. Quandoquidem tu terrore plura conficis, quàm alij suppliciis & cruciatu. Tibi verò pro his rebus talem erga te iudicem consequi contingat, qualem te supplicibus, ac nobis, qui pro ipso deprecamur, præbueris.

Γρηγόριος Διοκλεῖ.

Οὔτε [a] κεκλήμεθα πρὸς τοὺς γάμους τῆς θυγατρὸς ἡμῶν, καὶ [b] πάρεσμεν, καὶ συνεορτάζοντες καὶ συμπροθυμούμενοι, καὶ ἐπευχόμενοι πᾶν ὑμῖν 59. a καλέομαι. b πάρειμι.

ὑμῖν ὃ κάλλιστον. ἓν δὲ τῶν καλῶν, παρεῖναι χριστὸν τοῖς γάμοις (ὅπου δὲ χριστὸς, εὐκοσμία) καὶ τὸ γενέσθαι οἶνον τὸ ὕδωρ, τὸ δέ ἐστι, πάντα μεταποιεῖσθαι εἰς τὸ βέλτιον οὕτως, ὡς μὴ τὰ ἄμικτα μίγνυσθαι· μήτε εἰς ταυτὸν ἐπισκόπους ἄγειν, καὶ γελωτοποιοὺς· εὐχὰς, καὶ κρότους. ψαλμῳδίας, καὶ συναυλίας. δεῖ γὰρ ὥσπερ τἆλλα πάντα, οὕτως καὶ τοὺς γάμους χριστιανῶν ἔχειν τὸ εὔκοσμον. κόσμος δὲ ἡ σεμνότης. ταῦτα [c] δωροφοροῦμεν τῷ γάμῳ, σὺ δὲ ἡμῖν [d] ἀντιδοίης τὴν εὐπείθειαν. τὸν δὲ γαμβρὸν, εἰ μὲν ἕπεται τούτοις, ἔχεις υἱόν· εἰ δὲ μὴ, στρατιώτην.

c δωροφορέω.
d ἀντιδίδωμι.

Gregorius Diocli.

ET *si ad filiæ nostræ nuptias minimè vocati, adsumus tamen, & festum simul agitantes, & animi alacritatem præferentes, & vobis optima & pulcherrima quæque optantes. Vnum autem bonorum illud est, vt Christus nuptiis intersit, (porrò vbi Christus est, modestia quoque est.) atq; aqua in vinum conuertatur, hoc est, vt cuncta in melius immutentur. sic nimirum, vt quæ misceri nefas est, inter se minimè misceantur, nec Episcopi cum sannionibus copulentur, nec preces cum plausibus, nec psalmodiæ cum tibicinum cantibus. Operæpretium enim est, vt,*

vt, quemadmodum cætera omnia, sic etiam Christianorum matrimonia modesta & composita sint. Modestia porrò in grauitate sita est. Hæc nuptiis munera offerimus : tu verò pro his obedientiam nobis repende. Generum autem, si his obsequitur, filium velim habeas: sin minùs, militem.

E LIBER

LIBER SE-CVNDVS.

Γρηγόριος Ἀνυσίῳ.

1. Πῶς ἔχει τὰ πράγματα ἡμῖν ἐρωτᾷς; μετά τινος ἱστορίας [a] ἀποκρινούμεθα. [b] ἐπρέσβευον Ἀθηναῖοι πρὸς Λακεδαιμονίους [c] φασὶν, ἡνίκα [d] ἐτυραννοῦντο. ἡ πρεσβεία δὲ ἦν γενέσθαί τι αὐτοῖς ἐκεῖθεν φιλάνθρωπον. ὡς δὲ [e] ἐπανῆκον ἐκ τῆς πρεσβείας, ἔπειτα [f] ἤρετό τις, πῶς ἡμῖν οἱ Λακεδαιμόνιοι; οἱ δὲ, ὡς μὲν δούλοις, ἔφασαν, λίαν χρηστῶς· ὡς δὲ ἐλευθέροις, λίαν ὑβριστικῶς. τοῦτο γοῦν καὶ αὐτὸς ἔχω γράφειν. πράττομεν γὰρ, τῶν μὲν ἀπεγνωσμένων, φιλανθρωπότερον. τῶν δὲ μελλόντων θεῷ, φορτικώτερον. ἥτε γὰρ νόσος ἔτι παραλυπεῖ· οἵ τε φίλοι [g] κακοῦντες, οὐκ [h] ἀνιῶσι, καὶ τὰ δυνατὰ βλάπτοντες. ἀλλ' εὔχου τὸ θεῖον εὐμενὲς ἡμῖν εἶναι. καὶ δυοῖν θάτερον. ἢ [i] φευξόμεθα τὰ δεινὰ,

a ἀποκρίνομαι.
b πρεσβεύω.
c φημὶ.
d τυραννέομαι.
e ἐπανήκω.
f ἔρομαι.
g κακέω.
h ἀνιάω.
i φεύγω.

νὰ, πάντως, ἢ [k] καρτερήσομεν. ἔστι δὲ καὶ τοῦ k καρτερέω.
ἐπιεικῶς συμφορᾶς ἐλάττωσις.

Gregorius Anyſio.

VT res noſtræ ſe habeant, ſciſcitaris? Cùm quadam hiſtoria reſpondebimus. Legationem quādam Athenienſes apud Lacedæmonios obiiſſe ferunt, cùm tyrannide premerentur. Legationis porrò hæc ſumma erat, vt boni & æqui aliquid ab eis impetrarent. Poſteaquam autem è legatione redierunt, rogauit quiſpiam, quo animo erga nos ſunt Lacedæmonij? At illi, Vt erga ſeruos admodum benigno & humano: vt autem erga liberos, perquàm inſolenti & contumelioſo. Hoc igitur ipſe quoque ſcribere poſſum. Humanius enim mitiusq́; nobiſcum agitur, quàm cùm reiectis & deſperatis: durius autem quàm cùm iis qui Deo curæ ſunt. Nam & morbus adhuc infeſtus eſt; & amici nos vexare, ac, quibus poſſunt, incommodis afficere non deſinunt. Ac tu à Deo precibus pete, vt ſe propitium nobis & placidum præbeat. Ita duorum alterum continget, nempe vt vel has acerbitates omnino fugiamus, vel certè perferamus. Lenitatis porrò rationem habet calamitatis imminutio.

Γρηγόριος Σωφρονίῳ ὑπάρχῳ.

2. Μητέρα τιμᾶν, τῶν ὁσίων. μήτηρ δὲ, ἄλλη
μὲν ἄλλου, κοινὴ δὲ πάντων, πατρίς. ταύτην
ἐτίμησας μὲν, πάσῃ σου τῇ τοῦ βίου λαμπρότητι, τι-
a αἰδέο- μήσεις δὲ καὶ νῦν ἡμᾶς [a] αἰδεσθεὶς ὑπὲρ ὧν πρεσ-
μαι. βεύομεν. ἡ πρεσβεία δὲ τίς; τὸν λογιώτατον τῶν
καθ' αὐτὴν Εὐδόξιον, τὸν Ῥήτορα πάντως γινώσ-
κεις. τούτου παῖς, ἵν' εἴπω συντόμως, ἄλλος Εὐδό-
ξιος καὶ βίῳ καὶ λόγῳ, νῦν σοι πρόσεισι δι' ἡ-
b καθίστημι μῶν. ἵν' οὖν ὀνομαστότερον σεαυτὸν [b] καταστήσῃς,
γενοῦ τῷ ἀνδρὶ δεξιὸς, ἐν οἷς ἂν δέηται τῆς σῆς
c εἰμί. προστασίας. Αἰσχρὸν γὰρ, κοινὸν [c] ὄντα σε τῆς πα-
τρίδος προστάτην, καὶ πολλοὺς εὖ πεποιηκότα,
d προστί- [d] προσθήσω δὲ, ὅτι καὶ ποιήσοντα, μὴ πρὸ πάν-
θημι. των τιμῆσαι τὸν ἄριστον ἐν λόγοις· καὶ λόγους, οὓς
εἰ μή τι ἄλλο, κατὰ τοῦτο αἰδεῖσθαι δίκαιον, ὅτι τῶν
σῶν καλῶν εἰσιν ἐπαινέται.

Eidem.

Matrem honore afficere pium ac sanctum est. Mater autem alia quidem alius est, communis autem omnium, patria. Hanc tu quidem omni vitæ tuæ splendore ornasti, ornabis autem eam nunc quoque,

que, ſi ſupplicibus noſtris precibus cõmouearis. Quænam autem eſt hæc precatio? Diſertiſſimum totius patriæ veſtræ Eudoxium Rhetorem omnino cognoſcis. Huius filius, vt breuiter dicam, tum vita, tum doctrina, alter Eudoxius, nunc per nos ad te accedit. Vt igitur maiorem tibi nominis celebritatem concilies, homini, quibuſcunque in rebus præſidio tuo opus habuerit, commodum & benignum te præbe. Turpe enim fuerit, cùm communis patriæ patronus ſis, ac multos beneficio affeceris, addam etiam affecturus ſis, non præ omnibus eum, qui doctrina, & dicendi facultate omnes antecellit, colere atque ornare: atque etiam ipſam eloquentiam, quam, ſi nulla alia, at certè hac de cauſa venerari conuenit, quòd ea virtutum tuarum laudes celebrantur.

Τί [a] φής; πείθομέν σε τοῖς λόγοις τούτοις, 3.
καὶ [b] μεταθήσῃ τὴν παίδευσιν, καὶ μεθ' ἡ- a φημί.
μῶν [c] ταχθήσῃ τῶν ποτε καὶ σὲ, νῦν δὲ, εἰ δί- b μεταπί-
δως εἰπεῖν ὑπὲρ σέ; ἢ δεῖ σου καταπάδειν μα- θημι.
κρότερα; μηδαμῶς, ὦ θαυμάσιε, μὴ τοῦτ' [d] ἀνα- c τάττομαι
μείνῃς. αἰσχρὸν γὰρ τὸ πλεῖον ἔχοντα, τὸ πᾶν ἐλ- d ἀναμέ- νω.
λείπειν. εἰ γὰρ ἀρχὴ τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς γίνεται,
τοῦ ἡμίσεως τὸ πλέον τί ἄλλο γε, ἢ τὸ πᾶν; εἰ μὲν
οὖν [e] ἀρκοῦμεν ἡμεῖς εἰς παραίνεσιν, ἔχει ταῦτα e ἀρκέω.

καλῶς, καὶ μηδὲν πλέον [f] ἐπιζητείσθω. εἰ δὲ δεῖ σοι συμβούλου καὶ κρείσσονος, μετὰ βουλῆς μὲν οἰνοποτεῖν Σολομῶν σοι παρακελεύεται, ἵνα μὴ τῇ τοῦ βίου μέθῃ καὶ δίνῃ [g] περιτραπῇς. ἐγὼ δὲ τι φημὶ μικρὸν τῆς συμβουλῆς παρατρέψας. μετὰ θεοῦ βούλευε· καὶ οὐ [h] διαμαρτήσεις τοῦ δέοντος.

f ἐπιζητέομαι.
g περιτρέπομαι.
h διαμαρτάνω.

Incerto.

Quid ais? num te his verbis permouemus, & eruditionem commutabis, atq; ad nos, qui quondã tui similes eramus, nunc autem, si per te ita loqui liceat, te superiores sumus, te aggregabis? An tu longiori oratione demulcendus es? Ne, quæso, mirifice vir, ne id expectes. Turpe enim est, eum qui ampliorem habeat partem, totum nõ adipisci. Nam si principium totius rei dimidium est, quod dimidium excedit, quid aliud, quàm totum esse queat? Ac si quidem consilio nostro contentus es, præclare res habet: nec quicquam præterea requiratur. Sin autem tibi præstantiore monitore opus est, illud quidem monet Salomon, vt cum consilio vinum bibas, ne alioquin huiusce tumulentiæ, & vertigine preceps agaris, ego autem, consilio isto, nonnihil immutato, hoc dico, cum Deo consilium cape, & ab officio minimè aberrabis.

Γρηγό-

Γρηγόριος Εὐσεβίῳ ἐπισκόπῳ Καισαρείας.

Εἶχον μὲν οὐδὲ ἄλλως πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν μικροψύχως (μὴ τοῦτό μου [a] καταγνῷς) ἀλλὰ μικρὸν [b] ἐλευθεριάσας τε καὶ θαῤῥήσας, ὅσον τὸ [c] λυποῦν [d] ἐπιψύξαι καὶ [e] θεραπεῦσαι, αὐτίκα [f] ἡττήθην, καὶ [g] ὑπεκλίθην, καὶ τῷ κανόνι φέρων ἐμαυτὸν [h] ὑπέθηκα. τί δὲ οὐκ ἔμελλον, σέ τε γινώσκων, καὶ νόμους πνεύματος. νῦν δὲ καὶ εἰ λίαν μικροψύχως εἶχον καὶ ἀγεννῶς, ἀλλ᾽ ὅγε καιρὸς οὐκ [i] ἐᾷ τοῦτο πάσχειν, καὶ οἱ [k] καταδραμόντες θῆρες τῆς ἐκκλησίας, τό, τε σὸν γενναῖον καὶ ἀνδρεῖον, οὕτω καθαρῶς προπολεμοῦν καὶ γνησίως τῆς ἐκκλησίας. [l] ἥξομεν οὖν εἰ δοκεῖ, καὶ ταῖς εὐχαῖς ὑμῖν συλλαμβανόμενοι, καὶ συναγωνιζόμενοι, καὶ [m] ὑπηρετησόμενοι, καὶ ὡς ἀθλητὴν ἄριστον κελευσταὶ παῖδες, ταῖς ὑποφωνήσεσιν [n] ὑπαλείψοντες.

4.
a καταγινώσκω.
b ἐλευθερόω.
c λυπέω.
d ἐπιψύχω.
e θεραπεύω.
f ἡττάομαι
g ὑποκλίνομαι.
h ὑποτίθημι.
i ἐάω.
k κατατρέχω.
l ἥκω.
m ὑπηρετέομαι.
n ὑπαλείφω.

Gregorius Eusebio Episcopo Cæsariensi.

NE ipse quidem alioqui maleuolo in pietatem tuam animo eram (neque enim hoc nomine me crimineris:) Verùm posteaquàm nonnulla loquendi libertate sum (quò videlicet conceptum ani-

mo mœrorem lenirem ac curarem) statim victus sum ac succubui, meq́ regulæ subieci. Quid ni enim id facerem, cùm, & te, & spiritus leges cognitas haberem. Nunc autem etiamsi maleuolo & ignauo animo essem, tamen ipsum tempus me hoc affectu laborare non patitur, nec feræ, quæ impetum in Ecclesiam fecerunt, nec deniq́ generosus tuus strenuusq́ animus ita syncerè ac sine fuco pro Ecclesia pugnans. Veniemus igitur, si ita videtur, vt & preces nostras cum vestris coniungamus, & vnà pugnemus, & operam vobis nauemus, atque, vt præstantissimum pugilem hortatores pueri, tacitis vocibus acuamus & incitemus.

Γρηγόριος Ὑπατίῳ.

5\. Πολὺν[a] ἐζημιώμεθα χρόνον, οὐκ ἐχούσης τὸν πρῶτον ἐν ἀνδράσι, τῆς πρώτης ἐν πόλεσιν. ἔδει γὰρ, οἶμαι, [b] χεθλῶσαι τὸ ἀγαθὸν, καὶ κοινὸν γενέσθαι τὸ πάντων ὄφελος· ὡς ἂν ἀπείρης τὴν εὐνομίαν ἐξ ὕψοις, καθάπερ τὰ σπέρματα οἱ τὰς τροφὰς [c] ἡμερώσαντες, ὡς γοῦν τοῖς μύθοις δοκεῖ καὶ τοῖς πλάσμασιν. ἐμοὶ δὲ καὶ πλεῖον ἀλγεῖν περίεστιν, οὐ τοσοῦτον [d] ἀπολαύσας μόνον, ὅσα καὶ ἀστραπῆς, ὀλίγα τὴν ὄψιν [e] περιλαμπούσης, ἔπειτα [f] ἠτλήθην τοῦ φθόνου καὶ εἰς ἐμαυτὸν [g] συνεστάλην, ἄλλοις τοῦ κεράσου τῆς

a ζημιόομαι.
b χρέομαι.
c ἡμερόω.
d ἀπολαύω.
e περιλάμπω.
f ἡττάομαι
g συστέλλομαι.

τῆς ἐκκλησίας [h] παραχωρήσας, καὶ τῆς εὐπρεπεστέρας σκηνῆς, ἵν' οὕτως εἴπω, διὰ τοὺς παίζοντας εὐκόλως τὰ μὴ παιδιᾶς ἄξια. Σὺ δὲ, ὦ πάντων ἄριστε, τὴν αὐτὴν σῶζε πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν, ἥτις κατὰ τὴν μαγνῆτιν πρὸς αὐτὴν ἕλκει τὰ σιδήρια.

h παραχωρέω.

Gregorius Hypatio.

DIuturno detrimento mulctati sumus, dum scilicet vrbium prima virorum primum non haberet. Oportebat enim, ni fallor, bonum diffundi, omniumq; vtilitatem omnibus communicari: vt ex alto æquitatem spargeres, quemadmodum semina, ij, qui hominum cibos mitigarunt, vt quidem fabulis ac figmentis placet. Mihi verò amplior quoque hinc dolendi causa existit, quòd cùm tantulùm duntaxat te potitus essem, quantum fulgetra, strictim duntaxat oculos collustrante, posteà inuidiæ cessi, & meipsum contraxi, Ecclesiæ imperio, ac speciosa scena (vt ob eos, qui in rebus minimè ludicris facilè ludunt, his verbis vtar) aliis cedens. Tu verô, omnium præstantissime vir, eundem erga nos animum retine, qui magnetis instar ferrum ad se trahit.

Γρηγόριος Οὔρσῳ.

6. Ἡδὺ μὲν, τὸ προσαγορεύειν τοὺς φίλους. τὸ δὲ καὶ διὰ φίλων ἥδιον, ὧν ἐστιν ὁ τιμιώτατος υἱὸς ἡμῶν Ἀνύσιος. ὃς καὶ τὴν ὑγείαν ὑμᾶς διαγγελίσεται τὴν ἡμετέραν (εἴπερ ὑγεία τοῦτ' ἐστιν ἡ βραχεῖα πρὸς τὸ κρεῖττον ῥοπή.) καὶ περὶ ὧν ἠξιώθη [a] κοινώσεται. ὡς τόγε μέχρις ὑμῶν γενέσθαι, ὥσπερ ἐπιζητεῖτε φιλικῶς καὶ γνησίως, καὶ τῆς ἀγάπης [b] ἀπολαῦσαι τῆς ὑμετέρας, ἐμοὶ μὲν ἥδιστον, εὖ ἴσθι, καὶ οἷον οὐκ ἄλλο τι τῶν σπουδαζομένων, ὡς [c] ἴσασιν οἷς βοῶμεν τὴν ὑμετέραν δεξίωσιν. εἰ δὲ καὶ δυνατὸν ἢ ἄλλως εὐπρεπὲς, ἡ σὴ [d] δοκιμαζέτω σύνεσις, μήπως ἀκαιρίαν [e] καταγνωσθῶμεν καὶ φορτικοί τισι [f] δόξωμεν, ὡς ἄνευ λόγου [g] παραφανέντες καὶ προδήλου τινὸς αἰτίας. ἐπειδὴ μὴ πείθομεν τοὺς πολλοὺς, ὡς ἀδόλως φιλοσοφοῦμεν, καὶ πάντα δίδομεν Θεῷ τὰ ἡμέτερα.

a κοινόω. b ἀπολαύω c ἴσημι. d δοκιμάζω. e καταγινώσκομαι. f δοκέω. g παραφαίνομαι.

Gregorius Vrſo.

Svaue quidem eſt amicos ſalutare: ſuauius autem per amicos. Quorum in numero eſt chariſſimus filius noſter Anyſius. Qui etiam de noſtra ſanitate læſa vobis nuntiabit (ſiquidem ſanitas appellanda eſt,

eſt, exigua in melius inclinatio) ac de iis rebus, de quibus rogatus eſt, vobiſcum communicabit. Nam ad vos, vt amico ac ſyncero animo requiritis, proficiſci, ac veſtra charitate frui, mihi quidem (velim hoc credas) iucundiſsimum fuerit, atq; ita, vt earum rerum, quarum cupidiſsimi ſumus, nulla perinde, quemadmodum ij norunt, apud quos veſtram in excipiendis amicis humanitatem prædicamus. Num autem id fieri poſsit, aut etiam alioqui conueniat, prudentia ua perpendat. Verendum enim eſt, ne importunitatis notam ſubeamus, ac graues & moleſti eſſe videamur, vt qui ſine ratione ac perſpicua vlla cauſa in conſpectum prodierimus. Quandoquidem multis fidem non facimus, nos citra fucum philoſophari, ac es omnes noſtras Deo donare.

Γρηγόριος Ἐλλεβίχῳ.

Οἷα ζημιούμεθα παρὰ τῆς ἀῤῥωστίας; [a] προσ- 7.
δραμεῖν ἔδει καὶ [b] περιπτύξασθαι, καὶ τῆς
παλαιᾶς [c] ἀναμνῆσαι φιλίας καὶ συνηθείας.
χεῖ δὲ οὐχ οὕτως ἡμῖν τὰ τοῦ σώματος. διὰ τοῦ-
τό σοι [d] πρόσιμεν διὰ τῶν γραμμάτων, καὶ τῇ
προσηγορίᾳ [e] δεξιούμεθα. ἐπεὶ δὲ καὶ δωρο-
φορεῖν ἔδει τι, τοῦτο προσφέρομεν. Μάμαντα
τὸν ἀναγνώστην, ὄντα μὲν ἀπὸ στρατιώτου πατρὸς,
καθιερωθέντα δὲ τῷ θεῷ διὰ τὸν τρόπον, ἄφες

τῷ

a προστρέχω.
b περιπτύσσω.
c ἀναμνάομαι.
d πρόσειμι
e δεξιόομαι
f καθιερόομαι.

g συναριθμέω.

τῷ θεῷ καὶ ἡμῖν. ἀλλὰ μὴ [g] συναριθμήσῃς τοῖς πλανῆσι. καὶ δὸς ἔγγραφον τὴν ἐλευθερίαν, ἵνα μηδὲ ὑπὸ ἄλλων ἐπηρεάζηται. δώσεις γὰρ σεαυτῷ δεξιὰς τὰς τοῦ πολέμου καὶ τῆς στρατηγίας ἐλπίδας. ναὶ παρακαλῶ, τούτου φρόντισον. οἷς γὰρ τὰ μέγιστα ἐν χερσὶ, καὶ ἐν οἷς τὸ πᾶν ταλαντεύεται, τούτοις μάλιστα φροντιστέον θεοῦ, καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἐπικουρίας.

Gregorius Ellebicho.

QVanto nos detrimento morbus afficit? Accurrere ad te oportebat, teq́; amplexari, ac veterem amicitiam & consuetudinem in memoriam tibi reuocare. At non ea corporis valetudine sumus. Ac proinde per literas te adimus, ac salutando excipimus. Quoniam autem munus quoque aliquod offerre conueniebat, hoc offeremus, nempe Mamantem lectorem, qui cùm militem patrem habeat, Deo tamen ob morum probitatem consecratus est. Hunc, quæso, Deo ac nobis missum fac, nec inter errones numera. Atque libertatem ac vacationem ei scripto consignatam tribue, vt ne ab aliis quidem per calumniam vexetur. Sic enim faustas quoque tibi ipsi belli atque militaris imperij spes dabis. Te, inquam, obsecro, vt ea res tibi curæ sit. Nam quibus res maximæ in manu sunt, & in quibus rerum omnium summa, tanquam

in

rutina, nutat, his potiſſimùm Deus, ipſiusq́; axilium ura eſſe debet.

Γρηγόριος Μοδαρείῳ στρατηλάτῃ

περὶ εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν.

Ἡμῖν σὺ, καὶ συγγενὴς καὶ οἰκεῖος, καὶ πᾶν ὅ, 8.
τι ἂν εἴποι τοιοῦτόν τις. ἡ γὰρ εὐσέβεια [a] συ- a συνάπτω.
νῆψεν ἡμᾶς, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς εὐδόκιμον, ὃ ἐν
οι [b] κατεμάθομεν, [c] δείξαντι σαφῶς, ὅτι τὸ b καταμαν-
λλωικὸν, καὶ τὸ βάρβαρον, σωμάτων, οὐ ψυ- θάνω.
χῶν ἐστι διαφορὰ, καὶ τόπων διάστασις, ἀλλ' οὐ c δείκνυμι.
ρόπων, οὐδὲ προαιρέσεων. εἰ γένοιτο πολλοὺς τῶν
μετέρων τὸ γένος, τὴν σὴν [d] μιμήσασθαι καλο- d μιμέο-
αγαθίαν, καὶ πάντα ἡμῖν οἶδ' ὅτι ἕξει καλῶς, μαι.
ά τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια. παρακαλῶ δὲ, ὥσπερ
ν ἔξωθεν πόλεμον τῇ σεαυτοῦ δεξιᾷ καὶ συνέσει
ατελύεις γενναίως ὑπὲρ ἡμῶν ἱστάμενος, οὕτω
ύσον καὶ τὸν ἡμέτερον, ὅσα γε ἐστὶν ἐπὶ σοὶ, εἰρηνι-
ν γενέσθαι τὸ τέλος τοῖς συνελθοῦσι νῦν ἐπι-
όποις ἀγωνιούμενος. τὸ γὰρ [e] συνιέναι μὲν e σύνειμι.
λλάκις, μηδὲν δὲ πέρας εὑρίσκεσθαι τῶν κα-
κῶν, ἀλλ' ἀεὶ [f] προστιθέναι ταραχαῖς τα- f προστί-
ραχὰς, μεῖζον ἢ αἰσχύνης, ὃ καὶ θημι.
αὐτὸς γινώσκεις.

Grego-

Gregorius Modario exercitus duci, de Ecclesiarum pace.

TV nobis, & cognatus, & propinquus, ac familiaris es, & quicquid eiusmodi à quoquam dici poßit. Pietas enim nos coniunxit, & virtutis gloria, quam in te animaduertimus: hinc videlicet illud perſpicuè oſtendente, Græcum & Barbarum, corporum, non animorum, eſſe diſcrimen, ac locorum diſtantiam, non autem morum ac voluntatum. Atque vtinã multi ex iis, qui genere nobiſcum iuncti ſunt, probitatem tuam imitentur. Sic enim non dubito, quin res omnes noſtræ, tam publicæ, quàm priuatæ, bellè habituræ ſint. Te autem rogo atque obſecro, vt quemadmodum externum bellum manu tua & conſilio ac prudentia extinguis, ſtrenuo animo partes noſtras tutans, ita enim noſtrum quoq; comprimas: nimirum, quantum in te ſitum erit, contendens, vt Epiſcopis, qui nunc conuenerunt, pacatus finis ſit. Etenim ſæpe in vnum coire, nec tamen vllum malorum finem reperire, verùm tumultibus ſemper tumultus adiungere, maioris, vt tu quoque non ignoras, eſt infamiæ.

Γρηγόριος Ἰακώβῳ.

9. Ἀκοῇ μὲν γινώσκω τὴν σὴν ἡμιότητα· θαυ-
a ὁμιλέω. μάζω δὲ, ὅσον ὀλίγοι τῶν ἐπὶ πλεῖστον a ὡ-
μιλικό-

μιλικότων. τοῦτο παρὰ πᾶσι τῆς σῆς καλο-
καγαθίας λόγος. διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ταύτην
[b] ἐθάῤῥησα τὴν πρεσβείαν. [c] ἀπέλιπεν ἡμᾶς ὁ b θαῤῥέω.
θαυμάσιος Αλύπιος, ὁ κοινὸς τῶν φιλοσόφων c ἀπολείπω
προστάτης, καὶ τῶν ὀρφανῶν κηδεμών. οὐ μικρὸν
τοῦτο ἡμῖν εἰς συμφοράν. διόπερ προσήκει τὸ
γε τὴν κοσμικὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ φροντίζειν
ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν. ταύτην [d] παραμυθήσαι d παραμυθέομαι.
ἡ νῦν φιλανθρωπία, καὶ τὸ ἀσφαλὲς τοῖς σοῖς
τέκνοις [e] χαρίσαι, ἐπὶ τῆς εἰς τοὺς ὀρφανοὺς εὐ- e χαρίζομαι.
ποιίας· καὶ [f] δεῖξον πλέον ἔχουσαν τῶν ξένων f δείκνυμι.
τὴν οἰκειότητα. [g] προσέσται δὲ καὶ τὸ ἡμῖν χα- g πρόσειμι
ρίσασθαι, ὡς ὅ,τι ἂν τιμήσῃς, Θεὸν ἔσῃ τετιμηκώς· ὥσ-
περ ἡμεῖς ἠξιώμεθα εἶναι παραστάται, καὶ λει-
τουργοί, καὶ εἰ τῆς ἀξίας ἐλάττονες.

Gregorius Iacobo.

Auditione quidem ac fama duntaxat excellentiam tuam cognitam habeo: tantum autem am ſuſpicio, atq; admiror, quantum pauci ex iis, qui uturnam tecum conſuetudinem habuerunt. Tanto delicet omnium ſermone probitas tua prædicatur. imáq; ob cauſam ipſe quoque hoc deprecationis mus fideli animo ſuſcepi. Reliquit nos admirandus ypius, communis, inquam, ille philoſophorum patronus,

tronus, ac pupillorum curator. Hoc nobis haud parua calamitati est. Deinde illud accessit, quòd ornatissima illius vxor, pupillorum causa in cura & sollicitudine versatur. Hanc tu, quæso, per præsentem humanitatem ac misericordiam consolare, tuisq́ liberis, per tuam erga pupillos benignitatem, securitatem præbe: atque illud ostende, meliori conditione propinquos, quàm alienos esse. Accedet hîc quoque cumulus, quòd hac ratione gratiam à nobis initurus es, in quos quicquid honoris contuleris, in Deum contuleris: cuius beneficio id consecuti sumus, vt ipsi astemus ac ministremus, & si tanti muneris dignitate inferiores simus.

Per ἐλευθέραν, Literam, Billius, Vxorem intelligit.

Γρηγόριος Κελευσίῳ.

10. [a] Εἰσεδεξάμην σε καὶ σιωπῶν, ἵνα [b] μάθῃς καὶ σιωπῆς λόγον τῇ γραφίδι λαλούμενον. λαλήσω δὲ, ἃ πρέπει φιλίᾳ, καὶ τοιούτῳ καιρῷ. παρανομεῖς ὁ δικαστὴς οὐ νηστεύων. καὶ πῶς [c] φυλάξεις τοὺς ἀνθρωπίνους νόμους, τοὺς θείους περιφρονῶν; καθαίρου σὺ τὸ δικαστήριον, ἵνα μὴ δυοῖν ἓν, ἢ γίνῃ κακὸς, ἢ νομίζῃ. τὸ περιϊδέναι θέας αἰσχρὰς, ἑαυτόν ἐστι θεατρίζειν. κεφάλαιον τοῦ λόγου, [d] ἴσθι κρινόμενος ὁ δικαστὴς, καὶ ἧττον [e] ἁμαρτήσεις. τούτων οὐδὲν εἶχόν σοι [f] παρασχεῖν ἄμεινον.

a εἰσδέχομαι. b μανθάνω. c φυλάττω d ἴσημι. e ἁμαρτάνω. f παρέχω.

Gre-

Gregorius Celeuſio.

EXcepi te, etiam tacens, vt ſilentij quoq; ſermonem eſſe intelligas, per calamum ſe proferentem. Loquar autem, quæ & amicitiæ noſtræ, & huiuſmodi tempori conueniunt. Iniquè agis, ô Iudex, qui non ieiunes. Et quo modo leges humanas ſeruabis, qui diuinas contemnis ac pro nihilo ducis? Purga tribunal tuum: ne duorum alterum tibi accidat, vt aut malus fias, aut exiſtimeris. Fœda ſpectacula proponere, ſeipſum traducere eſt. In ſumma, ô Iudex, te iudicium ſubiturum eſſe ſcito: & minus peccabis: His nihil melius habebam, quod tibi præberem.

Γρηγόριος Ἀμαζονίῳ.

Ἄν τις [a] ἔρηταί σε τῶν κοινῶν φίλων (πολ- 11.
λοὺς δὲ εἶναι πείθομαι) ποῦ δὲ νῦν ὁ Γρη- a ἔρομαι.
γόριος; πράττει δὲ τί; θαῤῥῶν εἰπὲ, ὅτι ἐφ᾽ ἡ-
συχίας φιλοσοφεῖ, τοσαῦτα τῶν ἀδικούντων
φροντίζων, ὅσα τῶν οὐδὲ εἰ [b] γεγόνασι, γινωσκο- b γίνομαι.
μένων. οὕτως ἐστὶν ἀήττητος. ἂν δέ σε πάλιν ὁ αὐ-
τὸς [c] ἐπανέρηται, πῶς δὲ τὴν διάζευξιν φέρει c ἐπανέρο-
τῶν φίλων; μηκέτι θαῤῥῶν εἴποις, ὅτι φιλοσοφεῖ, μαι.
ἀλλὰ καὶ λίαν ἀγεννῶς ἔχει. ἄλλου μὲν γὰρ ἄλ-
λος ἥττων ἐστὶν, ἡμεῖς δὲ φιλίας καὶ φίλων.
τούτων εἷς ἐστι καὶ ὁ θαυμάσιος ἀμαζόνιος. Τά-

χα ἂν ἑνὶ μόνῳ [d] θεραπεύσαις ἡμᾶς, καὶ ῥᾴους ἐπὶ σοὶ ποιήσαις, εἰ μνημονεύοις ἡμῶν, καὶ ὅτι τοῦτο ποιεῖς, [e] πείθοις τοῖς γράμμασιν.

d θεραπεύω.
e πείθω.

Gregorius Amazonio.

SI quis communium amicorum (quos permultos eſſe confido) ex te percontetur, vbi nunc Gregorius, & quid rerum agat, dicere ne dubites, eum quietè ac tranquillè philoſophari, non magis eos, à quibus iniuria ipſi illata eſt, curantem, quàm eos, de quibus, in lucémne & vitam prodierint, ignotum atque obſcurum eſt. adeo inuicto eſt animi robore. Quòd ſi te rurſus idem roget, quomodo amicorum diſiunctionem ferat, non iam fidenter reſpondeas eum philoſophari, verùm animo eſſe perquam humili & abiecto. Alij enim in aliis rebus molliores ſunt: ego autem in amicitia & amicis, quorum in numero eximius quoque Amazonius eſt. Tu verò hac vna re fortaſſe mœrori noſtro mederi queas, ac deſiderium tui lenire, ſi noſtri memor fueris, atq; huius rei fidem mihi per literas facias.

Γρηγόριος τῷ Ὀλυμπίῳ.

12\. Τοῦτό μοι τῆς ἀῤῥωσίας ἐστὶ βαρύτερον, τὸ [a] ἀῤῥωστοῦντα μηδὲ πιστεύεσθαι, ἀλλ' ἐκδημίαν οὕτω

a ἀῤῥωστέω.

οὕτω μακρὰν ἀποδίμειν, καὶ εἰς μέσους θορύβους
[b] ὠθεῖσθαι· ὧν τὴν ἀναχώρησιν [c] ἠγαπήσαμεν, [b] ὠθέομαι.
μικροῦ καὶ χάριν διὰ τοῦτο τῇ τοῦ σώματος κα- [c] ἀγαπάω.
κοπαθείᾳ ὁμολογήσαντες. ἀπράγμων γὰρ ἡσυ-
χία, τῆς ἐν πράγματι περιφανείας τιμιωτέρα.
τοῦτο ἐπέστελλα μὲν καὶ πρώην τῷ θαυμασιωτάτῳ
Ἰκαρίῳ, τὸ αὐτὸ δεξάμενος πρόσταγμα, ἐπι-
στέλλω δὲ καὶ νῦν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡ σὴ μεγαλόνοια
καταξιωσάτω, ὃν ἀξιόπιστον μάρτυρα τῆς ἡμετέ-
ρας ἔχομεν ἀῤῥωστίας. ἐπείθη δὲ καὶ ἡ ζημία,
ἣν ἐζημιώθημεν νῦν, μηδὲ [d] προσδραμεῖν καὶ
ἀπολαῦσαί σου [e] δεηθέντες, ἄρχοντος οὕτω [d] προσεξ-
δεξιοῦ, καὶ οὕτω θαυμασίου τὴν ἀρετὴν, ὡς καὶ χω.
τὰ προοίμια τῆς σῆς ἀρχῆς εἶναι λημιώτερα, τῆς [e] δύναμαι.
διὰ τέλους ἑτέρων εὐδοκιμήσεως.

Gregorius Olympio.

Hoc mihi morbo ipso grauius est, quòd cùm æger sim, ægrotare tamen non credar, verùm pere-rinationem ita longam inire, atque in medios tu-ultus meipsum impellere iubear: à quibus secessisse ım mihi gratum fuit, vt hoc nomine gratiam quoq; rporis afflictioni propemodum habeam. Quieta e-m & à negotiis semota vitæ ratio actuosæ vitæ lendore præstantior est. Hoc & illustrißimo quoq;

Icario non ita pridem scripsi, cùm idem ab eo iussum accepissem: & nunc à tua animi magnitudine peto, vt pro nobis quoque id scribere ne grauetur: quippe quem morbi nostri locupletem testem habemus. Argumento est damnum illud, quod nunc accepimus, cùm per corporis infirmitatem nec ad te accurrere, nec te frui, nobis licuerit, præside tam commodo, tamq; eximia virtute prædito, vt præludia quoque ipsa imperij tui excellẽtiora sint ea gloria, quam alij toto imperij tempore consequuntur.

Τῷ αὐτῷ.

Ἰδού σοι καὶ ἄλλη γραμμάτων ὑπόθεσις, ἃ σὺ
13. ποιεῖς, εἰ χρὴ τἀληθῆ λέγειν, τῷ τιμᾶν παρακαλού-
μενος. Ἰδού σοι καὶ ἄλλος ἱκέτης φόβου δέσ-
μιος οὗτος, συγγενὴς ἡμῶν Εὐστράτιος, ὃς μεθ'
ἡμῶν καὶ δι' ἡμῶν προσπίπτει τῇ σῇ ἀγαθότητι, οὔ-
τε διαπαντὸς ἀφηνιάζειν τῆς σῆς ἀρχῆς ἀνεχό-
a πτοέω. μενος, εἰ καὶ φόβος δίκαιος αὐτὸν [a] ἐπτόη-
b προσπίπτω. σεν, οὔτε δι' ἄλλου σοι [b] προσπεσεῖν ἢ δι' ἡμῶν αἱ-
ρούμενος· ἵνα καὶ σεμνοτέραν ἑαυτῷ ποιήσῃ τὴν
φιλανθρωπίαν τοιούτοις πρεσβευταῖς χρώμε-
νος, οὓς, εἰ μή τι ἄλλο, αὐτὸς μεγάλους ποιεῖς οὕτω
τὰς παρακλήσεις δεχόμενος. ἓν καὶ σύντομον
φθέγξομαι· τὰς μὲν πρώτας χάριτας, ἐδίδως
ἡμῖν·

ἡμῖν· ταύτην δὲ τῇ σεαυτοῦ χειρὶ δώσεις, ἐπειδὴ ἅπαξ [c] ὥρμησας παραμυθεῖσθαι τὸ γῆρας ἡμῶν, καὶ τὴν ἀσθένειαν ταῖς τοιαύταις τιμαῖς. [d] προσθήσω δὲ, ὅτι καὶ τὸ θεῖον ἀεὶ σεαυτῷ [*] ποιεῖν εὐμενέστερον.

c ὁρμάω. d προσίθημι. * fortè, ποιήσεις.

Eidem.

EN tibi aliud quoque literarum argumentum. Quarum tu, ſi verè loquendum eſt, cauſa es, nimirum per eos honores, quos mihi habes, [ad petendum me] prouocans. En tibi alius quoque ſupplex timoris vinculis conſtrictus, hic inquam cognatus noſter Euſtratius, qui nobiſcum, ac per nos, ad bonitatis tuæ pedes ſeſe proſternit, nec perpetuò à tuo imperio per contumaciam ſeſe abſtrahere ſuſtinens (etiam ſi iuſtus eum metus perterruit) nec per alium, quàm me, ad pedes tibi accidere in animum inducens: quò ſcilicet adhibitis huiuſmodi deprecatoribus, quos, ſi nihil aliud, ipſe magnos efficis, (dum deprecationes ſic excipis) ſplendidiorem ſibi benignitatem tuam conciliet. Vnum duntaxat, idq́ breue dicam. Priores gratias nobis concedebas. hanc tuo ipſius iudicio dabis (quandoquidem ſemel noſtram ſenectutem & corporis infirmitatem huiuſmodi honoribus cõſolari aggreſſus es.) Addam etiam quòd hac ratione placidius tibi diuinum numen reddes.

Γρηγόριος Εὐσεβίῳ ἐπισκόπῳ Σαμοσάτων.

14\. Καὶ γράφων καὶ [a] μεμνημένος εὐφραίνεις ἡμᾶς· καὶ ὃ τούτου μεῖζον, εὐλογῶν ἐν τοῖς γράμμασιν. ἡμεῖς δὲ εἰ μὲν ἄξια τῶν σῶν παθημάτων, καὶ τῆς ὑπὲρ Χριστοῦ καὶ διὰ Χριστὸν ἀθλήσεως [b] καταξιωθείημεν ἄν, καὶ μέχρις σου γινόμενοι, [c] περιπτύξασθαί σου τὴν θεοσέβειαν, καὶ τύπον [d] λαβεῖν τῆς ἐν τοῖς παθήμασιν καρτερίας. * ἐπειδὴ δὲ ἀνάξιοι τούτου τυγχάνομεν, πολλαῖς θλίψεσι καὶ ἀσχολίαις ἐνοχλούμενοι, ὃ δεύτερόν ἐστι ποιοῦμεν· προσαγορεύομεν τὴν τελειότητά σου, καὶ ἀξιοῦμεν μὴ κάμνειν σε μεμνημένον ἡμῶν. οὐ γὰρ ὠφέλεια μόνον ἡμῖν τῶν σῶν καταξιοῦσθαι γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ καύχημα πρὸς τοὺς πολλοὺς, καὶ καλλώπισμα, ὅτι λόγος ἡμῶν ἐστι παρ' ἀνδρὶ τοσούτῳ τὴν ἀρετὴν καὶ τοσαύτην ἔχοντι πρὸς Θεὸν οἰκειότητα, ὥστε καὶ ἄλλους οἰκειοῦν δύνασθαι καὶ λόγῳ καὶ ὑποδείγματι.

a μνάομαι
b καταξιόομαι.
c περιπτύσσω.
d λαμβάνω.
* aliquid hîc subintelligendum.

* *
*

Grego-

Gregorius Euſebio Samoſatenſium Epiſcopo.

ET cùm ſcribis, & cùm noſtri memor es, lætitia nos afficis: &, quod hoc maius eſt, cùm nobis in literis benè precaris. Nos verò, ſi pro eo atque perpeſsiones tuæ, ac pro Chriſto & Chriſti cauſa ſuſcepta dimicatio meretur, hoc nobis concederetur, vt ad te vſque profecti, pietatem tuam complecteremur, & patientiæ in calamitatibus exemplum abs te caperemus, præclarè nobiſcum ageretur. Quoniam autem hoc bono indigni ſumus, vt qui multis afflictionibus & occupationibus exagitemur, quod ſecundum eſt, facimus, tuamq́ integritatem ac perfectionem ſalutamus teq́ ne noſtri recordatione defatigeris, oramus, atq; obſecramus. Neque enim tuæ literæ, cùm iis abs te donamur, nobis vtilitati duntaxat ſunt, ſed etiam gloriationi apud multos atq; ornamento: nempe quòd apud virum tanta virtute præditum, tantamq́ apud Deum coniunctionem ac familiaritatem habentem, vt alios etiam, tum ſermone, tum exemplo, Deo conciliare atque adiungere poſſit, aliquo loco ac numero ſimus.

Γρηγόριος τῷ Μεγάλῳ Βασιλείῳ.

15. Ἐπειδή σε [a] τεθέντα ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν θρόνον [b] ἔγνων, καὶ τὸ πνεῦμα [c] ἐνίκησε, τὸν λύχνον ἐπὶ τῆς λυχνίας [d] δημοσιεῦσαν, οὐδὲ τὸ πρὶν ἀμυδρῶς λάμποντα, [e] ἥσθην μὲν ὁμολογῶ. τί δὲ οὐκ ἔμελλον, τὸ κοινὸν τῆς ἐκκλησίας ὁρῶν κακῶς ἔχον, καὶ τοιαύτης χρῇζον χειραγωγίας; [f] προσέδραμον δὲ οὐκ εὐθὺς, οὐδὲ προσδραμοῦμαι. μηδέ γε τοῦτο αὐτὸς [g] ἀπαιτήσῃς. πρῶτον μὲν ἵνα σοι τὸ σεμνὸν φυλάξω, καὶ μὴ συνάγειν δόξης σοῦ τὰς σπουδὰς, ὑπό τινος ἀπειροκαλίας καὶ θερμότητος, ὡς ἂν [h] φαῖεν οἱ ἐνδιαβάλλοντες. δεύτερον δὲ, ἵνα ἐμαυτῷ [i] πραγματεύσωμαι τὸ σταθερόν τε καὶ ἀνεπίφθονον. πότε οὖν [k] ἥξεις, τυχὸν [l] ἐρεῖς, καὶ μέχρι τίνος [m] ἀναδύσῃ; ἕως ἂν ὅτε θεὸς κελεύσῃ, καὶ [n] παρέλθωσιν αἱ σκιαὶ τῶν νῦν ἐπιτιθεμένων καὶ βασκαινόντων. οὐ γὰρ ἐπὶ πλεῖον [o] ἀνθέξουσιν οἱ λεπροὶ, σαφῶς οἶδα, τῷ Δαβὶδ τὴν ἱερουσαλὴμ ἀποκλείοντες.

a τίθεμαι.
b γινώσκω
c νικάω.
d δημοσιεύω.
e ἥδομαι.
f προστρέχω.
g ἀπαιτέω.
h φημὶ.
i πραγματεύομαι.
k ἥκω.
l εἴρω.
m ἀναδύομαι.
n παρέρχομαι.
o ἀντέχω.

Grego-

Gregorius Baſilio.

Poſteaquam te in ſublimi throno collocatum, ac lucernam ne illam quidem priùs obſcurè lucentem à ſpiritu victore ſupra candelabrum oculis omnium expoſitam eſſe intellexi, lætatus ſum, fateor. quid ni enim cum Eccleſiæ corpus malè affectum eſſe, atq; huiuſmodi ductu & auxilio opus habere conſpicerem? Non tamen ad te ſtatim aduolaui, nec aduolabo: nec ipſe id à me expoſcas velim. Primum, vt authoritatem & venerationem tibi ſartam tectamq; cuſtodiam: ac ne præ ineptia quadam & animi feruore, quemadmodum obtrectatores dicere queant, tui ſtudioſos colligere videaris. Deinde vt mihi ipſi ſtabilitatem comparem inuidiæq; occurram. Quando igitur venies, fortaſſe dixeris, & quandiu cunctaberis? Quoad Deus iuſſerit, atque eorum, qui nunc inſidiantur, & inuidia laborant, vmbræ præterierint. Non enim diutius, ſat ſcio, leproſi reſiſtent, Dauidem Hieroſolymis excludentes.

Γρηγόριος Νεκταρίῳ.

Τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς ἔχει, ὡς ἔχει, ἄνευ πολέ- 16.
μου καὶ πραγμάτων καθήμεθα, σιωπῆς ἀ-
κίνδυνον γέρας ἀντὶ πάντων τιμήσαντες. καί τι
καὶ [a] ὠνάμεθα τῆς ἡσυχίας, ἐλέῳ θεοῦ ἱκανῶς a ὄνημι.

b ἀναφέρω c κατευοδόομαι. d συνδιέπω e δίδωμι. f ἐπινεύω. g προσίεμαι. h θέλω. i συνίστημι. k τυγχάνω.

τῆς ἀῤῥωςίας [b] ἀνενεγκόντες. σὺ δὲ [c] κατευοδοῦ καὶ βασίλευε, ὡς ὁ θεῖος Δαβὶδ φησι. καί σοι [d] συνδιέποι τὴν ἱερωσύνην ὁ τιμήσας θεὸς, πάσης ἐπηρείας ὑψηλοτέραν ταύτην χαριζόμενος. ἵνα δὲ τοῦ θαῤῥεῖν ἀλλήλοις ἀπόδειξιν [e] δῶμεν, καὶ μή τι πάσχωμεν ἀνθρώπινον θεῷ παριστάμενοι, ἐγὼ μὲν ταῦτα πρεσβεύω πρὸς σὲ, σὺ δέ μοι προθύμως [f] ἐπίνευσον. τοῦ γνησιωτάτου γὰρ ὑμῶν Παγκρατίου κηδόμεθα, πολλῶν ἕνεκεν ἀναγκαίως τοῦτο ποιοῦντες. τοῦτον καὶ [g] προσίεσθαι [h] θέλησον εὐμενῶς, καὶ [i] συστῆσαι τῶν φίλων τοῖς σπουδαιοτέροις, ὥστε τοῦ σκοποῦ [k] τυχεῖν. ὁ δὲ σκοπὸς, στρατεία τινὶ τὴν ἀπραγμοσύνην λαβεῖν. ἐπεὶ μηδὲ εἰς βίος ἀνεπηρέαστος, τοῖς πονηροῖς. ὃ καὶ αὐτὸς γινώσκεις.

Gregorius Nectario.

Res nostræ se habent, vt habent. Sine bello & negotiis sedemus, silentij præmium ab omni periculo vacuum, omnibus rebus anteponentes. Quin ex hac etiam quiete nonnihil fructus cepimus, nimirum ex morbo Dei misericordia vtcunque recreati. Tu verò prosperè incede & regna, vt Dauidis verbis vtar: at Deus sacerdotium istud, quo te ornauit, tecum gubernet, atque omni calumnia & vexatione subli-

ſublimius præbeat. Vt autem mutuæ vtrinque fiduciæ argumentum demus, nec, cùm Deo aſtemus, humano quodam affectu ducamur, hanc quidem deprecationem ad te affero, tu verò promptè & libenter annue. Multæ nos cauſæ neceſſariò impellunt, vt ſynceriſsimo veſtro filio Pancratio conſultum velimus. Quamobrem abs te peto, vt & benigno eum animo admittas, & optimo cuique amicorum commendes, vt ſcopum eum, quem ſibi proponit, aſſequatur. Eſt autem hic ſcopus, vt per quoddam militiæ genus immunitatem à negotiis accipiat. quandoquidem ne genus quidem vitæ vllum eſt ab improborum iniuria liberum, quemadmodum ipſe quoque noſti.

Γρηγόριος Φιλαγρίῳ.

Καισάρειον οὐκ ἔχω· ([a] ἐρῶ γάρ, καὶ εἰ μὴ φι- 17.
λόσοφον τὸ πάθος) στέργω τὰ καισαρείου, a εἴρω.
καὶ ὅ,τι ποτ' ἂν [b] ἴδω καισαρείου γνώρισμα, καὶ b εἴδω.
περιπτύσσομαι καὶ ἀσπάζομαι, καὶ οἱονεὶ αὐτὸν
ὁρᾶν δοκῶ, καὶ [c] συνεῖναι καὶ διαλέγεσθαι· καὶ c σύνειμι.
οἷον [d] ἔπαθον νῦν ἐπὶ τοῖς σοῖς γράμμασιν. ὁ- d πάσχω.
μοῦ γε [e] ἀνέγνων τὸ πρόγραμμα τῆς ἐπιστολῆς, e ἀναγι-
τὸ γλυκύ μοι πρᾶγμα καὶ ὄνομα τοῦ Φιλαγρίου, νώσκω.
καὶ πάντα μοι ἀθρόως [f] ὑπεισῆλθε τὰ ποτὲ τερ-
πνά, αἱ πόλεις, αἱ διατριβαί, ἡ τράπεζα, ἡ πενία. f ὑπεισέρ-
χομαι.

τὰ τῆς

τὰ τῆς ἐρατεινῆς ὁμηλικίης, ὅ φησιν Ὅμηρος, ἢ παίγνια, ἢ σπουδάσματα, οἱ τῶν λόγων ἱδρῶτες. οἱ κοινοὶ παιδευταὶ, τὸ τῶν ἐλπίδων ὕψος, πάντα ὅσα ἂν εἴποι τις τῶν τηνικαῦτα καλῶν. οἷς ἐγὼ
g μνάομαι. χαίρω διαφερόντως, καὶ [g] μεμνημένος. ἵν᾽ οὖν
h ὁμιλέω. ἔτι μᾶλλον [h] ὁμιλῶμεν τούτοις διὰ σοῦ, κίνει τὴν γραφίδα καὶ χαρίζου τὸ ἐπιστέλλειν. πάντως οὐ-
i ἁρπάζω. δὲ τοῦθ᾽ ἡμῖν μικρὸν, εἰ καὶ τὸ μέγιστον [i] ἥρπασεν
k διατίθημι. ἡμῶν ὁ φθόνος, τὴν συνουσίαν, λυπηρῶς [k] διαθεὶς τὰ ἡμέτερα.

Gregorius Philagrio.

Cæsarium non habeo (dicam enim, & si parum philosophicus est hic affectus) Cæsarij rebus acquiesco, & si quid aliquando videam quod mihi memoriam illius refricet, hoc amplector & exosculor, ac velut eum intueri mihi videor, simulq; versari & confabulari. Id adeò mihi nunc in literis tuis accidit. Nam simul ac primam epistolæ partem legi, ac Philagrium, re nomineq; mihi suauißimum vidi, omnes mihi veteres iucunditates in animum repentè subierunt, vrbes, studia, mensa, paupertas, atque iucundißimi sodalitij (vt Homeri verbis vtar) vel ludicra, vel seria, litterarij sudores, communes præceptores, spei sublimitas, cæteraq; omnia laudum ornamenta, quæ quisquam percensere poßit: quorum ego

ego vel sola recordatione apprime delector. Quare vt tua opera magis etiam adhuc inter nos congrediamur, calamum moue, ac si mihi rem gratam facere cupis, scribe. Nam ne hoc quidem procul dubio nobis parui momenti est: tametsi, quod maximum erat, hoc est vitæ consuetudinem, nobis liuor abripuit, res nostras molestè constituens.

Γρηγόριος τῷ Μεγάλῳ Βασιλείῳ.

Πυνθάνομαί σε ταράττεσθαι παρὰ τῆς νέας 18.
καινοτομίας, καὶ πράγματα ἔχειν ἀπό τινος
σοφιστικῆς τῶν [a] κρατούντων, καὶ συνήθους πε- a κρατέω.
ριεργίας. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. οὐδὲ γὰρ [b] ἠγνό- b ἀγνοέω.
ουν τὸν φθόνον, καὶ ὅτι πολλοὶ τῶν περὶ σὲ τὰ ἑαυ-
τῶν διὰ σοῦ θεραπεύοντες, καὶ τὸν συνθῆρα τῆς c ἀνάπτω.
μικροψυχίας [c] ἀνάπτοντές εἰσιν. ἐκεῖνο μὲν οὖν d δείδω.
οὐ [d] δέδοικα, μή τι [e] πάθῃς ἀφιλόσοφον ἐν e πάσχω.
τοῖς λυπηροῖς, καὶ σεαυτοῦ καὶ ἡμῶν ἀνάξιον· ἀλλ' f γνωρί-
ἡγοῦμαι νῦν δὴ καὶ μάλιστα [f] γνωρισθῆναι τὸν ζομαι.
ἐμὸν Βασίλειον, καὶ ἣν ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ [g] συ- g συλλέ-
νελέξω φιλοσοφίαν, [h] διαδειχθήσεσθαι, καὶ γομαι. medium.
[i] ὑπερσχήσειν τὰς ἐπηρείας, ὥσπερ ὑψηλῷ κύ- h διαδείκ-
ματι, καὶ μένειν ἄσειστον ἄλλων ταρασσομένων. εἰ νυμαι.
δὲ δοκεῖ, καὶ αὐτὸς [k] παρέσομαι· τυχὸν μὲν, i ὑπερέχω
καὶ k πάρειμι.

l κοινωνέω. καὶ γνώμης τινὸς [l] κοινωνήσων (εἴπερ ὕδατος δεῖται θάλασσα, καὶ σὺ τοῦ συμβουλεύσοντος) πάντως δὲ, [m] ὠφεληθησόμενος καὶ φιλοσοφήσων, m ὠφελέομαι. τὸ συνυβρίζεσθαι.

Gregorius Magno Basilio.

AVdio te à recenti rerum nouatione turbari, tibiq; à sophistica quadam & vsitata eorum, qui rerum potiuntur, curiositate negotia exhiberi. Nec sanè mirandum est. Neque enim inuidiam ignorabam, quodq; ex iis, qui latus tuum cingunt, complures sint, qui commoda sua per te procurent, ac pusillanimitatis fomitem accendant. Illud verò non metuo, ne quid à philosopho alienum, atq; & te, & nobis indignum in rebus aduersis ac molestiis tibi accidat. Quin potiùs nunc vel maximè futurum existimo, vt Basilius meus cognoscatur, & ea, quã per omne tempus collegisti, sapientia patefiat, ac tu improborum hominum iniurias & impreßiones superes, velutq; in altißimis fluctibus immotus maneas, aliis in perturbatione ac tumultu versantibus. Quod si ita tibi videtur, ipse quoque adero, fortasse quidem vt consilij quoque tibi aliquid impertiam (si tamen mari aqua opus est, & tibi consultore) proculdubio autem, vt vtilitatem ipse capiam, patientiæq; in ferendis contumeliis socium me tibi præbeam.

Γρηγό-

Γρηγόριος Ἀστερίῳ.

19.

Χαίρω καὶ γράφων, καὶ [a] ἐγκαλούμενος ὅτι μὴ γράφω, εἴποτε τοῦτο συμβαίνει. χρηστὰ γάρ σου καὶ τὰ ἐγκλήματα· καί τοι γε πολλὰ καὶ περὶ πολλῶν [b] ἐπιστείλας, οἶδα, καὶ μέν τοι καὶ [c] τυχὼν περὶ ὧν [d] ἐδεήθην σου. καὶ εἰ μή τι ἄλλο, τό γε πλῆθος τῶν εὖ [e] πεπονθότων μαρτυρεῖ μοι τὰ γράμματα. εἰ δὲ σὺ μὲν ἀφθονώτερος ἢ ὡς ἂν [f] εὔξαιτο, ἐγὼ δὲ περὶ τὰς αἰτήσεις δειλότερος. σὺ μὲν ἔχε τὰ πρῶτα τῆς ἀρετῆς· ἐμοὶ δὲ συγγνώμη τὸ φορτικὸν φεύγοντι, ἐπειδὴ πᾶν μέτρον ἄριστον οἶδεν ὁ τοῦ σοφοῦ λόγος. πλὴν τῷ θεῷ χάρις, ὅτι σοι τὸ εὖ ποιεῖν [g] ἐνεχείρισεν, οὕτω κοινὸν [h] ἐπιστήσας ἡμῖν εὐεργέτην καὶ συνάρχοντα, ἐπεὶ καὶ νῦν ἐγχειρίζω σοι διὰ ταύτης μου τῆς ἐπιστολῆς, τὸν ἀδελφὸν καὶ συνδιάκονον ἡμῶν Γεώργιον, ἄνδρα τῶν ἐξαιρέτων ἡμῖν, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ χρησιμώτατον. [i] ἀξιῶν θάρσους αὐτὸν τυχεῖν, ἐν οἷς πρός τινας διαφέρεται, καὶ μὴ [k] συναρπασθῆναι τῇ τυραννίδι.

a ἐγκαλέομαι. b ἐπιστέλλω. c τυγχάνω. d δέομαι. e πάσχω. f εὔχομαι. g ἐγχειρίζω. h ἐφίστημι. i ἀξιόω. k συναρπάζομαι.

Gregorius Asterio.

LÆtor, me & scribere, & tamen hoc nomine accusari, quòd non scribam, si quando hoc contingat. Nam suaues quoque accusationes tuæ sunt. Quan-

quam

quam illud scio me sæpe ac de multis rebus literas ad te dedisse, atq; adeò ea quoque, quæ precibus abs te petieram, consecutum esse. Ac si nihil aliud, certè eorum, qui beneficiis abs te affecti sunt, multitudo literis meis testimonio est. Quòd si tu quidem omnium vota liberalitate tua superas, ego cõtrà in petendo timidior sum: ipse sanè virtutis principatum habeas; mihi autem ignoscatur, importunitatis notam fugienti: quandoquidem optimam esse mediocritatem, sapientis sermone proditum est. Cæterùm Deo gratiæ habeantur, qui tibi illud præbuit, vt de aliis bene merearis, communemq; benefactorem, imperiíque socium nobis præfecit. Ac propterea nunc quoque per hanc meam epistolam fratrem ac condiaconum nostrum Georgium tibi trado, virum & nobis eximium ac selectũ, & Ecclesiæ summè vtilem, dignumq; qui in iis rebus, in quibus cum nonnullis contendit, fiduciam obtineat, nec iniqua & tyrannica potentia conuelli atque abripi sinatur.

Γρηγόριος Βίκτορι.

20 Οὐχ ὅτι νῦν γράφομεν τολμηροὶ, ἀλλ' ὅτι μὴ τάχιον ὀκνηροί. μᾶλλον δὲ οὐδὲ τοῦτο. οὐ γὰρ [a] εὐποροῦμεν δι' ὧν [b] ἐπιστέλλομεν. καί τοι πῶς οἴει τοῦτο [c] ποθοῦντες, ἐν ἀγρῷ πόῤῥω που τῆς μονῆς διατρίβοντες, κἀκεῖ τοῦ σώματος ἡμῶν [d] ἐπι-

a εὐπορέω.
b ἐπιστέλλω
c ποθέω.

[d] ἐπιμελούμενοι; νῦν δὲ ἡνίκα καιρὸς, καὶ προσ- d ὀπιμε.
φθεγγόμεθα, καὶ ἀξιοῦμεν τὴν [e] παροῦσιν ἡμῖν τι- λέομαι.
μὴν ἐχαρίζου, ταύτην καὶ ἀποῦσι χαρίζεσθαι, e παρὼν, ἀ
καὶ μὴ διὰ γραμμάτων ὀκνεῖν παραμυθεῖσθαι πάρειμι.
ἡμᾶς, σφόδρα τῷ χωρισμῷ κάμνοντας. ἐπειδὴ
δὲ πάλιν σύνοδος, καὶ ἀγὼν πάλιν, καὶ τοῦτο ἐν
μέσοις ἐχθροῖς πάντα [f] τηροῦσιν ἐπιμελῶς τὰ f τηρέω.
ἡμέτερα, δὸς χεῖρα τῇ κοινῇ καταστάσει, ὡς μέρος
ὢν τῆς ἐκκλησίας οὐ τὸ φαυλότατον· καὶ μὴ πε-
ριίδῃς πάντας [g] καταναλωθῆναι τῷ ἐμπρησ- g καταναλίσκομαι.
μῷ τῷ νῦν περιέχοντι τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' ὅ, τι
ἂν δυνηθῇς τῶν σβεστηρίων ὀργάνων, τοῦτο [h] προ- h προσφέρω.
σένεγκε, καὶ τοῖς ἄλλοις διακελεύου· ἵνα καὶ τὸ
σὸν εὖ ἔχῃ, τοῦ κοινοῦ πράττοντος ἄμεινον.

Gregorius Victori.

NOn quia nunc ſcribimus, audaces ſumus: ſed, quia non citiùs, pigri. Immò ne hoc quidem. Non enim præſtò ſunt quibus literas demus. Et quidem quàm putas nos hoc cupere, ruri, procul à monaſterio commorantes, illicq́; corpus curantes? Nunc autem, cùm ſeſe offert occaſio, & te ſalutamus, & abs te petimus, vt quem nobis præſentibus honorem habuiſti, eundem quoque abſentibus habeas, nec nos diſtinctionem noſtram permoleſtè ferentes per literas

consolari graueris. Quoniam autem rursum Synodus cogitur, rursumque certamen existit, idque inter medios hostes res nostras sedulò obseruantes, communi tranquillitati manum porrige, vt qui Ecclesiæ pars sis haud minima & abiectissima; nec omnes eo incendio, quod nunc Ecclesiam inuasit, deflagrare atque consumi sine; verùm quicquid eorum instrumentorum, quæ ad extinguendam flammam apta sunt, poteris, adhibe, aliosque hortare: ita fiet, vt publicis negotiis melius se habentibus, meliori quoque statu res tuæ sint.

Γρηγόριος Εὐτροπίῳ.

21. Τί τοῦτο; Εὐτρόπιος ὁ μέγας ἐν ἡμετέροις; καὶ ἡμεῖς ἀκούομεν, ἀλλ' οὐκ ἀπολαύομεν. ὁ δὲ Τάνταλος ἐκεῖνος τί ποτε ἄλλο, ἢ τοῦτο ἦν· ἐν μέσαις πηγαῖς δίψει [a] τηκόμενος; σὺ μὲν οὖν ποθεῖς τὴν ἡμετέραν συντυχίαν ὡς γράφεις· καὶ καλῶς ποιεῖς. ἔδει γὰρ ὄντα σε, ὅπερ εἶ, μὴ ὑπερφρονεῖν τῶν φίλους, ἀλλὰ καὶ ὁδοῦ πάρεργον δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, καὶ ταῦτα τιμᾶν μετὰ τὴν ἀρχήν, ἃ καὶ ἄρχων τιμᾶν ἠξίους. ἐμὲ δὲ πῶς οἴει [b] διακεῖσθαι, καὶ τίνα ἔχειν τὴν ψυχήν, ποθοῦντα μὲν, οὐχ ἧττον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ὡς τὸ εἰκός; τὸ γὰρ αἰδεσιμώτερον, ποθεινότερον. τῇ δὲ ἀρρωστίᾳ [c] πεπεδημένος; σύ μοι [d] γενοῦ τὸ Αἰγύπτιον φάρμακον,

a τήκω.
b διάκειμαι
c πεδάω.
d γίνομαι.

μακον, εἴτε λόγος οὗτος ἦν, εἴτε τι ἕτερον, ᾧ φαρμακεύει τὰς ψυχὰς Ὅμηρος ἐν ταῖς λύπαις. γνώσῃ δὲ πῶς; πρῶτον μὲν, συγγινώσκων. ἕτοιμον γὰρ τὸ χρηστὸν εἰς συγγνώμην. ἔπειτα παιδεύων ἡμᾶς, ἐξ ὧν ἂν ἐπιστέλλῃς. ἐπεὶ καὶ ἄρχοντά σε, τῆς ἀρετῆς πλέον, ἢ τῆς ἐξουσίας θαυμάζειν ἔχομεν.

Gregorius Eutropio.

Quidnam hoc est? Magnúsne ille Eutropius in nostrorum numero est? Nos quidem etiam audimus: at minimè fruimur. Tantalus autem ille, quid tandem aliud, quàm hoc erat, cùm in mediis fontibus siti conficeretur? Tu sanè congressum nostrũ expetis, vt scribis: ac rectè facis. Neq; enim te, cùm sis id quod es, amicos aspernari oportebat, verũ obiter quoq; de nobis bene mereri, atq; eos nobis honores magistratu defũctus habere, quibus nos, cùm magistratũ gereres, afficiendos ducebas. Me aũt quónam pacto affici, & quonã animo esse credis, congressum tuũ non minùs exoptantem, immò etiam, vt verisimile est, amplius? nam quod maiorem venerationem habet, auidiùs quoque appetitur. Mihi autem, qui morbo tanquam compedibus quibusdam astrictus sum, tu Ægyptium pharmacum esto, siue sermo hoc erat, siue aliud quiddam, quo Homerus animis mœrore laborantibus medetur. Quánam autem ratione id eris?

Primùm si ignoscas. prompta enim ac propensa est ad ignoscendum benignitas. Deinde si per literas nos erudias. Quandoquidem tu quoque, cùm imperio fungereris, virtutis magis quàm potentiæ nomine suspiciendus occurrebas.

Γρηγόριος Ἀμφιλοχίῳ.

22. [a] Ἐπαινῶ τὸ Θεόγνιδος. ὃς τὴν μέχρι πότων καὶ συνουσίας φιλίαν οὐκ ἐπαινῶν, ἐπαινεῖ τὴν ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἢ γράφων;

a ἐπαινέω.

πολλοὶ πὰρ κρητῆρι φίλοι γίνονται ἑταῖροι
ἐν δὲ σπουδαίῳ πράγματι παυρότεροι.

ἡμεῖς τοίνυν κρατήρων γε ἀλλήλους οὐ [b] κεκοινωνήκαμεν, οὐδὲ πολλὰ συγγεγόναμεν ἀλλήλοις· (καί τοι [c] ἐχρῆν πάντως καὶ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ διὰ τὴν ἐκ πατέρων φιλίαν) τὴν ἐπὶ τῶν ἔργων δὲ [d] ἀπαιτοῦμεν εὔνοιαν. ἐγγὺς ἀγὼν, καὶ ἀγώνων ὁ μέγιστος. ὁ γὰρ υἱὸς ἡμῶν Νικόβουλος ἐν ταραχαῖς ἀδοκήτοις, παρ' ὧν ἥκιστα ἂν [e] ᾠήθη τις ἔχων πράγματα. διὰ τοῦτο ἀξιοῦμεν παρεῖναι καὶ [f] βοηθεῖν ἡμῖν ὡς τάχιστα, καὶ δικάζοντα καὶ συνηγορήσαντα, εἰ [g] εὕροις [h] ἀδικουμένους. εἰ δ' οὐ, μὴ [i] περιληφθῆναι τῷ ἐναντίῳ μέρει, κέρδους μικροῦ τὴν ἐλευθερίαν ἀπο-

b κοινωνέω
c χρή.
d ἀπαιτέω.
e οἴομαι.
f βοηθέω.
g εὑρίσκω.
h ἀδικέομαι.
i περιλαμβάνομαι.

ἀποδιδόμενον, ἣν ἀεί σοι [k] μαρτυρηθεῖσαν, παρὰ πάντων γινώσκομεν. k μαρτυρέομαι.

Gregorius Amphilochio.

Illud Theognidis probo, qui cùm eam amicitiam, quæ vltra pocula & ſocietatem minimè ſe porrigit, haudquaquam laudet, eam contrà, quæ in rebus elucet, laudibus vehit, his verbis vtens:

Ad calices multi ſeſe profitentur amicos,
Rebus at in grauibus rarus amicus erit.

Nos igitur poculorum quidem cõmercium inter nos non habuimus, nec multùm vnà fuimus (quanquam illud omnino facere conſentaneum erat, tum propter nos ipſos, tum propter traductam ad nos à parentibus amicitiam) at eam, quæ in rebus exiſtit, beneuolentiam expoſcimus. Imminet certamen, & quidem certaminum omnium maximum. Filius enim noſter Nicobulus *in tumultibus inopinatis verſatur, ab iis, à quibus minimè quiſpiam exiſtimaſſet, negotia & moleſtias habens. Quamobrem abs te petimus, vt adſis, atq; quàm celerrimè nobis opẽ feras, ius dicens, ac patrocinium noſtrum ſuſcipiens, ſi nos iniuria affici comperias. Sin minùs, at certè vt ne ab aduerſa parte præripiaris, exiguo quæſtu libertatem eam vendens, quam omnium teſtimonio ſemper tibi tributam fuiſſe perſpectum habemus.*

Γρηγόριος πρὸς τοὺς πολιτευομένους.

23. Ὑμεῖς μοι δοκεῖτε, μηδ᾽ ἂν τῆς Διογένους πήρας, εἰ καθ᾽ ὑμᾶς ἦν, [a] ἀποσχέσθαι τοῦ Σινωπέως, ἀλλὰ κἀκείνῳ τὰς χεῖρας [b] ἐπιβαλεῖν, τέχνην [c] ἐπικαλοῦντες αὐτῷ, τὸν τρίβωνα, καὶ τὴν βακτηρίαν, καὶ αὐτὸ τὸ [d] κεκτῆσθαι μηδὲν ἐκ τῆς φιλοσοφίας· ἄλλοτε δὲ ἄλλῃ θύρᾳ προσφοιτᾶν, εἰκῇ διαζῶντα καὶ ὅθεν [e] ἔτυχεν, ὅτι καὶ τῷ ἀδελφῷ Θεοτέκνῳ ζημίαν ἐπιβαλεῖν ἐπιχειρεῖτε τὴν ἐκ τῶν τεχνῶν. Τί πρῶτον, ἢ τί μέγιστον εἴπω τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ δικαίων; ὡς διάκονός ἐστιν, ἢ ὡς ἄπορος, ἢ ὡς ξένος; καὶ ἄλλοις μᾶλλον ἡμῶν προσήκων; ἢ ὅτι τὸν βίον αἰδέσιμος, καὶ τῶν μαρτύρων ἱερεὺς καὶ πάροικος; [f] ἴστε δὲ ὅτι καὶ ξενοτροφεῖ παρὰ δύναμιν. καὶ τοῦτο ἴσως ἀδικεῖ μόνον, ὅτι μόνος τῶν αὐτόθι βιάζεται εἶναι χρηστός. τούτων ὅ,τι μὲν μέγιστόν ἐστιν, αὐτοὶ [g] κρίνατε. τῷ δὲ ἀνθρώπῳ διὰ πάντα [h] συγχωρήσατε, μὴ [i] δόξητε μικρὰ τὸ κοινὸν [k] ὠφελοῦντες, μεγάλα [l] ζημιοῦσθαι αὐτοί, γυμνόν, ὃ δὴ λέγεται, μὴ [m] ἀμφιεννύντες, ἀλλ᾽ [n] ἀποδύοντες.

a ἀπέχω.
b ἐπιβάλλω.
c ἐπικαλέω.
d κτάομαι.
e τυγχάνω.
f ἵστημι.
g κρίνω.
h συγχωρέω.
i δοκέω.
k ὠφελέω.
l ζημιόομαι.
m ἀμφιέννυμι.
n ἀπόδυμι

Grego-

Gregorius ad eos, qui in Republica verſantur.

VOs mihi ne à Diogenis quidem Sinopenſis pera, ſi veſtra tempeſtate eſſet; temperaturi eſſe videmini, verùm ipſi quoque manum iniecturi, artem ipſi obiicientes; philoſophicum pallium, baculum, & hoc ipſum, quod ex philoſophiæ præſcripto nihil poſſideret, verùm nunc in hanc, nunc in illam domum commearet, temerè, atque vt ſors ferebat, victitans: quippe cum fratri quoque Theotecno damnum ex artibus irrogare conemini. Quid primum, aut quid maximum dicam ex iis, quæ iuſtè pro eo proferri poſſunt? An quòd Diaconus eſt? An quòd inops? An quòd extraneus? atque ad alios potiùs, quàm ad nos attinens? An quòd vita & moribus venerabilis, ac Martyrum ſacerdos & inquilinus? Quin ne illud quidem vos fugit, quòd etiam vltra vires hoſpitalitatis ſtudium colit. Atque hoc vnum fortaſſe peccat, quòd vnus ex omnibus, qui illic ſunt, benignitatis officia, ſibi per vim arrogat. Horum quódnam maximum ſit, vos ipſi perpendite, homini autem his omnibus de cauſis parcite: ne alioqui exiguū fiſco commodum afferentes, magnum ipſi detrimentum accipiatis, nudum, vt dici ſolet, non veſtientes, ſed exuentes.

Γρηγόριος Νεκταρίῳ.

24. Τί ἂν ἐποίησας, εἰ παρὼν αὐτὸς εἶχον πράγ-
a τίθημι. ματα; ἢ δῆλον, ὅτι πᾶσαν ἂν [a] ἔθου σπου-
δὴν, ἐλευθερῶσαί με τῆς ἐπηρείας. εἴ πέρ τι δεῖ
b προλαμβάνω. τοῖς [b] προλαβοῦσι τεκμαίρεσθαι. τοῦτο καὶ νῦν ἡ-
μῖν χάρισαι διὰ τῆς κοσμιωτάτης ἀνεψιᾶς ἡ-
c αἰδέομαι. μῶν, αὐτῆς προσαπτομένης σοι δι' ἡμῶν. [c] αἰδε-
σθεὶς μὲν τὴν ἡλικίαν τῆς ἱκέτιδος· αἰδεσθεὶς
δὲ τὸν τρόπον καὶ τὴν εὐλάβειαν, (οὐ μὴ τὰς πολ-
d εἰμὶ. λὰς [d] οὖσαν γυναῖκας) αἰδεσθεὶς δὲ πρὸς τοῖς
ἄλλοις καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην τῆς γυναικὸς, καὶ
τὸ παρὰ τῶν οἰκείων νῦν ἔχειν πράγματα· πρὸ
πάντων δὲ τὴν ἡμετέραν παράκλησιν. ἡ μείζων
e ἀπαιτέω δὲ χάρις, τὸ τάχος τῆς εὐεργεσίας, ἣν [e] ἀ-
παιτοῦμεν. τὸ μὲν γὰρ φιλάνθρωπον τῇ χήρᾳ, καὶ
ὁ ἄδικος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ κριτὴς ἐχαρίσατο.
ἀλλὰ μετὰ πολλὴν ἱκεσίαν καὶ προσεδρίαν. παρ' ὑ-
μῶν δὲ ὑπαρχέτω τὸ τάχος, ἵνα μὴ κάμνῃ
μακρὰ ταῖς φροντίσι, καὶ ταῖς ἐπὶ τῆς ἀλλοδα-
πῆς κακοπαθείαις· εἰ καὶ τὰ μάλιστα οἶδα σα-
φῶς, ὅτι οἰκείαν αὐτῇ ποιήσει καὶ τὴν
ἀλλοτρίαν, ἡ σὴ θεοσέβεια.

Grego-

Gregorius Nectario.

QVid feciſſes, ſi præſens ipſe negotia habuiſſem? Perſpicuum vtique eſt, te nihil omnino ſtudij ac diligentiæ prætermiſſurum fuiſſe, quo me ab iniuria & fraude liberares, ſi quid coniecturæ duci poteſt ex his quæ præceſſerunt. Hoc igitur nunc quoque nobis per ornatiſſimam neptem noſtram, pedibus tuis per me aduolutam concede, tum ſupplicis ætate per motus, tum morum integritate & pietate (longè enim ab aliarum mulierularum moribus aliena eſt) tum præterea ipſius quiete & negotiorum gerendorum imperitia, tum quia à propinquis nunc ipſi negotium exhibetur, tum denique & maximè, quia id ego abs te precibus contendo. Porrò eò maiorem à nobis gratiam inieris, quò in eo, quod petimus beneficio celeritatem maiorem adhibueris: Nam ille quoque in Euangelio iniquus iudex humanum ſe viduæ clementemq́ præbuit: ſed poſt diuturnam & importunam ſupplicationem. A vobis autem celeritatem requirimus, ne diuturnis curis, grauibusq́ in externa regione afflictionibus & ærumnis conficiatur. tametſi illud nullo modo dubito, quin pietas tua externam quoq; mulierem ſibi conciliatura ſit.

***

Γρηγόριος Ἑλλαδίῳ.

25. Ὁρῶν τὰ ἐλπιζόμενα πόρρωθεν [a] διδαχθέντες ([b] χρήσομαι γὰρ τῷ σῷ προοιμίῳ) καὶ τοῖς ἤδη παροῦσιν εὐφραινόμεθα. τὴν γὰρ ἁγίαν τοῦ πάσχα ἡμέραν εἰς ἣν [c] κατηντήκαμεν, τῶν ἐκεῖθεν ἀγαθῶν οἶδα μυσταγωγίαν, ἑορτὴν οὖσαν διαβατήριον. ὧν καλῶς ἐποίησας καὶ αὐτὸς ἀναμνήσας ἡμᾶς, οἷς ἀπέσταλκας, καὶ οἷς γράφεις. ἐγὼ δὲ πολλὰ μὲν ἤδη πάσχα [d] διῆλθον, καὶ τοῦτο [e] ὤνημαι τῆς μακροτέρας ζωῆς. νῦν δὲ καθαρότερον ἐπιθυμῶ, τὴν αἴγυπτον ταύτην [f] ἐξελθὼν τοῦ βίου τὴν βαρεῖαν καὶ σκοτεινὴν, καὶ τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς πλινθείας [g] ἐλευθερωθεὶς, ᾗ [h] συνδεδέμεθα, πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας [i] μεταναστῆναι. ταύτην ἡμῖν προσεύχου, εἴ τι σοι μέλει τοῦ τὰ μέγιστα εὖ ποιεῖν ἡμᾶς. σὲ δὲ πολλάκις [k] γένοιτο συνεορτάσαι τῷ κοινῷ τῆς ἐκκλησίας βιοσίμως ἔχοντα. εἰ δέ μοι [l] δοίητε καὶ τὸ γῆρας ἐν καλῷ [m] καταλῦσαι, τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ δόντες ἐπίσκοπον, ὃν [n] ἀναδείξῃ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἔργον ἀγαθὸν [o] ἐργασάμενοι, καὶ ἵν' εἴπω, πατρικῶν εὐλογιῶν ἄξιον.

a διδάσκομαι.
b χράομαι.
c καταντάω.
d διέρχομαι.
e ὄνημι.
f ἐξέρχομαι.
g ἐλευθερόομαι.
h συνδέω.
i μετανίστημι.
k γίνομαι.
l δίδωμι.
m καταλύω.
n ἀναδείκνυμι.
o ἐργάζομαι.

Grego-

Gregorius Helladio.

Res in spe positas procul videre admoniti (vtar enim tuo prooemio) rebus quoque iam praesentibus oblectamur. Etenim sanctum Pascha diem, ad quem peruenimus, mysticum futurorum bonorum symbolum esse scio, vt qui transitus festum sit. Quarum rerum tu quoque commodè nos submonuisti, tum per ea, quae misisti, tum per ea, quae scribis. Ego verò multa quidem Paschata iam exegi, atque hunc longioris vitae fructum cepi. Nunc autem purius ego ex hac graui & caliginosa vitae Aegypto egredi, & luto ac conficiendorum laterum opere, cui astringimur, liberari, atque ad promissionis terram migrare concupisco. Hanc nobis precare, si quid tibi curae est quàm praeclarissimè de nobis mereri. Tibi verò vtinam viuo & incolumi saepius contingat simul cum Ecclesia festum celebrare. Quòd si mihi senectutem quoque beneficio vestro commodè claudere licuerit, cōstituto nimirum à vobis huic Ecclesiae Episcopo, quem Spiritus sanctus designauit: bono opere persuncti fueritis, paternisq́, vt sic loquar, benedictionibus digno.

Γρηγό-

Γρηγόριος Σατουρνίνῳ περὶ ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης.

26. [a] Ἀπαιτεῖς, εὖ οἶδα, τὰ φιλικά, καὶ [b] εἴη τολμηρὸν ἄλλως τὸ γράφειν. τοῖς μὲν γὰρ ἔξω, τὴν ἐξουσίαν, ἡμῖν δὲ [c] νεμεῖς τὴν παῤῥησίαν, ὡς ὁμόδουλος ἀγαθός, τοῖς θεῷ πλησιάζειν [d] ἠξιωμένοις. διὰ τοῦτό σε καὶ προσφθεγγόμεθα, καὶ ποθοῦντι [e] παραστήσομεν τὰ ἡμέτερα. πάντα ἡμῖν σὺν θεῷ καλῶς ἔχει, πλὴν ἑνός, οὗ μεριμνῶ περὶ τῶν ἐκκλησιῶν, οὕτω ταραττομένων: ταύταις, ὅ,τι ἂν [f] εἰσενεγκεῖν δυνηθῇς, μὴ [g] κατοκνήσῃς τὴν κοινὴν ὁμόνοιαν καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ [h] βραβεῦσαι, ἐπειδὴ πάλιν σύνοδος ἐπισκόπων, καὶ δέος πάλιν, μὴ καὶ νῦν [i] αἰσχυνθῶμεν, μικρὸν καὶ ταύτης [k] λαβούσης τέλος, ὥσπερ καὶ πρότερον. τὰ γὰρ ἡμέτερα θεῷ τῷ τὰ πάντα εἰδότι καὶ γινώσκειν καὶ κρίνειν [l] ἀφήσωμεν. εἰ καὶ ἡδέως [m] εἴξαμεν τῷ φθόνῳ τοῖς βουλομένοις, οὐ χρηστοῦ τινος πράγματος, ὡς δοκεῖ τοῖς πολλοῖς, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπικινδύνου [n] παραχωρήσαντες, καὶ ὥσπερ ἐκ χειμῶνος δεινοῦ καὶ τραχέος, εἰς εὔδιόν τινα ὅρμον καὶ ἀσφαλῆ [o] καταντήσαντες.

a ἀπαιτέω
b εἰμί.
c νέμω.
d ἀξιόομαι
e παρίστημι.
f εἰσφέρω.
g κατοκνέω.
h βραβεύω
i αἰσχύνομαι.
k λαμβάνω.
l ἀφίημι.
m εἴκω,
n παραχωρέω.
o καταντάω.

Grego-

Gregorius Saturnino de Eccleſiaſtica pace.

Non eſt apud me dubium (alioqui temerarium eſſet ſcribere) quin amicitiæ officium à me requiras. Externis enim poteſtatem, nobis autem fiduciam tribuis, vt conſeruus bonus, iis, qui hoc conſecuti ſunt, vt ad Deum appropinquent. Quocirca te quoque ſalutamus, & cupiditati noſtræ morem gerentes, rerum noſtrarum ſtatum tibi exponemus. Omnia apud nos Dei beneficio rectè ſe habent, hoc vno excepto, quod de Eccleſiis anxij & ſolliciti ſumus tam fœdè perturbatis. His, quacunque ratione potueris, communem concordiam, & re, & ſermone, impigrè conſtitue, quandoquidem rurſus Epiſcopi coëunt, ac metuendum rurſus eſt, ne nunc quoque pudore ſuffundamur, ſi hæc Synodus parum lætum finem habuerit, quemadmodum & priùs. Nam quæ nobis contigerunt, ea Deo omnia ſcienti, & cognoſcenda & iudicanda relinquemus, etiamſi iucundo animo inuidiæ eorum, qui id appetebant, ceſſimus non tanquã ſuauem quandam rem, vt pleriſque videtur, ſed admodum periculoſam relinquentes, ac velut ex graui & aſpera tempeſtate ad tranquillum quendam & tutum portum appellentes.

Γρηγό-

Γρηγόριος Σωφρονίῳ Ὑπάρχῳ.

27. Ὁ χρυσὸς ἄλλοτε μὲν ἄλλως μεταποιεῖται καὶ σχηματίζεται εἰς πολλοὺς κόσμους τυπούμενος, καὶ πρὸς πολλὰ ὑπὸ τῆς τέχνης ἀγόμενος, μένει δὲ ὅπερ ἐστὶ χρυσὸς, καὶ οὐκ ἡ ὕλη μεταβολὴν, ἀλλὰ τὸ σχῆμα λαμβάνει. οὕτω καὶ τὴν σὴν καλοκαγαθίαν ἡγούμενοι τὴν αὐτὴν μένειν τοῖς φίλοις, κἂν ἀεὶ [a] προΐῃς ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν, ταύτην [b] ἐθαῤῥήσαμεν τὴν πρεσβείαν [c] προσαγαγεῖν, οὐ μᾶλλον τὴν ἀξίαν [d] εὐλαβηθέντες, ἢ τῷ τρόπῳ [e] πιστεύσαντες. τῷ αἰδεσιμωτάτῳ υἱῷ ἡμῶν Νικοβούλῳ τὰ πάντα ἔχοντι πρὸς ἡμᾶς ἐπιτηδείως, καὶ διὰ συγγένειαν καὶ διὰ τὴν οἰκειότητα, καὶ ὃ τούτων μεῖζόν ἐστι, διὰ τὸν τρόπον, [f] γενοῦ δεξιός. ἐν τίσι καὶ πόσον; ἐν οἷς αὐτός σου [g] δεηθήσεται· καὶ ὅσον τῇ σῇ μεγαλονοίᾳ πρέπειν ὑπολαμβάνεις. [h] ἀντιδώσομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὧν ἔχομεν τὸ κάλλιστον. ἔχομεν δὲ τοὺς λόγους, καὶ τὸ κήρυκες εἶναι τῆς σῆς ἀρετῆς, εἰ καὶ μὴ τῆς ἀξίας ἐγγὺς, ἀλλά γε κατὰ τὴν ἡμετέραν δύναμιν.

* * *

a πρόειμι.
b θαῤῥέω.
c προσάγω.
d εὐλαβέομαι,
e πιστεύω.
f γίνομαι.
g δέομαι.
h ἀντιδίδωμι.

Gre-

Gregorius Sophronio Principi.

AVrum aliâs quidem alio modo immutatur & effingitur, in multos ornatus informatum, atq; ad multas res ab arte traductum: aurum tamen (vt eſt) manet, nec materia ſed forma mutationem ſuſcipit. Eodem modo tuam quoq; probitatem eãdem erga tuos amicos manere exiſtimantes, etiamſi ad altiores quotidie dignitatum gradus proueharis, hãc tibi deprecationem offerre minimè dubitauimus: quod ſcilicet dignitatem tuam non magis metueremus, quam moribus tuis confideremus. Cùm primis venerando filio noſtro Nicobulo, quo cum mihi neceſſitudines omnes intercedunt, tum ob generis propinquitatem, tum ob familiaritatem, tum, quod his pluris ducẽdum eſt, ob morum elegantiam, cõmodum ac facilem te præbe. Quibus in rebus, & quantũ? In iis rebus, in quibus tua ope indigebit, & quantum tuæ animi magnitudini conuenire exiſtimabis. Nos id quod pulcherrimum habemus, tibi rependemus. Habemus porrò ſermones, atq; quòd virtutis tuæ præcones ſumus, & ſi longè infra dignitatem, tamen quantùm facultas noſtra fert.

Γρηγόριος Καισαρίῳ.

Εἰ μεγάλα ἐστὶν ἃ [a] αἰτοῦμεν, μηδὲν θαυμάσῃς, ἐπειδὴ καὶ παρὰ μεγάλου· καὶ [b] συμμετρήσας δεῖ τῷ αἰτουμένῳ τὴν αἴτησιν. ὁμοίως 28.

a αἰτέω.
b συμμετρέω.

γὰρ

γὰρ ἄτοπον παρὰ μικροῦ μεγάλα αἰτεῖν, καὶ παρὰ μεγάλου μικρά. τὸ μὲν γὰρ ἄκαιρον, τὸ δὲ μικρολόγον. αὐτός σοι προσάγω διὰ τῆς ἐμαυτοῦ χειρὸς τὸν τιμιώτατον υἱὸν ἡμῶν Ἀμφιλόχιον, ἄνδρα τοσοῦτον ἐπὶ καλοκαγαθίᾳ γνώριμον, καὶ παρὰ τὸ εἰκὸς τῆς ἡλικίας, ὥστε αὐτὸς ἂν [c] ἠγάπησα ὁ γέρων καὶ ἱερεὺς καὶ ὑμέτερος φίλος, οὕτως ὑπολαμβάνεσθαι. εἰ δὲ φιλίας ἀνδρὸς [d] ἡττηθεὶς, τὴν διαβολὴν οὐκ [e] ὑπείδετο, ἢ θαυμαστὸν; τῷ γὰρ μὴ πονηρὸς εἶναι, οὐδὲ ὑπείδετο τὴν πονηρίαν, λόγου μᾶλλον διόρθωσιν, ἢ τρόπου προσήκειν αὐτῷ [f] νομίσας. Οὕτω συμπονεῖν [g] ἐδέξατο. ἢ τοῦτο δεινὸν τοῖς εὐγνώμοσι; μὴ τοίνυν [h] ἀνάσχῃ πλέον ἀρετῆς κακίαν, μὴ δὲ τὴν ἡμετέραν πολιὰν [i] ἀτιμάσῃς. ἀλλὰ καὶ τὴν μαρτυρίαν αἰδέσθητι, καὶ τὸ φιλάνθρωπον [k] ὑπόθες ταῖς παρ' ἡμῶν εὐλογίαις, ὧν ἴσως τις παρὰ θεῷ λόγος ᾧ [l] παρεστήκαμεν.

c ἀγαπάω. d ἡττάομαι. e ὑπείδομαι. f νομίζω. g δέχομαι. h ἀνέχομαι. i ἀτιμάω. k ὑποτίθημαι. l παρίστημι.

Gregorius Cæsario.

Si magna sunt quæ petimus, ne mireris: nam à magno quoque petimus: ac petitionem cùm eo, à quo petitur, metiri decet. Æquè enim absurdum est à paruo magna postulare, atque à magno parua. Nam vt illud importunum est, ita hoc minuti ac præparci

parci animi. Ipſe mea manu tibi chariſſimum filium noſtrum Amphilochium offero, virum probitatis nomine vſque adeò nobilem (etiam præter quàm ætas ferat) vt ipſe qui & ſenex, & ſacerdos, & amicus veſter ſum, præclarè mecum agi exiſtimaturus ſim, ſi eam hominum exiſtimationem obtinerem. Quòd ſi viri amicitia captus ac ſuperatus calumniam haudquaquàm ſubolfecit, quid mirum? Nam quia minimè improbus erat, idcircò ne improbitatem quidem ſubodoratus eſt, nimirum ſermonis potiùs, quàm morum correctionem ſibi conuenire arbitratus. Ita factum eſt, vt vnà cum eo laborare videretur. Quídnam hîc criminis eſt apud æquos & probos viros? Quamobrem ne vitium ſuperiori conditione, quàm virtutem, eſſe patere, nec canitiem noſtram aſpernare: verùm & teſtimonio noſtro mouere, & benignitatem noſtris benedictionibus ſubiice; quarum fortaſſe aliqua apud Deum, cui aſtamus, ratio eſt.

Γρηγόριος Σωφρονίῳ Ὑπάρχῳ.

Πάντα τοῖς φίλοις βούλομαι δεξιά. φίλους 29.
δὲ, ὅταν εἴπω, τοὺς καλοὺς λέγω καὶ ἀγαθοὺς, καὶ τοὺς κατ᾽ ἀρετὴν ἡμῖν συναπτομένους. ἐπειδή τι καὶ αὐτοὶ ταύτης μεταποιούμεθα. ταῦτά σοι καὶ νῦν [a] ζητήσας δὴ μέγιστον ἂν [b] χαρισαίμην τῷ αἰδεσιμωτάτῳ ἀδελφῷ ἡμῶν Ἀμαζο-

a ζητέω.
b χαρίζομαι.

c ἥδομαι. d γίνομαι. e οἴομαι. f ἐπιδείκνυμαι. g σπουδάζομαι.

νίῳ (καὶ γὰρ [c] ἥσθην τῷ ἀνδρὶ διαφερόντως ἐκ τῶν ἐναγχός μοι [d] γεγενημένης πρὸς αὐτὸν συνουσίας) ἐν ἀντὶ πάντων αὐτῷ χαρίσασθαι δεῖν [e] ᾠήθην, τὴν σὴν φιλίαν καὶ προξενίαν. ὁ μὲν γὰρ ἐν βραχεῖ πολλὴν τὴν παίδευσιν [f] ἐπεδείξατο, τήν τε [g] σπουδασθεῖσαν ἡμῖν ποτε, ὅτε μικρὸν διεβλέπομεν, καὶ τὴν νῦν ἀντ' ἐκείνης σπουδαζομένην, ὅτε πρὸς τὸ τῆς ἀρετῆς ὕψος ἐβλέψαμεν. ἡμεῖς δὲ, εἰ μέν τι κατ' ἀρετὴν [h] ἐφάνημεν ὄντες αὐτῷ, αὐτὸς ἂν [i] εἰδείη. τὸ δ' οὖν κάλλιστον, ὧν ἔχομεν, ἀντεπιδεικνύμεθα τῷ φίλῳ σοῦ φίλους. ὧν σε πρῶτον εἶναι καὶ γνήσιον τιθέμενοι, πιστὸν αὐτῷ φανῆναι βουλόμεθα, οἷον ἥ, τε κοινὴ πατρὶς ἀπαιτεῖ, καὶ ὁ ἡμέτερος βούλεται λόγος καὶ πόθος ἀντὶ πάντων αὐτῷ τὴν σὴν κηδεμονίαν [k] ὑποσχόμενος.

h φαίνομαι. i εἴδω. k ὑπισχνοῦμαι.

Gregorius Sophronio Principi.

OMnia amicis læta & fausta cupio. Amicos autem cùm dico, probos & honestos intelligo, eosq́ qui nobis virtutis nexu copulantur. quandoquidem nos quoque ipsius studio tenemur. Ob eamq́ causam nunc quoque cùm mecum quæsiuissem, quónam ma-

ximo

ximo beneficio cumprimis venerandum fratrem noſtrum Amazonium afficere poſſem, (ſiquidem ex hoc congreſſu, qui mihi nuper cum eo fuit, ſingularem quendam in modum eo delectatus ſum) vnum pro omnibus ipſi beneficium dandum eſſe exiſtimaui, nimirum amicitiam tuam & præſidium. Nam ille breui tempore magnæ eruditionis ſpecimẽ nobis præbuit, tam eius, cui quondam, cum exigua oculorum acie prædití eſſemus, operam dedimus: quàm eius, cui nunc, cùm ad virtutis faſtigium oculos ereximus, illius loco operam damus. Nos verò, ſi quid ipſi, quantum ad virtutem attinet, eſſe viſi ſumus, ipſe viderit: certè quod omnium pulcherrimum habemus, ipſi viciſsim oſtendimus, hoc eſt amicos: Quorum te principem ac per quàm ſyncerum eſſe ſtatuentes, talem te ei præbeas cupimus, qualem & communis patria expoſcit, & ſermo noſter atque cupiditas vult, qui ei curam tuam ac patrocinium rerum omnium loco promiſit.

Γρηγόριος Θεμιστίῳ.

Σπαρτιάτας ἡ λόγχη γνωρίζει, ὥσπερ τὸν Πελοπίδας, λόγοι τὸν μέγαν Θεμίστιον. κἂν 30.
γὰρ ἐν πᾶσι πάντων [a] κρατῇς, τοῦτο τῶν σῶν οἶδα τὸ ἐπισημότατον. τοῦτο καὶ ἀπ' ἀρχῆς, ἡμᾶς [b] συνῆψεν ἀλλήλοις (εἰ δή τι τὸ καθ' ἡμᾶς ἐν

[a κρατέω.]
[b συνάπτω.]

λόγοις) καὶ θαῤῥεῖν νῦν [c] ἀνέπεισεν. εἰ δὲ [d] μάθοις τὸν ἄνδρα ὑπὲρ οὗ πρεσβεύομεν, τάχα καὶ [e] ἀποδέξῃ τοῦ θάρσους ἡμᾶς. Εὐδοξίου τοῦ πάνυ παῖδά σοι τουτονὶ προσάγω, τὸν ἀξιολογώτατον υἱὸν ἡμῶν Εὐδόξιον, βίῳ μὲν καὶ λόγῳ, οἷον αὐτὸς [f] εὑρήσεις, τὰν λίθον ποτὶ τὰν σπάρταν ἄγων, ὡς ἡ παροιμία. (τίς δὲ σοῦ στάθμη δικαιοτέρα;) ἡμῖν δὲ εἰς τὰ μάλιστα φίλον, οὐχ ἧττον διὰ τὴν ἀρετὴν, ἢ τὴν πατρικὴν φιλίαν. ὡς οὖν ἡμᾶς εὖ ποιήσων, ὅ,τι ἂν τὸν ἄνδρα εὐεργετήσῃς, καὶ λόγους τιμήσων τοὺς σοὺς, ἀγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὰ ἔμπροσθεν [g] θέλησον. [h] δεῖται δὲ ἀπὸ λόγων [i] γνωρισθῆναι, καὶ βίον αὐτῷ [k] πορίσασθαι τὸν ἐκ λόγων. ὅν τινα δὲ τοῦτον, καὶ πῶς, αὐτὸς [l] παραστήσει, δοκιμάσει δὲ καὶ ἡ σὴ λογιότης καὶ σύνεσις.

c ἀναπείθω.
d μανθάνω
e ἀποδέχομαι.
f εὑρίσκω.
g θέλω.
h δέομαι.
i γνωρίζομαι.
k πορίζομαι.
l παρίστημι.

Gregorius Themistio.

SPartiatas lancea indicat, humerus Pelopidas, eruditio magnum Themistium. Nam quamuis omnibus rebus omnes superes, hoc tamen tuorum omnium maximè insigne esse scio. Hoc etiam nos primùm inter nos copulauit (si modò quiddam ipsi in literis sumus) ac nunc quoque vt animi fiduciam adhibeam persuasit. Quòd si virum, pro quo deprecamur,

mur, noueris, fortaſſe fiduciam quoque noſtram comprobabis. Eximij viri Eudoxij filium hunc tibi offero, præclariſſimum, inquam, maximeq́; commemorandum filium noſtrum Eudoxium, vita quidem & doctrina qualem ipſe reperies, lapidem, vt prouerbio dicitur, ſpartæ admouens (quæ autem amuſſis te iuſtior?) nobis autem quàm maximè charum, non minùs ob virtutem, quàm ob paternam amicitiam. Tanquam igitur in nos collaturus, quicquid in eum beneficij contuleris, ac tuam eruditionem ornaturus, induc animum, vt eum ad ea, quæ à fronte ſunt, ducas. Opus eſt autem, vt doctrina eum clarum atque inſignem reddat, ſibiq́; ipſe victum ex doctrina quærat. Ex quánam porrò hac, & quónam pacto, ipſe demonſtrabit: tua autem eruditio & prudentia explorabit.

Τῷ αὐτῷ.

Λόγοι τὸ κινδυνευόμενον. καὶ σὺ ὁ καιρὸς, εἴ- '31.
περ σὺ βασιλεὺς τῶν λόγων. καὶ πρὸς γέ
σοι φίλος πατρόθεν ὁ ἐμὸς Ἀμφιλόχιος.
[a] προσθήσω δὲ, ὅτι καὶ πιστὸς, οἷος μή τε a προσί-
γλύος πατέρων αἰσχύνει, μή τε τὴν ἡμετέραν δημι.
φιλίαν· εἰ μὴ φαῦλος ἐγὼ τῶν τοιούτων κρι-
τής. καὶ τὸ μέγιστον, ἀνδρὶ μάλιστα κατὰ σὲ φιλο-
σόφῳ, ὅτι μηδὲν [b] ἀδικῶν ἔχει πράγματα. ὃ b ἀδικεῖν.

τῷ μὲν ἐστι κουφότατον, ἡμῖν δὲ αὖ βαρύτατον, εἰ [c] περιορῶντες φαινοίμεθα. ἐγὼ μὲν οὖν, ὃ μόνον δύναμαι, τοῦτο ποιῶ. δύναμαι δὲ πρεσβεύειν πρὸς σὲ τὸν εὖ ποιεῖν δυναμένους. οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἐμοὶ δυνατὸν οὕτως ἔχοντι, ὥσπερ νῦν ἔχω. σὺ δὲ τὸν τοῦ σοῦ Πλάτωνος [d] βεβαίωσον λόγον, μὴ πρότερον [e] παύσασθαι τὰς πόλεις κακῶν εἰπόντος, πρὶν ἂν [f] συνέλθῃ φιλοσοφία τὸ δύνασθαι. ἱκανὸς εἶ γὰρ ἀμφότερα. [g] δὸς χεῖρα τῷ δεομένῳ, καὶ [h] παραινέσας τὰ εἰκότα, καὶ [i] βοηθήσας. ὡς οὐκ ἔστιν ὅ,τι φιλοσοφήσεις ἄμεινον, ἢ νῦν τῷ δικαίῳ [k] συναγωνισάμενος, πρὸς τῷ καὶ ἡμᾶς εὖ ποιεῖν τοὺς σοὺς ἐπαινέτας.

c περιοράω
d βεβαιόω.
e παύομαι
f. συνέρχομαι.
g δίδωμι.
h παραινέω,
i βοηθέω.
k συναγωνίζομαι.

Eidem.

Sermones in periculo versantur: ac tempus tuum est, si quidem tu rex es sermonum. Huc accedit, quòd à paterno latere tibi amicus est meus Amphilochius. Addam etiam, quòd eiusmodi, qui nec paterno generi, nec nostræ amicitiæ dedecori sit, nisi ego malus huiusmodi rerum iudex sum. Quodq́; maximum est, homini præsertim, vt es, philosopho, quòd cùm nihil iniqui admiserit, negotia & molestias habet. Quod quanquam per se leuissimum sit, nobis tamen acerbissimum fuerit, si dissimulare ac contemnere videamur,

deamur. Et quidem ipse, quod vnum possum, hoc facio. Possum autem deprecatoris partes apud eos obire, quibus bene de eo merendi potestas est. Neque enim eo statu, quo nunc sum, aliud quicquam efficere queo. Tu verò id, quod à tuo Platone dictum est, confirma, nempe ciuitates non antè malorum finem habituras esse, quàm philosophia cum potentia coniuncta sit. Vtraq; enim re polles. Egenti manum porrige, eum videlicet, vt consentaneum erit, monens, ac iuuans. Nihil certè melius philosophari possis, quàm si nunc iustitiæ patrocinium suscipias: ne dicam quòd hac quoque re nos, laudum tuarum præcones, beneficio afficies.

Γρηγόριος Ἀμφιλοχίῳ.

Χρυσέας [a] ὑπόστησον εὐτυχεῖ θαλάμῳ κίο- 52.
νας κατὰ Πίνδαρον, καὶ ἀπὸ δεξιᾶς ἡμῖν [b] γνω- a ὑφίστημι.
ρίσθητι τῆς ἀρχῆς ἐν τῇ παρούσῃ φροντίδι· ὡς b γνωρί-
ἂν καὶ θεητὸν [c] πήξαις μέγαρον, εὐδόκιμος ἐν ζομαι.
αὐτῇ [d] φανείς. γνωρίσθητι δὲ πῶς; θεὸν καὶ τὰ c πήσσω.
θεῖα τιμῶν, οὗ τί σοι μεῖζον καὶ ὑψηλότερον; τι- d φαίνομαι
μήσεις δὲ πῶς, καὶ τίσιν; ἑνὶ τούτῳ, τῷ κήδεσθαι τῶν
παρισταμένων θεῷ, καὶ λειτουργῶν τοῦ βήματος.
τούτων εἷς ἐστι καὶ ὁ συνδιάκονος ἡμῶν Εὐθάλιος,
ὃν οὐκ οἶδ᾽ ὅπως εἰς μείζω τάξιν [e] μεταχωρή- e μεταχω-
σαντα διαγράφειν [f] ἐπιχειροῦσι οἱ τῆς ἡγεμονι- ρέω.
f ἐπιχει-
ρέω.

κῆς τάξεως. τοῦτο μὴ ἀνεκτὸν φανείτω σοι, καὶ
g ὀρέγω. χεῖρα [g] ὄρεξον τῷ τε διακόνῳ, καὶ τῷ κλήρῳ
παντὶ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἡμῖν, οἷς σοι μέλει. ἢ
h πάσχω. δεινότατα ἂν [h] πάθοι μόνος ἀνθρώπων, μὴ τυγ-
χάνων τῆς τῶν καιρῶν φιλανθρωπίας, καὶ τῆς
i δίδομαι. [i] δεδομένης τοῖς ἱερατικοῖς παρὰ τῶν βασιλέων
τιμῆς, ἀλλ' ὑβριζόμενος καὶ ζημιούμενος ἴσως
διὰ τὴν ἡμετέραν φιλίαν. ὅ σοι καλῶς ἔχει μὴ
συγχωρεῖν, κἂν μὴ καλῶς ἄλλοι βούλωνται.

Gregorius Amphilochio.

AVreas, vt Pindari verbis vtar, fœlici thalamo columnas subiice, atq; in præsenti cura & sollicitudine à dextro & laudabili initio fac nobis innotescas, vt etiam admirandum palatium extruas, clarum atq; illustrem in ea te ostendens. Qua nam autem ratione id testatum reddes? si Deum ac res diuinas honori habeas, quo quid maius ac sublimius esse ducis? Qui porrò, & quibus rebus honorabis? Vna hac scilicet, si eorum, qui Deo astant, ac sacrario ministrant, commodis consulas. Horum è numero est condiaconus noster Euthalius, quem nescio quo pacto, posteàquam ad sublimiorem gradum migrauit, expungere ac dignitate abdicare conantur ij, qui rei militari præfecti sunt. Hoc, quæso, ne tibi ferendum videatur: verùm & Diacono & vniuerso Clero, ac praeser-

præſertim nobis, quorum tibi cura eſt, manum porrige. Nam alioqui vnus omnium hominum miſerrima & indigniſsima conditione eſſet, ſi temporum humanitate, atq; eo honore, qui ſacri ordinis hominibus ab Imperatoribus conceſſus eſt, minimè frueretur: verùm contumelia & detrimẽto afficeretur, & quidem fortaſſe ob eam, quæ mihi cum eo eſt, amicitiam. Quod quidem bene feceris, ſi minimè patiaris: etiam ſi aliȷ non bene id velint.

Γρηγόριος Νεμεσίῳ.

Ἐποίεις μὲν ἡμῖν καὶ τὴν ἀρχὴν φιλοσοφίαν, 33.
καὶ οἶδ᾽ ὅτι ποιήσεις, εἴτι τῷ Θεῷ μέλει τῶν ἡμετέρων. ὅμως δὲ κράτιστον ἦν [a] συγγενέσθαι σοι, ἡνίκα σχολὴν ἄγεις ἀπὸ τῶν δημοσίων, καὶ καθ᾽ ἡσυχίαν ἔξεστι τῆς σῆς ἀπολαύειν συνέσεως, ἧς ὀλίγα γε [b] μετασχόντες, καὶ ὅσα γε ἀστραπῆς τῆς ὄψεως μὴ [c] κρατουμένης, τοῦ πλείονος [d] διημάρτομεν. ἀλλὰ τοῦτο [e] εὔξασθαι μὲν, μέγα, [f] λαβεῖν δὲ οὐ ῥᾷστον, οὕτως ἔχοντος ἡμῖν, ὥσπερ ἔχει, τοῦ σώματος. εἰ μὲν οὖν καὶ τούτων [g] τύχοιμεν, τὸ πᾶν ἕξομεν (καὶ γὰρ ἵνα καὶ χρεώστεις ἡμῖν συντυχίαν δι᾽ ὑποσχέσεως περὶ τοῦ λόγου τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς, ἥν πως ἀτελῆ [h] κατέλειψας) εἰ δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν, τὴν ζημίαν [i] οἴσομεν ἄκοντες· σὺ δὲ [k] ἴσθι μεθ᾽ ἡμῶν ὢν, ὅπου περ ἂν εἴης, καὶ [l] ὁδηγοίο ταῖς ἡμετέραις

a συγγίνομαι. b μετέχω. c κρατέομαι. d διαμαρτάνω. e εὔχομαι. f λαμβάνω g τυγχάνω. h καταλείπω. i φέρω. k ἵστημι. l ὁδηγέομαι.

τέραις εὐχαῖς καὶ αὐτὸς δὲ ἴσθι παρ' ἡμῖν μένων, ἕως ἂν συμπνέωμεν, οἷς σαυτὸν ἐνέγραψας, οὐδεμιᾶς στήλης ἀλμοτέροις. καὶ ἔτι μᾶλλον ἐγγράψας, ἐπειδ' ἂν γένῃ Θεοῦ, καὶ σαφῶς ἡμέτερος, ἢ σοῦ γε ἡμεῖς, εἰ τοῦτο λέγεσθαι ἥδιον.

Gregorius Nemesio.

TV quidem præturam quoq; in philosophiam conuertebas, conuertesq; rursum (hoc scio) si quid res nostræ Deo curæ sunt. Nunc tamen commodissimum esset te cõuenire, cùm à publicis negotiis feriaris, tuáq; prudentia ingeniiq; acumine tranquillè frui licet. Cuius cùm paulùm participes facti fuissemus, ac velut fulgetræ, quæ oculorum acie teneri non potest, maiori parte ea frustrati sumus. Verùm hoc optare quidem magnum; consequi autem haud facilè est, ita videlicet nobis habente corpore, quemadmodum habet. Ac si quidem hoc consequi possimus, nihil nõ habebimus. (Nam de nostra quoq; religione congressum quoque quendam ex pollicitatione debes, quem inchoatum quodammodo & imperfectum reliquisti.) Sin minùs, nos quidem hoc damnum inuito animo feremus: tu verò hoc tibi persuade, te, quocunq; in loco sis, nobiscum esse. Atq; vtinam precibus nostris ducibus prosperum iter habeas. Quin illud quoq; tibi item persuadeas, te, quãdiu spiritum ducemus, apud nos mansurum esse, in quibus nullâ columnâ inferioribus, & con-

contemptioribus, teipsum inscripsisti: atq; etiam magis inscripturus es, cùm ad Deum te adiunxeris, perspicueq; noster fueris: aut, si ita loqui suauius est, nostri.

Γρηγόριος Λολλιανῷ.

Εὐχῆς ἦν ἐπιτυχήκεις ἡμῖν, διὰ μακροῦ μὲν, ἀλλ' ὅμως, καὶ ὅ τούτου κρεῖττον, ἦν καὶ τῶν πρώτων, καὶ τῶν ἐπὶ σοὶ φροντίδων ἡμᾶς [a] ἠλευθέρωσας. πάντα γὰρ κοινὰ ποιούμεθα πρὸς σὲ, καὶ λύπας καὶ εὐφροσύνας. τοῦτο γὰρ ἡ φιλία. ἐπειδὴ δὲ ἐπιτυχήκεις, [b] μετάδος φίλοισι σοῖσι σῆς εὐπραξίας, φησὶν ὁ εἰπών. μεταδώσεις δὲ, εἰ τοὺς κυρίους μου τοὺς ἀνεψιοὺς Ἑλλάδιον, καὶ Εὐλάλιον, καὶ τἄλλα οἰκείως ὁρᾷν [c] προθυμοῖο (οἰκείως δὲ λέγω, εἰ μὴ ἄλλους ἡμᾶς πρὸς ἑαυτὸν νομίζοις, οὐ γὰρ οἶδ' ὅτι μείζονα εἴποιμι) καὶ μὴ ἑτέρων [d] δεηθῆναι προστατῶν [e] ἀνάσχοιο, ἀλλὰ πάντα σεαυτὸν παράσχοιο, φίλον χρηστὸν, γείτονα δεξιὸν, παραστάτην γνήσιον· ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγω, τὸν εὐφυῆ Λολλιανὸν, τὸν ἐπὶ καλοκἀγαθίᾳ γνώριμον, ὑπισχνοῦμαι δὲ, εἰ ἐπὶ πλεῖον αὐτοῖς [f] ὁμιλήσαις, καὶ τῆς φιλοσοφίας τὸ ὕψος [g] καθίδοις, ὅτι πρὸς ἄλλους ὑπὲρ αὐτῶν πρεσβεύσεις. τοῦτο θαῤῥῶ τῷ σῷ τρόπῳ, καὶ οὕτω πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μὴ [h] διαμαρτήσεσθαι, περὶ ὧν αὐτὸς ἐπρέσβευσα. 34.

a ἐλευθερόω.
b μεταδίδωμι.
c προθυμέομαι.
d δέομαι.
e ἀνέχω.
f ὁμιλέω.
g κατεῖδον.
h διαμαρτάνω.

Gregorius Lolliano.

OPtimè verò, quòd ad nos te recipis: longo quidem interuallo, sed ita tamen (quod hoc præstãtius est) vt res tuæ se habeant ex animi sententia: & quia nos iis curis, in quibus tua causa versabamur, liberasti. Siquidem omnia nobis communia tecum esse ducimus, tam tristia, quàm læta & iucunda. Ea enim amicitiæ natura est. Quoniam autem ad nos reuerteris, fac fælicitatem tuam, vt cuiusdam verbis vtar, amicis tuis imperitias. Imperties autem, si dominos consobrinos meos, Helladium & Eulalium, cùm in cæteris rebus familiariter intueri animum induxeris (familiariter autem dico, nisi tu nos pro alienis habes, neque enim maius quicquam habeo, quòd dicam) tum etiam, vt alij ipsis patroni requirendi sint, minimè patiaris, verùm eis quiduis te præbeas, probum amicum, commodum vicinum, fortem adiutorem, & ne singula enumerem, generosum Lollianum, ac probitatis nomine insignem & nobilem. Illud autem tibi polliceor, si diutius cum eis verseris, ac philosophiæ ipsorum sublimitatem perspicias, fore, vt ipse pro illis alios depreceris. Vsque adeò moribus tuis confido, ac tam ingentem spem habeo, me de iis rebus, de quibus tecum ago, repulsam minimè laturum.

* * *

Γρηγό-

Γρηγόριος Θεοδοσίῳ ἢ Θεοδώρῳ.

a Μιμούμεθα τοὺς ζωγράφους, οἱ τῆς σκιᾶς τὰ 35.
σώματα προχαράττοντες, δεύτερα καὶ τρί- a μιμέομαι
τῃ χειρὶ ταύτας b ἀπακριβοῦσι καὶ τελειοῦσι τοῖς b ἀπακρι-
χρώμασι. πρὸς τί βλέπει μοι τὸ παράδειγμα; ἦν βόω.
ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους φιλία καθαρά τε καὶ ἄδολος
(πρᾶγμα τῶν σπανίων, νῦν μάλιστα, καὶ παρ᾽ ὀλί-
γοις εὑρισκόμενον) καὶ ταύτην ἡμῖν ἐποίει οὔτε
συγγένεια τοσοῦτον, οὔτε κοινωνία πατρίδος, οὔτε,
ὅ φησιν Ὅμηρος.

ὁμηλικίη ἐρατεινή,

ὅσον ὁμοτροπία, καὶ τὸ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν. ὃ μάλιστα
πήγνυσι τὰς φιλίας, καὶ βεβαιοτέρας ἐργάζεται. νῦν
καὶ τὸ γένη συνάπτεται (σὺν Θεῷ δὲ ὁ λόγος) ἵνα
τῇ φιλίᾳ προσθήκη γένηται, καὶ μᾶλλον c ὦμεν c εἰμί.
ἀλλήλων. καὶ τοῦτο πραγματεύεται φίλτρῳ δι-
καίῳ βοηθῶν ὁ Θεός. Ἔχει οὖν καὶ ἡμᾶς διὰ τοῦ γλυ-
κυτάτου υἱοῦ ἡμῶν Εὐφημίου, καὶ ἔχομεν ὑμᾶς διὰ
τῆς γλυκυτάτης θυγατρὸς ὑμῶν. τὸ δὲ ἑξῆς, οὐκ
οἶδα ὑπὲρ τίνος μᾶλλον, ἢ τίνι d διαλεχθῶ, d διαλέ-
ὑπὲρ τοῦ νέου τῇ ὑμετέρᾳ τιμιότητι, ἢ τῷ νέῳ ὑπὲρ γομαι.
ὑμῶν; εὔνοια γὰρ πατρὸς τέκνοις ὁμότιμος. πλὴν
ἐπευχόμεθα ὑμῖν ἐπὶ παντὶ βελτίστῳ γενέσθαι τὴν
συζυγίαν, καὶ οἵαν εἰκὸς Θεοῦ συναρμόζοντος.

Grego-

Gregorius Theodosio, vel, Theodoro.

PIctores imitamur, qui corpora prius adumbrant, ac delineant, ac posteà secunda & tertia manu addita, ea accuratius expoliunt, atq; omnibus coloribus absoluunt. Quorsum mihi spectat hoc exemplum? Erat iam inter nos pura minimeq; fucata amicitia (res sanè, nunc præsertim, rara, quæq; in paucis inueniatur.) Atq; hanc nobis, non tàm cognatio, & communis patria, &, vt Homeri verbis vtar,

amabilis ætatum æqualitas

efficiebat, quàm morum similitudo, quodq; iisdem rebus gauderemus, quandoquidem amicitias maximè coagmentat, firmioresq; reddit. Nunc quoq; genera copulantur (faueat velim huic sermoni Deus,) vt amor noster incrementum capiat, magisq; alter alterius simus. Atq; id agit ac molitur Deus, iusto amori opem ferens. Quamobrem, & tu nos per suauissimum filium nostrum Euphemium habe: & nos item per suauissimam filiam vestram vos habemus. Quod autem sequitur, vtrius potiùs causa, aut ad quem loquar, nempè iuuenisne causa ad vestram præstantiã, an vestra causa ad iuuenem? Patris enim beneuolentia par erga liberos. Cæterùm id vobis opto, vt hoc matrimonium quàm optimè cedat, atq; ita vt par est, cùm Deus id copulat.

Γρηγόριος Εὐδοξίῳ Ῥήτορι.

[a] Νικῶ σε τοῖς φιλικοῖς. ἐπιστέλλω γὰρ πρότερος, ὡς ὁρᾷς. καὶ οὐδ' ἂν οὐδὲν [b] ἐκαλλωπισάμην, εὖ ἴσθι, (οὐ γὰρ ἐμὸν) εἰ μὴ μέγα ἐποιούμην τὴν σὴν φιλίαν, μηδὲ τῶν ἀναγκαίων ἐδόκει μοι, ὥσπερ ἱπποπλῆγι πῶλον [c] διεγεῖραί σε πρὸς τὸ γράφειν. μάλιστα δ' ἂν πρὸς τοῦτο [d] παροξυνθείης, εἰ ἐκεῖνο [e] ἐνθυμηθείης, τίς ὢν, καὶ τίνι, καὶ τίνος χάριν γράφω, ἃ γράφω, καὶ ὅτι πρέπει τοὺς παῖδας ὥσπερ τῆς οὐσίας τῆς πατρικῆς, οὕτω δὴ καὶ τῆς φιλίας κληρονομεῖν. πρὸς δὲ, κἀκεῖνο λογίζεσθαι καλῶς ἔχει, ὅτι σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἡμεῖς δὲ φιλοσόφων πατέρες. καὶ δεῖ ἐπιδείκνυσθαι ἡμῖν τὴν ἀρετὴν, ὥσπερ τῶν ἀθλητῶν οἱ γυμνάσιοι τοῖς παιδοτρίβαις, εἴπω τι καὶ μεῖζον τῶν [f] εἰρημένων. οὐ μικρὰ ἡμῖν φιλοσοφίας ὅμηρα παρὰ σοί. αἷμα ἡμέτερον ἐκπαιδεύεις, καὶ αἷμα τῶν ἐγγυτάτων. οἶδας οὓς λέγω; τοὺς τοῦ γνησιωτάτου, καὶ τιμιωτάτου υἱοῦ ἡμῶν Νικοβούλου παῖδας. τούτους ὅ,τι ἂν συμπεράνῃς, ἡμῶν μνημονεύειν οἴου, οἳ οὐδενὸς ἄλλου φαυλότεροι (εἴ τι δεῖ τοῖς λέγουσι πιστεύειν) κρίνειν τε λόγους, καὶ σπουδὴν δοκιμάζειν, καὶ διδασκάλους ὑψηλοτέρους ποιεῖν τοῖς ἐπαίνοις.

36.
a νικάω.
b καλλωπίζομαι.
c διεγείρω
d παροξύνομαι.
e ἐνθυμέομαι.
f ἐρέομαι.

Gre-

Gregorius Eudoxio Rhetori.

AMicitiæ officiis te ſupero. Prior enim, vt vides, ſcribo. Ac mihi credas velim, ne me quidem oſtẽtaſſem (id enim à me alienum eſt) niſi amicitiam tuam plurimi ducerem, mihiq́; neceſſariò faciendum exiſtimarem, vt tanquam pullum equinum ſtimulo, ſic te ad ſcribendum excitarem. Hinc autem maximè prouocaberis, ſi illud cogites, quis ipſe, & ad quem, & cuius cauſa ea ſcribo, quæ ſcribo; quodq́; filios vt paternorum bonorum, ita etiam paternæ amicitiæ hæredes eſſe conuenit. Quin illud quoque reputare commodum fuerit, quòd tu apprimè philoſopharis, nos autem philoſophorum parentes ſumus: ac nobis virtutis ſpecimen præbendum eſt, quemadmodum ſtrenui athletæ iis præbere ſolent, quos palæſtræ magiſtros habuerunt. Vis maius aliquid adiungam? Non parua nobis philoſophiæ pignora penes te ſunt. Conſanguineos enim noſtros erudis, & quidem è propinquiſſimorum numero. ſcis quos dicam? nimirum ſynceriſſimi ac cum primis honorandi filij noſtri Nicobuli filios. His quicquid opis & adiumenti attuleris, nos in animo tuo ac memoria verſari puta. qui ſi iis qui id aſſerunt, fides habenda eſt, non minùs, quàm quiuis alius, idonei ſumus, qui de literis iudicemus, ac ſtudium & induſtriam exploremus, magiſtrosq́; laudibus efferamus.

Γρηγό-

Γρηγόριος Προκοπίῳ.

Εἰ μὲν μὴ πονήρως ἡμῖν [a] ἐχρῆτο τὸ σῶμα, μηδὲ περὶ τοῦ [b] ζῆν αὐτοῦ πονηρὰς εἴχομεν τὰς ἐλπίδας, πρῶτον μὲν ἂν καὶ μέγιστον [c] ἐκερδάναμεν τὴν σὴν συντυχίαν καὶ συνουσίαν, ὅτι παρ' ἡμῶν αὐτῶν ταύτην [d] ἀνεπληρώσαμεν τὴν πρεσβείαν. ἐπεὶ δὲ κείμεθα παντελῶς τῇ ἀρρωστίᾳ [e] πεπεδημένοι, καὶ οὐκ ἑκόντες [f] ἐζημιώμεθα, ὃ δεύτερον ἦν, [g] πρόσιμέν σοι διὰ τῶν γραμμάτων, καὶ δεξιούμεθα, καὶ [h] κατασπαζόμεθα, καὶ θαρροῦμεν [i] δεηθῆναι περὶ τοῦ διακόνου ἡμῶν Εὐγενίου, ὃν [k] ἐξαιτούμεθα παρὰ τῆς σῆς μεγαλονοίας. Εἰ μὲν οὖν οὐδέν ἐστιν ἀδίκημα ἡ πρὸς τὸν ἀνόσιον Ῥηγιανὸν οἰκειότης (οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἀδικῶν φαίνεται) δι' αὐτὸ τὸ δίκαιον, οὗ σὺ κρατευτὴς καὶ προστάτης. εἰ δὲ ἀδίκημα τοῦτο κρίνεις, διά γε τὸν Θεόν, ᾧ παρέστηκε, καὶ τὴν ἡμετέραν πολιὰν, ἣν αἰδέσιμον οἶδας πολλοῖς τῶν φοβουμένων τὸν κύριον, [l] δὸς, παρακαλῶ, καὶ ἡμῖν καὶ τῷ κλήρῳ παντὶ ταύτην τὴν χάριν. καὶ δεξιὰς σεαυτῷ ποίησον τὰς κατὰ Θεὸν ἐλπίδας, ἐλευθερώσας τῆς ἐπηρείας τὸν ἄνθρωπον, [m] ἀντιλήψῃ δὲ ὧν δίδως, οὐκ ἐλάττονα (εἰ μὴ μέγα τοῦτο εἰπεῖν) τὰς παρ' ἡμῶν εὐχάς.

37.

a χράομαι. b ζάω. c κερδαίνω. d ἀναπληρόω. e πεδάω. f ζημιόομαι. g πρόσειμι. h κατασπάζομαι. i δέομαι. k ἐξαιτέομαι. l δίδωμι. m ἀντιλαμβάνομαι.

Gregorius Procopio.

NIsi praua corporis valetudine vteremur, atque de ipsa etiam vita malam spem haberemus, primum illud ac maximum lucrati essemus, tuum scilicet congressum & colloquium, quia per nos ipsos hanc legationem obiissemus. Quoniam autem, morbo prorsus, tanquam catenis vincti, iacemus, nec sponte nostra & voluntate hoc detrimentum accepimus, quod deinceps sequebatur, id facimus, teq; per literas adimus, atque amplectimur & exosculamur, eamq; fiduciam concipimus, vt pro Diacono nostro Eugenio rogemus, quem abs tua mentis magnitudine ac præstantia deposcimus. Ac si quidem nullum crimen est ea familiaritas, quæ ipsi cum Regiano, homine consceletato & nefario intercessit (neque enim eum quicquam aliud sceleris admisisse constat) ob ius ipsum, cuius tu arbiter ac patronus es; si autem id crimen esse censes, certè in Dei gratiam, cui astitit, ac senectutis nostræ causa, quam multis viris Dei metu præditis venerationi esse nõ ignoras, hanc quæso gratiam, & nobis, & vniuerso clero concede. atque hominem calumnia liberando, faustas tibi diuinas spes effice. Si hoc feceris, pro iis, quæ tribuis, non minora (nisi hoc dictu nimis magnum est) recipies, hoc est, nostras orationes.

Γρηγό-

Γρηγόριος Ἰουλιανῷ.

[a] Ἐκάλεσας ἡμᾶς ἐπὶ τὴν μονὴν καλῶς ποιῶν, 38.
ὡς κοινωνοὺς τοῦ κατὰ τὴν ἐπανίσωσιν σκέμματος. a καλέω.
καὶ γάρ ἐστιν οὐ μικρᾶς τὸ πρᾶγμα φροντίδος,
ἐγὼ δὲ σὲ, εἰ μὲν ὑγιαίνων ἐτύγχανον, σφό-
δρα ἂν [b] ἀπήντησα προθύμως, ἥξω δὲ ὅταν b ἀπαν-
ᾖ καιρὸς, θεοῦ θέλοντος· νῦν δὲ διὰ γραμμά- τάω.
των πληρῶ τὰ τῆς παρουσίας. οἶδά σε καὶ γονέων
ὄντα ἱερῶν, καὶ τῷ θείῳ φόβῳ [c] συνηυξημένον c συναυξά-
ἄνωθεν. ἃ οὖν [d] ἐπίστασαι συμφέρειν σοι, καὶ νομαι.
πρὸς εὐδοξίαν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ψυχῆς, d ἐπίσα-
ταῦτα δηλονότι ποιήσεις, κἂν ἡμεῖς αὐτοὶ μὴ γρά- μαι.
φωμεν. καὶ δὴ μεγάλα σεαυτῷ θησαυρίσεις
τοῦ κοινοῦ φροντίσας, καὶ εἴ τι περὶ τούτου [e] διετέ- e διατίθε-
θη κακῶς, καὶ τοῦτο ἐπανορθωσάμενος. ἓν δὲ μαι.
καὶ μέγιστον εἰς ἀσφάλειαν (ὃ καὶ πρῶτόν σοι
φυλακτέον, συνεργοὺς [f] λαβεῖν, οὓς καὶ συνέσει f λαμβάνω
καὶ τρόπῳ διαφέρειν τῶν ἄλλων γινώσκεις. τί
γὰρ ὄφελος κυβερνήτην εἶναι χρηστὸν,
πονηροῖς [g] χρώμενον ἐρέ-
ταις. g χράομαι

Gregorius Iuliano.

AD monasterium nos vocasti (præclarè sanè faciens) vt considerationis eius, quam de componendis tributis inis, socios adhiberes. Neque enim paruam curam hæc res desiderat. Ego verò, si commoda valetudine vterer, prompto sanè animo affuissem. Atque etiam, si Dei voluntate tempus tulerit, ad te veniam. Nunc autem præsentiam per literas suppleo. Scio te, & sanctis parentibus natum esse, & cum diuino timore iam pridem adoleuisse. Quamobrem, quæ tibi, tum ad nominis splendorem, tum ad animæ securitatem, vtilia esse scis, ea scilicet, etiamsi nullas à nobis literas accipias, facies. Atqui sanè magnos tibi thesauros congeres, si publicis negotiis consulueris, ac, si quid ante hac malè constitutum est, id quoque correxeris. Ad securitatem autem maximi momenti illud fuerit (quod etiam primùm tibi prouidendum est) vt eos negotij socios asciscas, quos prudentia & moribus excellere noueris. Quid enim prodest gubernatorem bonum esse, si malis vtatur remigibus.

Γρηγό-

Γρηγόριος Εὐσεβίῳ φίλῳ.

Εὐώπιον ἡ φιλτάτη. καὶ γάμου καιρός. καὶ βίου κρηπὶς, καὶ πατέρων εὐχαὶ [a] πληρούμεναι. ἡμεῖς 39.
δὲ [b] ἄπεσμεν, οὓς μάλιστα παρεῖναι καὶ συνεύχεσθαι δίκαιον ἦν. καί τοι καὶ [c] ὑπεσχόμην. τὸ γὰρ ἐλπίζειν [d] ὑπῆν τῷ ποθεῖν. ἱκανὸν γὰρ εἰς ἀπάτην τὸ βούλεσθαι· καὶ πολλάκις μὲν, [e] ὁρμήσας, πολλάκις δὲ, [f] κατοκνήσας, τέλος [g] ἡττήθην τῆς ἀῤῥωστίας. ἄλλοι μὲν οὖν [h] καλείτωσαν ἔρωτας (ἐπειδὴ γαμικὸν καὶ τὸ παίζειν) καὶ παρθένου κάλλος γραφέτωσαν, καὶ νυμφίου χάριν αὐτιγρέτωσαν, καὶ βαλλέτωσαν λέγοις μετὰ τῶν ἀνθέων τὰς παστάδας. ἐγὼ δὲ ὑμῖν [i] προσᾴσω τὸ ἐμὸν ἐπιθαλάμιον. [k] εὐλογήσαι ὑμᾶς κύριος ἐκ Σιὼν, καὶ αὐτὸς ἁρμόσοι τὴν συζυγίαν, καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου, οὐ πολὺ δὲ εἰπεῖν, ὅτι καὶ κρείσσονας. τοῦτο καὶ παρὼν ἐπηυξάμην ἂν ὑμῖν, καὶ νῦν ἐπεύχομαι. τἄλλα δὲ ὑμῖν μελέτω. καὶ στεφανούτω πατὴρ, ὡς ηὔξατο. τοῦτο γὰρ καὶ ἐν τοῖς γάμοις [l] παραγεγόναμεν, [m] ἐτυπώσαμεν, ἐκείνων μὲν εἶναι τοὺς στεφάνους, ἡμῶν δὲ τὰς εὐχὰς, ἃς οἶδα μὴ τόποις ὁριζομένας.

a πληρόομαι.
b ἄπειμι.
c ὑπισχνέομαι.
d ὕπειμι.
e ὁρμάω.
f κατοκνέω
g ἡττάομαι
h καλέω.
i προσᾴδω
k εὐλογέω.
l παραγίνομαι.
m τυπόω.

Gregorius Eusebio amico.

a Hujus vocis terminatio euphoniæ causa mutata.

a EVopia, [tui] amores ac delitiæ: & nubendi tempus: & vitæ fundamentum, & parentum vota expleta. Nos autem absumus, quos maximè adesse, ac simul vota facere oportebat. Quin id quoque promiseram. siquidem cupiditati spes suberat. magnam enim ad fallendum vim habet, aliquid velle. Atque ipse quidem, cùm sæpè proficisci parassem, ac sæpè rursum cunctatus essem, tandem à morbo superatus sum. Alij igitur amores vocent (quandoquidem nuptiis consentaneus est lusus) ac virginis pulchritudinem pingant, sponsiq; venustatem vicissim attollant, thalamumq;, vt floribus, ita sermonibus conspergant: ego verò nuptiale meum carmen vobis accinam. Benedicat vos Dominus ex Sion: atque ipse matrimonium concinnet: videasq; ipse filios filiorum tuorum: penè addidi, te quoque meliores ac præstantiores. Hoc, & vobis, si adessem, optarem: & nunc opto. Cætera autem vobis curæ sint. Ac pater [filiam] vittis redimiat, vt optauit. Hoc enim, & sicubi nuptiis interfuimus, præscripsimus. nempe ipsorum coronas esse: nostras autem preces: quas scio locis minimè definitas ac circumscriptas esse.

Γεη-

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Τὰς μὲν ἄλλας χάριτας, ὅσων [a] ἔτυχον, 40. [b] εἰληφὼς οἶδα παρὰ τῆς σῆς ἡμερότητος. καί σε ἀντὶ τούτων [c] ἀμείψαιτο τοῖς παρ' ἑαυτοῦ χρηστοῖς ὁ Θεός. ἐν δὲ τῶν χρηστῶν εὐδόκιμον καὶ λαμπρὸν [d] διεξελθεῖν τὴν ἀρχήν. ἣν δὲ νῦν αἰτῶ, [χάριν] δώσων ἔρχομαι μᾶλλον, ἤπερ [e] ληψόμενος, εἰ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν. τὴν ἀθλίαν φιλουμένην δι' ἑαυτοῦ προσάγω σοι, καὶ τῇ σῇ δίκῃ [f] προσπεσουμένην, καὶ ὑμῖν τὰ δάκρυα [g] στήσουσαν οἷς συντρίβει τὴν ἡμετέραν ψυχήν. ἃ μὲν οὖν [h] ἠδίκηται καὶ παρ' ὧν, αὐτὴ δηλώσει. οὐ γὰρ ἡμῖν γε κατηγορεῖν οὐδενὸς ἀσφαλές. αὐτὸ δὲ τοσοῦτον εἰπεῖν ἀναγκαῖον, ὅτι χηρεία καὶ ὀρφανία, πᾶσι μὲν [i] βοηθητέα τοῖς γε νοῦν ἔχουσι, μάλιστα δέ, οἷς γυνὴ καὶ τέκνα ἐν μέσῳ, τὰ μεγάλα τοῦ ἐλεεῖν ἐνέχυρα· ἐπειδήγε ἀνθρώποις δικάζομεν, ὄντες ἄνθρωποι. ἡμῖν δὲ συγγνώμη τοῦ δι' ἐπιστολῶν ταῦτα πρεσβεύειν, ἐπειδήγε τῷ ἀρρωστεῖν ζημιούμεθα ἄρχοντος οὕτω δεξιοῦ, καὶ οὕτω θαυμαστοῦ τὴν ἀρετήν, ὡς καὶ τὰ προοίμια τῆς σῆς ἀρχῆς εἶναι τιμιώτερα τῆς διὰ τέλους ἑτέρων εὐδοκιμήσεως.

a τυγχάνω.
b λαμβάνω.
c ἀμείβομαι.
d διεξέρχομαι.
e λαμβάνομαι.
f προσπίπτομαι.
g ἵστημι.
h ἀδικέομαι.
i βοηθέω.

Gregorius Olympio.

Alia omnia beneficia, quæ consecutus sum, à tua mansuetudine me accepisse scio. Ac velim Deus pro his tibi bona sua rependat, atque inter cætera illud, vt imperij curriculum cum splendore atq; gloria conficias. Quod autem nunc abs te peto, est eiusmodi, vt daturus ipse potiùs sim, quàm accepturus, nisi tamen hoc arrogantius à me dicatur. Miseram Philumenam manu mea tibi offero, vt ad iustitiæ tuæ pedes sese prouoluat, ac vobis lachrymas eas sistat, quibus animum nostrum conficit. Atque ea quidem iniurias, quas accepit, & à quibus, ipsa exponet. Neque enim mihi quenquam accusare tutum est. Hoc vnum duntaxat dicere necesse est, quòd viduitas & orbitas, cùm omnium, qui quidem mente præditi sint, ope atq; auxilio iuuari debeant, tum eorum præsertim, quibus & vxor, & liberi, in medio sunt, magna, inquam, hæc commiserationis pignora. Quandoquidem hominibus ius dicimus, cùm ipsi quoque homines simus. Nobis autem, quòd per epistolam hæc abs te petimus, velim ignoscas. Quandoquidem ob aduersam valetudinem Præside tam dextro atque commodo priuamur, tamq; admirabili virtute prædito, vt imperij quoque tui præludia gloriam eam, quam alij toto imperij sui tempore consequuntur, antecellant.

Τῷ

Τῷ αὐτῷ.

Τί τὸ πολλὰ [a] παθεῖν, καὶ τὸ εὖ παθεῖν τοῖς ἀν- 41.
θρώποις χαρίζεται; διδάσκει φιλανθρω- a πάσχω.
πίαν, καὶ κλίνει τοῖς δεομένοις. οὐδὲ γὰρ τοιοῦτον παί-
δευμα πρὸς τὸ ἐλεεῖν, ὡς τὸ [b] προλαβεῖν χρηστό- b προλαμ-
τητα. τοῦτο καὶ αὐτῷ μοι [c] συμβέβηκεν. [d] ἔμαθον βάνω.
τὸ συμπαθὲς ἐξ ὧν ἔπαθον. καὶ ὁρᾷς τὸ ἡμέτερον c συμβαί-
μεγαλόψυχον; αὐτὸς χρήζων τῆς σῆς ἡμερότητος νω.
ἐν τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν, ὑπὲρ ἄλλων πρεσβεύω. d μανθάνω
καὶ οὐ [e] δέδοικα μὴ [f] δαπανήσω σου τὸ φιλάνθρω- e δείδω.
πον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις. γράφω δὲ ταῦτα περὶ τοῦ f δαπανάω
πρεσβυτέρου Λεοντίου (εἴτ' οὖν ποτε πρεσβυτέρου) ὃς
εἰ μὲν ἄξια πέπονθεν ὧν πεποίηκεν, ἐνταῦθα [g] στῶ- g ἵσταμαι.
μεν, μὴ τὸ ὑπερβάλλον ἀδικία γένηται. εἰ δὲ τῇ τι-
μωρίᾳ προσχρεωστεῖται, καὶ οὕτω τοῖς ἁμαρτήμα-
σι τὰ τῆς ὕβρεως [h] ἀντισώθη, τοῦτον ἡμῖν [i] συγχώ- h ἀντισόο-
ρησον, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τῷ βήματι, καὶ τῷ κοινῷ συλ- μαι.
λόγῳ τῶν ἱερέων, οἷς ποτε [k] συνηρίθμηται, καὶ i συγχω-
εἰ νῦν ἀνάξιον ἑαυτὸν [l] ἀπέφηνεν, οἷς τε πεποίη- ρέω.
κεν, οἷς τε πέπονθεν. εἰ μὲν οὖν πείθομεν, τοῦτο ἄρι- k συναριθ-μέομαι.
στον. εἰ δὲ μή, προσάγομέν σοι παιδευτὴν αἰδε- l ἀποφαί-
σιμώτερον, τὸν κοινωνόν σοι καὶ τῆς ἀρχῆς νω.
καὶ τῆς εὐδοξίας.

* * *

Eidem.

QVid, multa pertulisse, & beneficia accepisse, hominibus affert? humanitatem ac misericordiam docet, efficitq; vt ad eos sese inflectant, qui ipsorum ope indiget. Neq; enim vllum tantum ad concipiendam miserationem documentum est, vt benignitatem priùs accepisse. Hoc mihi vsu venit. Ex iis, quæ perpessus sum, commiserationem didici. Ac vidésne meam animi magnitudinem? Cùm mansuetudine tua in meis rebus egeam, pro aliis deprecor: nec metuo, ne benignitatem tuam in alienis rebus exhauriam. Hæc autem de Leontio presbytero scribo, vel, vt sic loquar, quondam presbytero. qui, si dignas scelerum pœnas dedit, hîc consistamus; ne id, quod ad supplicij magnitudinem accesserit, in iniquitatem degeneret. Sin autem aliquid insuper pœnæ addi debet, & ita scelerum atrocitatem contumeliæ grauitas adæquauit, hunc nobis concede, ac Deo & sacrario, communiq; sacerdotum cœtui, quorum numerum aliquando auxit, etsi nunc, tam per ea quæ patrauit, quàm quæ perpessus est, indignum se eo honoris gradu reddidit. Si te his verbis permouemus, optimè se res habet. Sin minùs, augustiorem præceptorem tibi adhibemus, eum nempe, quem & imperij & gloriæ socium & consortem habes.

Γρηγόριος Τιμοθέῳ.

Ἔχω τι τῆς ἐπιστολῆς, ὦ θαυμάσιε, ὄφελος, καὶ οὐ μικρὸν ἴσως, ὡς δεινὸς τῶν τοιούτων θεραπευτής. [a] ἐξέκρουσέ σοι τὴν λύπην ἡ ἐπιτίμησις, καὶ τοῦ πάθους τὸ ἐρυθριᾶν [b] ἀντεισῆλθε· καὶ πρὸς ἀντίρρησιν [c] διανίστασαι εὖ μάλα σοφιστικῶς καὶ γυναίως· καί μοι δοκεῖς καθάπερ οἱ Ἀχιλλέως ἵπποι παρ' Ὁμήρῳ τὴν κεφαλὴν [d] διάρας, καὶ τὴν κόνιν [e] ἀποσειόμενος (ἐπειδὴ οὐ [f] ἀποπενθεῖν Πάτροκλον καιρὸς ἦν) αὖθις πεδίων ἐπιθυμεῖν, καὶ ὅπλων καὶ ἐπιδείξεων. οὕτως σοι τὸ γράμμα τὸ πρὸς ἡμᾶς λαμπρὸν καὶ φιλότιμον καί τι καὶ πληκτικόν· εἴ τι ἐγὼ συνίημι. ἀνδρίζου μόνον καὶ φιλοσόφει κατὰ τοῦ πάθους· καὶ ἡμεῖς δεξόμεθα μὴ μέγα εἶναι τὸ ἀπὸ γῆς κρίνειν τοὺς πλέοντας, καὶ μεῖζον εἶναι τὸ ἀγωνίζεσθαι, ἢ ἀλείφειν πρὸς συμφοράς. εἰ μή τις ἐκεῖνο λέγοι, ὅτι οὔτε σοι τοῦ ἀγωνίζεσθαι, ἢ ἀνάγεσθαι ἀνάγκη τις ἦν. εἴπερ κρεῖττόν τι φιλοσοφία τῶν ἐν οἷς εἰ νῦν. ἡμῖν τε πρὸς πολλὰ καὶ πολλάκις καὶ ὅλον οἶμαι τὸν βίον ἡ παράταξις, ἐν οἷς εἰ μὴ λίαν ἀμαθῶς, μηδὲ ἀνάνδρως ἀλείφωμεν, ἢ ἀγωνιζώμεθα. πολλοὶ δοκιμάζουσιν. 42.

a ἐκκρούω.
b ἀντεισέρχομαι.
c διανίσταμαι.
d διαίρω.
e ἀποσείομαι.
f ἀποπενθέω.

Eidem.

Gregorius Timotheo.

Nonnihil fructus, vir eximie, imò etiam haud parùm fortasse, ex epistola mea percepi, vtpote peritus huiusmodi morborum medicus. Mœrorem tibi obiurgatio extrusit, dolorisq́; locum pudor occupauit: atque ad repugnandum excitatus es, perquàm sophisticè sanè & strenuè. Ac mihi videris, quemadmodum apud Homerum Achillis equi, sublato in altum capite, atq; excusso puluere (quandoquidem iam tempus postulabat, vt Patrocli mortē lugere desineret) camporum rursus & armorum, & ostentandi ingenij cupiditate flagrare. Adeò luculentæ & ambitiosæ, ac nonnihil etiam aculeatæ tuæ ad me literæ sunt: si quid tamen te intelligo. Verùm illud modò tibi curæ sit, vt aduersus mœrorem, fortem & philosophicum animum adhibeas: & nos illud æquo animo accipiemus, haud magnum esse, è terra de nauigantibus iudicium ferre, maiusq́; esse dimicare, quàm ad perferēdas calamitates alios cohortari. Nisi quis illud dicat, quòd tibi ne dimicare quidem, aut mare conscendere necesse erat: si quidem philosophia præstantior quædam res est, quàm ea sint, in quibus nunc versaris. Nobis cōtrà aduersus multa, & sæpè, imò per totum, vt puto, vitæ tempus dimicatio est, in quibus, num inscitè atq; ignauè alios ad pugnandum acuamus, aut etiam ipsi pugnemus, multi explorant.

Γρηγό-

Γρηγόριος Ἀφρικανῷ.

Τίσιν ἵπποι μάλιστα χαίρουσιν; δῆλον, ὡς ἵπ- 43.
ποις. ἀετοὶ δὲ τίσιν; οὐκ ἄλλοις ἢ αὐτοῖς. κολοιὸν δὲ
ποτὶ κολοιὸν ἱζάνειν καὶ τῆς παροιμίας ἀκούεις. οὕτω
δὴ καὶ ἀττικὸν ἀττικοῖς οἴου χαίρειν, καὶ τὸν καλοκἀ-
γαθίας μεταποιούμενον, τῷ ταύτης ἐραστῇ καὶ προ-
στάτῃ. τοῦτον γὰρ ὁ ἄρχων εἶναί μοι φαίνεται, βοη-
θὸς ἀρετῆς καὶ ἀνταγωνιστὴς κακίας, κἂν τὴν ἀναί-
μακτον ἀρχὴν ἀρχῇ, καθάπερ ἡμεῖς· κἂν τὴν μετὰ
ξίφους καὶ τελαμῶνος. αἷμα γὰρ οὐδέ σοι [a] προ- a προσί-
σθήσομεν, ἀρετῇ κρατοῦντα γινώσκοντες, οὐ βίᾳ θημι.
καθείργοντα, καὶ φόβῳ μᾶλλον, ἢ ἔργῳ κολά-
ζοντα τοὺς κακούς. ὅπερ τῆς ἀρίστης ὅρος ἀρχῆς.
διὰ δὴ ταῦτα, σφόδρα μὲν τὸ τῆς συντυχίας ἐ-
σπουδάζετό μοι, καὶ νῦν ἔτι σπουδάζεται. οὐκ ἔ-
χων δὲ ὅπως τούτου [b] τύχοιμι διὰ τὴν ἀῤῥωστίαν, b τυγχά-
ἀναγκαίως [c] ἦλθον ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὸ νω.
κάλλιστον, ὅτι προσφθέγγομαί σε δι' ἀνδρὸς οἰ- c ἔρχομαι.
κείου καὶ φίλου καὶ συγγενοῦς τοῦ τιμιωτάτου πάντα
ἐμοὶ Νικοβούλου, ὃς καὶ [d] ἀπολογήσεταί σοι περὶ d ἀπολο-
ἡμῶν (ἀξιόπιστος δὲ ὁ ἀνήρ, εἴπερ ἄλλος τις, ὅσα γέομαι.
δὴ ἐμὲ γινώσκειν) καὶ δι' ἡμῶν ἑαυτὸν γνω-
ρίσει τῇ σῇ τελειότητι.

Grego-

Gregorius Africano.

QVibus nam rebus equi maximè gaudent? non dubium quin equis. Quibus aquilæ? aquilis profectò. Graculum porrò graculo aßidere ipsa quoque parœmia docet. Eodem proinde modo Atticum quoque Atticis oblectari puta, & probitatis studiosum eius amatore & antistite. Nam mihi præses nihil aliud esse videtur, quàm virtutis adiutor, & vitij aduersarius, siue incruentum imperium gerat, vt nos; siue id, quòd gladium & lorum iunctum habet. Cruorem enim tibi minimè adiiciemus, quippe quem virtute imperium tenere scimus, non vi cohibere, ac metu potiùs, quàm suppliciis, improbos coërcere: quæ quidem optimi imperij lex est. His itaque de causis magnoperè quidem congressum tuum expetebam, ac nunc etiam expeto. Verùm quia per aduersam valetudinem id mihi consequi non licet, necessariò ad res ipsas veni, &, quod commodissimum est, te per vnum amicum & familiarem, ac cognatum, saluto, hoc est, per charissimum mihi Nicobulum, qui & me apud te excusabit (vir autem est fide dignus, si quisquam alius, quantum quidem ipse cognosco) & per nos sese præstantiæ tuæ noscendum præbebit.

***

Nικο-

Νηκοβούλῳ ὀνειδίσαντι ἐπὶ ἡλικίᾳ τὴν ἰδίαν γαμετὴν Ἀλυπιανήν. ἡ αὐτὴ δὲ θυγάτηρ Γοργονίας, ἀδελφῆς τοῦ μακαρίου Γρηγορίου.

Σκώπτεις τὴν Ἀλυπιανὴν ἡμῖν, ὡς μικράν, καὶ 44.
τῆς σῆς μεγαλειότητος ἀναξίαν ὦ μακρὲ σὺ καὶ ἀμέτρητε, καὶ πελώριε, τό, τι εἶδος καὶ τὴν ἀλκήν. νῦν [a] ἔγνων ὅτι ψυχὴ μετρεῖται, καὶ ἀρετὴ ταλαντεύεται. καὶ τιμιώτεραι τῶν μαργάρων αἱ πέτραι, καὶ κόρακες ἀηδόνων αἰδεσιμώτεροι. Σὺ μὲν οὖν ἀπόλαυε τοῦ μεγέθους καὶ τῶν πηχῶν, καὶ μηδὲν [b] λείπου τῶν Ἀλωειδῶν ἐκείνων. ἵππον γὰρ ἄγεις, καὶ τινάσσεις αἰχμήν, καὶ θῆρές σοι μέλουσι. τῇ δὲ, οὐδὲν ἔργον, οὐδὲ πολλῆς τῆς ἰσχύος κερκίδα φέρειν, καὶ ἠλακάτην μεταχειρίζεσθαι, καὶ ἱστῷ προσκαθέζεσθαι.

τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γυναικῶν.

Εἰ δὲ καὶ τοῦτο [c] προσθείης, ὅτι τῇ γῇ [d] προσκέκυφε δι' εὐχήν, καὶ Θεῷ συνέστιν ἀεὶ τοῖς μεγάλοις τοῦ νοῦ κινήμασι, τί σοὶ ἐνταῦθα τὸ ὕψος, ἢ τὰ μέτρα τοῦ σώματος; ἴδε καίριον σιωπήν. φθεγγομένης ἄκουσον· τὸ ἀκαλλώπιστον κατανόησον· τὸ ὡς γυναιξὶν ἀνδρικόν, τὴν οἰκωφελίαν, τὴν φιλανδρίαν· καὶ τότε φήσεις τὸ τοῦ

λάκω-

a γινώσκω.
b λείπομαι.
c προστίθημι.
d προσκύπτω.

λάκωνος, ὄντως οὐ μετρεῖται ψυχὴ, καὶ δεῖ τὸν ἐκτὸς ἐόντα, πρὸς τὸν ἐντὸς βλέπειν ἄνθρωπον.
e σκοπέω. ἂν οὕτω ταῦτα [e] σκοπῇς, [f] παύσῃ τοῦ παίζειν καὶ
f παύομαι καταπαίζειν αὐτῆς ὡς μικρᾶς, καὶ σαυτοῦ μακαριεῖς τὴν συζυγίαν.

Nicobulo, cùm Alypianæ suæ vxori, Gorgoniæ D. Gregorij sororis filiæ, corporis staturam exprobraret.

ALypianam apud nos cauillis incessis, vt paruam, ac tua proceritate indignam, ô magne, & vaste, ac gigantine, tum forma, tum robore. Nunc demum intellexi animum mensuræ subiici, & virtutem expendi, ac rupes margaritis præstantiores esse, coruosq; lusciniis augustiores. Tu verò magnitudine tua & cubitis fruere: nec Aloidis illis vllo modo inferiorem te præbe. Equum enim ducis, & hastam vibras, & feræ tibi curæ sunt. Ipsa autem nil operis patrat: nec magni roboris est radium ferre, & colum tenere, ac telæ assidere.

Id enim fœminarum decus est.

Quòd si hoc quoq; adiicias, eam orationis causa humi curuam esse, ac per ingentes mentis agitationes perpetuam cum Deo consuetudinem habere, quid hîc de tua sublimitate, corporisq; mensura te iactabis? Vide tempestiuum [ipsius] silentium: loquentem audi: quàm

quàm incompta ſit, animaduerte; quàm, vt fœmina, fortis ac ſtrenua; quas rei domeſticæ vtilitates afferat, quàm viri amans ſit. Ac tum illud Lacônis dices: certè animus in menſuram minimè cadit, atque externum hominem oculos in internum coniectos habere oportet. Si hæc ad hunc modum conſideres, iocari deſines, eamq́; vt paruam deridere: tuumq́; coniugium fauſtum ac fœlix iudicabis.

Γρηγόριος Ἀμφιλοχίῳ.

[a] Πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου. 45.
καὶ μὴ [b] ἀπαξιώσῃς πατρὸς εὐχήν. ἱκανῶς γὰρ τὸ γῆρας ἡμῶν [c] ἀνέπαυσας, καὶ γενόμενος μέχρι Παρνασσοῦ, καθὼς [d] παρεκλήθης, καὶ τὴν [e] ἐπενεχθεῖσαν τῷ τιμιωτάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ συκοφαντίαν [f] ἐλέγξας· ἐπειδὴ φιλοῦσιν οἱ πονηροὶ τὰς ἑαυτῶν αἰτίας περιτρέπειν εἰς τοὺς ἐλέγχοντας. ἰσχυρότερος μὲν γὰρ πάσης κατηγορίας ὁ χρόνος τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ὁ βίος, καὶ ἡμεῖς οἱ πολλάκις τὰ αὐτοῦ καὶ ἀκούσαντες καὶ διδάξαντες, οἵ τε ἐκ τῆς πλάνης [g] ἐπαναχθέντες, καὶ [h] προστεθέντες τῷ κοινῷ σώματι τῆς ἐκκλησίας. [i] ἐδεῖτο δὲ ὅμως πονηρὸς ὁ καιρὸς ὢν καὶ ἀκριβεστέρας ἀποδείξεως, διὰ τοὺς ἐπηρεαστὰς καὶ κακοήθεις, ἣν αὐτὸς ἡμῖν [k] ἐχαρί-

a πληρόω.
b ἀπαξιόω
c ἀναπαύω
d παρακαλέομαι.
e ἐπεμφέρομαι.
f ἐλέγχω.
g ἐπανάγομαι.
h προστίθεμαι.
i δέομαι.
k χαρίζομαι.

σω, μᾶλλον δὲ καὶ τοῖς κουφοτέροις, καὶ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν τοιούτων [l] ἀπατωμένοις. ταῦτα δὲ εἰ [m] θελήσειας, καὶ μακροτέραν ὁδὸν [n] ὑποστὰς διὰ σεαυτοῦ [o] μαρτυρῆσαι, καὶ [p] διαιτῆσαι τοῖς [q] ἀμφισβητουμένοις, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, ἔργον ποιήσεις πνευματικὸν, καὶ τῆς σῆς τελειότητος ἄξιον. τὴν σὴν σοι ἀδελφότητα, ἐγώ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες προσαγορεύομεν.

l ἀπατάω.
m θέλω.
n ὑφίσταμαι.
o μαρτυρέω.
p διαιτάω.
q ἀμφισβητέομαι.

Gregorius Amphilochio.

IMpleat Dominus omnes petitiones tuas. (ne Patris votum dedigneris.) Abundè quippe senectutem nostram recreasti, dum & Parnasum vsque, quemadmodum abs te precibus petitum erat, profectus es, & illatam cùm primis honorando ac Deo charo Episcopo calumniam refutasti. Quandoquidem improbi homines hoc libenter faciunt, vt culpas suas in eos, à quibus arguuntur, conuertant. Quanquam enim ipsius ætas, & vita omni accusatione valentior est, & nos, qui sæpè ipsius res audiuimus, aliosq́ docuimus, & ij, qui ex errore reuocati sunt, communiq́ Ecclesiæ corpori adiuncti: accuratiori tamen ac certiori argumento propter calumniatores tempus hoc, vtpote malum, indigebat. quod quidem tu nobis, vel iis potiùs,

qui

qui animi leuitate laborant, atque ab huiuſmodi hominibus facilè in fraudem inducuntur, præbuiſti. Hæc autem ſi longiore quoque itinere ſuſcepto ipſemet pro teſtimonio dicere, ac cum cæteris Epiſcopis hanc controuerſiam diſceptare volueris, ſpirituale opus feceris, tuaq́; integritate dignum. Fraternitatem, quæ tecum eſt, ego, & omnes, qui mecum ſunt, ſalutamus.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Ὄναρ [a] ἠυθύμησα. καὶ γὰρ μέχρι τῆς μονῆς [b] ἐνεχθεὶς, ὥστε τινὸς ἐκ τοῦ λουτροῦ παραμυθίας [c] τυχεῖν, εἶτα τὴν σὴν συντυχίαν ἐλπίσας, καὶ ὥσπερ ἐν χερσὶν ἔχων ἤδη τὸ ἀγαθὸν, καί τινας ἡμέρας προσδιατρίψας, ἐξαίφνης [d] ἀπηνέχθην ὑπὸ τῆς ἀῤῥωστίας, τὰ μὲν ἤδη [e] λυπούσης, τὰ δὲ, [f] ἀπειλούσης. καὶ εἰ δεῖ τινα εἰκασίαν [g] εὑρεῖν τῷ πάθει, ταυτὸν [h] ἔπαθον τοῖς πολύποσιν, οἳ βίᾳ τῶν πετρῶν [i] ἀποσπώμενοι, κινδυνεύουσι καὶ τὰς κοτύλας πολλάκις, ὧν τι [k] ἀφιᾶσι ταῖς πέτραις, ἤτι παρ' αὐτῶν προσλαμβάνουσι. τὸ μὲν οὖν ἡμέτερον τοιοῦτον. ἃ δ' αὖ παρὼν [l] ἐδεήθην τῆς σῆς καλοκἀγαθίας, ταῦτα 46.

a εὐθυμέω
b φέρομαι.
c τυγχάνω.
d ἀποφέρομαι.
e λυπέω.
f ἀπειλέω.
g εὑρίσκω.
h πάσχω.
i ἀποσπάομαι.
k ἀφίημι.
l δέομαι.

καὶ ἀπῶν ἐθάῤῥησα. τὸν γὸν Νικόβελον σφόδρα βέβαιον τῇ τοῦ δρόμου φροντίδι, καὶ τῇ τῆς μονῆς προσεδρείᾳ στενοχωρούμενον, ἄνθρωπον καὶ ἀσθενῆ καὶ τῶν τριῶν ἀήθη, καὶ τὴν ἐρημίαν οὐ φέροντα. τούτῳ πρὸς ἄλλο μὲν πᾶν, ὅ, τι ἂν ᾖ φίλον, [m] χρήσασθαι θέλησον (καὶ γὰρ πρόθυμος εἰς πάντα ὑπηρετεῖν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ) ταύτης δὲ, εἰ δυνατὸν, [n] ἐλευθέρωσον τῆς φροντίδος, εἰ μή τι ἄλλο, καὶ ὡς ἡμέτερον τιμῶν νοσοκόμον. ἐπειδὴ πολλὰ καὶ περὶ πολλῶν δεηθέντες, καὶ [o] τυχόντες, χρήζομεν καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς τῆς σῆς ἡμερότητος.

m χρῆσθαι. n ἐλευθερόω. o τυγχάνω.

Gregorius Olympio.

Velut per somnium hilari animo fui. Nam cùm vsque ad monasterium delatus essem, vt nonnihil solatij ex balneo consequerer, ac deinde congressum tuum spe concepissem, iamq; hoc bonum velut manibus tenerem, atque aliquot dies illic exegissem, repentè ob morbum, qui partim iam mihi negotium facessebat, partim minabatur, ablatus sum. Ac si huic rei, quæ mihi accidit, imaginem quandam & similitudinem inuenire oportet, idem mihi, quod polypis, vsu venit, qui cùm per vim à rupibus auelluntur, persæpe de acetabulis quoque in periculum veniunt, quippè quorum nonnihil rupibus relinquunt, aut ab illis aliquid assumunt. Atq; huiusmodi quiddam

dam

dam nobis contigit. Quæ autem à tua probitate coràm petiissem, hæc absens quoque petere non dubitaui. Filium nostrum Nicobulum, tum cursus sollicitudine, tum assidua in monasterio commoratione valde pressum offendi, hominem & infirmis viribus, & rerum huiusmodi insolentem, & solitudinem minimè ferentem. Huius opera ad quamcunque aliam rem tibi cordi fuerit, vtaris velim (siquidem ad omnia prompto atque impigro animo tibi operam nauabit) hac autem cura, si fieri potest, eum libera: si non aliam vllam ob causam, saltem vt hoc honoris ei habeas, qui me ægrotantem curat. Quandoquidem cùm multa pro aliis abs te petierimus, atque obtinuerimus, tua quoque erga nos ipsos mansuetudine opus habemus.

Γρηγόριος Μεγάλῳ Βασιλείῳ.

Πῶς [a] ἐπιφυλλὶς ἡμῖν τὰ σά, ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλή; [b] ποῖόν σε ἔπος [c] φύγεν ἕρκος ὀδόντων; ἢ πῶς τοῦτο εἰπεῖν [d] ἐθάρσησας; ἵνα τι καὶ αὐτὸς θαῤῥήσω μικρόν. πῶς ἡ διάνοια [e] ὥρμησεν; ἢ μέλαν ἔγραψεν; ἢ χάρτης [f] ἐδέξατο; ὦ λόγοι, καὶ ἀθλῶαι, καὶ ἀρεταὶ, καὶ λόγων ἱδρῶτες. μικρὸν γάρ με καὶ τραγῳδεῖν, οἷς γρά- 47.

a ἐπιφυλλὶς, exiguus est racemus post vindemiam relictus: Metaphoricè verò quicquid contemptui est. b Homerica phrasis. c φθέγγω. d θαρσέω. e ὁρμάω. f δέχομαι.

g ἀγνοέω. φεὺς, ποιεῖς. πότερον ἡμᾶς [g] ἀγνοεῖς, ἢ σεαυτόν; ὁ τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμὸς, ἡ μεγάλη φωνὴ καὶ σάλπιγξ, τὸ τῶν λόγων βασίλειον. μικρὰ Γρηγορίῳ τὰ σά; τί οὖν τις ἄλλο θαυμάσειεν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ μή σε Γρηγόριος; ἓν μὲν ἔαρ ἐν ὥραις, εἷς δὲ ἥλιος ἐν ἄστρασιν, εἷς δὲ περιέχων ἅπαντα οὐρανός. μία δὲ κατὰ πάντων φωνὴ ἡ σὴ εἴπερ τι ἐγὼ ἱκανὸς τὰ τοιαῦτα κρίνειν, μηδὲ ἀπατᾷ με τὸ φίλτρον, ὅπερ οὐκ οἴομαι. εἰ μὲν ὅτι μὴ πρὸς ἀξίαν θαυμάζομεν, τοῦτο ἐγκαλεῖς, ἐγκαλεῖς καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις. οὐδὲ γὰρ ἄλλος τις ἀξίως ἐθαύμασεν ἢ θαυμάσει σε, ὅτι μὴ σὺ, καὶ ἡ σὴ μεγαλοφωνία· εἴπερ οἷόν τε ἦν ἑαυτὸν ἐπαινεῖν, καὶ τοῦτο εἶχεν ἡμῖν ὁ τῶν λόγων νόμος· εἰ δὲ τὸ καταφρονεῖν ἐγκαλούμεθα, τί μὴ μανίαν πρότερον; ἀλλ' ὅτι φιλοσοφοῦμεν ἀγανακτεῖς;
h δίδωμι. [h] δὸς εἰπεῖν, τοῦτο μόνον καὶ τῶν λόγων τῶν σῶν ὑψηλότερον.

Gregorius Magno Basilio.

QVo modo exiguæ nobis & viles res tuæ sunt, ô diuinum & sacrum caput? Quod nam hoc effugit verbum [a] dentalia septa? aut quomodo hoc dicere ausus es? vt ipse quoque audacter aliquid dicam. Quo modo vel animus id proposuit, vel atramentum scripsi, vel charta excepit? O studia, & Athenæ, & vir-

a id est, labia, metaphoricè.

virtutes, & literarij ſudores? Me enim literis tuis penè tragicum facis. Vtrum nos an te ipſum ignoras, tu, inquam, orbis lumen, magna vox & tuba, doctrinæ palatium? Tuáne Gregorio parua ſunt? Quid igitur aliud quiſpiam admiretur, eorum quæ in terra ſunt, niſi te Gregorius? Vnum ver inter anni partes, vnus ſol inter ſidera, vnum cœlum omnia complexu ſuo coërcens, vna vox tua de omnibus triumphans, ſi modò ſatis meus ſum, qui de huiuſmodi rebus iudicium feram, nec mihi amor impoſturam facit: quod non exiſtimo. Quòd ſi nobis hoc nomine ſuccenſes, quòd te minùs, quàm tua virtus meretur, ſuſpicimus & admiramur, omnibus quoque mortalibus ſuccenſeas oportet: neque enim alius quiſquam ſatis dignè te laudauit, aut laudaturus eſt, præter te tuamq́ in dicendo ſublimitatem: ſi quidem fieri poſſet, vt quiſpiam laudes ipſe ſuas prædicaret, idq́ ſermonum lex ferret. Quòd ſi contemptum tui nobis obiicis, quin priùs inſaniam? At quòd philoſophamur indignaris? Liceat mihi cum bona tua venia dicere, hoc vnum doctrina quoque tua & eruditione ſublimius eſt & præſtantius.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

48. Ἡ μὲν ἄρχων σὺ καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν (κρίνομεν
γὰρ ἑτέρως ἢ ὡς οἱ πολλοὶ τὰ πράγματα) ὅτι
a συλλαμβάνω. πᾶσαν ἀρχὴν ἀρετὴν ἐν σεαυτῷ [a] συλλαβὼν
ἔχεις. πολλοὶ γὰρ τῶν ὑψηθρόνων ἐμοὶ κάτω,
ὅσους ἡ χεὶρ ποιεῖ ταπεινοὺς καὶ δούλους τῶν ἀρχο-
b ἵστημι. μένων, πολλοὶ δὲ ὑψηλοὶ καὶ μετέωροι, κἂν [b] ἑστή-
κασι κάτω, ὅσους ἄνω τίθησιν ἀρετὴ, καὶ ποιεῖ μει-
ζόνων ἀρχῶν ἀξίους. ἀλλὰ τί τούτων ἐμοί. οὐκ ἔτι
μεθ' ἡμῶν ὁ μέγας ὀλύμπιος. οὐδὲ φέρει σοῦ
ἡμετέρους οἴακας. οἰχόμεθα, προδεδόμεθα. γε-
γόναμεν αὖθις δευτέρα καππαδοκία. πρώτη
c γίνομαι. παρὰ σοῦ [c] γεγονότες. καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων τί
χρὴ καὶ λέγειν. ἀλλὰ τίς γηροκομήσει τὸν σὸν γη-
ραλέον, καὶ φαρμακεύσει τὴν ἀσθένειαν, ταῖς τι-
μαῖς, καὶ θήσει τιμιώτερον τὸν παρὰ σοῦ πολλοῖς
d προξενέω. [d] προξενοῦντα τὸ φιλάνθρωπον; νῦν μὲν οὖν [e] ἄ-
πιτε τὴν ὑμετέραν ὁδὸν, σὺν ὁδηγίᾳ, καὶ πομ-
e ἄπειμι. πῇ κρείττονι, πολλὰ μὲν δάκρυα [f] καταλιπόντες
f καταλείπω. ἡμῖν, πολλῷ δὲ πλεῖον ἐπικομιζόμενοι παρ' ἡ-
μῶν, καὶ οἷον οὐ πολλοὶ τῶν ἀρχόντων, τὴν εὐδο-
ξίαν, καὶ τὸ ἀνάγραπτοι τυγχάνειν ταῖς πάντων
ψυχαῖς, στήλαις οὐκ εὐκινήτοις. εἰ δὲ πάλιν ἡ-
g ἐφίσταμαι μῖν [g] ἐπιστήσῃ, μετὰ μείζονος καὶ λαμπροτέρας

τῆς

τῆς ἀρχῆς, (τοῦτο γὰρ ὁ πόθος ἡμῖν μαντεύεται) τελειότερα τῷ θεῷ τὰ χαριστήρια πάντως [h] ἀνοίσομεν.

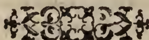
h ἀναφέρω

Gregorius Olympio.

TV nobis præfectus es, etiam poſt præfecturam (alio enim modo, quàm vulgus ſolet, de rebus iudicamus) quoniam virtutes omnes, quæ quidem præfecto dignæ ſint, complexu tuo tenes. Pleriq; enim ex iis, qui ſublimibus thronis inſident, apud me humi iacent, nimirum quos manus, humiles & abiectos efficit, ſeruosq; eorum, quibus præſunt. Permulti rurſus alti & ſublimes, quamuis inferiori loco atque ordine ſint, nempe quos virtus in alto collocat, ac maioribus imperiis dignos reddit. Sed quorſum hæc mihi? Non iam cùm nobiſcum eſt magnus Olympius, nec gubernacula noſtra gerit. Perimus, proditi ſumus, facti ſumus rurſum ſecunda Cappadocia, qui primæ dignitatem à te conſecuti eramus. Atque vt de aliis taceam, ecquis iam Gregorij tui ſenectutem curabit, corporisq; imbecillitatem honoribus velut incantabit, honoratiorem ex eo reddet, quòd multis hominibus benignitatem tuam conciliaret? Ac nunc quidem itinere veſtro cum meliori ductu ac pompa abite, multas nobis lachrymas relinquentes, multas item vobiſcum opes efferentes, quasq; non multi præfecti ſecum aſportant, nimirum bonam exiſti-

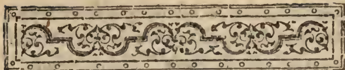
 matio-

mationem, & quòd in omnium animis inscripti atque incisi estis, huiusmodi columnis, quæ non facilè moueri possunt. Quòd si ad nos rursus cum maiori & illustriori imperio vobis venire contigerit (nam hoc nobis desiderium auguratur) pleniores vtique Deo gratias persoluemus.

LIBER

LIBER TERTIUS.

Γρηγόριος Γρηγορίῳ Νύσσης.

Οἴμοι ὅτι ἡ παροικία μου [a] ἐμακρύνθη καὶ, 1.
τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν, ἐν πολέμῳ καὶ στάσει τὰ ἡμέτερα, καὶ ἣν [b] παρελάβομεν παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων εἰρήνην, οὐκ [c] ἐτηρήσαμεν. ταύτην μὲν οὖν οἶδ᾽ ὅτι αὐτὸς [d] ἀποκαταστήσεις, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ σέ τε καὶ τὰ σὰ φέροντος πνεύματος. ἡμῶν δὲ μηδεὶς καταψευδέσθω, παρακαλῶ, μηδὲ τῶν κυρίων τῶν ἐπισκόπων, ὅτι ἀκόντων ἡμῶν, ἄλλον [e] ἐπεκήρυξαν ἡμῖν ἐπίσκοπον. οὐ γὰρ τοσοῦτον αὐτοῖς [f] ἀπερρίμμεθα, οὐδὲ οὕτως ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς ἀπεχθῶς. ἀλλὰ πολλὰ [g] δεηθεὶς διὰ τὴν ἐμαυτοῦ νέκρωσιν, καὶ ἅμα τὸ βάρος [h] φοβηθεὶς τῆς ἐκκλησίας [i] ἀμελουμένης, ταύτην τε [k] ᾔτησα παρ᾽ αὐτῶν χάριν, οὔτε κανόσιν ἐναντιουμένην, καὶ ἡμᾶς ἀναψύχουσαν, [l] δοθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ ποιμένα, ὃς καὶ δέδοται ταῖς σαῖς εὐχαῖς, ἄξιος τῆς ὑμετέρας

a μακρύνομαι.
b παραλαμβάνω.
c τηρέω.
d ἀποκαθίστημι.
e ἐπικηρύττω.
f ἀπορρίπτομαι.
g δέομαι.
h φοβέομαι
i ἀμελέομαι.
k αἰτέω.
l δίδομαι.

πέρας θεοσεβείας, ὃν καὶ εἰς χεῖράς σου τίθημι, τὸν αἰδεσιμώτατον Εὐλάλιον, τὸν θεοφιλῆ ἐπίσκοπον, οὗ καὶ ταῖς χερσὶν [m] ἐναποψύξαιμι. εἰ δέ τις οἴεται μὴ [n] χρῆναι ζῶντος ἐπισκόπου ἄλλον χειροτονεῖν, [o] ἴστω μηδὲ ἐνταῦθα κρατῶν ἡμῶν. πᾶσι γὰρ δῆλον, ὅτι μὴ ναζιανζοῦ, σασίμων δὲ [p] προεβλήθημεν. εἰ καὶ πρὸς ὀλίγον αἰδοῖ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἱκετευσάντων, ὡς ξένοι τὴν προστασίαν [q] κατεδεξάμεθα.

m ἐναποψύχω.
n χρή.
o ἵστημι.
p προβάλλομαι.
q καταδέχομαι.

Gregorius Gregorio Nysseno.

HEi mihi quia incolatus meus prolongatus est, & quod malorum caput est, bellis & seditionibus res nostræ flagrant, nec pacem, quam à sanctis Patribus accepimus, seruauimus. Hanc non dubito, quin ipse restituas, in spiritus illius virtute, qui, & te, & omnia tua regit ac moderatur. De nobis autem, ne quisquam, obsecro, falsos sermones iactet, nec de dominis Episcopis, tanquam videlicet inuitis nobis ac repugnantibus Episcopum alium nobis suffecerint. Non enim vsq; adeò illis contemptui sumus, nec adeò infestum eos nostri odium tenet. Quin potiùs eos multùm diuq́; obtestatus propter effœtum & emortuum corpus, simul etiam quòd neglectæ Ecclesiæ o-

nus

nus prætermiſerim, hanc ab iis gratiam poſtulaui, nec Eccleſiaſticis legibus aduerſantem, & nos recreantem, vt is Eccleſiæ paſtor daretur, qui etiam precibus tuis datus eſt, pietate veſtra dignus, quem tibi quoque in manus trado & colloco, venerabilem dico Eulalium, cuius vtinam manibus immori mihi contingat. Quòd ſi quis eſt, qui putet, Epiſcopo viuente alium inſtitui non debere: is ſciat, ſe ne hac quidem in parte nobis cauſa ſuperiorem eſſe. Inter omnes etenim conſtat, me non Nazianzi, ſed Saſimorum antiſtitem creatum fuiſſe, tametſi in patris reuerentiam, & eorum, qui ſupplices hoc à me contenderunt, ad breue tempus præfecturam quaſi hoſpites ſuſcepimus.

Γρηγόριος Θεοδώρῳ Ἐπισκόπῳ.

Α[a] παρὰ τῶν κυρίων μου τῶν τιμιωτάτων Ἐ- 2.
πισκόπων [a] ἐπέσταλται πρὸς τὴν σὴν εὐ- a ἐπιστέλ-
λάβειαν, ταῦτα καὶ παρ᾽ ἡμῶν ἐπεστάλθαι νομί- λομαι.
ζας, [b] δός, παρακαλῶ, χεῖρα ταῖς ἐλευθέραις, b δίδωμι.
καὶ μὴ [c] περιίδῃς αὐτὰς [d] τυραννουμένας, καὶ [e] πε- c περιείδω.
ριωθουμένας ὑπὸ τῆς τοῦ ἀνδρὸς δυναστείας, d τυραν-
καθ᾽ οὗ [f] προσεληλύθασιν, ἀλλ᾽ [g] ἐπικούρησον νέομαι.
τὰ εἰκότα. εἰ μὲν οἶδας ἃ πάσχουσι, δι᾽ ἃ πάσχου- e περιω-
σιν· εἰ δ᾽ ἀγνοεῖς, ὅτι καὶ τοῦτο πάσχουσι, τῷ σοι θέομαι.
f προσέρχο-
μὴ μαι.
g ἐπικουρέω

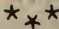
μὴ γινώσκεσθαι τὴν ἀδικίαν, μηδὲ πιστεύεσθαι. Εἰ δέ τις οἴεται περιεργοτέρους εἶναι ἡμᾶς, ὡς οὐδὲν προσήκουσαν δίκην οἰκειουμένους, πιθέτω τοῦτο, καὶ [h] στέρξομεν. νῦν δὲ [i] δέδοικα μὴ οὐκ οὕτως ἔχῃ. μάλιστα μὲν γὰρ οὐδὲ [k] μεμέρισται τὰ χριστοῦ, καὶ χριστὸς, οὐδὲ ὅρους ἔχει φιλανθρωπία. εἰ δὲ καὶ μεμέρισται [l] θείη τις, δύο σοῦ ἐν τῷ πράγματι [m] βαρουμένους γινώσκω, τήν τε σὴν εὐλάβειαν, καὶ ἡμᾶς, εἰ [n] παροφθείη τὸ δίκαιον. ὑπὸ γὰρ τὴν ἀμφοτέρων οἰκονομίαν οἱ κρινόμενοι, καὶ δέος μὴ [o] παρασυρῇ λόγων πιθανότητι τὸ ἀληθές. διὰ τοῦτο καὶ συνδίκαζε, καὶ προδίκαζε, καὶ [p] ὑπερμάχει τῆς ἀσθενείας ἡμῶν, μήπως εἰς ἀνάγκην [q] καταστῶμεν, καίπερ οὕτω τοῦ σώματος ἔχοντες, θερμότερον τῇ ἀληθείᾳ συναγωνίζεσθαι μετὰ θεοῦ καὶ τῆς τῶν σῶν συνεργείας.

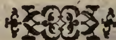
h στέγω.
i δείδω.
k μερίζομαι.
l τίθημι.
m βαρέομαι.
n παρόπτομαι.
o παρασύρομαι.
p ὑπερμαχέω.
q καθίστημι.

Gregorius Theodoro Episcopo.

Quæ à præstantissimis dominis meis Episcopis ad pietatem tuam scripta sunt, eadem à nobis quoque scripta esse ducens, ingenuis matronis dextram quæso prabe, nec eas viri illius, aduersus quem progressæ

gressæ sunt, tyrannica potentia vexari atque opprimi patere: verùm iis, vt par est, opitulare: si scis quæ patiantur, ob eam causam propter quam patiuntur: si nescis, ob id ipsum quòd patiuntur, propterea quòd iustitia tibi ignota est, ita ne fidem quidem apud te inuenit. Quòd si nos quispiam curiosiores, quàm par sit, esse existimet, vt qui litem nihil ad nos attinentem nobis asciscamus; id probet, & acquiescemus. At nunc vereor vt ita sit. Maximè enim ne Christi quidem res, vt nec ipse Christus, diuisæ sunt: nec finibus vllis circumscripta est benignitas: Atque vt etiam diuisas esse quispiam statuat, duos, qui hac in re grauentur, esse scio, nimirum pietatem tuam, & nos; si, quod iustum est, negligatur. Etenim sub vtriusque curam & administrationem sunt iј, de quibus iudicatur. Et metuendum est, ne verborum lenocinio veritas conuellatur. Ac proptereà, & simul iudica, & pro imbecillitate nostra propugna: ne alioqui in eam necessitatem adducamur, vt, in hac licet corporis valetudine, Dei ope, ac tuarum precum adiumento freti, acrioribus animis veritati subsidium feramus.

Γρηγό-

Γρηγορίῳ Εὐδοξίῳ Ῥήτορι.

3. Τί [a] φῶμεν [b] πεπονθέναι σε πρὸς ἡμᾶς, ὦ θαυμάσιε; τίς ἡ τοῦ μὴ γράφειν αἰτία; οὔτε ὑπεροψίαν [c] ἐγκαλέσομεν, οὔτε ἀργίαν, οὔτε τὸ μὴ ἔχειν ὅ,τι γράψεις. οὐ πρός σου τὸ ταῦτα παθεῖν. ἤπου τῶν ἰάμβων ἡμῖν [d] μνησικακεῖς, ὧν ὁ κακῶς [e] ἀπολούμενος Οὐαλεντῖνος [f] προσέκλυσε· καὶ ταῦτα σοῦ θέλοντος. οὐ γὰρ ἦν ῥήτορος ἀνδρὸς καὶ δεινοῦ ἄνδρ' [g] ἐπαμύνασθαι, ὁπότε τις πρότερος ἰαμβοποιεῖν τοιαῦτα [h] κατετόλμησεν; Ἀλλ' Ἀχιλεῦ, [i] δάμασον θυμὸν μέγαν, καὶ [k] κίνησον αὖθις ἡμῖν τὴν γραφίδα, τὴν σὴν μελίαν, μὴ [l] δόξῃς μικρὰ πεπονθὼς ἀπαντᾶν εἰς μείζω τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον. ἵπτασο δὲ, [m] θήρα, βάδιζε, ὡς ἂν ἐθέλῃς ἐμοῦ γε ἕνεκα. οὔτε τι γράψομεν ἔτι, οὔτε [n] προσπαίζομεν. καὶ ταῦτα ἱκανῶς. τοσοῦτο τιμώμεθα τὴν σὴν φιλίαν. ἡ μὲν οὖν παιδιὰ τοσαύτη, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον. τὸ δὲ, οὐκέτι παιζόντων ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ λίαν σπουδαζόντων. τὸν γλυκύτατον υἱὸν ἡμῶν Νικόβουλον, αὖθις ἐγχειρίζομέν σοι, καὶ δέχοιο παρ' ἡμῶν τοῦτον, ὡς παρ' ἡμῶν, τὸ μὲν ῥητορικὸν ἔρνον τῷ πατρὶ [o] χαριζόμενος, τὸ δὲ σοφιστικὸν, ἡμῖν. οἶδα γὰρ ὅτι θελήσαντί σοι, τὸ πρᾶγμα

a φημί. b πάσχω. c ἐγκαλέω. d μνησικακέω. e ἀπόλλυμαι. f προσπλύνω. g ἐπαμύνομαι. h κατατολμάω. i δαμάω. k κινέω. l δοκέω. m θηράω. n προσπαίζω. o χαρίζομαι.

μα ἐπίδρομον. τοῖς δὲ θαυμασίοις σοφισταῖς
τὴν ὀφρὺν μόνον p ἀφήσεις, καὶ τὸ περὶ τοῦ πλείο- p ἀφίημι.
νος μάχεσθαι.

Gregorius Eudoxio Rhetori.

QVid tibi in nos accidiſſe dicemus, vir admirande? Quanam non ſcribendi cauſa? Non enim ſuperbiam & cõtemptum obiiciemus, nec deſidiã, nec quòd, quid ſcribas, non habeas: Neq; enim tuum eſt his affectibus laborare. Nimirũ illud eſt, de iambis illis nobis ſuccenſes, quos ille malè perdendus Valentinus expuit, idq; te volente. An non enim hominis Rhetoris ac facundi erat hominem vlciſci, qui prior iambos eiuſmodi fundere minimè dubitarat? At, ô Achilles, ingentem iracundiam doma, rurſumq; nobis haſtam tuam, hoc eſt, calamum, moue: ne alioqui, cùm exigua perpeſſus ſis, in maiora, hoc eſt, in Epiſcopale ſolium, impetum facere videaris. Equita, venare, ingredere arbitratu tuo, quantum quidem ad me attinet, nec quicquam iam ſcribemus, nec iocabimur. Ac de his ſatis. Tanti amicitiam tuam facimus. Hactenus tecum iocati ſumus. Illud autem non iam iocantium, ſed seriò agentium eſt, quòd ſuauiſſimum filium noſtrum Nicobulum rurſum tibi tradimus. Ac velim eum à nobis accipias, vt à nobis: Rhetoricam quidem tæniam patri, Sophiſticam autẽ nobis largiturus. Non enim dubito,

L quin,

quin, si volueris, negotium fœlicem cursum habiturum sit. Admirandis autem Sophistis supercilium duntaxat relicturus es, illudq́; vt de augendis facultatibus conflictentur.

Γρηγόριος Ἀστερίῳ.

4. Μέγας ἐν ἀνθρώποις ὁ Ἡρακλῆς, ὡς ὁ λό-
a ἀναμνάω γος, (ἵνα σε λόγιον ὄντα καί τινος [a] ἀνα-
μνήσω τῶν σῶν) ἀλλ' οὐκ ἂν τοσοῦτος ἦν, εἰ
μὴ τὸν Ἰόλαον εἶχε συναγωνιζόμενον, καὶ κατὰ
τῆς ὕδρας μάλιστα, τοῦ πικροῦ τούτου καὶ πολυ-
b ἐκτέμνω κεφάλου θηρίου. ἧς ὁ μὲν, [b] ἐξέτεμε τὰς κε-
c ἐπικαίω. φαλὰς, ὁ δὲ, [c] ἐπέκαεν, ὥσπερ τὰ τῆς κα-
d παρελαύνω. κίας ὑμεῖς. πολλοὺς [d] παρήλαυνον οἱ Ἀκτορίο-
νες ἅρμασιν, ὡς Ὁμήρῳ δοκεῖ. δίδυμοι γὰρ ἦ-
σαν καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν τέχνην, ὁ μὲν, τὰς
ἡνίας, ὁ δὲ, τὴν μάστιγα μεριζόμενοι, καὶ
τὸ νικᾶν ἀλλήλοις συνερανίζοντες. πολλοὺς δια-
σώζει κυβερνήτης πλωτῆρας· ἀλλ' οὐκ ἂν
ὁμοίως διέσωζε, καὶ καλῶς πρωρεῖ βοηθού-
μενος, ὃς καὶ διαθεᾶται τοὺς ἀνέμους, καὶ τὰς
ὑφάλους προδείκνυσι, καὶ γίνεται τῆς νηὸς οἷ-
όν τις ὀφθαλμός. τοιοῦτον ἡμῖν καὶ τὸ ὑμέτε-
ρον. λαμπρὸν γὰρ ὄντα τὸν ἄρχοντα καὶ παρ'
ἑαυτοῦ, λαμπρότερον αὐτὸς ἐργάζῃ τῇ συνερ-
γίᾳ

γία· ὧν πολλὰ ἐπαινοῦντες, τοῦτο θαυμάζομεν μάλιστα, ὅτι τοσαύτην τοῖς δημοσίοις εὔνοιαν σώζοντες, χώραν δίδοτε καὶ τοῖς φιλικοῖς· οὐ τραχύτητι τρόπου τὸ ἀκριβὲς ἐνδεικνύμενοι, κατὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἡμετέρων, ἡμερότητι δὲ μᾶλλον τὸ τῆς ἀρχῆς αὐστηρὸν πιθασεύοντες.

Gregorius Asterio.

MAgnus inter homines Hercules, vt ferunt (libet enim tibi, erudito ac diserto viro, tuorum quoq; aliquid in memoriam reuocare) at non tantus fuisset, nisi Iolaum certaminum socium habuisset, ac præsertim aduersus Hydram, sæuam, inquam, & multis capitibus præditam belluam: cuius ille capita desecabat, hic autem igni cremabat: quemadmodum scilicet vos improbitatem. Multos & Actoris filij curruli certamine superabant (vt Homero placet) dum illi & corporibus & arte gemini flagellum & habenas inter se partirentur, victoriamque alter alteri conciliarent. Vectores multos seruat gubernator: at non perinde seruaret, nisi bonus proreta ipsi auxilio esset, qui & ventos obseruat, & scopulos præmonstrat, nauisq; velut oculus quidam existit. Tales nostro iudicio vos estis. Nam cùm Præses ex seipso clarus sit, tu, adiun-

cta opera tua & auxilio, clariorem eum reddis. Quos cùm multis nominibus laudemus, tum hoc potissimùm nomine admiramur, quòd cùm tantam publicis commodis beneuolentiam conseruetis, tamen locum quoque amicitiæ officiis datis, nimirum non morum asperitate (quod multi eorum faciunt, qui modum tenere nesciunt) seueritatem ac iuris rigorem ostentantes, verùm lenitate ac mansuetudine potiùs Imperij austeritatem mitigantes.

Γρηγόριος Εὐτροπίῳ.

5. Ἄλλος μὲν, ἄλλό τι τῶν σῶν [a] ἐπαινείτω (πάντως δὲ [b] ἀρκέσεις γλώσσαις πολλαῖς μεριζόμενος) ἐγὼ δὲ, ὃ μάλιστα θαυμάζων ἔχω, τοῦτο ἐρῶ. τοσοῦτόν σοι καλοκἀγαθίας καὶ λόγων περίεστιν, ὥστε καὶ τοῦ μόνον φίλους ποιεῖν, τὸ [c] νομισθῆναί τινας προὔσου. ἐμὲ γοῦν πρὸς πᾶσιν οἷς τετίμηκας οὖσι τοσούτοις, ἡνίκα τὸν ὑψηλότατον εἶχες θρόνον, ἔχοντα τὸ ἐπίφθονον ἔτι, καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν [d] περιτυχὼν, εἴ τι [e] μέμνησαι (μέμνησαι δὲ οἶδ᾽ ὅτι τηλικοῦτος ὢν, καὶ τὰ φιλικὰ, μετὰ τῆς ἐν πᾶσι τελειότητος) τά τε ἄλλα εἶδες ὡς ἥδιστα, καὶ γράφειν [f] διεκελεύσω, λόγους τιμῶν τοὺς σούς. οὐ μό-

a ἐπαινέω.
b ἀρκέω.
c νομίζομαι.
d περιτυγχάνω.
e μνάομαι.
f διακελεύομαι.

νον

τον δὲ, ἀλλὰ καὶ γράψαι πρότερος ἠξίωσας. τοὺς ἀγαθοὺς τῶν γραφέων μιμούμενος, οἳ τῷ παραδεικνύναι τὰ πολλὰ μαθητὰς ἐκπαιδεύουσι. τοῦτο δὲ νῦν πεποίηκας εὖ ποιῶν· καὶ τοῦ λοιποῦ [g] χαρίσαιο μὴ [h] κατόκνει (κἂν σε ὑψηλὸν αὖθις οἱ θρόνοι φέρουσιν. οἴσουσι γὰρ τὴν ἀρχὴν, οὐ τὴν ἀρετήν. οὐδὲ γὰρ ἔχεις ὅ,τι [i] ὑψωθῇς κατὰ ταύτην, ἥκων πρὸς τὸ ἀκμαιότατον) ἀλλὰ καὶ τὰ κοινὰ πράττων, μὴ [k] ἀμέλει τῶν φίλων κατὰ τοὺς Ὁμηρικοὺς νεανίας, ἐν μέσῳ πολέμῳ φιλικὰ σπουδάζοντας. ἐπειδὴ καὶ τούτῳ ποικίλλει τὴν ποίησιν ὁ σὸς Ὅμηρος.

g χαρίζομαι.
h κατοκνέω.
i ὑψόομαι.
k ἀμελέω.

Gregorius Eutropio.

Alius aliam quandam virtutum tuarum partem laudet (omnino autem pluribus linguis sufficies, si in partes tribuaris) ego autem, quòd maximè sum admiratus hoc dicam. Tanta tibi probitatis atque doctrinæ copia est, vt hoc quoque vno nomine quosdam in amicitiam recipias, quòd tales esse iudicentur. Me quippe, præter eos omnes, quos, cùm tales essent, honore affecisti, cùm sublimissimũ thronum, adhuc inuidia flagrantem, teneres, atque in Asia obuiam tibi factus fuissem, si memoria tenes, (non autem mihi dubium est, quin memi-

 neris,

neris, cùm præter tuam in omnibus rebus præstantem ac numeris omnibus absolutam virtutem, in colendis amicitiæ officiis tantus sis) cùm alioqui lætissimo animo vidisti, tum etiam doctrinam tuam ornans, vt ad te scriberem hortatus es. Nec eo contentus, prius quoque ad nos scribendum duxisti, probos videlicet pictores referens, qui propositis exemplis discipulos vt plurimum erudiunt. Hoc autem nunc fecisti, ac rectè quidem & commodè: & deinceps id quoque mihi largiri ne graueris. Ac si te rursum throni sublimem ferant, (magistratum enim ferent, non virtutem. Neque enim quantum ad virtutem attinet, altiùs subuehi potes, cùm ad summum vsque perueneris) at etiam publica negotia gerens, ne amicorum incuria labores, Homericos videlicet iuuenes imitans, qui in medio bello amicitiæ munera exequebantur. Nam hac quoque re poësim suam Homerus tuus exornat.

Τῷ αὐτῷ.

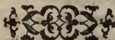
6. Οὐ πανταχοῦ τὸ τάχος ἐπαινετόν. διὰ τοῦτο [a] ἀνεβαλόμην τὴν ἀπόκρισιν εἰς τόδε περὶ τῆς αἰδεσιμωτάτης Οὐηλανοῦ θυγατρός. τῷ χρόνῳ τι διδοὺς εἰς διόρθωσιν, καὶ ἅμα τῆς σῆς στοχαζόμενος ἀγαθότητος οὐκ ἐπαινούσης τὸ διαστάσιον, ἐξ ὧν ἡμῖν τὴν πεῦσιν [b] ἐπέ-

a ἀναβάλλομαι.

[b] ἐπέτρεψας, οὓς οὐ ταχέως [c] ᾔδεις, οὐδὲ ἀ-περισκέπτους πρὸς τὰ τοιαῦτα. Διὰ τοῦτο μὲν οὖν [d] κατέχον ἐμαυτὸν εἰς δεῦρο, καὶ οἴομαι οὐκ ἀλογίστως. ἐπεὶ δὲ εἰς στενὸν ἥκομεν τοῦ καιροῦ, καὶ ἀνάγκη γνωρίσαι τὸ περὶ τῆς ἐξετάσεως [e] εὑρεθὲν, καὶ διαγνωριζόμενον, διπλῆ τις ἡ παῖς εἶναί μοι φαίνεται, μεριζομένη αἰδοῖ τε γονέων, καὶ ἀνδρὸς συνηθείᾳ. καὶ τὰ μὲν ῥήματα μετ' ἐκείνων ἐστίν. ἡ δὲ διάνοια, οὐκ οἶδα, εἰ μήτι καὶ μετὰ τούτου, ὡς παραδηλοῖ τὸ δάκρυον. Αὐτὸς μὲν οὖν δηλαδὴ πράξεις, ὃ παρίσταται τῇ σῇ δίκῃ καὶ τῷ κατευθύνοντί σε πρὸς πάντα Θεῷ. ἐγὼ δὲ ἥδιστα ἂν γνώμην ἔδωκα τῷ υἱῷ Οὐηριανῷ πολλὰ τῶν ἐν μέσῳ [f] παραδραμεῖν, ἐπὶ τῷ μὴ [g] κυρῶσαι τὸ ἀποστάσιον, ὃ τοῖς ἡμετέροις ἀπαρέσκει πάντως, νόμοις, κἂν οἱ Ῥωμαίων ἑτέρως κρίνωσι. τὸ δίκαιον γὰρ φυλαχθῆναι ἐπάναγκες, ὃ καὶ ἡμεῖς σοι εὐχόμεθα ἀεὶ λέγειν τε καὶ ποιεῖν.

b ἐπιτρέπω.
c εἴδω.
d κατέχω.
e εὑρίσκω.
f παρατρέχω.
g κυρόω.

* * *

Eidem.

HAud vbiq; properatio laudanda est. Ac propterea de viri cum primis honorandi Veriani filia responsum huc vsq; distuli, vt tempori ad correctionem aliquid darem, simul etiam quòd diuortium istud minimè bonitati tuæ probari, ex eo coniecturam fecissem, quòd nobis, quos in huiusmodi rebus haud celeres ac præcipites esse sciebas, percunctationis negotium commiseras. Eaq; de causa meipsum hucusque retinui, nec, vt opinor, inconsideratè. Quoniam autem temporis angustiis premimur, teque, quid ex inquisitione à nobis inuentum atq; compertum sit, certiorem facere necesse habemus, duplici quodammodo animo mihi puella esse videtur, vt quæ partim pudore parentum, partim viri consuetudine distracta sit. Atque ipsius quidem verba cum illis sunt: mens autem haud scio an non cum hoc quoq; sit, vt lachrymæ indicant. Ac tu quidem id scilicet facies, quòd æquitati tuæ in mentem subibit, ac Deo, qui te in omnibus regit [gratum erit.] Ego autem lubentissimè filio Veriano id consilij darem, vt multa eorum, quæ in medio sunt, præteriret, quo diuortium minimè confirmaret: quod legibus nostris prorsus improbatur, etiam si Romanæ aliter decernant. Ius enim seruari necesse est, quod vt & semper dicas, & facias, tibi optamus.

Leges Imperatorum intelligit.

* * *

Γεν-

Γρηγόριος Τιμοθέῳ.

7. Ἀεὶ καλὸς ἐγὼ τῶν καλῶν θηρευτὴς (ἵνα τι καὶ [a] νεανιεύσωμαι) ὃς καὶ τὴν σὴν λογιότητα κρυπτομένην καὶ τὸ λανθάνειν φιλοσοφοῦσαν, [b] ἀνεῦρόν τε λόγοις ἰχνευτικοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις [c] ἐγνώρισα· καὶ ἵν' εἴπω τι τῶν ἡμετέρων, τὸ ὑπὸ τῷ μοδίῳ φῶς ἐπὶ τῆς λυχνίας [d] ἐδημοσίευσα. ἵνα γὰρ [e] ἐάσω τἄλλα τῶν σῶν καλῶν, τὴν παίδευσιν, τὴν εὐσέβειαν, τὸ τοῦ ἤθους ἐπιεικές τε καὶ μέτριον. (ἃ πάντα ἑνὸς γενέσθαι, τῶν λίαν ἐστὶ χαλεπῶν) ἰδοὺ τό γε παρὸν τηλίκον; καὶ μνημονεύεις ἡμῶν, καὶ * δεξιοῦσαι τοῖς γράμμασι, καὶ [f] περιΐστης ἐπαίνους. οὐχ ἵν' ἐπαινέσῃς (συνίημι γὰρ σου τῆς φιλοσοφίας) ἀλλ' ἵνα κρείττους ποιήσῃς, καὶ [g] περιαγάγῃς εἰς τὸ ἔμπροσθεν, αἰσχυνομένους, μὴ τοιούτους φαίνεσθαι, οἵους ὑπολαμβάνεις. τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα, πέρας ἔχει. [h] ὑπεχωρήσαμεν τῷ φθόνῳ. φιλοσοφοῦμεν ἐφ' ἡσυχίας τῷ Θεῷ. καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς συγγινόμεθα ταῖς εὐχαῖς· τῶν ἐν μέσῳ κλόνων καὶ θορύβων [i] ἠλευθερώμεθα· σὺ δὲ ἡμῖν ἀνδρίζου, καὶ [k] κραταιοῦ καὶ ὑπεραγωνίζου τῆς Τριάδος εἰς δύναμιν. καὶ ὁ πραΰς, ἔσω μαχητής, ὃ καὶ ἡμᾶς [l] ἑώρας ποιοῦντας. οὐ γὰρ βούλομαι κέρκωπας μὲν εὐδοκιμεῖν, ἠ-

a νεανιεύομαι.
b ἀνευρίσκω.
c γνωρίζω.
d δημοσιεύω.
e ἐάω.
* pro δεξιοῖ.
f περιΐστημι.
g περιάγω.
h ὑποχωρέω.
i ἐλευθερόομαι.
k κραταιόομαι.
l ὁράω.

ῥεμεῖν δὲ λέοντας. καὶ ἡμῶν ὑπερεύχου σφόδρα καμνόντων, ἵν' εἰρηνικῆς [m] τύχωμεν τῆς ἐξόδου, ἤδη πρὸς τοῦτο νεύοντες.

m τυγχάνω.

Gregorius Timotheo.

Bonus ego semper bonorum virorum venator sum (libet enim nonnihil iuuenum more gloriari) quippe qui eruditionem quoque tuam sese occultantem atq; incognitam esse studentem, & ipse indagatricibus quibusdam rationibus inueni, & aliis cognitam reddidi, & vt aliquid ex nostra doctrina vsurpem, lumen sub modio abditum candelabro imposui, atque in medium protuli. Vt enim alias tuas virtutes prætercam, hoc est doctrinam, pietatem, morum facilitatem ac modestiam (quæ quidem omnia, vt vnus obtineat, perdifficile est) en id quoq; quod nunc facis quanti æstimandum est? Et nostri recordaris, & per literas complecteris, & laudes adiungis: non vt nos laudes (tuam enim philosophiam intelligo) verùm vt meliores reddas, atque ad vlteriora promoueas, erubescentes videlicet, non tales nos præbere, quales nos esse arbitraris. At nostræ quidem res finem habent. Inuidiæ cessimus: Deo tranquillè philosophamur: soli degimus atq; in precibus versamur: mundi strepitibus ac tumultibus liberati sumus. Tu verò viriliter age, & confortare, ac pro Trinitate, quantum vires tuæ ferent, dimica. & qui mansuetus est, pugnax fiat, (quemadmodũ etiam nos facere videbas)

debas) neque enim mihi placet, vt simij floreant, celebresque sint, leones autem quiescant. Ac pro nobis, qui magnis ærumnis premimur, Deum precare, vt pacatum è vita discessum, ad quem iam vergimus, consequamur.

Τῷ αὐτῷ.

Παῤῥησιάσομαί τι πρὸς σὲ· καὶ γὰρ [a] πέφυκα οὕτω καὶ βούλομαι. εἰ δὲ μὴ [b] μεταδοίης ἡμῖν, ἐμέ τε καὶ τὸν Νικόβουλον [c] ἀδικήσεις. φίλῳ τε γὰρ ἐσόμεθα [d] προσκεκρουκότες, καὶ παρὰ σοῦ μηδὲν ἔχοντες πλέον. εἰ δὲ δοίης ὅσον ἐλπίζομεν, εὐγνωμονήσεις, καὶ ἀμφότερα ἡμῖν ὡς κάλλιστα [e] ἕξει. ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἀπολογησόμεθα, σὲ δὲ ἐπαινεσόμεθα. εἰ δὲ δίδως ἡμῖν καὶ παραινέσαι σοι πατρικῶς, ἀλλὰ μὴ τῇ συνηθείᾳ τοῦ ἄρχειν, τὴν βουλὴν [f] διαπλύσῃς, δέξαι λόγον ἀνδρὸς τὰ τοιαῦτα οὐκ ἀμαθοῦς. [g] κατάθεσθέ ποτε τὰ ὅπλα καὶ τὰς σφενδόνας, καὶ τὰς δεινοτέρας μελίας, τὰς γλώσσας, αἷς κατ' ἀλλήλων βάλλετέ τε καὶ τιτρώσκεσθε, καὶ ταῦτα ἐν ἐπαινέταις τοῖς σπουδασταῖς· καὶ κατάθεσθε τοσοῦτον μᾶλλον, ὅσον προχειρότερον τοῦτο τῶν ὅπλων ἐστὶν, ἵνα μὴ κακίας μᾶλλον, ἢ ἀρετῆς ἐξηγεῖσθε τοῖς νέοις. καὶ εἰ μὴ τοῖς λόγοις, ἀλλὰ τοῖς πράγμασιν. οἷς γάρ τις χαίρει γινομένοις, ταῦτα συμβουλεύει

8.
a φύω.
b μεταδίδωμι.
c ἀδικέω.
d προσκρούω.
e ἔχω.
f διαπλύω.
g κατατίθεμαι.

καὶ

h ὄνημι. καὶ σιωπῶν. Ἂν οὕτω ποιεῖτε, ὑμᾶς τε αὐτοὺς [h] ὀ-
νήσετε, καὶ ἡμᾶς φίλους ἕξετε. καὶ οὐ ψεύσεσθε τὰς
i πιστεύω. τῶν [i] πεπιστευκότων ἐλπίδας. Οὗτός μοι τῶν
ἐπὶ Νικοβούλῳ πόνων μισθός. εἰ δὲ πεῖραν πλεω-
k λαμβάνω. τέραν [k] λάβοιμεν, πλεωτέραν καὶ τούτων ἀντι-
δώσομεν τὴν εὐφημίαν.

Eidem.

Liberius aliquanto ad te loquar. sic enim natura comparatus sum ac volo. Quòd si [hanc libertatem] minimè concedas, & mihi & Nicobulo iniuriã facies. Nam & amici animum offenderimus, & nihil amplius abs te habuerimus. Sin autem quantum speramus, dederis, probi candidiq́ viri officio fungêris, atq; vtrumq; nobis præclarißimè se habebit. Nam & illi satisfaciemus: & te laudabimus. Quod si etiam hoc nobis concedis, vt te quoq; paternè moneam, nec tu pro tua imperandi consuetudine consilium nostrũ aspernaris, viri in huiusmodi rebus haud rudis & imperiti sermonem accipe. Tandem aliquando arma deponite, ac fundas, & atrociores hastas, hoc est, linguas, quibus vos mutuo inceßitis, & vulneramini, idque applaudentibus ac laudantibus iis, quos vestri studiosos habetis: & quidem eas hoc magis deponite, quod promptius paratiusq́; armis telum istud est: ne alioqui vitij potius quàm virtutis, duces adolescentulis existatis, si non verbis, at certè rebus ipsis. Nam

quibus

quibus rebus, cùm fiunt, quisq; delectatur, easdem etiã tacens, suadet. Hoc si feceritis, tum vobis ipsis proderitis, tum nos amicos habebitis, nec spes eorum, qui fidei vestræ se commiserunt, falletis. Atq; hæc mihi pro laboribus, Nicobuli causa susceptis, merces sit. Quòd si plenius experimẽtum sumpserimus, pleniorem etiam his laudem tibi persoluemus.

Γρηγόριος Ἀστερίῳ.

Τί τοῦτο ἴσως [a] ἐρεῖς; πάλιν ἡμῖν ὁ Γρηγόριος; 9.
πάλιν ἐπιστολάς; πάλιν αἰτήσεις; ὢ τῆς ἀ- a εἴρω.
πληστίας ἣν αὐτοὶ [b] κεκινήκαμεν. μηδαμῶς, ὦ b κινέω.
θαυμάσιε, μὴ τοῦτο [c] πάθῃς. Τίνων γὰρ οἱ λιμέ- c πάσχω.
νες, ἢ τῶν χειμαζομένων; τίνων δὲ τὰ φάρμακα,
ἢ τῶν [d] ἀῤῥωστούντων; ὧν περ ἡμεῖς μὴ [e] ἀποστερη- d ἀῤῥωστέω.
θείημεν· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ πιστευόμεθα, δύ- e ἀποστερέομαι.
νασθαι παρὰ σοί. οὐκ ἔτι γὰρ [f] αἰτοῦμεν, ἀλλ' ἀπ- f αἰτέω.
αιτοῦμεν, ἀεὶ χάριτος χάριν προκαλουμένης.
Νικόβουλος ἐν ἐπηρείαις, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι ἡ-
μεῖς. ἡμῶν γὰρ ἐστιν ἀνάπαυσις. καὶ πῶς οἷόν τε
σιωπᾶν, καὶ μὴ φορτικὸν εἶναι καὶ τὸν σφόδρα
φιλόσοφον; [g] δὸς χεῖρα πιεζομένοις, ἵνα καὶ αὐ- g δίδωμι.
τὸς τῆς ἐκ θεοῦ [h] τύχῃς, χρήζων ταύτης ὡς ἄν- h τυγχάνω.
θρωπος. καὶ [i] χρῆσαι πάσῃ τῇ φιλίᾳ, καὶ τῇ
συνέσει, καὶ τῷ δύνασθαι σὺν θεῷ, περὶ τὰ ἡμέτε- i χράομαι.
ρα πράγματα. ἔτι γὰρ σίδηρος ἔμπυρος πολ-

λῶν δεῖται τῶν παρὰ τοῦ λίθου, ἵνα τὸ ἐγκείμενον πῦρ [k] δημοσιωθῇ, [l] ἀλλ᾽, ἐπλήγη τε ὁμοῦ, καὶ τὸ πῦρ [m] ἤστραψεν. οὔτε αὐτὸς μακροτέρας δεήσῃ παρακλήσεως. καὶ τοῦτο ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τοιούτου τοῦ πείθοντος ὄντος, καὶ οὕτω γνησίου. κοινωνοῦ τῆς ἀρχῆς. ἓν καὶ σύντομον φθέγξομαι. τὰς μὲν ἄλλας χάριτας, ἄλλοι δι᾽ ἡμῶν ἐλάμβανον, ταύτης δὲ ἡμεῖς χρήζομεν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν, ὃ καὶ μᾶλλον [n] δυσωπησάτω τὴν σὴν λογιότητα.

k δημοσιῶ. l πλήττομαι. m ἀστράπτω. n δυσωπέω.

Gregorius Asterio.

QVid hoc (fortasse dicturus es) rursus ad nos Gregorius? rursus epistolas? rursus postulationes? ô inexplebilem cupiditatem, quam ipsi excitauimus. Ne quæso, ne tibi hoc accidat? Quorum enim sunt portus? An non eorum qui tempestate iactantur? Quorum pharmaca? An non eorum qui morbo laborant? quibus quæso ne priuemur: idq; eo magis quod gratia & auctoritate apud te valere credimur. Non enim iam poscimus sed exposcimus: nimirum gratia gratiam semper prouocante. Nicobulus per summam improbitatem vexatur, quod perinde est ac si dixissem, nos; hic quippe nos recreat & reficit. Et quo modo hîc silere minimeq; grauis & importunus esse queat vir etiam admodum sapiens? Oppressis manum porrige, vt tibi Dei quoque manus porri-

porrigatur, qua, vt homo, opus habes. Atque omni amicitiæ, & prudentiæ, & potentiæ genere, vnà cum Deo in rebus noſtris vtere. Nam nec ignitum ferrum multis lapidis pulſibus opus habet, vt inſitus ignis in apertum proferatur, verùm ſimulatq́; percuſſum eſt, confeſtim ignis fulget, atque emicat: nec tibi longiore deprecatione opus erit, idque pro nobis ac tali homine ſuaſoris partes obeunte, tamque fido imperij conſorte. Vnum idque breue, dicam. Alia quidem beneficia alij per nos accipiebant; hoc autem nos pro nobis ipſis indigemus: quod magis etiam eloquentiam tuam doctrinamq́; flectat.

Γρηγόριος Ἐκηβολίῳ.

[a]Βοήσομαί τι κατ' ἐμαυτοῦ (καὶ συγγνώμη 10.
τῷ [b] ἀλγοῦντι, τὰ ἀλγοῦντος φθέγξα- a Βοάω.
σθαι) ὦ σαρκίον πονηρὸν καὶ κακόηθες. οἷά με b ἀλγέω.
κακὰ [c] δρᾷς; οἷα ἐργάζῃ; ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃν καὶ c δράω.
πόῤῥω τυγχάνοντα μεταδιώκειν τῶν ἀναγκαίων ἦν,
τῆς τε ἀρχικῆς ἀρετῆς εἵνεκα, καὶ τῆς ἄλλης ἡμερότητος. σὺ δὲ πονήρως ἔχεις, καὶ σχεδὸν ἀκινήτως, καὶ περιορᾷς ἄλλους τοῦ ἀγαθοῦ μεταλαμβάνοντας, ἡμᾶς δὲ ζημιουμένους. τὰ μὲν οὖν τῆς κατηγορίας τοιαῦτα. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐξαρκεῖ τὸ [d] ἀποδύρεσθαι μόνον ἃ πάσχομεν, ἀλλὰ d ἀποδύρομαι.

δεῖ ζ-

e ἐξευρίσκω. — δεῖλινος καὶ φαρμάκου πρὸς τὴν πληγὴν τοῦτο [e] ἐξεύρομεν, τὸ θαῤῥῆσαι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καὶ τοῖς γράμμασι [f] σκιαγραφῆσαι τὴν παρουσίαν. εἰ δὲ καὶ τὸ εὖ ποιεῖν ἡμᾶς ἐπιζητεῖς, βρύων τὸ ἀγαθὸν, προσάγομεν θαῤῥοῦντες οἰκίαν ἐλεεινὴν καὶ φιλανθρωπίας ἀξίαν, χήραν μετ' ὀρφανῶν ἔτι θερμῶν ἐν τοῖς δάκρυσι· τὴν δὲ ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν λέγω, καὶ τοὺς ταύτης παῖδας. οἱ πατρὸς ἀγαθοῦ [g] γεγονότες, καὶ πολλὰ μὲν βασιλεῦσι [h] καμόντος ἐν ὅπλοις οὐκ ἀνωνύμως, ἀλλὰ καὶ λίαν λαμπρῶς, πολλὰ δὲ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῖν [i] ὑπουργήσαντος (εἴ τινα νικόβουλον ἀκούεις) κινδυνεύουσι νῦν πάσχειν τὰ χαλεπώτατα. μετὰ γὰρ τὴν τῶν φίλων ἔκδοσιν καὶ τοὺς ὅρκους ἐκείνους, οὓς ἐπὶ τῇ ἐξετάσει [k] ὑπέστησαν, νῦν πάλιν ἐπηρεάζειν ἐπιχειροῦσι τοῖς ὀρφανοῖς.

f σκιαγραφέω. g γίνομαι. h κάμνω. i ὑπουργέω. k ὑφίστημι.

Gregorius Ecebolio.

Aduersus meipsum nonnihil exclamabo (ac dolenti ignoscendum est, ea, quæ dolentis sunt, loquenti) [a] O praua & maligna caruncula, quibus me malis afficis? In propinquo vir erat, quem etiam procul remotum persequi cùm primis oportebat, tum ob principe viro dignam virtutem, tum ob cæteram mansuetudinem & lenitatem. Tu vero malè ac propemodum

a Corpus suum morbidum alloquitur.

pemodum torpidè te habes, nec tibi quicquam curæ est, quod aliis hoc bono fruentibus, ipsi careamus. Atque huiusmodi nostra est accusatio. Quoniam autem ea, quæ patimur, deplorare minimè sufficit, verùm medicamentum etiam quoddam vulneri adhibendũ est, hoc inuenimus, nimirum vt hanc epistolam scribere audeamus, ac præsentiam per literas adumbremus. Quòd si de nobis quoque præclarè mereri studes & expetis, vir bonitate scatens, fidenti animo calamitosam domum ac misericordia dignam tibi offerimus, viduam ac pupillos lachrymis adhuc calentes, sororem inquam meam, eiusq́ liberos, qui, probo patre nati, & qui tùm imperatoribus non ignobilem, verùm perillustrem operam in armis nauauerit, tum etiam vobis præsidibus multis modis inseruierit (si Nicobuli nomen ad tuas aures peruenit) nunc grauißima quæq́ pati periclitantur. Etenim post amicorum deditionem & iusiurandum illud, quod ob inquisitionem subierunt, nunc rursus pupillos vexare conantur.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Πάλιν γράφω, [a] παρεῖναι δέον. ἀλλὰ παρὰ 11.
σοῦ μοι τὸ θάρσος, ὦ καὶ τῶν πραγμάτων a πάρειμι.
βραβευτὰ, (ἵνα πρῶτον εἴπω τὸ πρῶτον) καὶ
τῶν κοινῶν ἐπανορθωτὰ, καὶ θεόθεν τὰ ἀμφότε-

b λαμβάνω. ρα, ὁ καὶ μισθὸν εὐσεβείας [b] λαβών, τὸ κατὰ νοῦν χωρεῖν σοι τὰ πράγματα, καὶ μόνῳ τυγχάνειν ἁλωτά, τὰ μὴ τοῖς ἄλλοις ἁλώσιμα. σύνεσις γάρ σοι καὶ ἀνδρεία τὴν ἀρχὴν ἄγουσιν, ἡ μὲν εὑρίσκουσα τὸ πρακτέον, ἡ δὲ ῥᾳδίως [c] ἐπιτελοῦσα τὸ [d] εὑρεθέν. καὶ τὸ μέγιστον, ἡ τῆς χειρὸς καθαρότης, ᾗ πάντα εὐθύνεται. ποῦ σοι χρυσὸς ὁ ἄδικος; οὐδ' ἐγένετο, πρῶτος ἔξω [e] κατακριθεὶς, ὡς ἀφανὴς τύραννος. ποῦ δὲ ἀπέχθεια; κατακέκριται. ποῦ δὲ χάρις; ἐνταῦθά τι κλίνῃ, (κατηγορήσω γάρ σου μικρὸν) ἀλλὰ θεοῦ φιλανθρωπίαν μιμούμενος, ἣν καὶ νῦν αἰτεῖ δι' ἡμῶν Αὐρήλιος, ὁ σὸς στρατιώτης, ὃν ἄφρονα φυγάδα καλῶ, καὶ ἱκέτην σώφρονα, ὅτι ὑπὸ τὰς ἡμετέρας ἑαυτὸν τέθηκε χεῖρας, καὶ διὰ τῶν ἡμετέρων τὰς σάς. ὥσπερ τινα εἰκόνα βασιλικὴν, τὴν πολιὰν ἡμῶν προβαλλόμενος, καὶ τὴν ἱερωσύνην, ἣν αἰδεῖσθαι πολλάκις καθωμολόγησας. ἰδού σοι προσάγει τοῦτον ἡ θυηφόρος αὕτη χεὶρ καὶ ἀναίμακτος, καὶ πολλοὺς μὲν ἐπαίνους σοι γράψασα, γράψουσα δὲ, οἶδ' ὅτι καὶ πλείους, εἰ θεὸς παρατείνοιεν ἡμῖν τὴν ἀρχὴν, τήν τε σὴν λέγω, καὶ τοῦ συνεργοῦ τῆς σῆς θέμιδος.

c ἐπιτελέω

d εὑρίσκω.

e κατακρίνομαι.

Grego-

Gregorius Olympio.

R*Vrsus scribo, cùm adesse oporteat: sed mihi à te fiducia hæc nascitur, ô & negociorum arbiter (vt primò loco, quod primum est, dicam) & publicarum rerum corrector, atq; vtrunq; diuinitus, qui etiam hoc pietatis præmium accepisti, vt res tibi ex animi sententia fluant, solusq; ea assequi possis, quæ omnibus aliis negata sunt. Prudentiæ enim & fortitudinis ductu atque auspiciis imperium administras: quarum altera, quæ facienda sunt, excogitat: altera, quod est, excogitatũ, facilè exequitur. Huc, quod maximum est, accedit, manus puritas & integritas, qua omnia regũtur. Vbinam tibi aurũ iniustè collectum? Nec fuit quidẽ vnquam, vtpote ante omnia damnatum & eiectum, tanquam tectus & obscurus tyrannus. Vbi inimicitia? Damnata est. Vbi fauor? hic nonnihil flecteris (paulum enim te accusabo) verùm Dei benignitatem imitans, quam nunc quoquè per nos petit atque implorat Aurelius, miles tuus, quem dementem quidem perfugam voco, prudentem autem supplicem, quoniam in manus nostras confugit, ac per nostras in tuas, caniciem nostram & sacerdotium (quæ tibi venerationi esse sæpe confessus es) instar* [a] *imperatoriæ cuiusdam imaginis obtendens. en tibi hunc offert sacrifica hæc manus, & incruenta, quæque & multas tuas laudes literis*

[a] Qui anti quitus ad hasce imagines cõfugiebãt, ius asyli consequebãtur, nec inde abstrahi poterant.

Hoc significare videtur Theologus. *literis mandauit, & mandabit, si Deus nobis & tuum & Themidis, tui socij & adiutoris imperium prorogarit.*

Γρηγόριος Νεμεσίῳ.

12\. Εἴ σοι δοκῶ φορτικὸς συχνὰ ἐπιστέλλων, μὴ θαυμάσῃς, εἰ [a] καιρῷ σου πρὸς σὲ τὸν δίκαιον δικαστήν. καὶ οἶδ' ὅτι [b] ἀφήσεις με τῆς αἰτίας. αὐτός μοι τοῦ θαῤῥεῖν αἴτιος [c] γέγονας, τῷ προθύμως παρέχειν τὸ αἰτεῖν [d] προκαλούμενος. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. πολλὰ γάρ ἐστιν οἷς προθύμως ἂν [e] δοίης τὴν χάριν, τὸ γῆρας, ἡ ἀῤῥωστία, ἡ κοινωνία τῶν λόγων (εἴπερ τι καὶ τὸ ἡμέτερον ἐν λόγοις) αὐτὸ τὸ ποθεῖν τὴν συντυχίαν, ὑπὸ δὲ τῆς ἀσθενείας κωλύεσθαι, καὶ διαμαρτάνειν τοσούτου πράγματος. ἀλλὰ τίς ἡ πρεσβεία; καὶ εἰ μὲν ἄδικος, [f] αἰσχυνοίμην ἄνδρα τοσοῦτον. εἰ δὲ δικαία, προθύμως ἐπίνευσον. πάλιν ὁ αἰδεσιμώτατος υἱὸς ἡμῶν Θεοδόσιος ἥκει πρὸς τὴν σὴν λογιότητα, ὁ ἐμὸς καὶ σός. σκοπῷ μὲν ἐμός, σὸς δὲ ἱκέτης. ἥκει πρεσβεύων ὑπὲρ ἐλεεινοῦ πράγματος. ὀρφανοὶ κινδυνεύουσι, καὶ, τὸ ἀνθρώπινον, ἐν μέσῳ ἄδηλον ὤν, εἰς ὃ [g] περιστήσεται. καὶ μετάστασιν [h] αἰδούμεθα πατρὸς, πολλοῖς ὀρφανίαν ἐπικουφίσαντος. μίαν τοῖς πᾶσι [i] κατάθου χάριν.

a καιρέω. b ἀφίημι. c γίνομαι. d προκαλέομαι. e δίδωμι. f αἰσχύνομαι. g περίσταμαι. h αἰδέομαι. i κατατίθημι.

εἶν. [k] δὸς χεῖρα τῇ συμφορᾷ, ἣν αὐτὸς δοκιμά- k δίδωμι.
σειε. δεῖται μὲν γὰρ οὐδεμιᾶς προσθήκης εἰς εὐ-
δοξίαν ἡ σὴ ἀρχή. οὐδὲ γὰρ λαμπρότητος ἑωσ-
φόρος. εἰ δέ τινα καὶ προσθήκην [l] ζητοίης, οὐκ l ζητέω.
ἂν μείζων ταύτης, εὖ [m] ἴσθι, οὐδὲ λαμπροτέρα m ἴσημι.
γένοιτο, ὡς πολλοὶ τἀληθῆ βουλόμενοι λέγειν, τὴν
σὴν καλοκἀγαθίαν διδάξουσιν.

Gregorius Nemeſio.

SI tibi hoc nomine moleſtus & importunus eſſe videor, quòd identidem ad te ſcribam, ne mireris, ſi te apud te iuſtum iudicem accuſem: nec dubito quin me culpa liberaturus ſis. Ipſe mihi fiduciæ huius cauſam attuliſti, nimirum per id quod prompto animo largiris, ad petendum alliciens, nec mirum id videri debet. Multa enim ſunt ob quæ promptè & impigrè nobis gratificeris, ſenectus, morbus, ſtudiorum communitas, (ſi quid tamen nos quoq; in literis ſumus) hoc ipſum, quod, cùm congreſſum tuum mirificè exoptem, infirmitate tamen prohibear, nec re tantoperè expetita potiri queam. Sed quænam hæc poſtulatio eſt? & ſiquidem iniqua, tanti viri os vultumque erubeſcerem: Si autem æqua, prompto animo petitioni cede atque annue. Rurſus venerabilis filius noſter Theodoſius ad te proficiſcitur, meus inquam & tuus, propoſito nempe meus, tuus verò ſupplex. Proficiſcitur autem vt pro re triſti & commi-

ferabili deprecetur. Orphani periclitantur, & vt humana incerta sunt, quorsum res interim recidet obscurum est, ac veremur ne patrio solo migrandum sit patri, à quo multorum Orphanorum inopia subleuata est. Proinde hoc beneficij gratiæ omnibus tribue. Porrige manum calamitati, quam tu ipse probabis, Nulla quidem gloriæ accessione imperium tuum opus habet, quemadmodum nec lucifer splendore. Sed tamen si cumulum aliquem quæras, nullus isto, mihi crede, nec maior nec præclarior contigerit, vt permulti veritatis studiosi probitatem tuam docebunt.

Γρηγόριος Ἰουλιανῷ.

13. Ἐμοὶ πρὸς σε φιλίας μὲν πολλὰ δίκαια, καὶ
εἰ μή τι ἄλλο, οἱ λόγοι, ὧν οὐδὲν τοῖς πολλοῖς
αἰδεσιμώτερον, οὐδὲ οἰκειότερον. ἀπεχθείας δὲ
ὑπόθεσις οὐδὲ μία, οὔτε ἐστὶ, μὴ δὲ γένοιτο.
ἃ γὰρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν Νικόβουλον, ἢ πα-
a λυπέομαι. ρὰ Νικοβούλου [a] λελύπησαι, οὐκ ἐμὰ μᾶλλον,
ἢ τὰ ἐν Ἰνδοῖς πρατ]όμενα, ὅσον ἐπὶ τὸ μὴ
συναρέσκεσθαι μηδενὶ τῶν γεγενημένων. Μὴ
τοίνυν ἐμοὶ ταῦτα λογίσῃ, μηδὲ διὰ τοῦτο
χεῖρόν τι βουλεύσῃ περὶ σεαυτοῦ, ἀλλ' ἣν
b ὑπισχνοῦμαι. [b] ὑπέσχου τοῖς πτωχοῖς φιλανθρωπίαν, ταύ-

τὴν

τὴν ἐπιτελῆ ποίησον. καὶ μὲν τοι καὶ τοὺς πε-
ρὶ ἐμὲ κληρικοὺς, ὅσους περ [c] ἠτησάμην, τῆς c αἰτέω.
γραφῆς [d] ἐλευθέρωσον, ἐκεῖνο [e] ἐνθυμηθεὶς, d ἐλευθε-
ὅτι λίαν τῶν ἀπίστων ἐστὶν, ἄλλους μὲν καὶ οὐ- ρόω.
σίαν ὅλην καθιεροῦν τῷ Θεῷ, σὲ δὲ μηδὲ e ἐνθυμέο-
προῖκα βούλεσθαι εἶναι χρηστόν· καὶ ἄλλους μαι.
μὲν πόλεσι πάντας τοὺς περὶ τὸ βῆμα [f] δο- f δίδομαι.
θῆναι, ἡμῖν δὲ μηδὲ τοὺς συνόντας καὶ θε-
ραπεύοντας, καὶ ταῦτα παρ' ὑμῶν τῶν οἰκειο-
τάτων, οὓς τυχὸν οὐκ [g] αἰσχυνοῦμεν. ταῦτα [h] ἐ- g αἰσχύνο-
πισταλῆναί σοι παρ' ἡμῶν καλῶς εἶχε, [i] συν- μαι.
τυχεῖν δὲ οὐκ ἐξεγένετο, ἐπειδή με ἡ νό- h ἐπιστέλ-
σος [k] ἐξώρμησε πρὸς τὰ Τύανα θεραπείας λομαι.
[l] τευξόμενον, ἕως καιρός. καὶ συγγίνωσκε. ἀν- i συντυγ-
τὶ δὲ ἡμῶν, ἔχεις θεὸν παρόντα καὶ βοηθοῦντα χάνω.
τοῖς πένησι, τὸν πολὺ τῆς παρουσίας ἡμῶν αἰδε- k ἐξορμάω.
σιμώτερον. l τυγχάνω

Gregorius Iuliano.

Mihi tecum amicitiæ quidem multa iura intercedunt, & ſi nihil aliud, literæ certè, quibus apud multos nihil venerabilius eſt, nec quod maiorem ad conciliandum amorem vim habeat; offenſionis autem & inimicitiæ, nec cauſa vlla eſt, atq; vti-

nam ne sit vnquam. Nam ea ob quæ, aduersus fratrem Nicobulum, infenso animo es, aut ab eo mœrore affectus es, non magis ad me pertinent, quàm quæ apud Indos geruntur: hoc vno excepto, quod nihil eorum, quæ contigerunt, mihi probatur. Quamobrem hæc mihi ne imputes, nec propterea deterius quoddam de teipso consilium ineas: verùm benignitatem eam, quam pauperibus pollicitus es, præsta. Quinetiam clericos meos, quos à te poposci, tributi pensione libera: illud tecum reputans, rem esse magnoperè incredibile, alios suas quoque omnes facultates Deo consecrare, te autem ne gratis quidem benignum esse velle: atque aliis vrbibus omnes eos, qui sacrarium ambiunt, donari: nobis autem ne eos quidem, quorum consuetudine vtimur, & à quibus colimur & obseruamur: idque à vobis, quibuscum summa nobis est familiaritas, & quibus fortasse minimè dedecori erimus. Hæc à nobis ad te scribi par fuit. Nec enim congredi tecum licuit: propterea quod morbus me ad Tyanensem vrbem proficisci coëgit, vt, dum per tempus licet, illic curarer. Idque velim ignoscas. Pro nobis autem Deum præsentem habes, ac pauperibus opem ferentem, qui præsentia nostra multa augustior & venerabilior est.

Γρηγό-

Γρηγόριος Νεμεσίῳ.

14.

Ἐπαινοῦσί τινες Πυθαγόραν τὸν Σάμιον, ὅτι [a] θῦσαι [b] δέησαν αὐτῷ, ἐπειδή γε ἄλλως οὐκ [c] ἐπῄνει τὸ θύειν, τηλίκῳ βοὶ τὴν θυσίαν [d] ἀφωσιώσατο· μηδὲ γὰρ χρῆναι νεκρὰ νεκροῖς καθαίρειν. οὕτω λέγων τὰ σώματα. τοῦτόν μοι καὶ αὐτὸς [e] μιμήσασθαι καλῶς ἔχεις, ὦ θαυμάσιε. ἐπειδὴ δὲ τὸ προστιμᾶν [f] ἀπηγόρευταί σοι, καὶ μόνος ἀρχόντων, ἢ κομιδῇ σὺν ὀλίγοις, ἀζήμιον [g] ἐνίδρυσας τοῖς ἀρχομένοις τὸν φόβον, μηδὲ Οὐαλεντινιανὸν [h] ζημιῶσαι τὸν σὸν καὶ ἡμέτερον (ὑπὲρ συγγενοῦς γὰρ πρεσβεύομεν) ἀλλ' ὅσον [i] φθέγξασθαι [k] πλάσαντα τὴν προστίμησιν, [l] ἐπισχεῖν τὴν ζημίαν. καὶ γὰρ οὐδὲ οἰκείας ῥαθυμίας ὑπέχει δίκην, εἰ δεῖ θαρρήσαντας τοῦτο εἰπεῖν. Εἰ μὲν οὖν ὡς δικαστὴν πείθομεν, τοῦτο ἄριστον· εἰ δὲ μή, πρὸς τὸν φίλον [m] καταφευξόμεθα. καὶ τοῦτο φθεγξόμεθα πρός τὴν σὴν λογιότητα, ὅπερ λέγεται πρὸς ἑαυτοῦ φίλον γεγραφέναι τις. ὅτι τὸν δεῖνα, εἰ μὲν οὐδὲν ἀδικεῖ, διὰ τὸ δίκαιον ἄφες· εἰ δὲ ἀδικεῖ, διὰ τὴν ἡμετέραν φιλίαν ἄφες, πάντως δὲ ἄφες, ἐκεῖνο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐνθυμηθείς, ὅτι τὸ μὲν κοινὸν οὐδὲν αὖ μέγα [n] ὀνήσαιτο ἵππων προστίμησις. ἡμῖν δὲ ἡ χάρις ἀνά-

a θύω. b δεῖ. c ἐπαινέω. d ἀφοσιόομαι. e μιμέομαι. f ἀπαγορεύομαι. g ἐνιδρύω. h ζημιόω. infinitiuus pro imperat. i φθέγγομαι. k πλάττω. l ἐπέχω. infinit. pro imperati. m καταφεύγω. n ὄναμαι.

κρατῶ. καὶ τοῦτο δὲ προσκείσθω, τῇ συμ-
• βοηθεῖν. φορᾷ τοῦ ἀνδρὸς ° βοήθησον σφόδρα συντρι-
βέντος ἀπὸ συμπτώματος.

Gregorius Nemesio.

SAmium Pythagoram nonnulli hoc nomine laudibus efferunt, quod cùm in eam necessitatem venisset, vt ipsi sacrificandum esset, (quandoquidem alioqui sacrificia minimè probabat) boue ex argilla confecto sacrificium exoluit: quod scilicet negaret mortua mortuis expianda; nam ita corpora appellabat. Hunc mihi tu quoq; vir eximie, pulchrè imitari posse videris. Quoniam autem mulctam irrogare tibi interdictum est, tu qui solus ex omnibus praesides, aut certè cum perpaucis, iis quibus praes, metum detrimenti expertem constituisti, ne quaeso committas, vt Valentinianum tuum ac nostrum (pro cognato enim loquor) incommodo afficias, verùm sermone tenus efficta mulcta, detrimentum reprime. Nam ne propriae quidem inertiae ac socordiae (si verum intrepido animo dicendum est) poenam suffert. Ac si quidem te, vt iudicem, hac oratione permouemus, hoc sanè optimum fuerit: Sin minùs, ad amicum confugimus: hisq; ad te hominem eruditum verbis vtemur, quae ad amicum suum quidam scripsisse dicitur. Petrum, si nihil sceleris admisit, ob ius ipsum & aequitatem absolue: si admisit, in nostri

gratiam

gratiam abſolue. omnino autem abſolue. Illud præter cætera tecum reputans, fiſco quidẽ equorum mulctam haud magnum commodum allaturam eſſe: at gratiam hanc perpetuò in animis noſtris inſcriptam & exſculptam fore. Addam illud etiam: Hominis calamitati fer opem, caſu quodam vehementer obtriti atque confecti.

Γρηγόριος Γρηγορίῳ ἄρχοντι.

Οὐκ ἐπαινῶ τὸν ἡσίοδον, ὅτι τοὺς ὁμοτέχνους ἀντιτέχνους ὀνόμασε. καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, λέγων, καὶ τέκτονι τέκτων. οὐ γὰρ φθονεῖ μᾶλλον, ἢ προστρέχει τε καὶ ἀσπάζεται, ὡς ἐμὸς λόγος, καὶ ὡς οἰκείου περιέχεται, ἀοιδὸς δὲ ἀοιδῷ τοσοῦτον πλέον, ὅσῳ καὶ λόγος ἐστὶ τούτοις τὸ σπουδαζόμενον. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς [a] πεπονθὼς πρὸς τὴν σὴν λογιότητα, εἰ μὲν οὕτως εἶχον τοῦ σώματος, ὥστε ταῖς τῆς ψυχῆς ὁρμαῖς ὑπουργεῖν δύνασθαι, οὐκ ἂν μέλις [b] ἔφθη καὶ [c] προδραμὼν καὶ [d] περιπλυξάμενος, καὶ τὰ ἐπιβατήρια [e] προσφθεγξάμενος. ἀλλ' ἡλίῳ μὲν, ἐπισκοτεῖ νέφος, ἐμοὶ δὲ καὶ ἡ ἀῤῥωστία, καὶ τὸ φθονερὸν τοῦ σαρκίου καὶ δεσμωτήριον. ἆρα

ᶠ δέξῃ

15.

a πάσχω.

b φθάνομαι.

c προτρέχω.

d περιπλύσσομαι.

e προσφθέγγομαι.

e ἐξευρίσκω. δεῖ λινος καὶ φαρμάκου πρὸς τὴν πληγὴν τοῦτο [e] ἐξεύρομεν, τὸ θαῤῥῆσαι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ταύ-
f σκιαγραφέω. την, καὶ τοῖς γράμμασι [f] σκιαγραφῆσαι τὴν παρουσίαν. εἰ δὲ καὶ τὸ εὖ ποιεῖν ἡμᾶς ἐπιζητεῖς, βρύων τὸ ἀγαθὸν, προσοίσομεν θαῤῥοῦντες οἰκίαν ἐλεεινὴν καὶ φιλανθρωπίας ἀξίαν, χήραν μετ' ὀρφανῶν ἔτι θερμῶν ἐν τοῖς δάκρυσι· τὴν δὲ ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν λέγω, καὶ τοὺς ταύτης παῖδας.
g γίνομαι. οἱ πατρὸς ἀγαθοῦ [g] γεγονότες, καὶ πολλὰ μὲν βα-
h κάμνω. σιλεῦσι [h] καμόντος ἐν ὅπλοις οὐκ ἀνωνύμως, ἀλλὰ καὶ λίαν λαμπρῶς, πολλὰ δὲ τοῖς ἄρχουσιν
i ὑπουργέω. ὑμῖν [i] ὑπουργήσαντος (εἴ τινα νικόβουλον ἀκούεις) κινδυνεύουσι νῦν πάσχειν τὰ χαλεπώτατα. μετὰ γὰρ τὴν τῶν φίλων ἔκδοσιν καὶ τοὺς ὅρκους ἐ-
k ὑφίστημι. κείνους, οὓς ἐπὶ τῇ ἐξετάσει [k] ὑπέστησαν, νῦν πάλιν ἐπηρεάζειν ἐπιχειροῦσι τοῖς ὀρφανοῖς.

Gregorius Ecebolio.

a Corpus suum morbidum alloquitur. *ADuersus meipsum nonnihil exclamabo (ac dolenti ignoscendum est, ea, quæ dolentis sunt, loquenti)* [a] *O praua & maligna caruncula, quibus me malis afficis? In propinquo vir erat, quem etiam procul remotum persequi cùm primis oportebat, tum ob principe viro dignam virtutem, tum ob cæteram mansuetudinem & lenitatem. Tu vero malè ac propemodum*

pemodum torpidè te habes, nec tibi quicquam curæ eſt, quod aliis hoc bono fruentibus, ipſi careamus. Atque huiuſmodi noſtra eſt accuſatio. Quoniam autem ea, quæ patimur, deplorare minimè ſufficit, verùm medicamentum etiam quoddam vulneri adhibendũ eſt, hoc inuenimus, nimirum vt hanc epiſtolam ſcribere audeamus, ac præſentiam per literas adumbremus. Quòd ſi de nobis quoque præclarè mereri ſtudes & expetis, vir bonitate ſcatens, fidenti animo calamitoſam domum ac miſericordia dignam tibi offerimus, viduam ac pupillos lachrymis adhuc calentes, ſororem inquam meam, eiusq́ue liberos, qui, probo patre nati, & qui tùm imperatoribus non ignobilem, verùm perilluſtrem operam in armis nauauerit, tum etiam vobis præſidibus multis modis inſeruierit (ſi Nicobuli nomen ad tuas aures peruenit) nunc grauiſſima quæq́ue pati periclitantur. Etenim poſt amicorum deditionem & iuſiurandum illud, quod ob inquiſitionem ſubierunt, nunc rurſus pupillos vexare conantur.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Πάλιν γράφω, [a] παρεῖναι δέον. ἀλλὰ παρὰ 11.
σοῦ μοι τὸ θάρσος, ὦ καὶ τῶν πραγμάτων
βραβευτὰ, (ἵνα πρῶτον εἴπω τὸ πρῶτον) καὶ
τῶν κοινῶν ἐπανορθωτὰ, καὶ θεόθεν τὰ ἀμφότε-

[a] πάρειμι.

b λαμβάνω.

ρα, ὁ καὶ μισθὸν εὐσεβείας [b] λαβών, τὸ κατὰ νοῦν χωρεῖν σοι τὰ πράγματα, καὶ μόνῳ τυγχάνειν ἀλωτά, τὰ μὴ τοῖς ἄλλοις ἁλώσιμα. σύνεσις γάρ σοι καὶ ἀνδρεία τὴν ἀρχὴν ἄγουσιν, ἡ μὲν εὑρίσκουσα τὸ πρακτέον, ἡ δὲ ῥᾳδίως [c] ἐπιτελοῦσα τὸ [d] εὑρεθέν. καὶ τὸ μέγιστον, ἡ τῆς χειρὸς καθαρότης, ᾗ πάντα εὐθύνεται. ποῦ σοι χρυσὸς ὁ ἄδικος; οὐδὲ ἐγένετο, πρῶτος ἔξω [e] κατακριθείς, ὡς ἀφανὴς τύραννος. ποῦ δὲ ἀπέχθεια; κατακέκριται. ποῦ δὲ χάρις; ἐνταῦθά τι κλίνῃ, (κατηγορήσω γάρ σου μικρὸν) ἀλλὰ θεοῦ φιλανθρωπίαν μιμούμενος, ἣν καὶ νῦν αἰτεῖ δι' ἡμῶν Αὐρήλιος, ὁ σὸς στρατιώτης, ὃν ἄφρονα φυγάδα καλῶ, καὶ ἱκέτην σώφρονα, ὅτι ὑπὸ τὰς ἡμετέρας ἑαυτὸν τέθηκε χεῖρας, καὶ διὰ τῶν ἡμετέρων τὰς σάς. ὥσπερ τινα εἰκόνα βασιλικήν, τὴν πολιὰν ἡμῶν προβαλλόμενος, καὶ τὴν ἱερωσύνην, ἣν αἰδεῖσθαι πολλάκις καθωμολόγησας. ἰδού σοι προσάγει τοῦτον ἡ θυηφόρος αὕτη χεὶρ καὶ ἀναίμακτος, καὶ πολλοὺς μὲν ἐπαίνους σοι γράψασα, γράψουσα δὲ, οἶδ' ὅτι καὶ πλείους, εἰ θεὸς παραμείνοιεν ἡμῖν τὴν ἀρχὴν, τήν τε σὴν λέγω, καὶ τοῦ συνεργοῦ τῆς σῆς θέμιδος.

c ἐπιτελέω
d εὑρίσκω.
e κατακρίνομαι.

Grego-

Gregorius Olympio.

RVrſus ſcribo, cùm adeſſe oporteat: ſed mihi à te fiducia hæc naſcitur, ô & negociorum arbiter (vt primò loco, quod primum eſt, dicant) & publicarum rerum corrector, atq; vtrunq; diuinitus, qui etiam hoc pietatis præmium accepiſti, vt res tibi ex animi ſententia fluant, ſolusq; ea aſſequi poſſis, quæ omnibus aliis negata ſunt. Prudentiæ enim & fortitudinis ductu atque auſpiciis imperium adminiſtras: quarum altera, quæ facienda ſunt, excogitat: altera, quod eſt, excogitatũ, facilè exequitur. Huc, quod maximum eſt, accedit, manus puritas & integritas, qua omnia regũtur. Vbinam tibi aurũ iniuſtè collectum? Nec fuit quidẽ vnquam, vtpote ante omnia damnatum & eiectum, tanquam tectus & obſcurus tyrannus. Vbi inimicitia? Damnata eſt. Vbi fauor? hîc nonnihil flecteris (paulùm enim te accuſabo) verùm Dei benignitatem imitans, quam nunc quoque per nos petit atque implorat Aurelius, miles tuus, quem dementem quidem perfugam voco, prudentem autem ſupplicem, quoniam in manus noſtras confugit, ac per noſtras in tuas, caniciem noſtram & ſacerdotium (quæ tibi venerationi eſſe ſæpe confeſſus es) inſtar [a] *imperatoriæ cuiuſdam imaginis obtendens. en tibi hunc offert ſacrifica hæc manus, & incruenta, quæque & multas tuas laudes*

[a] Qui anti quitus ad haſce imagines cõfugiebãt, ius aſyli conſequebãtur, nec inde abſtrahi poterant.

 literis

literis mandauit, & mandabit, si Deus nobis & tuum & Themidis, tui socij & adiutoris imperium prorogarit.

Hoc significare videtur Theologus.

Γρηγόριος Νεμεσίῳ.

12. Εἴ σοι δοκῶ φορτικὸς συχνὰ ἐπιστέλλων, μὴ θαυμάσῃς, εἰ [a] κατερῶ σου πρὸς σὲ τὸν δίκαιον δικαστήν. καὶ οἶδ' ὅτι [b] ἀφήσεις με τῆς αἰτίας. αὐτός μοι τοῦ θαῤῥεῖν αἴτιος [c] γέγονας, τῷ προθύμως παρέχειν τὸ αἰτεῖν [d] προσκαλούμενος. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. πολλὰ γάρ ἐστιν οἷς προθύμως ἂν [e] δοίης τὴν χάριν, τὸ γῆρας, ἡ ἀῤῥωστία, ἡ κοινωνία τῶν λόγων (εἴπερ τι καὶ τὸ ἡμέτερον ἐν λόγοις) αὐτὸ τὸ ποθεῖν τὴν συντυχίαν, ὑπὸ δὲ τῆς ἀσθενείας κωλύεσθαι, καὶ διαμαρτάνειν τοσούτου πράγματος. ἀλλὰ τίς ἡ πρεσβεία; καὶ εἰ μὲν ἄδικος, [f] αἰσχυνοίμην ἄνδρα τοσοῦτον. εἰ δὲ δικαία, προθύμως ἐπίνευσον. πάλιν ὁ αἰδεσιμώτατος υἱὸς ἡμῶν Θεοδόσιος ἥκει πρὸς τὴν σὴν λογιότητα, ὁ ἐμὸς καὶ σός. σκοπῷ μὲν ἐμός, σὸς δὲ ἱκέτης. ἥκει πρεσβεύων ὑπὲρ ἐλεεινοῦ πράγματος. ὀρφανοὶ κινδυνεύουσι, καὶ, τὸ ἀνθρώπινον, ἐν μέσῳ ἄδηλον ὤν, εἰς ὃ [g] περιστήσεται. καὶ μετάστασιν [h] αἰδούμεθα πατρός, πολλοῖς ὀρφανίαν ἐπικουφίσαντος. μίαν τοῖς πᾶσι [i] κατάθου χάριν.

a κατερέω.
b ἀφίημι.
c γίνομαι.
d προσκαλέομαι.
e δίδωμι.
f αἰσχύνομαι.
g περιίσταμαι.
h αἰδέομαι.
i καταπίθομαι.

ειν. [k] δὸς χεῖρα τῇ συμφορᾷ, ἣν αὐτὸς δοκιμά- k δίδωμι.
σειε. δεῖται μὲν γὰρ οὐδεμιᾶς προσθήκης εἰς εὐ-
δοξίαν ἡ σὴ ἀρχή. οὐδὲ γὰρ λαμπρότητος ἑωσ-
φόρος. εἰ δέ τινα καὶ προσθήκην [l] ζητοίης, οὐκ l ζητέω.
ἂν μείζων ταύτης, εὖ [m] ἴσθι, οὐδὲ λαμπροτέρα m ἴσημι.
γένοιτο, ὡς πολλοὶ τἀληθῆ βουλόμενοι λέγειν, τὴν
σὴν καλοκἀγαθίαν διδάξουσιν.

Gregorius Nemeſio.

SI tibi hoc nomine moleſtus & importunus eſſe videor, quòd identidem ad te ſcribam, ne mireris, ſi te apud te iuſtum iudicem accuſem: nec dubito quin me culpa liberaturus ſis. Ipſe mihi fiduciæ huius cauſam attuliſti, nimirum per id quod prompto animo largiris, ad petendum alliciens, nec mirum id videri debet. Multa enim ſunt ob quæ promptè & impigrè nobis gratificeris, ſenectus, morbus, ſtudiorum communitas, (ſi quid tamen nos quoq; in literis ſumus) hoc ipſum, quod, cùm congreſſum tuum mirificè exoptem, infirmitate tamen prohibear, nec re tantoperè expetita potiri queam. Sed quænam hæc poſtulatio eſt? & ſiquidem iniqua, tanti viri os vultumque erubeſcerem: Si autem æqua, prompto animo petitioni cede atque annue. Rurſus venerabilis filius noſter Theodoſius ad te proficiſcitur, meus inquam & tuus, propoſito nempe meus, tuus verò ſupplex. Proficiſcitur autem vt pro re triſti & commi-

ferabili deprecetur. Orphani periclitantur, &, vt humana incerta sunt, quorsum res interim recidet obscurum est, ac veremur ne patrio solo migrandum sit patri, à quo multorum Orphanorum inopia subleuata est. Proinde hoc beneficij gratiæ omnibus tribue. Porrige manum calamitati, quam tu ipse probabis, Nulla quidem gloriæ accessione imperium tuum opus habet, quemadmodum nec lucifer splendore. Sed tamen si cumulum aliquem quæras, nullus isto, mihi crede, nec maior nec præclarior contigerit, vt permulti veritatis studiosi probitatem tuam docebunt.

Γρηγόριος Ἰουλιανῷ.

13. Ἐμοὶ πρὸς σε φιλίας μὲν πολλὰ δίκαια, καὶ εἰ μή τι ἄλλο, οἱ λόγοι, ὧν οὐδὲν τοῖς πολλοῖς αἰδεσιμώτερον, οὐδὲ οἰκειότερον. ἀπεχθείας δὲ ὑπόθεσις οὐδὲ μία, οὔτε ἐστὶ, μὴ δὲ γένοιτο. ἃ γὰρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν Νικόβουλον, ἢ παρὰ Νικοβούλου [a] λελύπησαι, οὐκ ἐμὰ μᾶλλον, ἢ τὰ ἐν Ἰνδοῖς πραττόμενα, ὅσον ἐπὶ τὸ μὴ συναρέσκεσθαι μηδενὶ τῶν γεγενημένων. Μὴ τοίνυν ἐμοὶ ταῦτα λογίσῃ, μηδὲ διὰ τοῦτο χεῖρόν τι βουλεύσῃ περὶ σεαυτοῦ, ἀλλ' ἣν [b] ὑπέσχου τοῖς πτωχοῖς φιλανθρωπίαν, ταύ-

a λυπέομαι.

b ὑπισχνοῦμαι.

τὴν ἐπιτελῆ ποίησον. καὶ μὲν τοι καὶ τοὺς περὶ ἐμὲ κληρικοὺς, ὅσους περ [c] ἠτησάμην, τῆς γραφῆς [d] ἐλευθέρωσον, ἐκεῖνο [e] ἐνθυμηθεὶς, ὅτι λίαν τῶν ἀπίστων ἐστὶν, ἄλλους μὲν καὶ οὐσίαν ὅλην καθιεροῦν τῷ Θεῷ, σὲ δὲ μηδὲ τρίχα βούλεσθαι εἶναι χρηστόν· καὶ ἄλλους μὲν πόλεσι πάντας τοὺς περὶ τὸ βῆμα [f] δοθῆναι, ἡμῖν δὲ μηδὲ τοὺς συνόντας καὶ θεραπεύοντας, καὶ ταῦτα παρ' ὑμῶν τῶν οἰκειοτάτων, οὓς τυχὸν οὐκ [g] αἰσχυνοῦμεν. ταῦτα [h] ἐπιστελῆναί σοι παρ' ἡμῶν καλῶς εἶχε, [i] συντυχεῖν δὲ οὐκ ἐξεγένετο, ἐπειδή με ἡ νόσος [k] ἐξώρμησε πρὸς τὰ Τύανα θεραπείας [l] τευξόμενον, ἕως καιρός. καὶ συγγίνωσκε. ἀντὶ δὲ ἡμῶν, ἔχεις Θεὸν παρόντα καὶ βοηθοῦντα τοῖς πένησι, τὸν πολὺ τῆς παρουσίας ἡμῶν αἰδεσιμώτερον.

c αἰτέω.
d ἐλευθερόω.
e ἐνθυμέομαι.
f δίδομαι.
g αἰσχύνομαι.
h ἐπιστέλλομαι.
i συντυγχάνω.
k ἐξορμάω.
l τυγχάνω

Gregorius Iuliano.

Mihi tecum amicitiæ quidem multa iura intercedunt, & ſi nihil aliud, literæ certè, quibus apud multos nihil venerabilius eſt, nec quod maiorem ad conciliandum amorem vim habeat; offenſionis autem & inimicitiæ, nec cauſa vlla eſt, atq; vtinam

nam ne sit vnquam. Nam ea ob quæ, aduersus fratrem Nicobulum, infenso animo es, aut ab eo mœrore affectus es, non magis ad me pertinent, quàm quæ apud Indos geruntur: hoc vno excepto, quod nihil eorum, quæ contigerunt, mihi probatur. Quamobrem hæc mihi ne imputes, nec propterea deterius quoddam de teipso consilium ineas: verùm benignitatem eam, quam pauperibus pollicitus es, præsta. Quinetiam clericos meos, quos à te popoſci, tributi pensione libera: illud tecum reputans, rem esse magnoperè incredibilē, alios suas quoque omnes facultates Deo consecrare, te autem ne gratis quidem benignum esse velle: atque aliis vrbibus omnes eos, qui sacrarium ambiunt, donari: nobis autem ne eos quidem, quorum consuetudine vtimur, & à quibus colimur & obseruamur: idque à vobis, quibuscum summa nobis est familiaritas, & quibus fortasse minimè dedecori erimus. Hæc à nobis ad te scribi par fuit. Nec enim congredi tecum licuit: propterea quod morbus me ad Tyanensem vrbem proficisci coëgit, vt, dum per tempus licet, illic curarer. Idque velim ignoscas. Pro nobis autem Deum præsentem habes, ac pauperibus opem ferentem, qui præsentia nostra multa augustior & venerabilior est.

Γρηγό-

Γρηγόριος Νεμεσίῳ.

14.

Ἐπαινοῦσί τινες Πυθαγόραν τὸν Σάμιον, ὅτι [a] θῦσαι [b] δεῆσαν αὐτῷ, ἐπειδή γε ἄλλως οὐκ [c] ἐπῄνει τὸ θύειν, πηλίνῳ βοῒ τὴν θυσίαν [d] ἀφωσιώσατο· μηδὲ γὰρ χρῆναι νεκρὰ νεκροῖς καθαίρειν. οὕτω λέγων τὰ σώματα. τοῦτόν μοι καὶ αὐτὸς [e] μιμήσασθαι καλῶς ἔχεις, ὦ θαυμάσιε. ἐπειδὴ δὲ τὸ προστιμᾶν [f] ἀπηγόρευταί σοι, καὶ μόνος ἀρχόντων, ἢ κομιδῇ σὺν ὀλίγοις, ἀζήμιον [g] ἐνίδρυσας τοῖς ἀρχομένοις τὸν φόβον, μηδὲ Οὐαλεντινιανὸν [h] ζημιῶσαι τὸν σὸν καὶ ἡμέτερον (ὑπὲρ συγγενοῦς γὰρ πρεσβεύομεν) ἀλλ᾽ ὅσον [i] φθέγξασθαι [k] πλάσαντα τὴν προστίμησιν, [l] ἐπισχεῖν τὴν ζημίαν. καὶ γὰρ οὐδὲ οἰκείας ῥαθυμίας ὑπέχει δίκην, εἰ δεῖ θαῤῥήσαντας τοῦτο εἰπεῖν. Εἰ μὲν οὖν ὡς δικαστὴν πείθομεν, τοῦτο ἄριστον· εἰ δὲ μή, πρὸς τὸν φίλον [m] καταφευξόμεθα. καὶ τοῦτο φθεγξόμεθα πρὸς τὴν σὴν λογιότητα, ὅπερ λέγεται πρὸς ἑαυτοῦ φίλον γεγραφέναι τις. ὅτι τὸν δεῖνα, εἰ μὲν οὐδὲν ἀδικεῖ, διὰ τὸ δίκαιον ἄφες· εἰ δὲ ἀδικεῖ, διὰ τὴν ἡμετέραν φιλίαν ἄφες, πάντως δὲ ἄφες, ἐκεῖνο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐνθυμηθεὶς, ὅτι τὸ μὲν κοινὸν οὐδὲν αὖ μέγα [n] ὀνήσαιτο ἵππων προστίμησις. ἡμῖν δὲ ἡ χάρις ἀνά-

a θύω. b δεῖ. c ἐπαινέω. d ἀφοσιόομαι. e μιμέομαι f ἀπαγορεύομαι. g ἐνιδρύω. h ζημιόω. infinitiuus pro imperat. i φθέγγομαι. k πλάττω. l ἐπέχω. infinit. pro imperati. m καταφεύγω. n ὄναμαι.

gratiam abſolue. omnino autem abſolue. Illud præter cætera tecum reputans, fiſco quidẽ equorum mulctam haud magnum commodum allaturam eſſe: at gratiam hanc perpetuò in animis noſtris inſcriptam & exſculptam fore. Addam illud etiam: Hominis calamitati fer opem, caſu quodam vehementer obtriti atque confecti.

Γρηγόριος Γρηγορίῳ ἄρχοντι.

Οὐκ ἐπαινῶ τὸν ἡσίοδον, ὅτι τοὺς ὁμοτέχνους 15.
ἀντιτέχνους ὀνόμασε. καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, λέγων, καὶ τέκτονι τέκτων. οὐ γὰρ φθονεῖ μᾶλλον, ἢ προστρέχει τε καὶ ἀσπάζεται, ὡς ἐμὸς λόγος, καὶ ὡς οἰκείου περιέχεται, ἀοιδὸς δὲ ἀοιδῷ τοσοῦτον πλέον, ὅσῳ καὶ λόγος ἐστὶ τούτοις τὸ σπουδαζόμενον. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς [a] πεπονθὼς πρὸς τὴν σὴν λογιότητα, εἰ μὲν οὕτως εἶχον τοῦ σώματος, ὥστε ταῖς τῆς ψυχῆς ὁρμαῖς ὑπουργεῖν δύνασθαι, οὐκ ἂν μέλλης [b] ἔφθην καὶ [c] προδραμὼν καὶ [d] περιπλυξάμενος, καὶ τὰ ἐπιβατήρια [e] προσφθεγξάμενος. ἀλλ᾽ ἡλίῳ μὲν, ἐπισκοτεῖ νέφος, ἐμοὶ δὲ καὶ ἡ ἀῤῥωστία, καὶ τὸ φθονερὸν τοῦτο σαρκίον καὶ δεσμωτήριον. ἆρα [f] δέξῃ

a πάσχω.
b φθάνομαι.
c προτρέχω.
d περιπλύσσομαι.
e προσφθέγγομαι.

[f] δέξῃ μου τὴν ἐπιστολὴν, ἀντὶ τῆς παρουσίας; καὶ δέξῃ, λόγιός τε ὢν, καὶ συγγνώμων, εὖ οἶδα τοῦτο, καὶ οὐκ εἰκάζειν ἔχω. ἵν᾽ εἰδῇς ὅσον θαῤῥῶ τῇ σῇ καλοκἀγαθίᾳ, ἰδοὺ καὶ πρεσβείαν προσάγω σοι, σφόδρα ἡμῖν ἀναγκαίαν. καὶ πρὸς τῆς σῆς φιλίας αἰτῶ τὰ τῶν φίλων. τὸν ἐμὸν Νικόβουλον, ἀπὸ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, ἐγχειρίζω σοι σὺν τοῖς ἀδελφοῖς, οὐ [g] δώσοντα δίκην, ἀλλὰ [h] ληψόμενον· καὶ χήραν ἄωρον τὴν τούτων μητέρα, καὶ οἰκίαν ἣν ὅτε λαμπρὰν οὖσαν καὶ ἀπόβλεπτον, ἕως [i] περιῆν ὁ πολὺς ἡμῖν Νικόβουλος, νῦν δὲ οὐδὲ [k] πενθῆσαι [l] συγχωρηθεῖσαν, ἐκ τῶν ἤδη [m] ἀναφανέντων κακῶν, καὶ προσδοκωμένων, εἰ μὴ σοί τε [n] παραστείη, καὶ τῇ σῇ δίκῃ στῆναι πρὸς τὸν πονηρὸν δαίμονα, καὶ ἡμᾶς τιμῆσαι, καὶ τὸ ἀνθρώπινον [o] αἰδεσθῆναι, καὶ λαμπρὰν σεαυτῷ ποιῆσαι τὴν ἀρχὴν, διὰ τῆς εἰς ἡμᾶς εὐποιίας.

f δέχομαι.
g δίδωμι.
h λαμβάνομαι.
i περίειμι.
k πενθέω.
l συγχωρέομαι.
m ἀναφαίνομαι.
n παρίστημι.
o αἰδέομαι

Gregorio Præsidi.

Hesiodum minimè laudo, qui eiusdem artis opifices ἀντιτέχνους, *id est, æmulos aduersariosq́; vocauit his verbis:*

Et faber est fabro, figulo figulusq́; molestus.

Neque enim mea quidem sententia, magis inuidet quàm accurrit, & exosculatur, ac velut familiarem

&

& necessarium complectitur. Cantor autem eo magis cantori adiungitur: quod eorum opera circa vocem ac sermonem versatur. Quo etiam ipse modo erga eloquentiam tuam affectus, siquidem eo corporis statu essem, vt animæ cupiditatibus obseruire posset, nemo me prior ad te complectendum accurrisset, ac magistratum ineuntem consalutasset. Verùm vt solem nubes obscurat, ita me morbus, atq; inuidum hoc corpusculum & ergastulum. Accipiésne igitur præsentiæ vice epistolam? Accipies profectò, vtpote disertus, & ad ignoscendum propensus: nec hoc tantùm coniicio, sed etiam certò mihi persuadeo. Atq; vt intelligas, quantũ probitati & benignitati tuæ confidam, en legationem quoq; nobis admodum necessariam tibi offero, atq; à tua amicitia amicorum officia postulo. Nicobulum meum de manu mea tibi cum fratribus suis trado, non vt pœnas det, sed vt sumat, viduamq́; decrepitam, eorum matrem, & domum quondam illustrem & conspicuam, cùm superstes nobis esset, insignis vir Nicobulus, nunc autem ita miseram, vt ne lugendi quidem potestas ipsi facta sit, tum ob exorta iam mala, tum ob impẽdentia, nisi tibi ac tuæ iustitiæ visum fuerit aduersus malum dæmonem in procinctu stare, nosq́; honore afficere, atq; humanarum rerum fragilitate moueri, clarumq́; & celebrem tibi ipsi magistratum tuum per beneficentiam erga nos reddere.

Γρηγό-

Γρηγορίῳ Φιλαγρίῳ.

16. Λαμβάνονταί σου τινὲς (αἰσθάνομαι γάρ) ὡς
[a] φιλοκαλέω. [a] φιλοκαλοῦντος τὸ μόνον σου κτῆμα, καὶ
φιλεργοῦντος ἐν τοιαύτῃ τῇ καταστάσει τοῦ σώ-
ματος. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. ἐπειδὴ καὶ ῥᾷον
ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις ἢ τοῖς οἰκείοις φιλοσοφεῖν. ἐ-
[b] ὁράω. γὼ δὲ εἰ μὲν [b] ἑώρων σε παρὰ τοῦ μετρίου τοῦ-
το ποιοῦντα, ἢ πλεονεκτικῶς ἢ βιαίως τῇ φιλο-
[c] πρόσκειμαι. πονίᾳ [c] προσκείμενον, κἂν [d] ἐμεμψάμην [e] (εἰ-
ρήσεται γὰρ τἀληθὲς) μηδὲν τὴν φιλίαν ἢ τὴν
[d] μέμφομαι. παίδευσιν αἰδεσθείς. εἰ δὲ φιλεργεῖς μὲν, οὐκ
[e] εἰρέω. ἔξω δὲ τοῦ μέτρου, χρὴ δὲ εἰς δέον οἷς φιλερ-
[f] ἐνασχολέω γεῖς, πρόσεστι δὲ καὶ τὸ πάθος, [f] ἐνασχολοῦν
σε ταῖς φροντίσι, καὶ πείθων ὡς ὑπὲρ τὸ σῶμά
σοι τὰ τοῦ σώματος, οὐκ ἔχω πῶς μὴ τοῖς μεμ-
[g] ἐλευθερόω. φομένοις μέμψομαι, σὲ τῆς αἰτίας [g] ἐλευθερῶν.
καὶ πρός γε τούτῳ ἐμαυτὸν πείθω, ὅτι μήτε λο-
γίσασθαι περὶ πραγμάτων σοῦ τις ἀμείνων, ᾧ γε
καὶ πρὸς τὰ ἑαυτῶν ἅπαντες χρῶνται διδασκά-
λῳ καὶ παραινέτῃ, ὁμοίως ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, μή-
τε ψυχῆς φροντίσαι φιλοσοφώτερος. εἰ δὲ καὶ
τῷ σώματι τὴν ὑγείαν φυλάσσειν ἢ ἐπανάγειν,
μόνης ἰατρικῆς, τίς οὕτω τολμηρὸς καὶ ἀπαίδευ-
τος, ὥστε σοι περὶ τούτων νομοθετεῖν; σοῦ μὲν

οὖν πολλοὺς [h] ἔα χαίρειν καὶ εἶναι κολοιοὺς πλῆσιν h ἐάω.
ἀετῶν δοκιμάζοντας, αὐτὸς δὲ σεαυτῷ [i] χρῶ i χρέομαι.
συμβούλῳ καὶ τῷ θεῷ, περί τε τοῦ πάθους, καὶ ὅ-
σα περὶ τὸ πάθος, καὶ οὐκ [k] ἁμαρτήσεις τοῦ k ἁμαρ-
δέοντος. τάνω.

Gregorius Philagrio.

SVnt qui te carpant (hoc enim sentio) vnicum tuum prædium ambitiosè, atque in huiusmodi corporis constitutione labores appetentem. Nec mirum illud videri debet. Facilius enim est in alienis, quàm in propriis philosophari. Ego verò, si te hæc facere, aut cum rapacitate ac violentia labori deditum esse conspicerem, obiurgassem te profectò (dicam enim verè) nihil, vel amicitiam nostram, vel eruditionem tuam veritus. Sin autem ita laboribus oblectaris, vt modum non excedas, atq; iis, in quibus libenter operam ponis, ita, vt decet, vteris, acceditq; insuper dolor in curis te occupans, tibiq; persuadens, corporis statum supra corpus tibi esse, facere non possum, quin iis qui tibi succensent, ipse succenseam, teq; culpa liberem. Ac præterea hoc persuasum habeo, neminem esse, qui vel de rebus meliùs ratiocinetur, quàm tu, vtpote quo omnes etiam ad res suas constituendas præceptore, ac consultore priuatim iuxtà, & publicè vtantur:

vel

vel sapientius animam curet. Quòd si corporis quoq; sanitatem tueri, vel reuocare solius est medicinæ, quis tam audax & ineptus erit, vt tibi de his rebus leges statuat? Quocirca homines imperitos valere sine, & graculos esse, aquilarum volatum explorantes: te autem ipsum, ac Deum, tum in dolore, tum in his, quæ ad dolorem spectant, in consilium adhibe: sicq; ab officio minimè aberrabis.

Γρηγόριος Εὐσεβίῳ Ἐπισκόπῳ

Σαμοσατέων ἐν ἐξορίᾳ ὄντι.

17. Ὅτε [a] παρῄει σου ἡ θεοσέβεια διὰ τῆς πατρί-
a πάρειμι. δος ἡμῶν, οὔτε δυνατῶς [b] προκύψαι οἷός
b προκύ- τε [c] ἤμην, ἐν ἐσχάτῃ ἀῤῥωστίᾳ διάγων. [d] ἐλύπει
πτω. δέ με οὐ τοσοῦτον ἡ νόσος τὸν περὶ τῶν ἐσχάτων
c εἰμὶ. φόβον ἐπάγουσα, ἀλλ' ὅτι τῆς ἱερᾶς σου καὶ ἀγα-
d λυπέω. θῆς συντυχίας [e] ἀπεστερούμην. τοσαύτην ἔχω πε-
e ἀποστε- ρὶ τὸ [f] ἰδεῖν σου τὸ τίμιον πρόσωπον ἐπιθυμίαν,
ρέομαι. ὅσην εἰκὸς ἔχειν τὸν χρῄζοντα μὲν θεραπείας τῶν
f εἴδω. ψυχικῶν τραυμάτων, ταύτην δὲ παρὰ τῆς σῆς
τελειότητος ἕξειν ἐλπίζοντα. ἀλλ' εἰ καὶ τῶν ἁ-
μαρτιῶν τῶν ἐμῶν γέγονεν ἔργον, τὸ κατὰ τὸν και-
g διαμαρ- ρὸν ἐκεῖνον [g] διαμαρτεῖν με τῆς σῆς συντυχίας,
τάνω. νῦν διὰ τῆς σῆς ἀγαθότητός ἐστι δυνατὸν γενέ-
σθαι μοί τινα τῶν λυπηρῶν ἐπανόρθωσιν. εἰ γὰρ
[h] κατα-

[h] καταξιώσειας κἀμοῦ μνήμην ποιεῖσθαι ἐν ταῖς εὐπροσδέκτοις σου προσευχαῖς, πάσης ἔσται μοι τοῦτο τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ εὐλογίας ἐφόδιον, καὶ ἐν ταύτῃ μου τῇ ζωῇ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ μέλλοντι. τὸν γὰρ ἄνδρα τοσοῦτον, οὕτως [i] ἐναθλοῦντα τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ τηλικούτους διωγμοὺς [k] ὑπομείναντα, καὶ τοσαύτην ἑαυτοῦ παῤῥησίαν ἐπὶ τοῦ δικαιοτάτου θεοῦ ἑτοιμάζοντα, διὰ τῆς τῶν θλίψεων ὑπομονῆς, τοῦτον καὶ ἡμῶν καταξιοῦν γενέσθαι προστάτην διὰ τῶν προσευχῶν, [l] πέπεισμαι, ὅτι τοσαύτην ἔχει τὴν δύναμιν, ὅση ἂν ἦν μοι καὶ εἰ παρά τινος τῶν ἁγίων μαρτύρων ἐγένετο. ὥστε [m] παρακλήθητι ἀπαραλείπτως [n] μεμνῆσθαι τοῦ σοῦ Γρηγορίου, ἐν οἷς εὔχομαι εἶναί σου τῆς μνήμης ἄξιος.

h καταξιόω
i ἐναθλέω.
k ὑπομένω
l πείθομαι
m παρακαλέομαι.
n μνάομαι

Gregorius Eusebio Samosatensi Episcopo in exilio agenti.

QVo tempore pietas tua per patriam nostram transibat, adeò graui morbo laborabam, vt ne è cubiculo quidem prospicere possem. Me porrò non tàm morbus, quamuis alioqui periculosissimus, excruciabat, quàm quod fausto & sacrosancto tuo con-

gressu priuabar. Tanta quippe vultus istius honorabilis videndi cupiditate teneor, quanta eum teneri par est, qui spiritualium vulnerum curatione indiget, eamq́ à præstantia tua consecuturum sperat. Etsi autem hoc peccatis meis ascribendum est, quòd tunc tecum congredi non licuit: potest tamen nunc quoque bonitas tua molestiis meis nõnihil medicinæ afferre. Nam si mei quoq́ memoriæ in Deo acceptissimis tuis precibus habere digneris, id vtiq́ mihi omnis diuinæ benedictionis viaticum futurum est, tum in hac vita mea, tum in futuro æuo. Tantum enim virum tot ærumnas pro euangelij fide perferentẽ, tantisq́ persecutionibus vexatũ, tantam deniq́ sibi ipsi apud iustissimum Deum libertatẽ per calamitatum perpessionẽ comparantẽ, hunc inquam patronum quoq́ nostrum per orationes fieri dignari, tantam vim habere mihi persuadeo, quantam si vel à quodam sanctorũ Martyrũ id mihi impenderetur. Quocirca te obsecro, vt in iis Gregorij tui sis memor assiduè, in quibus me dignum memoria tua esse summoperè opto.

Γρηγόριος Γρηγορίῳ Νύσσης.

18. Καὶ τοῦτο [a] ἀπέκειτο τῇ μοχθηρᾷ μου ζωῇ, τὸ βασιλείου θάνατον ἀκοῦσαι, καὶ τῆς ἁγίας ψυχῆς
a ὑπόκειμαι. ἐκδημίαν, ἣν [b] ἐξεδήμησεν ἀφ' ἡμῶν, ἵν' ἐνδημήσῃ πρὸς κύριον, πάντα τὸν βίον, μελέτην τοῦτο πεποιημένος. ἀλλ' ἐγὼ μὲν τῶν ἄλλων καὶ τούτου
b ἐκδημέω

[c] ἀφή-

[c] ἀφῄρημαι, διὰ τὸ καὶ νῦν ἔτι πονήρως ἔχειν τοῦ σώματος καὶ λίαν ἐπικινδύνως, τὸ καὶ [d] περιπτύξασθαι τὴν ἁγίαν κόνιν, καί σοι [e] παρεῖναι τὰ εἰκότα φιλοσοφοῦντι, καὶ τοὺς κοινοὺς ἡμῶν φίλους [f] παραμυθήσασθαι. τὸ γὰρ τὴν τῆς ἐκκλησίας [g] ἰδεῖν ἐρημίαν τοιαύτην [h] ἀποκειραμένης δόξαν, καὶ τοιοῦτον [i] ἀποσεισαμένης στέφανον, οὔτε ὄψει θεατὸν, οὔτε ἀκοῇ χωρητὸν, τοῖς γε νοῦν ἔχουσι. σὺ δέ μοι δοκεῖς πολλῶν ὄντων καὶ φίλων καὶ λόγων τῶν εἰς παράκλησιν, ὑπ' οὐδενὸς ἂν οὕτω [k] παρακληθῆναι, ὡς ὑπὸ σεαυτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου μνήμης. οἳ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι [l] γεγόνατε φιλοσοφίας ὑπόδειγμα, καὶ οἷόν τις στάθμη πνευματικὴ, τῆς τε ἐν τοῖς χρηστοῖς εὐταξίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς ἀνιαροῖς καρτερίας. ἐπειδὴ δύο ταῦτα οἶδε φιλοσοφία, εὐταξίαν τε [m] διαθέσθαι μετρίως, καὶ συμφορὰν εὐσχημόνως. ταῦτα παρ' ἡμῶν πρὸς τὴν σὴν τιμιότητα. ἐμὲ δέ τις παραμυθήσεται χρόνος, ἢ λόγος τὸν ταῦτα γράφοντα, πλὴν τῆς σῆς συνουσίας καὶ ὁμιλίας, ἣν ἀντὶ πάντων ἡμῖν ὁ μακάριος καταλέλοιπεν, ἵνα ἐν σοὶ τὰ ἐκείνου καθορῶντες, ὥσπερ ἐν ἐσόπτρῳ καλῷ τινι καὶ διαυγεῖ, κἀκεῖνον ἔχειν νομίζωμεν.

c ἀφαιρέομαι.
d περιπτύσσομαι.
e πάρειμι.
f παραμυθέομαι.
g εἴδω.
h ἀποκείρομαι.
i ἀποσείομαι.
k παρακαλέομαι.
l γίνομαι.
m διατίθεμαι.

Gregorius Gregorio Nysseno.

HOc etiam ærumnosæ huic vitæ reliquum erat, vt Basilij mortem audirem, sanctæq́ illius animæ peregrinationem, qua à nobis peregrè profectus est, vt præsens sit apud Dominum, per totum vitæ cursum hoc vnum meditatus. Mihi autem præter alia, hoc quoque propter grauem ac periculosum corporis morbum, quo etiam num premor, ereptum est, vt & sanctum cinerem exosculer; tibiq́ ea, quæ consentanea sunt, philosophanti præsto sim, atque communibus amicis consolationem adhibeam. Nam alioqui Ecclesiæ solitudinem intueri, huiusmodi gloria detonsæ &; spoliatæ atque huiusmodi corona orbatæ, tam graue ac molestum est, vt nec oculis spectari, nec auribus concipi possit, his quidem certè qui mente præditi sunt. Tu verò quanquam & amici multi, & sermones ad consolationem non desint, à nullo tamen perinde mihi solatium capere posse videris, quã à te ipso illiusq́ recordatione, quippe qui aliis quoque omnibus philosophiæ exemplum fueris, ac velut amußis quædam spiritualis, tam moderationis in rebus secundis, quàm tolerantiæ in aduersis. Quandoquidem duo hæc nouit philosophia, nimirum & prosperitate modestè vti, & calamitatem honestè ferre. Atque hæc à nobis ad præstantiam

tiam tuam scripta sunt. At me, qui hæc scribo, quod tempus, aut quæ ratio consolabitur, præter tuam societatem & congreßionem, quam beatus ille vir pro omnibus rebus nobis reliquit, vt virtutes illius in te, quasi in pulchro & pellucido speculo intuentes, illum quoque habere existimemus.

Γρηγόριος Καισαρείῳ.

a Εὐεργέτησόν με καὶ σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς, οἷον οὐ 19.
πολλάκις εὐεργετήσεις. μηδὲ πολλάκις παρα- a εὐεργε-
πίπτουσιν εὐεργεσίας τοιαύτης καιροί. τῶν κυρίων τέω.
μου τῶν ἀνεψιῶν μου [b] προέστηθι προστασίαν δικαι- b προΐστη-
οτάτην καμνόντων ἱκανῶς ἐπὶ κτήματι, ὅπερ μι.
[c] ὠνήσαντο μὲν, ὡς καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ἐπι- c ὠνέομαι.
τήδειον, καί τινα τοῦ βίου παρέχειν αὐτοῖς ἀπο- d πράττω.
στροφὴν δυνάμενον· ἐπεὶ δὲ ὠνήσαντο, πλείο- Fut. σω.
σι περιπεπτώκασι δυσχερείαις, τὰ μὲν τῶν [d] πε- e πορθέο-
πρακότων ἀγνωμόνων πειρώμενοι, τὰ δὲ ὑπὸ μαι.
τῶν γειτονούντων περικοπτόμενοι, καὶ [e] πορθού- f κομίζο-
μενοι. ὥστε κέρδος εἶναι αὐτοῖς τὸ λῆμμα [f] κο- μαι.
μισαμένοις, μεθ' ὧν [g] προσαναλώκασιν ὄντων g προσα-
οὐκ ὀλίγων, [h] ἀπαλλαγῆναι τῆς κτήσεως. εἰ ναλίσκω.
μὲν οὖν σοι φίλον εἰς σεαυτὸν [i] περιστῆσαι τὴν πρα- h ἀπαλ-
γματείαν, ὅπως ἂν κάλλιστα καὶ ἀσφαλέστα- λάττομαι.
τα ἔχῃ σοι τὸ συνάλλαγμα [k] διασκεψαμένῳ, i περιΐστη-
μι.
k διασκέ-
πτομαι.

τοῦτο δὴ καὶ αὐτοῖς καὶ ἡμῖν ἥδιον. εἰ δὲ μὴ, τό γε δεύτερον, τῇ περιεργίᾳ καὶ ἀγνωμοσύνῃ τοῦ ἀνδρὸς [l] ἀντίθες σεαυτὸν, ἵνα μὴ πάντως ἐν γέ τι διὰ τὴν ἀπραγμοσύνην αὐτῶν ἔχῃ πλέον. ἢ κατέχοντας [m] ἀδικῶν, ἢ [n] ζημιῶν ἀπαλλαττομένους. Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ [o] ἠρυθρίασα περὶ τούτων ἐπιστέλλων. ἐπειδή γε ὅμως αὐτοῖς ὀφειλόμεθα, καὶ διὰ τὸ γένος, καὶ διὰ τὴν τοῦ βίου προαίρεσιν. τίνος γὰρ ἄν τις [p] κήδοιτο μᾶλλον, ἢ τῶν τοιούτων; ἐπὶ τῷ δ' αὖ [q] αἰσχύνοιτο πλέον, ἢ τὰ τοιαῦτα εὐεργετεῖν οὐ προθυμούμενος. σὺ δὲ, ἢ διὰ σεαυτὸν, ἢ δι' ἡμᾶς, ἢ διὰ τοὺς ἄνδρας αὐτοὺς, ἢ διὰ πάντα ταῦτα ὁμοῦ, ἀλλὰ πάντως γε αὐτοὺς εὐεργέτησον.

l ἀντιτίθημι.
m ἀδικέω.
n ζημιόω.
o ἐρυθριάω
p κήδομαι.
q αἰσχύνομαι.

Gregorius Cæſario.

ET teipſum & nos, eiuſmodi quodam beneficio affice, quali haud ſæpè nos afficies: quandoquidem nec ſæpè huiuſmodi beneficij occaſiones incidunt. Dominorum meorum conſobrinorum æquiſſimum patrocinium ſuſcipe, qui plurimum laboris & ærumnæ pro eo prædio ſubeunt, quod, vt ad ſeceſſum aptum & idoneum, atque ex quo ſubſidium aliquod vitæ ipſis afferri poſſet, coëmerunt: poſteaquam

ſteaquam autem coëmerunt; in multas moleſtias & difficultates inciderunt, vt qui ſcilicet partim improbos venditores experiantur, partim à vicinis concidantur ac diripiantur: adeò vt lucro illis futurum ſit, recepto precio vnà cum iis ſumptibus, quos præterea fecerunt (qui quidem haud exigui ſunt) prædij poſſeſſione cedere. Sanè ſi tibi negociationem hanc ad te transferre cordi ſit, poſteà quàm, vt contractus belliſſimè ac firmiſſimè ſe habeat, diſpexeris, hoc vtique & ipſis & nobis gratius iucundiusq́; fuerit. Sin ſecus, hoc ſecundo loco abs te peto, vt hominis curioſitati atque improbitati teipſum opponas: vt ne ob eorum ocium, vitamq́; à negotiis remotam, alterutro nomine ſuperior ſit, nempe vt vel prædium retinentes lædat, vel diſcedentes detrimento afficiat. Equidem ipſe pudore ſuffuſus ſum, de his rebus ad te ſcribens. Tamen quoniam ipſis, tum ob generis propinquitatem, tum ob vitæ inſtitutum, opera noſtra debetur, (cuiuſnám enim potius, quàm eiuſmodi virorum, cura quiſpiam tangatur? aut qua re magis erubeſcat, quàm ſi huiuſmodi beneficia conferre minimè ſtudeat?) te rogo, vt vel tua ipſius, vel noſtra, vel ipſorum cauſa, vel etiam propter hæc omnia in vnum coacta, omnino quidem certè de omnibus bene merearis.

***

Γρηγόριος Οὐρβανῷ.

20. Οὐδὲν δεινὸν ποιοῦσιν οἱ δήμιοι (καὶ γὰρ [a] ὑπηρετοῦνται νόμοις) οὐδὲ τὸ ξίφος παράνομον, ᾧ τοὺς πονηροὺς κολάζομεν. ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐπαινεῖται δήμιος, οὐδὲ ἀσμενίζεται φονικὸν ξίφος. οὕτως οὐδὲ ἡμεῖς ἀνεχόμεθα, γενέσθαι μισητοὶ, διὰ τῆς ἡμετέρας χειρὸς καὶ γλώσσης τῆς ἀποστασίου βεβαιουμένου. κρεῖττον γὰρ ἑνώσεως καὶ φιλίας, ἢ διαστάσεως καὶ βίου λύσεως μέσους γενέσθαι· τοῦτό μοι δοκεῖ καὶ ὁ θαυμασιώτατος ἄρχων [b] ἐνθυμηθεὶς, ἡμῖν [c] ἐπιτρέψαι τὴν πεῦσιν τῆς σῆς θυγατρὸς, ὡς οὐκ ἀποτόμως, οὐδὲ ἀπαθῶς [d] ἐλθεῖν δυναμένοις ἐπὶ τὴν λύσιν. Οὐ γὰρ ὡς λογιστὴν, ἀλλ' ὡς ἐπίσκοπον δηλαδὴ προεβάλλετο καὶ μέσον ἐποιήσατο τῆς καθ' ὑμᾶς περιπετείας. [e] παρακαλῶ οὖν [f] χαρίσασθαι ἡμῖν ὑπηρέταις τῆς ὑμετέρας βουλήσεως. καὶ χαίρω μὲν τὰ τοιαῦτα ἐπιταττόμενος. εἰ δὲ τὰ χείρω τε καὶ σκαιότερα, καὶ οἷς οὐδέπω καὶ τήμερον [g] ἐνεχειρήσαμεν, ἄλλον ἐπιζητεῖτε τὸν πρὸς ταῦτα ἐπιτηδειότερον. ἐμοὶ δὲ οὐ σχολὴ, ἵνα τῇ ὑμετέρᾳ φιλίᾳ χαρίσωμαι (καὶ εἰ τὰ πάντα [h] οἶδα ὑμᾶς ἐμαυτῷ τιμιωτάτους) Θεῷ προσκρούειν, ᾧ λόγον ὑπέχω παντὸς κινήματος καὶ διανοήματος.

a ὑπηρετέω.
b ἐνθυμέομαι.
c ἐπιτρέπω.
d ἔρχομαι.
e παρακαλέω.
f χαρίζομαι.
g ἐγχειρέω.
h εἴδω.

ματος. τῇ δὲ σῇ θυγατρὶ, τότε πιστεύσομεν. [i] εἰρήσεται γὰρ τἀληθὲς, ὅταν [k] δυνηθῇ τὸ αἰδεῖσθαι ὑμᾶς [l] φυγοῦσα [m] παῤῥησιάσασθαι τὴν ἀλήθειαν. ὡς νῦν γε καὶ τὸ πάθος ἐλεεινόν. μείζει γὰρ ὑμῖν μὲν, τὰ ῥήματα, τῷ δὲ ἀνδρὶ, τὸ δάκρυον.

i εἰρέω. k δύναμαι. l φεύγω. m παῤῥησιάζομαι.

Gregorius Veriano.

Nihil graue carnifices agunt (legibus enim inseruiunt:) nec iniquus est gladius, quo de improbis supplicium sumimus. Nec tamen laudatur carnifex, nec cruentus gladius lubenti animo tractatur. Eodem modo ne nos quidem odium nobis conflare sustinemus, dum per manum ac linguam nostram diuortium confirmatur. Præstat enim coniunctionis & amicitiæ, quam dißidij ac vitæ solutionis arbitrũ esse. Quod etiam mihi cumprimis admirandus Præses animaduertisse videtur, cum filiæ tuæ interrogandæ munus nobis commisit, vt qui ad matrimonij dissolutionem duro & rigido animo venire minimè possemus. Neque enim me, vt censorem, sed vt Episcopum proposuit, ac vestræ calamitatis arbitrum constituit. Quamobrem vos rogo, vt nobis, voluntatis vestræ ministris obsecundetis. Ac mihi quidem huiusmodi res imperari lætor. Sin autem deteriora & crudeliora, & quibus nondum ad hunc vsque diem manum adiecimus, nobis mandantur, alium ad hæc

aptiorem quàm ego sim, quærite. Mihi enim non vacat, vt amicitiæ vestræ morem geram (etiamsi aliòqui prorsus vos plurimi faciam) in Dei offensionem incurrere, cui omnis agitationis & cogitationis rationem reddendam habeo. Tuæ autem filiæ tum demùm fidem adhibebimus (dicam enim quod res est) cùm depulso eo pudore, qui ei à vobis incutitur, verum liberè proloqui potuerit. Nam nunc quidem miserandum quiddam perpetitur. Vobis enim verba, marito autem lachrymas tribuit.

Γρηγόριος Βοσπορίῳ Κολωνίας.

21. Ἐνόμιζον μὲν καὶ ὑπὲρ τῶν προτέρων [a] χρεω-
a χρεωστέομαι. σεῖσθαί μοι παρ' ὑμῶν ἀπολογίαν. οὕτως ἀρ-
χαῖός τις εἰμὶ καὶ μάταιος. ἐπειδὴ δὲ οὐκ [b] ἀνίε-
b ἀνίημι. τε ἐπιτιμῶντες ἡμῖν, ἀλλ' ἀεὶ τοῖς προτέροις ἐπα-
γωνίζεσθε, καὶ ταῖς ὕβρεσιν ὕβρεις προσεξευρί-
σκετε, οὐκ οἶδα δι' ἥν τινα τὴν αἰτίαν, εἴτε ἡμᾶς
c μισέω. [c] μισοῦντες, εἴτε ἄλλοις τὴν ἀτιμίαν ἡμῶν χαρι-
ζόμενοι· ταῦτα μὲν τῷ θεῷ καὶ εἰδέναι καὶ κρίνειν
d παρίημι. [d] παρήσομεν, ὃν λανθάνει τῶν ὄντων οὐδὲν, ὅ φη-
e κυνάω. σιν ἡ θεία γραφὴ, κἂν [e] κυνῶμεν τῆς ἀληθείας
τὸ πρόσωπον, δυσπρεπείας ἕνεκεν τῆς πρὸς τοὺς
πολλούς. εὐαγγελιζόμεθα δὲ τὴν ὑμετέραν εὐ-
f ἠτιάομαι λάβειαν, [f] ἠτιήμεθα, καὶ τῆς ἐκκλησίας, ἂν δι-
g κατοκνέω δῷ θεὸς τὰ δυνατὰ φροντίζειν, οὐ [g] κατοκνήσο-
μεν

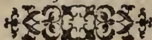
μεν (ἐπειδὴ τοῦτο ἀγωνίζεσθε· καὶ μάλιστα τοῦ καιροῦ κατεπείγοντος διὰ τὴν προσδοκωμένην τῶν ἐναντίων ἐπιδρομὴν, ὡς αὐτὸς γράφεις) ἀλλὰ τὸ ταπεινὸν τοῦτο σῶμα [i] χρήσομεν μὲν τῷ Θεῷ, μέχρις ἂν [k] διαρκῇ καὶ [l] σθένωμεν, ἵνα μήτε ἡμεῖς βάρος ἔχωμεν, καταχρινόμενοι παρ' ἡμῶν, καὶ παρὰ παντὸς τοῦ κλήρου καταβοώμενοι, παντοίοις ὀδυρμοῖς ἐκθλίβοντος ἡμᾶς, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὁρῶντες ἀμελουμένην, καὶ τοὺς πολλοὺς πλήσσοντες, ὥσπερ ὑπερορῶντες τὰ τῆς ἐκκλησίας· μήτε ὑμεῖς μακρότερα κάμνητε ἀτιμοῦντες ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πράξομεν ταῖς ὑμετέραις εὐχαῖς, εἰ αὐτὸς ὀκνεῖς τῆς ἐκκλησίας τὴν προστασίαν, ὡς αὐτός τε λέγεις, καὶ πείθει τὰ πράγματα. βέλτιον γὰρ ἐκείναις [m] ἐναποθανεῖν ταῖς φροντίσιν, ἢ ταύταις, ἐπειδὴ δεῖ πάντως ταλαιπωρεῖν, οὕτω [n] τυποῦντος τοῦ θεοῦ τὰ ἡμέτερα.

i χρέω.
k διαρκέω.
l σθένω.
m ἐναποθνήσκω.
n τυπόω.

Gregorius Bosporio Coloniæ Episcopo.

Arbitrabar mihi pro iis quoque, quæ præcesserunt, à vobis excusationem deberi. Ita antiquus quidam sum & stolidus. Quoniam autem obiurgandi me finem nō facitis, sed ad priora certamina quidpiam

piam semper adiicitis, ac contumelias contumeliis cumulatis, haud scio qua causa permoti, siue quod nos inuisos habeatis, siue vt per nostri contemptum ab aliis gratiam ineatis: hæc quidem Deo & noscenda & iudicanda reliquimus, quem nulla res fugit, vt ait scriptura, etiamsi veritatis laruam prætendamus, vt speciosior sit apud multitudinem prætextus: tuæ autem pietati hoc denuncio, nos manus dare & cedere, atq; Ecclesiæ curam, Deo dante, pro virili nostra sine cunctatione suscepturos esse (quandoquidem hoc contenditis, ac præsertim vrgente hac tempestate, propter imminentem, vt ipse scribis, aduersariorum incursionem) humileq; hoc corpus Deo commodaturos esse, quandiu durabit, viresq; nostræ ferent, vt nec nos oneremur, atq; obruamur, tum à vobis condemnati, tum Cleri totius clamoribus exagitati, communibus omnium gemitibus nos opprimentis, atque Ecclesiam neglectam cernentes, ac permultos etiam offendentes, tanquam Ecclesiæ negocia contemnamus. nec vos diutius in nostri contemptione laboretis. Atque hoc faciemus precibus vestris freti, si tu Ecclesiæ curam suscipere vereris, vt & ipse scribis, & res ipsæ fidem faciunt. Præstat enim illis curis immori, quam his, quandoquidem omnino nos affligi necesse est, Deo res nostras ita constituente.

Γενγό-

Γρηγόριος Καισαρίῳ τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ.

Οὐδὲ οἱ φόβοι τοῖς [a] εὐφρονοῦσιν ἄχρηστοι, ὡς 22. δὲ ἐγώ φημι, καὶ λίαν καλοὶ καὶ σωτήριοι. εἰ γὰρ καὶ γίνεσθαι αὐτοὺς ἀπευχόμεθα, γινομένοις γε παιδευόμεθα. κάμνουσα γὰρ ψυχὴ, ἐγγύς ἐστι θεοῦ, φησί που θαυμασιώτατα λέγων ὁ Πέτρος· καὶ παντὶ [b] διαφυγόντι κίνδυνον, πλείων οἰκείωσις πρὸς τὸν [c] περισώσαντα. μὴ οὖν ὅτι [d] μετεσχήκαμεν τοῦ κακοῦ δυσχεραίνωμεν, ἀλλ' ὅτι διαπεφεύγαμεν, [e] εὐχαριστήσωμεν· μηδὲ ἄλλοι [f] φανῶμεν τῷ θεῷ, παρὰ τὸν καιρὸν τῶν κινδύνων, καὶ ἄλλοι μετὰ τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ [g] βουληθῶμεν, εἴτε [h] ἐκδημοῦντες, εἴτε ἰδιωτεύοντες, εἴτε τὰ κοινὰ πράττοντες (δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν καὶ μὴ λείπειν) τῷ σώσαντι κατακολουθεῖν, καὶ γίνεσθαι τῆς ἐκείνου μοίρας, μικρὰ τῶν μικρῶν καὶ χαμαὶ ἐρχομένων [i] φροντίσαντες. καὶ [k] δῶμέν τι διήγημα τοῖς εἰς ὕστερον, μέγα μὲν, εἰς δόξαν ἡμῶν, μέγα δὲ, εἰς ὠφέλειαν ψυχῆς· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ παίδευμα τοῖς πολλοῖς χρησιμώτατον, ὅτι κρείττων ἀσφαλείας κίνδυνος, καὶ συμφορὰ εὐημερίας αἱρετωτέρα. εἴ γε πρὸ μὲν τῶν φόβων ἦμεν τοῦ κόσμου, μετὰ δὲ τοὺς φόβους τοῦ θεοῦ

a εὐφρονέω.
b διαφεύγω.
c περισώζω.
d μετέχω.
e εὐχαριστέω.
f φαίνομαι.
g βούλομαι.
h ἐκδημέω.
i φροντίζω.
k δίδωμι.

γεγε-

γεγενήμεθα. ἴσως σοι φορτικοὶ δοκοῦμεν πολλάκις σοι περὶ τῶν αὐτῶν ἐπιστέλλοντες, καὶ οὐ παραίνεσιν ἀλλ' ἐπίδειξιν νομίζειν τοὺς λόγους. διὸ τούτων μὲν ἅλις. ἡμᾶς δὲ [l] ἴσθι [m] προθυμουμένους καὶ εὐχομένους, μάλιστα μὲν, γενέσθαι μέχρι σοῦ, [n] συνησομένους τῇ σωτηρίᾳ σου, καὶ περὶ τούτων τελεώτερον διαλεξομένους· εἰ δὲ οὐ, ἀλλ' ἐνταῦθά σε δεξομένους ὡς τάχιστα, συνεορτάσαι τὰ χαριστήρια.

l ἴσημι.
m προθυμέομαι.
n συνήδομαι.

Gregorius Cæsario Fratri.

NE ipsi quidem timores prudentibus viris incommodi sunt, quin potius mea quidem sententia valde commodi & salutares. Nam etsi, ne existant, optamus, iis tamen, cùm existunt, erudimur. Ægra enim anima vicina est Deo, vt eximiè alicubi loquitur Petrus: atque omnis qui periculum effugit, arctius ei adiungitur, à quo salutem est consecutus. Proinde non quia mali participes extitimus, indignemur: sed quia effugimus, grati animi officio fungamur, nec alios nos Deo inter pericula, & alios post pericula exhibeamus: verùm siue peregrè agentes, siue priuatam vitam ducentes, siue publica negocia gerentes (sic enim loquendum est, nec prætermittendum) eum sequamur, à quo salutem accepimus, atque ad illius partes nosmet adiungamus, parua &

ua & humi repentia parum curantes. Atque hiſtoriam quandam poſteris demus, tum ad gloriam noſtram, tum ad animæ vtilitatem amplam & præclaram, quæ etiam ipſa vtiliſſimo documento plerisque ſit, nimirum periculum ſecuritate, & calamitatem rebus ſecundis potiorem eſſe, magisque expetendam: ſi quidem ante timores mundo addicti eramus, poſt timores autem Deo nos addiximus. Fortaſſe graues tibi ac moleſti eſſe videmur, qui de his rebus ſæpius ad te ſcribamus, ac ſermones noſtros non admonitionem ſed oſtentationem eſſe exiſtimas. Quare de his rebus verborum ſatis. Nos verò ſcias velim, prompto animo eſſe atque exoptare, potiſſimum quidem tecum eſſe, vt tibi de ſalute tua gratulemur, ac de his rebus perfectius diſſeramus: ſin minus, ac certè vt te hîc primo quoque tempore reducem videamus, atque vna tecum in grati animi ſignificationem feſtum diem agitemus?

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Παιδεύεταί τι καὶ πολιά, καὶ οὐ πάντη τὸ γῆ- 23.
ρας, ὡς [a] ἔοικεν, εἰς σύνεσιν ἀξιόπιστον. ἐγὼ a εἴκω.
γ' οὖν πάντων μὲν μάλιστα τῶν ἀπολιναριστῶν
[b] εἰδὼς τὴν ἐνθύμησιν, καὶ ἀσέβειαν, ὁρῶν b εἴδω.
δὲ οὐκ ἀνεκτὴν τὴν ἀπόνοιαν, ἐνόμιζον τῇ

μακρο-

πεάως αὐτοὺς ποιήσειν καὶ, ^c μαλάξειν κατὰ μικρὸν, ὥσπερ οὖν καὶ τοῖς ἐλπίσιν ὑπέτεινον. ^d ἔλαθον δὲ, ὡς ἔοικε, κἀκείνους χείρους ποιήσας, καὶ τὴν ἐκκλησίαν βλάψας, τῇ ἀκαίρῳ φιλοσοφίᾳ. οὐ γὰρ δυσωπεῖ τοὺς πονηροὺς ἐπιείκεια. καὶ νῦν εἰ μὲν αὐτῷ μοι δυνατὸν ἦν δι᾽ ἐμαυτοῦ ταῦτα ^e δεῖξαι, οὐκ ἂν ^f ὤκνησα, ^g ἴσθι, καὶ παρὰ δύναμιν ^h κινηθεὶς ^i προσπεσεῖν τῇ σῇ τιμιότητι. ἐπειδὴ δὲ παραιτέρω ^k προήγαγεν ἡμᾶς ἡ ἀῤῥωστία, καὶ τοῖς Ξανξάριδος θερμοῖς ^l χρήσασθαι ἀναγκαῖον ἐγένετο, τῶν ἰατρῶν τοῦτο συμβουλευσάντων, ἀντ᾽ ἐμαυτοῦ ποιοῦμαι τὰ γράμματα. ^m ἐτόλμησαν, οἱ κακοὶ καὶ κακῶς ^n ἀπολούμενοι πρὸς πᾶσι τοῖς ἄλλοις, καὶ ^o καθῃρημένους ἐπισκόπους ὑπὸ πάσης ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς συνόδου καλέσαντες, ἢ ^p παροῦσι ^q καταχρησάμενοι (οὐ γὰρ ἔχω τοῦτο εἰπεῖν ἀκριβῶς) καὶ πασῶν ^r καταξαναστάντες βασιλικῶν διατάξεων, καὶ ὑμετέρων προσταγμάτων, ἐπισκόπου ὄνομα ^s ἐπιθεῖναί τινι τῶν παρ᾽ αὐτοῖς ἀσεβῶν καὶ κιβδήλων, οὐδενὶ τοσοῦτον, ὡς οἶμαι, ὅσον τῇ ἐμῇ νεκρώσει (τοῦτο γὰρ δεῖ λέγειν) ^t θαῤῥήσαντες. ταῦτα εἰ μὲν ἀνεκτὰ, ^u ἐνεγκάτω μὲν ἡ σὴ στεῤῥότης, οἴσομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὥσπερ οὖν πολλάκις ἠνέγκαμεν· εἰ δὲ βαρέα, καὶ οὐδὲ τοῖς εὐσεβεστάτοις βασιλεῦσιν αὐτοῖς φορητὰ, ^x ἐπεξελθεῖν

c μαλάττω.
d λανθάνω.
e δείκνυμι.
f ὀκνέω.
g ἴσημι.
h κινέομαι.
i προσπίπτω.
k προάγω.
l χράομαι.
m τολμάω.
n ἀπολλύω.
o καθαιρέομαι.
p πάρειμι.
q καταχρέομαι.
r καταξανίστημι.
s ἐπιτίθημι.
t θαῤῥέω.
u φέρω.
x ἐπεξέρχομαι.

ξελθεῖν τοῖς γεγενημένοις, εἰ καὶ τῆς ἀπονοίας ἔ-λαττον [y] καταξίωσον. [y] καταξι-όω.

Gregorius Olympio.

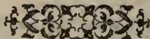
CAnities quoque nonnihil eruditur: nec ſenectus vt video, talis omnino eſt, quæ prudentiæ opinionem fidemq́; mereatur. Ego cum omnium maximè Apollinariſtarum cogitationem & impietatem perſpectam haberem, nec ferendam eorum audaciam cernerem, exiſtimabam tamen fore, vt lenitate mea manſuetos & placidos eos redderem, ac paulatim emollirem. atque hoc mihi ſpe fingebam, verùm, vt apparet, illud minimè animaduerti, me peiores eos effeciſſe, ac per intempeſtiuam hãc philoſophiam Eccleſiæ detrimentum attuliſſe. Nec enim prauos homines lenitas inflectit. Et quidem ſi nunc per meipſum hæc oſtendere potuiſſem, non dubitaſſem, mihi crede, vel vltra vires iter capeſſere, atque ad excellentiæ tuæ pedes meipſum aduoluere. Quoniam autem longiùs me morbus perduxit, & Xanxaridis thermis mihi de medicorum conſilio vti neceſſe eſt, literas mihi vicarias ſubſtituo. Præter alia omnia eò quoque audaciæ proruperunt mali homines, & malè perdendi, vt Epiſcopos etiam quoſdam, quibus dignitas ab vniuerſali Orientalium & Occidentalium conſilio abrogata fuerat, accerſentes, aut tranſeuntibus ab-

utentes (non enim certò affirmare possum) imperialibus omnibus constitutionibus, atque omnibus vestris edictis violatis, cuidam impij & adulterini sui gregis Episcopi nomen imposuerint, nulla re, vt opinor, freti perinde, atque summa mea imbecillitate, viriumque eneruatione, hoc enim dicendum est. Quæ si leuia & ferenda sunt, ferat tua firmitas: feremus ipsi quoque, quemadmodum & sæpe tulimus; si verò grauia, & ne ipsis quidem pietatis laude præstantißimis imperatoribus ferenda ea, quæ admissa sunt, mitius tamen, quàm tanta audacia meretur, vlcisci dignare.

Γρηγόριος Φιλαγρίῳ.

24. Ἃ μὲν ἐστί σοι λυπηρὰ, πάντως καὶ ἡμῖν. κοινὰ
γὰρ ποιούμεθα πάντα τὰ τῶν φίλων, εὖ τε καὶ
ὡς ἑτέρως ἔχοντα, ὥσπερ δὴ καὶ φιλίας ὅρος
a φιλοσο- ἐστί. καίτοι καὶ περὶ τούτων εἴ τι δεῖ [a] φιλοσοφῆ-
φέω. σαι, καὶ τὰ εἰκότα [b] διαλεχθῆναί σοι (ὥσπερ οὖν
b διαλέγο- δὴ καὶ ὁ τῆς φιλίας ὑποτίθεται νόμος) οὐ βού-
μαι. λομαί σε, οὐδέ γε καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνω,
φιλάγγελον ὄντα, καὶ τὰ θεῖα διαφερόντως πε-
παιδευμένον, ταυτὸν πάσχειν τοῖς πολλοῖς, οὐδὲ συ-
γκαταπίπτειν τῷ σώματι, οὐδὲ ὡς ἀνήκεστον τὴν
κακοπάθειαν ὀδύρεσθαι, ἀλλ' ἐμφιλοσοφεῖν τῷ
πάθει, καὶ τὴν διάνοιαν, νῦν δὴ καὶ μάλιστα ἐκκα-
θαίρε-

θαίρεσθαι, καὶ κρείττω φαίνεσθαι τῶν δεσμῶν, καὶ
ἡγεῖσθαι τὴν νόσον παιδαγωγίαν πρὸς τὸ συμ-
φέρον. τοῦτο δέ ἐστι [c] περιφρονοῦντα τὸ σῶμα καὶ c περιφρο-
τὰ σωματικὰ, καὶ πᾶν ὅτι ῥέον καὶ ταραχῶδες, καὶ νέω.
ἀπολλύμενον, ὅλον τῆς ἄνω γενέσθαι μοίρας, καὶ
[d] ζῆν ἀντὶ τοῦ παρόντος τῷ μέλλοντι, θανάτου d ζάω.
μελέτην (τοῦτο ὅ φησι Πλάτων) τὸν τῇδε βίον
ποιούμενον, καὶ λύοντα τὴν ψυχὴν, τοῦ εἴτε σώ-
ματος εἴτε σήματος κατ᾽ ἐκεῖνον εἰπεῖν, ὅση δύ-
ναμις. ἂν ταῦτα φιλοσοφῇς, ὦ ἄριστε, καὶ οὕ-
τως ἔχῃς, αὐτός τε [e] ὠνήσῃ τὰ μέγιστα, καὶ ἡ- e ὠνέομαι.
μᾶς ἐπί σοι ῥᾴους ποιήσεις, καὶ πολλοὺς διδάξεις
ἐμφιλοσοφεῖν τοῖς πάθεσι. καὶ πρός γε, οὐ μι-
κρὸν [f] κερδανεῖς, εἴ τι σοι καὶ τούτου μέλλοι, τὸ πα- f κερδαίνω.
ρὰ πάντων θαυμάζεσθαι. τῶν δὲ πυκτίων ὧν
[g] ᾔτησας, τὸ μὲν, [h] εὗρον καὶ ἔπεμψά σοι προθύ- g αἰτέω.
μως, τὸ δημοσθενικὸν λέγω, τὸ δὲ [i] ἐζημιώ- h εὑρίσκω.
θην, οὐκ ἔχων, οὗ χρῄζεις, τὴν ἰλιάδα. μὴ γάρ i ζημιόω.
μοι [k] διαπιστήσῃς, ὅτι μόνον τούτων ἀπολαύειν k διαπιστέω
νομίζω, καὶ μόνα [l] κεκτῆσθαι καλῶς, ὧν l κτάομαι.
ἂν αὐτὸς [m] μετάσχοις, καὶ οἷς ἂν m μετέχω.
ὡς σεαυτοῦ [n] χρή- n χράομαι
σαιο.

Gregorius Philagrio.

QVæ tibi molesta sunt, vtiq; & nobis. Amicorum enim, pro eo atq; amicitiæ lex poscit, communia omnia, tam prospera quàm aduersa esse censemus. Quanquam si de his rebus nonnihil philosophandum est, atq; apud te, vt par est, disserendum (quod etiam ipsum amicitiæ lex dictat) nolo, nec honestum esse censeo, te, hoc est, Philagrium, virum singulari rerum diuinarum doctrina præditum, eodem modo affici, quo plerique solent, nec simul cum corpore deiici, atque afflictionem vt incurabilem deplorare: verùm dolori resistere, atque animo vel nunc maximè perpurgari, vinculisq́ue superiorem te præbere, ac morbum nihil aliud esse ducere, quàm vtilem quandam disciplinam, huc videlicet tendentem, vt & corpora omnia, & quidquid fluxum ac turbulentum est, interitusq́ue obnoxium, contemnens, ac pro nihilo putans, totum te cœlesti parti addicas, nec præsenti tempori, sed futuro æuo viuas, mortisq́ue meditationem, vt Plato ait, hanc vitam existimes, atque ab hoc siue corpore, siue sepulchro, vt idem loquitur, animam, quoad eius fieri poterit, soluas. Si hæc philosopheris, vir præstantissime, atque hunc animum geras, tum maximam ipse vtilitatem inde capies, tum mœrorem nostrum ex morbo tuo conceptum leuabis, tum etiam multis ad dolores sapienter ferendos documentum præbebis, denique non

paruum

parvum lucrum facies (si tamen id quoque tibi curæ est) nempe quod in admiratione apud omnes eris. Ex libris porro quos postulas, alterum inveni, eumque ad te libenter misi, nempe Demosthenicum; alterum, quem poscis, non habeo, nimirum Iliadem. Mihi enim in hoc velim fidem ne abroges: quippe qui me his solis frui, eaque sola rectè possidere existimem, quorum ipse particeps es, quibusque vt tuis vteris.

Γρηγόριος Ἀδαμαντίῳ.

[a] Ἤτεις πυκτία παρ' ἡμῶν εἰς Ῥητορικὴν ἀνη- 25.
βάσκων, ἣν ἡμεῖς [b] καταλύσαμεν, ἐκ Θεοῦ a αἰτέω.
τε καὶ διὰ Θεὸν ἄνω [c] νεύσαντες. ἐπειδὴ ἐχρῆν πο- b καταλύω.
τε [d] παύσασθαι παίζοντας ἡμᾶς, καὶ τὰ μειρα- c νεύω.
κίων ψελλιζομένους, καὶ πρὸς τὴν ἀληθινὴν [e] ἀ- d παύομαι.
νακύψαι παίδευσιν, καὶ δοῦναι τῷ λόγῳ τοὺς λό- e ἀνακύπτω.
γους μετὰ τῶν ἄλλων, ἃ ποτὲ εἴχομεν. κάλλιον μὲν Paronomasia.
εἰ θεϊκὰς ᾔτεις βίβλους, ἀλλὰ μὴ ταύτας, ἐπεὶ καὶ
λυσιτελεστέρας σοι καὶ οἰκειοτέρας ἐκείνας [f] οἴδαμεν. f εἴδω.
ἐπεὶ δὴ δὲ τὰ χείρω νικᾷ, καὶ μεταπείθειν οὐκ ἔστιν,
ἰδού σοι καὶ τὰ πυκτία παρ' ἡμῶν, ἅπερ ζητεῖς, ὅσα
τοὺς σῆτας [g] διέφυγε, καὶ τὸν καπνὸν, ὑπὲρ οὗ g διαφεύγω.
[h] κατέκειτο, καθάπερ τοῖς ναυτικοῖς τὰ πηδά-
λια μετὰ τὸν πλοῦν καὶ τὴν ὥραν. σὺ δέ μοι h κατάκειμαι.

i περιει-σφέρω.

k κτάομαι.

l χράομαι.

[i] περιεισένεγκε τῆς Σοφιστικῆς μὴ μικρολόγως, μηδὲ ἀνάνδρως, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπιδεικτικῶς, καὶ γενναίως. ἐπειδὴ καὶ πολλοῦ ἄξιον ὑμῖν οἱ Κυναίγειροι, καὶ οἱ Καλλίμαχοι, καὶ τὰ τρόπαια, Μαραθών τε καὶ Σαλαμὶς, ὑφ᾽ ὧν αὐτοί τε εὐδαίμονες εἶναι νομίζετε, καὶ ποιεῖν τοὺς νέους. ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον ἡμῖν παιζέσθω. εἰ καὶ ἔξω τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς παλαιᾶς συνηθείας. σὲ δὲ εἴη καὶ [k] κτήσασθαι ταῦτα, καὶ [l] χρήσασθαι εἰς καλὸν τοῖς κτηθεῖσι. χρήση δὲ οὕτως τοῦ θείου φόβου νικῶντος τὴν ματαιότητα (ὃν πᾶσι καὶ πανταχοῦ τιμητέον) ὅσον ἐνδέχεται, εἰ καὶ μὴ παντελῶς αὐτὴν ἀποσκευαζόμεθα. εἰ δέ σοι ταῦτα μὲν ὀρθῶς δοκεῖ λέγεσθαι, οὐ φιλόσοφον δὲ εἶναι τὸ τιμὴν τῶν πυκτίων αἰτεῖν, σύ μοι τὰ χρήματα πάρεχε, λύσουσι δὲ οἱ πένητες τὴν ἀντίθεσιν.

Gregorius Adamantio.

Libros à nobis petis, ad Rhetoricem repubeſcens, quam nos abiecimus, cum diuino inſtinctu ac Dei cauſa in cœlum oculos ereximus. Siquidem nos aliquando tandem finem ludendi, ac puerili more balbutiendi facere oportebat, atque ad veram eruditionem aſpirare, ac [a] *Verbo ſermones vnà cum iis* omni-

[a] Quid hic Verbum ſignificet, vide ſuprà.

omnibus, quæ quondam habebamus, muneri dare. Ac pulchrius quidem faceres, si diuinos libros, non autem hos scires; quandoquidem illos quoque tibi vtiliores & aptiores esse scimus. Quoniam autem deteriora superiores partes obtinent, nec à sententia deduci potes, en libros eos à nobis habes, quos postulas, eos inquam omnes, qui tineas effugerunt, fumumq́ supra quem siti erant, quemadmodum nautis gubernacula post nauigationem ac nauigandi tempus. Tu verò Sophisticem adhibe, non minutè & ignauè, sed perquam ambitiosè ac fortiter. Quandoquidem apud vos quoque magno in honore ac pretio sunt Cynægiri & Callimachi, ac Marathonis & Salaminis trophæa: ob quæ & felices vosipsos esse existimatis, & fælicitatem adolescentibus afferre. Atque hæc nobis ioco dicta sint, etiam si à tempore, & à nostro instituto alienè; at ex veteri nostra consuetudine. Tibi autem hæc adipisci contingat, & adeptis commodè vti. Sic porrò vteris, si Dei metus (quem ab omnibus, & vbique coli oportet) vanitatem, quantum fieri potest, superet, etiamsi hanc non omnino excutiamus. Quod si hæc quidem tibi rectè dici videntur, & minimè philosophicum esse librorum pretium postulare: tu mihi pecuniam solue, obiectionem autem tuam soluent pauperes.

* * *

Γρηγόριος Θέκλῃ.

26. [a] Ὥρμησα μὲν καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν, καίπερ [b] ἀσθενοῦντος ἡμῖν τοῦ σώματος, [c] ἐπισκεψόμενός τε ὁμοῦ, καὶ τῆς καρτερίας [d] ἐπαινεσόμενος, ἣν ἐν τῷ μακαριωτάτῳ ἀδελφῷ σου φιλοσοφεῖς. τοῦτο γὰρ οὐκ ἀμφίβολον, ἐπειδὴ δὲ ὑπό τινος περιστάσεως [e] ἐκωλύθην, ἀναγκαίως [f] ἦλθον ἐπὶ τὰ γράμματα, καὶ συμφιλοσοφήσω σοι διὰ βραχέων τὰ σά. πόθεν ὁ καλὸς Σακερδὼς ἡμῖν ὁ γνήσιος τοῦ θεοῦ παραστάτης καὶ νῦν, καὶ πρότερον; ἐκ θεοῦ. ποῦ δὲ Σακερδὼς νῦν; πρὸς θεόν, οὐκ ἀηδῶς [g] ὑποχωρήσας, εὖ οἶδα, τῷ φθόνῳ, καὶ τοῖς τοῦ πονηροῦ παλαίσμασι. πόθεν δὲ ἡμεῖς; οὐκ ἐκεῖθεν; ποῦ δὲ ἡμεῖς [h] ἀναλύσομεν; οὐ πρὸς τὸν αὐτὸν δεσπότην; καὶ εἴθε μετ' ἴσης τῆς παῤῥησίας. τοῦ αὐτοῦ προσκυνηταὶ καὶ [i] παρήχθημεν, καὶ μεταχθησόμεθα, ὀλίγα ἐνταῦθα [k] κακοπαθήσαντες, ὥς γε πρὸς τὴν ἐκεῖθεν ἐλπίδα. καὶ ἴσως ἵνα [l] γνῶμεν τὴν χάριν, ἐξ ὧν ἐνταῦθα [m] πεπόνθαμεν. πατήρ, μήτηρ, ἀδελφός, οἱ [o] προειληφότες. τί τοῦτό ἐστιν; ἀριθμὸς ἐπαινετῶν ὁδοιπόρων. τούτοις [p] ἀκολουθήσει καὶ Θέκλα μετὰ μικρόν, ἡ τοῦ θεοῦ δούλη καὶ ἀπαρχὴ τῶν καλῶν, ὀλί-

a ὁρμάω.
b ἀσθενέω.
c ἐπισκέπτομαι.
d ἐπαινέομαι.
e κωλύω.
f ἔρχομαι.
g ὑποχωρέω.
h ἀναλύω.
i παράγομαι.
k κακοπαθέω.
l γνώσκω.
m πάσχω.
o προλαμβάνω.
p ἀκολουθέω.

γον

γον [q] ὑπομείνασα, ὅσον ἐκείνους τε τιμῆσαι τῇ καρτερίᾳ, καὶ πολλοῖς ὑπόδειγμα γενέσθαι τῆς περὶ ταῦτα φιλοσοφίας. ἐπαινῶμεν οὖν γε τὴν αὐτὴν δεσποτείαν, καὶ δεχώμεθα τὴν οἰκονομίαν, τῶν πολλῶν ὑψηλότερον. ταῦτα ἔχε νῦν ἀνθ' ἡμῶν, καὶ τούτοις [r] σύνεσο τοῖς λογισμοῖς, εἰ καὶ κρείττονας παρὰ σεαυτὴν ἀνευρίσκεις. εἰ δέ σε καὶ κατ' ὄψιν ἰδεῖν [s] καταξιωθείημεν, μετὰ παντὸς τοῦ σοῦ καὶ περί σε πληρώματος, πλείων ἡ χάρις τῷ εὐεργέτῃ.

q ὑπομεῖναι.
r σύνειμι.
s καταξιόομαι.

Gregorius Theclæ.

EQuidem ipſe quoq; ad pietatem tuam proficiſci parabam, etiamſi alioqui infirma corporis valetudine; tum vt te inuiſerem, tum vt tolerantiæ illius nomine laudibus efferrem, quam in beatiſſimo fratre tuo adhibes. neq; enim id dubium eſt. Quoniam autem caſu quodam hoc meum iter impeditum eſt, ad literas venire neceſſe habui, vt de tuis rebus tecum paucis philoſopher. Vnde quæſo, præclarus noſter Sacerdos, ſyncerus, inquam ille, & nunc & prius, Deo aſſiſtens, ortum traxit? Ex Deo. vbi autem nunc Sacerdos? apud Deum: poſtquam ſcilicet haud illibenter (hoc probè ſcio) liuori ſeſe, ac diaboli luctis ſubduxit. Vnde item nos ortum duximus? An non indidem? Quónam autem migrabimus? An non ad

 eundem

eundem dominum? atque vtinam cum pari libertate ac fiducia. Eiusdem adoratores & producti sumus, & transferemur, paucis in hac vita ærumnis ac miseriis exantlatis, siquidem cum futuræ vitæ spe conferantur: ac fortasse vt per ea, quæ perpessi sumus, diuinam gratiam intelligamus. Pater, mater, frater, antecessores: quidnam hoc est? Numerus proborum viatorum. Hos, Dei ancilla, & virtutum primitiæ, Thecla, paulò pòst sequetur, postquam aliquantum expectarit: tum vt illos per patientiam honore afficiat, tum vt permultis philosophiæ in eiusmodi rebus præstandæ exemplum præbeat. Quamobrem eundem dominum laudemus, ipsiusq; consilium & dispensationem, sublimius, quàm vulgus soleat, accipiamus. Hæc nostri loco nunc habe, atque in his cogitationibus versare: etiamsi alioqui meliores & præstantiores per teipsam inuenias. Quod si diuino beneficio illud nobis concedatur, vt te quoque coram, omnemq; eum cœtum, qui tecum est, videamus, ampliorem ei, à quo id beneficij acceperimus, gratiam habebimus.

Γρηγόριος Φιλαγρίῳ.

27. Τοῦ μὲν μὴ δύνασθαι ἡμᾶς [a] συγγίνεσθαι ἀλλήλοις, ταυτὸν αἴτιον ἀμφοτέροις. σοί τε γὰρ χρῆται τὸ σῶμα, ὡς χρῆται, ἵνα μηδὲν λέγω

[a] συγγίνομαι.

πλέον·

πλέον· ἐμέ τε [b] ἴσθι λίαν ἔχοντα πονηρῶς. οὐ γὰρ ἂν [c] ὤκνησα πρὸ πάντων ἐπανήκων ἐκ τῆς ἀποδημίας, σὲ τοῦτο [d] ἐπίσω, καὶ [e] προσδραμεῖν σοι καὶ [f] περιπλύξασθαι, καὶ συμβούλῳ [g] χρήσασθαι περὶ τῶν προκειμένων, ἀνδρὶ καὶ φίλῳ καὶ συνετῷ καὶ ὑψηλῷ τὴν εὐσέβειαν. ὃ δὲ λειπόμενον ἦν, τὸ διὰ γραμμάτων ὁμιλεῖν ἡμᾶς ἀλλήλοις, τοῦτο ἐποίησας μὲν αὐτὸς σὺ ποιῶν. ποιοῦμεν δὲ καὶ ἡμεῖς. οὐ μικρὰ ἡμῖν ἐστιν οὐδὲ μικροῦ λόγου περὶ ὧν ἐπιστέλλεις. ὅθεν οὐδὲ αὐτοὶ παρέργως, οὐδὲ ῥαθύμως ταῦτα διασκεψάμενοι, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπιμελῶς, εἰς τὴν κρίσιν ταύτην [h] ἐληλύθαμεν. [i] κεκμήκαμεν ἀγωνιζόμενοι πρὸς τὸν φθόνον, καὶ τοὺς ἱεροὺς ἐπισκόπους, τὴν κοινὴν ὁμόνοιαν διαλύοντας, καὶ τῶν ἰδίων φιλονεικιῶν, τὸ τῆς πίστεως πάρεργον ποιουμένους. διὰ τοῦτο [k] ἔγνωμεν πρύμναν [l] διακρούσασθαι (τὸ τοῦ λόγου) καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς [m] συστεῖλαι, ὥσπερ τὸν ναυτίλον φασὶν ἰχθὺν, ὅταν χειμῶνος αἰσθάνηται, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ὁρᾶν πόρρωθεν βαλλομένους καὶ βάλλοντας, αὐτοὶ δὲ πρὸς τὰ ἐκεῖσε μετασκευάζεσθαι. εἰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν [n] καταλιπεῖν ἐπικίνδυνον ὡς γράφεις. ποίαν; εἰ μὲν τὴν ἡμετέραν, κἀγώ φημι, καὶ ὀρθῶς λέγεται. εἰ δὲ τὴν μηδὲν

b ἴσημι.
c ὀκνέω.
d ἐπίσταμαι.
e προστρέχω.
f περιπλύσσω.
g χράομαι
h ἔρχομαι.
i κάμνω.
k γινώσκω.
l διακρούομαι.
m συστέλλομαι.

o ἐπικηρύττομαι. p ἐπιμελέομαι. q κρατέομαι. r κάμνω. s ἀπέπω. inusitat. t δείδω.

μηδὲν προσήκουσαν, μηδ' [o] ἐπικηρυχθεῖσαν ἡμῖν, ἀνεύθυνοι. ἀλλ' ὅτι [p] ἐπεμελήθημεν χρόνον τινὰ, τοῦτο [q] κρατούμεθα. πολλοὶ καὶ ἄλλοι κρατηθεῖεν ἂν, ὅσοι ξένων ἐπεμελήθησαν. καὶ τάχα τὸ μὲν [r] καμεῖν ἔμμισθον, τὸ δὲ [s] ἀπειπεῖν οὐκ ὑπεύθυνον. μηδὲν οὖν [t] δείσῃς περὶ ἡμῶν τούτου γε ἕνεκεν, ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον, μή τι βλαπτώμεθα.

Gregorius Eudoxio Rhetori.

Quod mutuo congressu frui nequeamus, eadem vtriq; causa impedimento est. Nam *&* te corpus *exercet, vt exercet, ne quid ampliùs dicam: & me scito admodum afflicta esse valetudine. Alioqui nihil, mihi crede, prius habuissem, cùm peregrè redirem, quàm vt sine vlla cunctatione ad te accurrerem, teq; complecterer, ac de propositis rebus in consilium adhiberem, virum amicum & prudentem, & sublimi pietate præditum. Quod autem reliquum erat, nempe vt per literas inter nos colloqueremur, hoc & ipse vt par erat, fecisti, & nos quoq; facimus. Ac nobis haudquaquam parua leuisq; momenti sunt ea, de quibus scripsisti. Proinde nec ipsi perfunctoriè & negligenter, sed perquam accuratè considerata re atq; perpensa ad hoc iudicium venimus. Fessi ac fracti sumus,*

mus, cum inuidia, & cum sacris Episcopis, communem concordiam dirimentibus, fideiq́ causam priuatis contentionibus posteriorem habentibus, concertantes. Quocirca nauigij proram, vt dici solet, conuertere, nosq́ quemadmodum nauticum piscem ferunt, cùm hiemem senserit, in nosipsos colligere decreuimus: atque alios quidem eminus spectare mutuò se impetentes, ipsi autem ad alteram viam conuertere. Quod si Ecclesiam, vt scribis, relinquere periculosum est; quam tandem? Si nostram: rectè dicitis, idemq́ ipse aio. Si verò nihil ad nos attinentem, nec nobis assignatam, culpa vacamus. At idcirco tenemur; quia ipsius curam aliquantisper gessimus? Nimirum multi alij eadem ratione teneantur, quotquot nimirum extraneorum curam susceperunt. Ac fortasse laboribus quidem sua merces constat: fatiscere autem & concidere culpa caret. Quamobrem non est cur tu hoc nomine, nobis quicquam timeas. verùm illud potiùs, ne quid detrimenti patiamur.

Γρηγόριος Μεγάλῳ Βασιλείῳ.

Ἐπειδὴ φέρεις μετρίως τὴν παιδιὰν, καὶ τὰ 28.
ἑξῆς [a] προσθήσομεν. ἐξ Ὁμήρου δὲ τὸ προοί- a προστίθημι.
μιον. ἀλλ' ἄγε δὴ [b] μετάβηθι, καὶ τὸν ἔσω κόσ- b μεταβαίνω.
μον

c ἀείδω. μον [c] ἄεισον, τὴν ἄστεγον σκέπην καὶ ἄθυρον,
τὴν ἄπυρον ἑστίαν καὶ ἄκαπνον, σὺν τοῖς πυρὶ ξη-
ραινομένους τοίχους, ἵνα μὴ τοῖς τοῦ πηλοῦ ῥανί-
σι βαλλώμεθα. ταντάλιοί τινες καὶ κατάκρι-
τοι, διψῶντες ἐν ὕδασι, τὴν ἐλεεινὴν ἐκεί-
νην καὶ ἄτροφον πανδαισίαν, ἐφ' ἣν ἀπὸ καπ-
d καλέομαι παδοκίας [d] ἐκλήθημεν, οὐχ ὡς λωτοφάγων
πενίαν, ἀλλ' ὡς ἀλκινόου τράπεζαν ἡμεῖς οἱ νέοι
e μνάομαι. ναυαγοί τε καὶ τλήμονες. [e] μέμνημαι γὰρ τῶν
ἄρτων ἐκείνων, καὶ τῶν ζωμῶν (οὕτω γὰρ ὠνο-
μάζοντο) ἀλλὰ καὶ μεμνήσομαι, καὶ περιολι-
f ἀνίσχο- σθαινόντων τοῖς βλωμοῖς ὀδόντων, εἶτα [f] ἀνι-
μαι. σχομένων καὶ ἀνελκομένων, ὥσπερ ἐκ τέλμα-
τος. αὐτὸς ταῦτα τραγῳδήσεις ὑψηλότερον,
ἐκ τῶν οἰκείων παθῶν ἔχων τὸ μεγαλόφωνον.
ὧν εἰ μὴ ταχέως ἡμᾶς ἡ μεγάλη καὶ πτωχοτρό-
g ῥύομαι. φος ὄντως [g] ἐρρύσατο, τὴν σὴν λέγω μητέ-
h φαίνομαι ρα, ὥσπερ λιμὴν ἐν καιρῷ [h] φανεῖσα χειμα-
i παρέρχο- ζομένοις, πάλαι ἂν ἦμεν νεκροὶ, πίστεως ποντι-
μαι. κῆς οὐκ ἐπαινούμενοι μᾶλλον ἢ ἐλεούμενοι. πῶς
k ἀνα- [i] παρέλθω τοὺς ἀκήπους κήπους ἐκείνους καὶ ἀ-
πληρόω. λαχάνους, καὶ τὴν αὐγείου κόπρον, ἐκ τῆς οἰ-
l Subin- κίας ἐκκαθαιρομένην, ἢ τοῦτον [k] ἀνεπληρώ-
tellige σαμεν, ἡνίκα τὴν γεώλοφον ἅμαξαν [l] ἐγώ τε ὁ
εἱλκύ- βοτρύων καὶ ὁ λάμυρος σὺ, ταῖς αὐχέσι τούτοις
σαμεν,
vel simile
quid.

καὶ

καὶ ταῖς χερσὶ ταύταις, αἳ τῶν πόνων ἔτι τὰ ἴχνη φέρουσιν. (ὦ γῆ καὶ ἥλιε, ἀὴρ καὶ ἀρετή. τραγῳδήσω γάρ τι μικρόν) οὐχ ἵνα τὸν Ἑλλήσποντον [m] ζεύξωμεν, ἀλλ᾽ ἵνα τὸν κρημνὸν [n] ὁμαλίσωμεν. τούτοις εἰ μὲν οὐδὲν [o] ἀχθεσθήσῃ λεγομένοις, πάντως οὐδὲ ἡμεῖς. εἰ δὲ ἀχθεσθήσῃ, πόσον γινομένοις ἡμεῖς, καὶ τὰ πλείω [p] παρήσομεν, αἰδοῖ τῶν ἄλλων, ὧν πολλῶν [q] ἀπηλαύσαμεν.

m ζεύγνυμι.
n ὁμαλίζω
o ἄχθομαι
p παρίημι.
q ἀπολαύω.

Gregorius Baſilio Magno.

QVoniam quæ iocantes ad te ſcripſimus, æquo animo fers, age, quæ ſequuntur, adiiciamus ab Homero initium ducentes. Nunc age progrediens internum concine quæſo, Ornatum. Tugurium videlicet tecto & ianuis carens, focum ignis & fumi expertem, parietes igni exſiccatos, ne luti guttis impetamur. Tantali ſimiles eademq́ pœna mulctati, nimirum in aquis ſitientes: ieiunas etiam illas & miſeras epulas, ad quas è Cappadocia, non tanquam ad Lotophagorum inopiã, ſed velut, ad Alcinoi menſam nos noui & ærumnoſi naufragi vocati ſumus. Memini enim panes illos & iuſcula (ſic enim nominantur) ſemperq́ meminero, dentibus circa fragmenta collabeſcentibus, ac poſtea ſeſe erigentibus, velutq́ ex cœno emergentibus. Quæ tu ſciliſet ſublimius exaggerabis, propriis nempe calamitatibus

tibus orationis magnitudinem tibi suppeditantibus. Quibus nisi magna illa vereq́ pauperum studiosa mater tua nos quã celerrimè liberasset, nobisq́ tempestate iactatis velut portus extitisset, iampridem apud viuos esse desiissemus, fidei Ponticæ *nomine non maiorem laudem consequentes, quàm miserationem mouentes. Quóniam porrò modo steriles illos hortos, oleribusq́ carentes prætaribo, Augiæq́ fimum è domo expurgatum quo eos oppleuimus, cùm montosum illud plaustrum, & ego vindemiator, & tu facetus homo, hac ceruice, manibusq́ his, quæ laborum vestigia etiamnum ferunt, traheremus (ô terra & sol, ô vir & virtus, paulum quiddam more tragico exclamabo) non vt* Hellespontum *iungeremus, sed vt præruptum & præcipitem locum exæquaremus.* Harum *rerum commemoratio si te offensura non est, vtiq́ nec nos: si autem offensionem ex ea concipies, quanto magis nos ex ipsis rebus, ac maiorem partem prætermittemus, multarum aliarum rerum, quæ nobis contigerunt, pudore deterriti.*

Γρηγόριος Εὐσεβίῳ Ἐπισκόπῳ

29. Τὰ πάντα τίμιος ὢν ἡμῖν, καὶ τῶν φίλων ἐν τοῖς γνησίοις, ὁ αἰδεσιμώτατος ἀδελφὸς ἡ-
a ὅπτομαι. μῶν Εὐπράξιος, τιμιώτερος [a] ὤφθη καὶ γνησιώτερος ἐκ τῆς περὶ σὲ διαθέσεως, ὅς γε καὶ νῦν

οὕτως

οὕτως [b] ὥρμησε πρὸς τὴν σὴν θεράπειαν, ἵν᾽ εἴπω τὸ τοῦ Δαβίδ, ὡς ἔλαφος, πολὺ δίψος, τὸ οὐ φορητὸν ποτίμῳ καὶ καθαρᾷ τῇ πηγῇ καταψύχουσα. Καὶ μακάριος ὁ σοὶ πλησιάζειν [c] ἠξιωμένος· μακαριώτερος δὲ ὁ τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ παθήμασι, καὶ τοῖς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἱδρῶσι τοιαύτην [d] ἐπιθεὶς κορωνίδα, ἧς ὀλίγοι τῶν [e] φοβουμένων τὸν θεὸν [f] τετυχήκασιν. οὐ γὰρ ἀβασάνιστον [g] ἐπεδείξω τὴν ἀρετήν, οὐδὲ ἐν εὐδίας καιρῷ, μόνον ὀρθῶς [h] ἔπλευσας, καὶ τὰς τῶν ἄλλων ψυχὰς [i] ἐκυβέρνησας, ἀλλὰ ταῖς δυσχερείαις τῶν πειρασμάτων [k] ἐφάνης, καὶ τῶν διωκόντων γέγονας ὑψηλότερος τῷ γενναίως μεταστῆναι τῆς [l] ἐνεγκούσης. καὶ ἄλλοι μὲν τὸ πατρῷον ἔδαφος ἔχουσιν, ἡμεῖς δὲ τὴν ἄνω πόλιν. ἄλλοι τὸν ἡμέτερον ἴσως θρόνον, ἡμεῖς δὲ τὸν Χριστόν. ὢ τῆς πραγματείας. οἵων [m] ὑπεριδόντες, οἷα [n] κεκομίσμεθα; [o] διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, πιστεύω δὲ ὅτι καὶ [p] ἐξελευσόμεθα εἰς ἀναψυχήν. οὐ γὰρ εἰς τέλος ἐγκαταλείψει ἡμᾶς ὁ θεός, οὐδὲ περιόψεται τὸν ὀρθὸν λόγον [q] δεδιωγμένον, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν ἡμῶν, αἱ παρακλήσεις αὐτοῦ [r] εὐφρανοῦσιν ἡμᾶς. τοῦτο μὲν οὖν καὶ πιστεύομεν καὶ εὐχόμεθα, σὺ δέ, παρακαλῶ, ὑπερεύχου τῆς ταπει-

b ὁρμάω.
c ἀξιόομαι.
d ἐπιτίθημι.
e φοβέομαι.
f τυγχάνω.
g ἐπιδείκνυμι.
h πλέω.
i κυβερνάω.
k φαίνομαι.
l ἡ ἐνεγκοῦσα dicitur patria, quaſi quæ hominem tulerit à φέρω.
m ὑπερείδω.
n κομίζομαι.
o διέρχομαι.
p ἐξέρχομαι.
q διώκομαι.
r εὐφραίνω.

νώσεως ἡμῶν, καὶ ὁσάκις ἂν ἐμπίπτει καιρὸς, καὶ εὐλογεῖν ἡμᾶς διὰ γραμμάτων μὴ [s] κατόκνει, καὶ εὐθυμοτέρους ποιεῖν, τὰ κατὰ σαυτὸν δηλῶν· ὃ ποίησαι καὶ νῦν [t] κατηξίωσας.

s κατοκνέω.
t καταξιόω

Gregorius Eusebio Episcopo.

QVanquam mihi semper charus fuit, atque inter sinceros amicos, venerabilis frater noster Eupraxius: charior tamen & sincerior visus est ob animi affectum erga te suum, quippe qui nunc quoque ad tibi inseruiendum non aliter perrexerit, quàm, vt ait Dauid, ceruus vt magnam & intolerabilem sitim pura & dulci aqua releuet. Ac beatus, qui consuetudine tua & congressu dignus habitus fuerit. Beatior autem qui calamitatibus pro Christo susceptis, laboribusq́; pro veritate exhaustis, talem coronidem imposuerit, qualem non multi pij viri Deiq́; metu præditi consecuti sunt. Non enim inexploratam virtutem ostendisti, nec tranquillo tempore solùm nauigasti, atque aliorum animas gubernasti: sed in tentationum quoque difficultatibus, & procellis specimen tui dedisti, ac persecutores tuos superasti, forti animo è patria migrans. Et alij quidem patrium solum habent, nos autem superam ciuitatem. alij nostrum fortasse thronum, nos

nos Chriſtum. O præclaram negociationem. qualia pro exiguis rebus contemptis accepimus? Tranſiuimus per ignem & aquam: confido autem fore, vt etiam in refrigerium educamur. Non enim nos Deus perpetuò deſeret, nec rectam doctrinam perſecutionibus vexari patietur: verùm ſecundùm multitudinem dolorum noſtrorum conſolationes ipſius nos lætificabunt. Atque hoc quidem pro certo habemus & optamus. Te verò obſecro, vt pro nobis abiectis homunculis nota facias, & quotieſcunq; occaſio dabitur, benè precari nobis per literas ne graueris, ac quod nobis ſummæ voluptati futurum eſt, de tuis rebus nos facere certiores: quemadmodum nunc quoq; facere dignatus es.

Γρηγόριος Ποστουμιανῷ.

Ὑψηλὸς εἶ τὴν παίδευσιν καὶ ταύτην ὁπο- 30.
τέραν βούλει, καὶ εἰς ὅτι βούλει τῶν λόγων
εἶδος. τῆς μὲν γὰρ κλέος οἷον ἀκούομεν (οὐ
γὰρ ῥωμαϊκός τις ἐγὼ τὴν γλῶτταν, οὐδὲ τὰ
ἰταλῶν δεινός) τῆς δὲ [a] πεπειράμεθα, ὥστε καὶ a πειράο-
ἄλλοις γνωρίζειν ἔχειν, εἴ τι καὶ ἡμῖν μέτεστι τὰ μαι.
τοιαῦτα κρίνειν. μετεῖναι δὲ, οὐκ ὀλίγοι φα-
σίν. [b] ἤρθης ἀρχαῖς οὐκ ὀλίγαις, μᾶλλον δὲ b αἴρομαι.
ἦρας οὐκ ὀλίγας, εἰ δεῖ τὸν ἀληθέστερον εἰ-
πεῖν λόγον. [c] ἦλθες εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἐξου- c ἔρχομαι.
σίας, οὐ τύχης δῶρον, ὡς ἂν οἱ πολλοὶ [d] φαῖεν· d φημί.

ἀλλ' ἀρετῆς ἆθλον ταύτην δεξάμενος, ἵνα καὶ αὐτὴ γένηται τιμιωτέρα, καὶ βασιλεὺς [e] ἐπαινεθῇ τῆς ἐπί σοι κρίσεως. ἔτι καὶ ταῦτα μικρά. [f] προσθήσω τι καὶ τῶν ἡμετέρων. [g] προυτελέσθης πρότερον τὴν εὐσέβειαν· εἶθ' [h] ὑπεδέξω. [i] μέμνημαι γὰρ τῶν σῶν λόγων, καὶ τὸ θαῦμα ἔνηχον ἔτι ταῖς ἐμαῖς ἀκοαῖς. εἰ τούτοις προστεθείης, τὸ καὶ μεμνῆσθαι τῶν φίλων (προσθήσεις δὲ οἶδ' ὅτι, τοῖς [k] παρελθοῦσι τοῦτο τεκμαίρομαι) μᾶλλόν σε θαυμαζόμεθα· οὗτος τῆς ἀνθρωπίνης ὅρος εὐδαιμονίας, εἴτ' οὖν μακαριότητος. τὸ δὲ πρόσθε [l] γαδείρων, μὴ περατὸν εἶναι ἀνθρώποις, πινδάρῳ φιλοσοφοῦντι πιστεύομεν. ἐπεὶ δὲ μεγάλων [m] τυχὼν, μεγάλων καὶ ὑπόχρεως εἶ, καί σε πεποίηκεν ἡμέτερον πρότερον, εἶτα [n] ἐπέστησεν ἡμῖν εὖ ποιῶν ὁ Θεὸς, καὶ ἅμα τῶν ἀτόπων ἄνδρα τοσοῦτον μὴ τὰ μέγιστα ἀπαιτεῖν, ἐκεῖνο [o] δέξαι με [p] παραινοῦντα. μηδὲν οὕτω νόμιζε τῇ σῇ πρέπειν ἀρχῇ (ἐπειδὴ πάλιν σύνοδος ἐπισκόπων, οὐκ οἶδα δι' ὅ,τι καὶ ὅπως συναγομένων) ὡς τὸ ἐπὶ σοῦ καὶ διὰ σοῦ εἰρηνεύσασθαι τὰς ἐκκλησίας. κἂν δέῃ. σφοδρότερον [q] ἐπιτιμῆσαι τοῖς στασιάζουσιν. εἰ δέ τῳ δοκῶ περιττὸς εἶναι, τῶν μὲν πραγμάτων [r] ἀναχωρήσας, τὴν δὲ φροντίδα μὴ

e ἐπαινέομαι.
f προστίθημι.
g προτελέομαι.
h ὑποδέχομαι.
i μνάομαι.
k παρέρχομαι.
l Γάδειρα plural. locus est, qui Latinis Gades dicitur.
m τυγχάνω.
n ἐφίστημι.
o δέχομαι.
p παραινέω.
q ἐπιτιμάω.
r ἀναχωρέω.

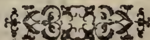
δα μὴ ˢ καταλύσας, τοῦτο σὺ μὴ θαυμάζῃς. οὐ γὰρ ὥσπερ τῶν θρόνων καὶ τῆς ὀφρύος τοῖς βουλομένοις, οὕτω καὶ τῆς εὐσεβείας ᵗ ἀνεχωρήσαμεν. ἀλλὰ νῦν ἀξιόπιστοι καὶ πλέον, ὡς οἶμαι, καί σοι δοκεῖν, ὡς οὐδὲν ἴδιον, ἀλλὰ τὸ κοινὸν θεραπεύοντες.

s καταλύω. t ἀναχωρέω.

Gregorius Poſthumiano.

Doctrina ſublimis es, & quidem vtrouis doctrinæ genere, & vtrauis docendi facultate. Alterius enim famam ſolam audimus, (nec enim lingua Romanus ſum, nec Italicam doctrinam calleo) alterius autem periculum ipſi fecimus, ita vt alios quoque certiores facere queamus, ſi modò ij ſumus, qui de huiuſmodi rebus nonnihil iudicare poſsimus, quales nos eſſe plerique aiunt. Imperiis non paucis euectus es: immò vt veriùs loquar, non pauca euexiſti. Tandem ad ſummum potentiæ apicem veniſti, non fortunæ munere, vt multi fortaſſe dixerint; ſed pro virtutis præmio dignitatem hanc conſecutus: vt ipſa quoque honoratior efficiatur, atque imperator ob ſuum de te iudicium laudetur. Sed hæc adhuc parua. Adiungam aliquid ex rebus noſtris. Piæ doctrinæ myſteriis prius imbutus es: poſtea eam ſuſcepiſti. Verba enim tua memoria teneo: ac miraculo illo meæ aures adhuc circumſonant.

nant. Quòd si his rebus hoc adieceris, vt amicorum sis memor (adiicies autem, sat scio, atque ex præteritis rebus hoc coniicio) maiorem nobis tui admirationem commouebis. Hæc humanæ felicitatis, seu beatitudinis meta est. Porrò vltrà Gades mare ab hominibus traiici non posse, Pindaro docenti assentior. Quoniam autem magna consecutus, magnis quoque nominibus obstrictus es, teq; Deus prius nostrum fecit, deinde nobis etiam commodè præfecit, ac præterea ineptum est à tanto viro non maxima quæq; postulare, hoc te à nobis admoneri, patere. Nihil tam imperio tuo conuenire existima (quandoquidem rursus Episcoporum Synodus celebratur, haud scio qua de causa, & quo modo coëuntium) quàm vt te præfecto, ac tua opera, Ecclesiæ ad pacem adducantur, etiamsi eos, qui dissidia exercent, asperius obiurgare oporteat. Quòd si cuipiam nimium curiosus esse videar: quod cùm à negociis recesserim, non tamen curam & solicitudinem abiecerim, hoc ne mireris. Non enim, quemadmodum thronis & supercilio, volentibus cessimus, ita etiam à pietate secessimus. Quin potius eo maiorem fidem & auctoritatem apud te habiturus mihi videor: vt qui non rem meam priuatam, sed publicam vtilitatem curem.

Γρηγό-

Γρηγόριος Εὐδοξίῳ Ῥήτορι.

a Μέμνημαι τῆς σῆς συνουσίας, ἣν ἀλλήλοις 31.
[b] συνεγινόμεθα πρώην ἐν Μαζάζῃ τῇ ἐ- a μνάομαι
μῇ (ἐμὰ γὰρ καλῶ καὶ ὑπολαμβάνω τὰ σὰ) b συγγίνο-
καὶ τῆς φιλοσοφίας, ἣν τηνικαῦτα ἐφιλοσό- μαι.
φησας, ἧς φέρτην καὶ νῦν μεμνημένος. ἐ-
γὼ μὲν [c] ἐξηγούμην σοι τὸν οϛ´ ψαλμὸν (σὺ γὰρ c ἐξηγέο-
ἐκέλευες, καὶ ἀντιλέγειν οὐκ ἦν) ἐν ᾧ Δαβὶδ μαι.
ἰλιγγιᾷ καὶ ἀγανακτεῖ πρὸς τοὺς κακῶς [d] εὐ- d εὐθηνέω.
θηνοῦντας· εἶτα πέμπων τοὺς λογισμοὺς πρὸς
τὰ ἐκεῖθεν δικαιωτήρια, καὶ τὴν ἀποκειμέ-
νην τοῖς βίοις ἀντίδοσιν, οὕτω τῆς ταραχῆς
ἵσταται, καὶ τὸ λυποῦν θεραπεύεται. καὶ ὡς οἷ-
όν τε ἦν [e] εἷλκον τὴν ἐξήγησιν πρὸς τὸ πά- e ἕλκω.
θος, ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῶν ἔξωθεν ταῦ-
τα φιλοσοφῶν, ὡς ἀνδρὶ [f] πεπαιδευμένῳ, f παιδεύω.
καὶ τοσούτῳ διαλεγόμενος, καὶ ἅμα τοῦ πνεύ-
ματος οὕτω φέροντος, καὶ τοῦ ἀλγεῖν παραθή-
γοντος. οὐδὲν γὰρ τοῦ πάσχειν εὑρετικώτερον. ἐ-
πέτρεχέ πως ὁ λόγος. σὺ δὲ μεταξὺ τοῦ λόγου
[g] διαναστὰς, ὥσπερ ἐξ ὕπαληγος, καὶ τὰς χεῖ- g διανίστη-
ρας ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀνατείνας. πρός γε ἀνα- μι.
τολὰς οἷον βλέπων (καὶ γὰρ τὸ βλέπειν εἶ-
χες) εὐχαριστῶ σοι πάτερ, ἐβόας, ὦ ποιητὰ

τῶν σῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἄκοντας ἡμᾶς εὖ ποιεῖς, καὶ τῷ ἐκτὸς καθαίρεις τὸν ἐντὸς ἄνθρωπον, καὶ διὰ τῶν ἐναντίων διεξάγεις ἡμᾶς, πρὸς τὸ μακάριον τέλος, οἷς αὐτὸς ἐπίστασαι λόγοις. καὶ τί ἂν λέγοιμι πάντα, οἷς προεφιλοσόφεις ἡμῶν, καὶ συνεφιλοσόφεις, ὥσπερ τῇ νόσῳ χαίρων; καὶ εἶχες μαθητὴν τὸν διδάσκαλον. ἀλλὰ πρὸς τί τούτων ἐμνήσθην; ἐκεῖνο πᾶσι διὰ σοῦ βοῶν καὶ κηρύσσων, ὅτι θρηνητέοι μᾶλλον ἡμῖν οἱ κακοὶ τῆς ἔνδον νόσου, ἤπερ ἐκείνοις ἡμεῖς, τῆς ἐκτὸς ἂν οὕτως ἔχωμεν· καὶ ὅτι κρείττων εὐημερίας ἀχαλινώτου, νόσος φιλόσοφος.

Gregorius Eudoxio Rhetori.

MEmoria teneo congreſſum illum, quo nuper in Mataza mea vnà fuimus (mea ſiquidem voco ac cenſeo, quæ tua ſunt) philoſophiamq́; illam cui tum operam dediſti, quam nunc quoq; in memoriam reuocans, cohorreſco. Ego quidem tibi ſeptuageſimum ſecundum pſalmum enarrabam (ſic enim iubebas, nec repugnare fas erat) in quo Dauid ob eos, qui omnibus rebus immeritò abundant, æſtuat, mœroreq́; conficitur: poſteaquam cogitationes ſuas ad alterius

vitæ

vitæ tribunalia, præmiaq; vtriq; vitæ recondita, mittens, ita demum perturbari desinit, animiq; molestiæ medetur. Ac quantum fieri poterat, expositionem ad dolorem tuum trahebam, tum ex nostris tum ex prophanis auctoribus ea disputans, vtpote ad tantum tamq; eruditum virum orationem habens, simulq; spiritu ita ferente ac dolore exacuente. Nihil enim dolore ingeniosiùs est. Ac sermo quidem currebat: tu verò interim, dum loquerer, quasi stimuli cuiusdam ictu excitatus, manusq; ad cœlum tendens, atque Orientem versus oculos habens, (nam eò aspectus patebat) clamare cœpisti: Gratias ago tibi, *pater, tuorumq; hominum conditor, quod nos inuitos & reluctantes beneficio afficis, ac per externum hominem internum purgas, & per contraria nos ad beatum finem pro iis, quas nosti rationibus ducis. Et quid omnia commemorem, quæ tu ante nos & nobiscum, velut morbo gestiens, philosophabaris? Ita me ex præceptore discipulum habebas. Verùm cur harum rerum mentionem feci? Nempe vt per te omnibus clamem & prædicem, malos nobis potiùs ob internum morbum lugendos esse, quam nos illis ob externum, siquidem nobis eo laborare contingat: illudq; insuper, præstabiliorem esse morbum cum sapientia coniunctum effrenata prosperitate.*

Γρηγόριος Μεγάλῳ Βασιλείῳ.

32. Μὴ [a] θαυμάσῃς ἐὰν τι παράδοξον λέγω δόξω, καὶ μὴ πρότερόν τισιν [b] εἰρημένον. ἐμοὶ δοκεῖς σὺ δόξαν μὲν ἔχειν ἀνδρὸς [c] βεβηκότος καὶ ἀσφαλοῦς καὶ στερροῦ τὴν διάνοιαν, πολλὰ δὲ βουλεύεσθαι καὶ πράττειν ἁπλούστερον, ἢ ἀσφαλέστερον. τὸ γὰρ κακίας ἐλεύθερον, καὶ ὑφορᾶσθαι κακίαν δεύτερον. οἷόν τι καὶ τὸ νῦν παρόν. [d] ἐκάλεσας ἡμᾶς ἐπὶ τὴν μητρόπολιν, περὶ ἐπισκόπου βουλῆς προκειμένης. καὶ πρᾶγμα ὡς εὐπρεπές τι καὶ πιθανόν; ἀῤῥωστεῖν ἔδοξας, καὶ ἀναπνεῖν τὰ τελευταῖα, καὶ ποθεῖν [e] ἰδεῖν τι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐξόδια φθέγξασθαι, οὐκ οἶδα, ἵνα τί γένηται, καὶ τί παρόντες τῷ πράγματι [f] συντελέσωμεν. ἐγὼ δὲ, [g] ὥρμησα μὲν, τῷ πράγματι περιαλγήσας. τί γὰρ ἐμοὶ τῆς σῆς ζωῆς ὑψηλότερον; ἢ τῆς ἐκδημίας ἀνιαρότερον; καὶ δακρύων [h] ἀφῆκα πηγὰς, καὶ [i] ἀνῴμωξα, καὶ [k] ᾐσθόμην ἐμαυτοῦ, νῦν πρῶτον ἀφιλοσόφως διακειμένου. καὶ τί γὰρ οὐ τῶν ἐπιταφίων [l] ἐπλήρωσα; ἐπεὶ δὲ ᾐσθόμην ἐπισκόπους συντρέχειν ἐπὶ τὴν πόλιν, [m] ἀνεκόπην μὲν τῆς ὁρμῆς, ἐθαύμασα

a θαυμάζω.
b ἐρέω.
c βαίνω.
d καλέω.
e εἴδω.
f συντελέω
g ὁρμάω.
h ἀφίημι.
i ἀνοιμώζω.
k αἰσθάνομαι.
l πληρόω.
m ἀνακόπτομαι.

μασι δὲ, πρῶτον μὲν, εἰ μὴ [n] συνεῖδες τὸ εὐσχή- n συνείδω.
μον, μηδὲ τὰς τῶν πολλῶν [o] ἐφυλάξω γλώσ- o φυλάττο-
σας, αἳ τάχιστα τοῖς ἀκεραιοτέροις ἐπηρεάζουσι. δεύ- μαι.
τερον δὲ, εἰ μὴ ταῦτα σοί τε καὶ ἡμῖν πρέπειν ὑ-
πολαμβάνεις, οἷς καὶ βίος, καὶ λόγος, καὶ
τὰ πάντα κοινὰ, οὕτως ἐκ θεοῦ τὰ πρῶτα [p] συ- p συναρ-
ναρμοσθεῖσι. τρίτον, ἔστω γὰρ καὶ τοῦτο εἰπεῖν, εἰ μόζομαι.
τῶν εὐλαβεστέρων [q] ἐνόμισας τὰς τοιαύτας εἶ- q νομίζω.
ναι προβολὰς, ἀλλὰ μὴ τῶν δυνατωτέρων,
καὶ τοῖς πλήθεσιν οἰκειοτέρων. ἐγὼ μὲν οὖν διὰ
ταῦτα, πρύμναν [r] ἐκρουσάμην καὶ ἀναδύομαι. r κρούομαι.
σοὶ δὲ, εἰ δοκεῖ, καὶ αὐτῷ τοῦτο [s] δεδόχθω, s δοκέω.
[t] φυγεῖν τὸν ἐν μέσῳ θορύβους, καὶ τὰς πονη- t φεύγω.
ρὰς ὑπονοίας. τὴν δὲ σὴν εὐλάβειαν τηνι-
καῦτα ὄψομαι, ἡνίκα ἂν τά τε πράγματα [u] κα- u καθίστημι
ταστῇ, καὶ καιρὸς ᾖ, καὶ [x] ὀνειδίσω γε πλείονα x ὀνειδίζω.
καὶ βαρύτερα.

Gregorius Magno Baſilio.

Noli mirari, ſi quid præter opinionem tuam dixero, nec prius à quoquam homine dictum. Videris tu quidem mihi viri conſtantis ac ſolidi, atque animi firmitate præditi exiſtimationē habere: multa tamen ſimpliciter magis quàm cautè, & circumſcri-

ptè

ptè consultare atque exequi. Nam qui à vitio liber est, is quoq; ad suspicandum vitium segnior esse consueuit. Cuiusmodi quiddam nunc quoq; contigit. Ad Metropolitanam vrbem nos acciuisti, cùm de Episcopo creando consultatio proposita esset. Ac quam specioso, & ad persuadendum apposito prætextu vsus es? Ægrotare te finxisti, atq; extremos spiritus ducere, cupereq; nos videre, atq; extremum alloqui: quod quo consilio feceris, assequi nescio, nec quid præsentia nostra ad eam rem vtilitatis allatura sit. Ego verò ad iter me accinxi, rem hanc ægerrimo animo ferens. Quid enim mihi vita tua sublimiùs, aut discessu tristius & acerbius? Ac fontem lachrymarum profudi, & ingemui, nuncq; primum me aliter affectum sensi, quam philosophi ratio postularet. Deniq; quid Epitaphiis non impleui? Posteaquam autem Episcopos ad vrbem concurrere intellexi, profectionis consilium abrupi, demirariq; cœpi. Primùm si quid deceret, atque honestum esset non perspiciebas, nec improborum linguis occurrēdum putabas, quæ simplicissimis quibusq; celerrimè calumniam struunt. Deinde si non eadem tibi ac nobis conuenire existimas, quibus & vita, & doctrina, & reliqua omnia communia sunt, nimirum à Deo ita iam inde à prima ætate consociatis. Tertiò, (licet enim hoc quoque dicere) si piorum Deiq; metu præditorum hominum huiusmodi electiones esse iudicasti, non autem potentium, & apud vulgus gratiosorum. Atque ego his de causis nauigij

proram,

proram, vt dici ſolet, conuerti, ac proficiſci detrectaui. Tibi autem ſi videtur, hoc quoque fixum conſtitutumq́ ſit inter medios tumultus prauasq́ ſuſpiciones fugere. Tuam verò pietatem tum demum videbo, cùm & negotia conſtituta fuerint, & per tempus licuerit: ac plura etiam & grauiora exprobabo.

Γρηγόριος Θεοτέκνῳ.

[a] Οἴδαμεν ὅτι χαλεπόν ἐστι προσφάτου τῆς ἀ- 33.
δικίας οὔσης, καὶ τοῦ θυμοῦ ζέοντος ἔτι, μὴ
[b] ταραχθῆναι τοὺς λογισμούς. τυφλὸν γὰρ ὁ θυ-
μὸς καὶ ἡ λύπη. καὶ μάλιστα ὅταν τὸ δικαίως ἀ-
γανακτεῖν [c] παρῇ. ὅμως ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ τῶν
[d] συνηδικημένων, ἐσμὲν καὶ [e] συνυβρισμένων,
καὶ οὐχ ἧττον ἀγανακτούντων, διὰ τοῦτό ἐσμεν
δίκαιοι καὶ συμβουλεύοντες μὴ [f] ἀτιμασθῆναι.
δεινὰ [g] πεπόνθαμεν. εἰ δὲ βούλει, [h] πρόσθες,
οἷα μηδεὶς ἄλλος ἀνθρώπων. ἀλλὰ μὴ διὰ τοῦτο
καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς [i] ἀδικήσωμεν, μηδὲ τοσοῦτον εὐ-
σέβειαν [k] μισήσωμεν, ὅσον ἡμῖν οὐ συμφέρει. μέ-
γα ἐστὶ γυνὴ, καὶ τίμιον θυγάτηρ, ἀλλ' οὔπω ψυ-
χῆς τιμιώτερον. [l] ἐνθυμήθητι ὅτι νεωστὶ μὲν τῆς
χάριτος [m] ἠξιώθης. κίνδυνος δὲ οὐχ ὁ τυ-
χὼν, αἵματι [n] μολῦναι τὴν δωρεὰν καὶ πάλιν

a εἴδω.
b ταράττομαι.
c πάρειμι.
d συναδικέομαι.
e συνυβρίζομαι.
f ἀτιμάζομαι.
g πάσχω.
h προστίθημι.
i ἀδικέω.
k μισέω.
l ἐνθυμέομαι.
m ἀξιόομαι.
n μολύνω.

ἄλλης

ἄλλης [o] δεηθῆναι καθάρσεως. μὴ τοίνυν [p] ἐπιβουλεύσωμεν ἡμῖν αὐτοῖς, μηδὲ τὴν παῤῥησίαν τὴν πρὸς Θεὸν ἀποβάλλωμεν, πικροὶ τοῖς ἠδικηκόσι [q] φανέντες, καὶ ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀγανακτοῦντες. [r] ἀφῶμεν τῷ Θεῷ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τοῖς ἐκεῖθεν κολαστηρίοις. ἡμεῖς δὲ φιλάνθρωπον [s] κλησώμεθα τὸν κριτὴν, αὐτοὶ φανέντες φιλάνθρωποι. καὶ [t] συγχωρήσωμεν, ἵνα συγχωρηθῶμεν. καὶ μή σε [u] ἀπατάτω μάταιος λογισμὸς, ὅτι τὸ δικαίως [x] ἐπεξελθεῖν ἀνεύθυνον, καὶ τὸ [y] παραδοῦναι τοῖς νόμοις τὸν [z] παρανομήσαντα. Εἰσὶ νόμοι Ῥωμαίων, εἰσὶ καὶ ἡμέτεροι. ἀλλ' οἱ μὲν ἄμετροι, καὶ πικροὶ, καὶ μέχρις αἱμάτων [aa] προϊόντες· ἡμῖν δὲ χρηστοὶ καὶ φιλάνθρωποι, καὶ μὴ συγχωροῦντες τι τῷ θυμῷ [bb] χρῆσθαι κατὰ τῶν ἀδικούντων. τούτοις [cc] ἐμμείνωμεν, τούτοις [dd] ἀκολουθήσωμεν. ἵνα μικρὰ [ee] χαριζόμενοι (μικρὰ γὰρ ἡ ἐνταῦθα ζωὴ καὶ τοῦ μηδενὸς ἀξία) μεγάλα παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ [ff] ἀντιλάβωμεν, τὴν παρ' αὐτοῦ φιλανθρωπίαν, καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἐλπίδας.

o δέομαι.
p ἐπιβουλεύω.
q φαίνομαι
r ἀφίημι.
s κλάομαι.
t συγχωρέω.
u ἀπατάω.
x ἐπεξέρχομαι.
y παραδίδωμι.
z παρανομέω.
aa πρόειμι.
bb χράομαι.
cc ἐμμένω.
dd ἀκολουθέω.
ee χαρίζομαι.
ff ἀντιλαμβάνω.

Grego-

Gregorius Theotecno.

Non quidem nos fugit, vix aliter fieri posse, quin recente iniuria, ac flagrante adhuc iracundia, ratio perturbetur: Iracundia enim & mœstitia oculo carent: ac præsertim, cùm iure ac merito quispiam stomachatur. At quoniam ipsi quoque simul læsi & contumelia affecti sumus, nec minus stomachamur, ob eam causam, æquum etiam est, consilium nostrum minimè à te contemni. Grauia perpessi sumus; adde si lubet, qualia nemo alius mortalium. At ne propterea nobis ipsis iniuriam inferamus, nec tantùm pietatis odium concipiamus, quantum nobis minimè expedit. Magna res est vxor, & chara res filia: haud dum tamen animæ anteponenda. Veniat tibi in mentem, te Baptismi gratiam recens consecutum esse. Est autem non vulgaris periculi, donum illud cruore contaminare: aliáque rursum purgatione opus habere. Quamobrem ne committamus, vt nobis ipsis insidias tendamus, ac fiduciam, quæ ad Deum est, amittamus, dum nosipsos iis, à quibus læsi sumus, acerbos & sæuos præbemus, ac plus æquo indignamur. Hominem Deo & futuris suppliciis relinquamus: nos autem editis benignitatis documentis, iudicis benignitatem nobis conciliemus: atq; ignoscamus, vt veniam obtineamus. Nec te inanis hæc cogitatio in fraudē inducat, nempe iustam vltio-

nem culpa carere, nec crimen in eo habere, qui sontem & sceleratum legibus dediderit. Romanis suæ [a] *leges sunt; nobis item nostræ. At illorum leges modum excedunt, & acerbæ sunt, atque ad cruorem vsque grassantur: nostræ benignæ & humanæ, nec furore aduersus eos, à quibus iniuriam accepimus, vtendi potestatem nobis facientes. His hæreamus, has sequamur: vt ob exiguum beneficium (exigua enim ac nulliu[s] pretij hæc vita est) magna ab ipso Deo, hoc est, ipsius benignitatem & spes futuras recipiamus.*

[a] Ciuiles.

Γρηγόριος Κελευσίῳ ἄρχοντι.

34. Ἐπειδή μοι τὴν σιωπὴν ἐγκαλεῖς καὶ τὴν ἀγροικίαν, ὦ καλὲ καὶ ἀστικὲ, φέρε σοι δὴ καὶ [a] μυθολογήσω μῦθον οὐκ ἄμουσον, εἴπως ἀλλὰ ταύτῃ γε δυναίμην [b] ἐπισχεῖν σε τῆς φλυαρίας. ἐπέσκοπτον αἱ χελιδόνες τῶν κύκνων τὸ μὴ ἐθέλειν ὁμιλεῖν τοῖς ἀνθρώποις, μήτε δημοσιεύειν τὴν μουσικὴν, ἀλλ' ἀμφὶ τοὺς λειμῶνας διάγειν καὶ τοὺς ποταμοὺς, καὶ τὴν ἐρημίαν ἀσπάζεσθαι. καὶ βραχέα μὲν ἄδειν· ἃ δὲ καὶ ἄδειεν, ἄδειν ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὥσπερ αἰσχυνομένους τὴν μουσικήν. ἡμῶν δὲ, [c] ἔφασαν, αἱ πόλεις καὶ οἱ ἄνθρωποι

[a] μυθολογέω.
[b] ἐπέχω.
[c] φημί.

[d] περιλαλοῦμεν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτοῖς [e] διηγούμεθα. ταῦτα δὴ, ταῦτα τὰ ἀρχαῖα καὶ ἀττικὰ, τὸν πανδίονα, τὰς ἀθήνας, τὸν τηρέα, τὴν θράκην, τὴν ἀποδημίαν, τὸ κῆδος, τὴν ὕβριν, τὴν ἐκτομὴν τῆς γλώττης, τὰ γράμματα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν ἴτυν, καὶ ὡς [f] ἐγενόμεθα ἐξ ἀνθρώπων ὄρνιθες. οἱ δὲ μόλις μὲν αὐτὰς [g] ἠξίωσαν καὶ λόγου, τῆς ἀδολεσχίας [h] μισήσαντες. ἐπεὶ δὲ ἠξίωσαν, ἀλλ' ἡμῶν μὲν, ἔφασαν, ἕνεκεν, ὦ αὗται, κἂν εἰς τὴν ἐρημίαν [i] ἀφίκοιτό τις, ὥστε ἀκοῦσαι τῆς μουσικῆς, ὅταν [k] ἀνῶμεν τῷ ζεφύρῳ τὰς πτέρυγας ἐμπνεῖν ἡδύ τι καὶ ἐναρμόνιον. ὥστε εἰ μὴ πολλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ᾄδομεν, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο κάλλιστόν ἐστιν ἡμῶν, ὅτι μέτρῳ φιλοσοφοῦμεν τὸ μέλος, καὶ οὐκ ἀναμίγνυμεν θορύβοις τὴν μουσικήν. ὑμᾶς δὲ, καὶ εἰσοικιζομένας οἱ ἄνθρωποι δυσχεραίνουσι, καὶ ἀκούσας ἀποστρέφονται, καὶ μάλα ἐν δίκῃ· αἵ γε, οὐδὲ [l] ἐκτμηθεῖσαι τὴν γλῶτταν δύνασθε σιωπᾶν, ἀλλ' αὐταὶ τὴν ἀφωνίαν ὑμῶν ὀδυρόμεναι, καὶ τὸ ἐφ' ὑμῖν πάθος, ἔπειτα ἐστὲ λαλίστεραι, τίνος οὐχὶ τῶν εὐγλώττων, καὶ μουσικῶν; [m] σύνες ὅ,τι λέγω, φησὶν ὁ πίνδαρος, κἂν [n] εὕρῃς τὴν ἐμὴν ἀφωνίαν, ἀμείνω τῆς σῆς εὐγλωττίας, [o] παῦσαι [p] καταφλυαρῶν ἡμῶν τῆς σιωπῆς. ἢ σοι παροιμίαν ἐρῶ

d περιλαλέω. e διηγέομαι f γίνομαι. g ἀξιόω. h μισέω. i ἀφικνέομαι. k ἀνίημι. l ἐκτέμνομαι. m συνίημι. n εὑρίσκω. o παύομαι p καταφλυαρέω.

μάλιστα μὲν ἀληθῆ, μάλιστα δὲ σύντομον, ὅτι τότε ᾄσονται κύκνοι, ὅταν κολοιοὶ σιωπήσωσιν.

Gregorius Celeusio Præsidi.

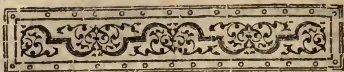
QVoniam silentium & rusticitatem mihi obiicis, vir belle & vrbane, age fabulam minimè inscitam tibi effingam: vt experiar, num hac saltem ratione ineptam istam loquacitatem compescere queã. Hirundines quondam cygnos cauillis incessebant, propterea quod nec cum hominibus consuetudinem habere, nec canendi artem in publicum proferre vellent, sed circa prata solùm & flumina canerent, ac solitudinẽ amplecterẽtur, nec pauca solùm canerent, sed etiam quod canerent, sibi ipsis canerent, perinde atq; eos Musices suppuderet. At nostræ, inquiebant, sunt vrbes, nostri homines & thalami: atq; apud homines garrimus, resq; nostras ipsis exponimus, nimirum vetera illa & Attica, Pandionem, Athenas, Tereum, Thraciam, peregrinationem, affinitatem, contumeliam, linguæ exectionem, literas, præterq; omnia Itym, & quo modo ex hominibus in aues mutatæ sumus. At cygni, quod earum garrulitatem exosam haberent, vix quidem eas sermone dignas duxerunt: vt autem dignas duxerunt: At ô præclaræ, inquiunt, causa nostra in solitudinem quoq; quispiam libens se contulerit, vt Musicam audiat, cum Zephyro pennas nostras inflãdas permittimus, vt suaue quid-

dam

dam & concinnum inspiret. Quare si non multum, nec apud multos canimus, at illud certè in nobis pulcherrimum est, quòd modum in canendo tenemus, nec Musicam tumultibus permiscemus. Vos autem & in ædes admissas homines fastidiunt, & canentes auersantur, idque optimo iure, quippe quæ ne excisa quidem lingua silere queatis, verùm ipsæ amissam vocem & calamitatem vestram lugentes, quauis alia aue profusa lingua prædita & canora, loquaciores sitis: Intellige quid loquar, ait Pindarus, ac si taciturnitatem meam tua loquitandi facilitate præstantius esse inueneris, silentium nostrum ineptè carpere atque insectari desine. Alioqui prouerbium dicam, vt verissimum, ita etiam breuissimum,

Tum cantabunt cygni cùm graculi tacuerint.

LIBER QVARTVS.

Γρηγόριος Ἰακώβῳ.

1\. Εἰ μὲν οὕτως εἶχον τοῦ σώματος, ὡς ἐξαρκεῖν πρὸς τοὺς πόνους, αὐτὸς ἂν [a] ἀφικόμενος πρὸς ὑμᾶς, τόν τε συντυχίας πόθον [b] ἐπλήρωσα, καὶ [c] διελέχθην περὶ ὧν ἐβουλόμην. οὐ γὰρ περὶ μικρῶν ἡμῖν ὁ λόγος. ἐπεὶ δὲ τῇ ἀρρωστίᾳ κατέχομαι, ἀναγκαίως [d] ἦλθον ἐπὶ τὰ γράμματα. τὴν κοσμιωτάτην μητέρα ἡμῶν Σιμπλικίαν, τὴν τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ Ἀλυπίου ποτὲ γυναῖκα, τοῦ κόσμου πάσης ἡμῶν τῆς πατρίδος, προσάγω τῇ σῇ εὐγενείᾳ, μετὰ τῶν οἰκτρῶν ὀνομάτων, χηρείας, καὶ ὀρφανίας, τῶν δικαίων παρά σου [e] τευξομένην, περὶ ὧν σου [f] δεήσεται. καὶ [g] σκόπει τῆς συμφορᾶς τὸ μέγεθος, οὔπω τῶν θρήνων [h] πέπαυται, καὶ [i] ἀγωνιᾷ περὶ τῶν ὀρφανῶν, καὶ ὁδοὺς ἐκδημεῖ μακρὰς, ἐν οὕτω ἀσθενεῖ τῷ σώματι καὶ ἀπειρίᾳ πραγμάτων, ἡ μηδὲ προκύπτειν τῆς οἰκίας [k] εἰθισμένη. τοῦτο τί ἐλεεινότερον; μηδὲ θρήνοις γενέσθαι χώραν, καὶ τὴν

τῆς

a ἀφικνέομαι.
b πληρόω.
c διαλέγομαι.
d ἔρχομαι.
e τυγχάνω.
f δέομαι.
g σκοπέω.
h παύομαι.
i ἀγωνιάω.
k ἐθίζομαι.

τῆς εὐγενείας αἰδῶ [l] λυπηθῆναι τῷ πάθει. ταῦτα οὖν πάντα [m] ἐνθυμηθεὶς, καὶ πρὸς γε τὴν ἡμετέραν παράκλησιν [n] αἰδεσθεὶς, μὴ [o] ἀναμείνης ἄλλον γενέσθαι σοι δικαστὴν τῷ μεγάλῳ καὶ χρηστῷ Ἰακώβῳ μηδὲ εἰς ἀνάγκην αὐτὴν [p] καταστήσῃς μακροτέρας ἀποδημίας, σφόδρα [q] θαρροῦσαν τοῖς ἑαυτῆς δικαίοις, ὡς πείθει πολλοὺς καὶ ἡμᾶς. ἀλλὰ τῆς ἐπιστολαῖς [r] ἐντυχὼν, καὶ μετὰ πάσης ὀρθότητος τὰ δίκαια [s] βασανίσας, εὐθυμοτέραν ἡμῖν ἀπόπεμψον. ἐκεῖνο περὶ πάντων ἐνθυμηθεὶς, ὡς ἐστι πολλή σοι παρὰ Θεοῦ δυναστεία, χρήματα, δόξα, μείζονος εὐπραξίας ὁδός. ταῦτα [t] φύλαξον σεαυτῷ διὰ τῆς παρούσης φιλανθρωπίας, καὶ ὡς τέκνων πατὴρ, καὶ τῶν μὲν, ἐξαιρεθεὶς κινδύνων, τοῖς δὲ ἐμβεβηκὼς, οὕτω [u] διανοήθητι, καὶ δεξιὰς σεαυτῷ ποίησον ἐκ τῆς παρούσης ὑποθέσεως τὰς κατὰ θεὸν ἐλπίδας.

l λύομαι.
m ἐνθυμέομαι.
n αἰδέομαι
o ἀναμένω
p καθίστημι
q θαῤῥέω.
r ἐντυγχάνω.
s βασανίζω
t φυλάττω
u διανοέομαι.

Gregorius Iacobo.

SI corpore ita valerem, vt laboribus ferendis par essem, ipsemet ad vos me contulissem, vt & congressus vestri desiderium explerem, & de quibus vellē colloquerer. Non enim de leuibus rebus nobis sermo est. Quoniā autem aduersa valetudine teneor, ad literas venire necesse habui. Ornatissimam matrem nostrā Simpliciā probi atq; honesti viri Alypij totius patriæ nostræ ornamenti, quondam vxorem, cum miseris vi-

duitatis atque orbitatis nominibus tibi offero, vt abs te,de his rebus, in quibus tua ope indigebit,ius suum obtineat. Ac calamitatis magnitudinem quæso conspice. Nondum luctibus finem imposuit & de pupillis laborat,ac longas peregrinationes in tam imbecilli corpore ac negotiorum insolentia, ea suscipit, quæ ne quidē vltra domus limen progredi consueuit. Quo quid miserabilius? nempe ne luctibus quidem locum dari, ac nobilitatis pudorē calamitate opprimi? Hæc igitur omnia tecum reputans,atq; etiam precibus nostris permotus,ne expectes,vt alius tibi iudex sit, magno,inquam,ac probo Iacobo: nec eam in hanc necessitatem adducas,vt longiorem peregrinationem inire cogatur, cùm æquitati causæ suæ magnoperè confidat, vt quidem multis, ac nobis item fidem facit. Verùm literis nostris perlectis,causaq; rectißimè perpensa & explorata, hilariorem eam ad nos remitte. Illud ante omnia cum animo tuo considerans, te Dei *beneficio ingentem potentiam obtinere, opesq; & famam atque existimationem, quæ ad maiorem fœlicitatem aditum tibi muniat. Hæc tibi per præsentem benignitatem conserua: sicq; cogita, tum vt liberorum pater, tum vt is, qui partim è periculis extractus sit,partim pericula ingrediatur:lætasq; ac commodas tibi ipsi per præsentem materiam spes apud Deum effice.*

Γρηγό-

Γρηγόριος Οὐαλεντινιανῷ. 2.

Ἐξελαυνόμεθα Καρβάλης ἀνοσιώτατα. [a] συγχρήσομαι γὰρ τὸ τῆς τραγῳδίας μικρὸν [b] ἐναλλάξας, ἐξελαυνόμεθα λόγῳ μὲν οὐδαμῶς, ἔργῳ δὲ, καὶ πάνυ σφοδρῶς. πολλῷ γὰρ βέλτιον ἦν προγράμματι [c] κηρύξαι τὴν ὑποχώρησιν, ἢ ἐν γυναιξὶν, ἃς αὐτοπροσώπους ἡμῖν συνῴκισας, τὸ σεμνὸν τοῦ βίου περικόπτων, καὶ καθημερινὴν ἀσχημοσύνην καὶ βλασφημίαν παραζευγνὺς, παρὰ τῶν ῥᾳδίως ἐπηρεαζόντων τοῖς οὕτω ζῆν [d] ἑλομένοις, ὥσπερ ἡμεῖς. εἰ δὲ μὴ τολμηρὸν εἰπεῖν, καὶ ἡμᾶς τοῦ παραδείσου διὰ τῆς Εὔας [e] ἐκβέβληκας. ῥᾴδιον μὲν γὰρ [f] εὑρεῖν εὐπρεπές τι καὶ [h] ἀφοσιώσασθαι, καὶ [i] δόξαι δίκαια λέγειν, ὡς οὔτι [k] ἐξωθούμεθα παρὰ σοῦ, καὶ τιμώμεθα γειτνιᾶν ἡμῖν θέλοντος, [l] προσθήσεις δὲ ἴσως, ὅτι καὶ δεξιοῦσθαι φιλικῶς τε καὶ συγγενικῶς, καί τι παραπολαύειν τῆς φιλίας τῆς ἡμετέρας. τὸ δὲ λόγος οὐκ ἔργον ἐστίν. ὑμᾶς γὰρ [m] ἐπιδημοῦντας τῷ τόπῳ, καὶ δεχόμεθα, καὶ ἀσπαζόμεθα. οἰκαρχίαις δὲ γυναικῶν οὕτως [n] ὑποχωρήσομεν, ὥσπερ ἐχιδναίοις ἐπιδρομαῖς. τὸ μὲν οὖν ἡμέτερον, ἔχει πέρας. [o] κατεσοφίσθημεν, [p] συνεστάλημεν, ἡμᾶς αὐτοὺς τετιμήκαμεν, [q] ἀφέντες καὶ πόνους χειρῶν

a συγχράομαι.
b ἐναλλάττω.
c κηρύττω.
d αἱρέομαι
e ἐκβάλλω
f εὑρίσκω.
h ἀφοσιόω.
i δοκέω.
k ἐξωθέομαι.
l προσίθημι.
m ἐπιδημέω.
n ὑποχωρέω.
o κατασοφίζομαι.
p συστέλλομαι.
q ἀφίημι.

r ἀπολογέο- ἡμῶν καὶ ἐλπίδας, καὶ πολλὰ τοῖς ἁγίοις [r] ἀπολο-
μαι. γησάμενοι μάρτυσι· πάντως εἰ καὶ βαρέα ταῦτα
καὶ δύσφορα, ἀλλὰ καθ' ὁδόν γε τοῦ καθ' ἡμᾶς
βίου φιλοσοφούμενα, καὶ οὔπω τοῦ πόλεις ἐκ πόλε-
s κελεύο- ων ἀμείβειν (ὃ φέρειν [s] ἐκελεύσθημεν) φορτι-
μαι. κώτερα. σὺ δὲ τὸν τόπον [t] οἰκοίης μακρότερα
t οἰκέω. μὲν, ἢ κατὰ τοὺς προενοικήσαντας· σωφρονέστε-
ρον δὲ, ἢ ἐλπίζομεν, ὡς ἂν μήτε τοὺς ἁγίους ὑβρί-
u ἀσφαλί- ζοιτε μάρτυρας, μήτε αὐτοὶ πλήσσοισθε τῇ παρ-
ζομαι. οικίᾳ. ἐκεῖνο δὲ πρὸ πάντων [u] ἀσφαλίσασθε,
x καθιερό- τῶν [x] καθιερωμένων τοῖς μάρτυσι [y] φείσασθε,
ομαι. ἵνα μὴ κακῶς περί τε ὑμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ὑμε-
y φείδομαι τέρων [z] βουλεύσησθε, πονηρῷ τῷ ἐπεισοδίῳ τὰ ὄντα
z βουλεύο- φθείροντες.
μαι.

Gregorius Valentiniano.

a Loci no- [a] *Carbala per summum scelus eiicimur. Atque vt*
men. *Tragœdiæ verbis nonnihil immutatis vtar, eiicimur, non quidem sermone, sed certè reipsa. Multò enim melius erat tabula publicè proposita nobis secessionem indicere, quàm per mulieres, quas è regione nostri collocasti, vitæ grauitatem & sanctitatem intercidere, ac quotidianum dedecus & maledicentiam adiungens, ab iis proficiscentem qui*

liben-

libenter faciunt, vt iis qui ita sibi viuendum propofuerunt, vt nos viuimus, obtrectent. Ac nisi hoc dictu audax est, nos quoque per Euam è paradiso expulisti. Est quidem facilè speciosum aliquem prætextum inuenire, teq́; excusare, atq; æqua dicere videri, nempe nos à te minimè eiici, verùm hinc potius honore abs te affici, quod nobis vicinus esse cupias: addes etiam fortasse, quod nos amicè, & vt cognatos decet, complecti, atq́; etiam aliquem ex amicitia nostra fructũ capere. Hoc autem merus sermo est, non res. Vos enim cùm ad hunc locum acceditis, & excipimus, & amplectimur. Ad domesticum autem fœminarum imperium ita nos proripiemus, vt ad viperinos impetus. Ac nostræ quidem res finem habent: Circumscripti sumus, nosmet colligimus, atq; honore afficimus, relictis & manuum nostrarum laboribus, & iis rebus, quarum spe ducebamur, longaq́; ad sanctos Martyres excusandi nostri causa, oratione habita. Omnino, & si hæc grauia & acerba sunt, attamen modo superiori nostræ vitæ consentaneo à nobis perferuntur, nec grauiora & molestiora sunt, quàm (quod ferre iussi sumus) ex vrbibus in vrbes migrare. Tu verò locum quidem velim diutius incolas, quàm ij, qui prius eum incoluerunt: castius autem ac pudiciùs, quàm speramus: vt nec Martyribus contumeliã inferatis, nec ipsi huiusmodi incolatu percutiamini. Illud autem ante omnia prouidete, ne quid durius in eos, qui Martyribus sese consecrarunt, statuatis: ne

alioqui & vobis, & rebus vestris malè consulatis, facultatibus vestris per malam accessionem labem ac perniciem afferentes.

Γρηγόριος πρὸς Εὐσέβιον Ἐπίσκοπον Καισαρείας.

3. Ἐπειδὴ πρὸς ἄνδρα ποιοῦμαι τὸν λόγους οὔτι ἀγαπῶντα τὸ ψεῦδος, καὶ τὸ ἐν ἑτέρῳ [a] φωρᾶσαι πάντων ὀξύτατον, κἂν ὅτι μάλιστα σοφοῖς [b] πλέκηται, καὶ ποικίλοις τοῖς λαβυρίνθοις. πρὸς δὲ οὐδὲ αὐτῷ μοι φίλον τὸ τεχνικὸν ([c] εἰρήσεται γάρ, κἂν ᾖ φορτικώτερον) [d] πεφυκότι τε οὕτω καὶ [e] τυπουμένῳ παρὰ τοῦ λόγου· διὰ τοῦτο γράφω τὰ παριστάμενα. καί μου [f] δέξαι τὴν παρρησίαν· ἢ [g] ἀδικήσεις γε τῆς ἀληθείας [h] ἀποστερῶν καὶ ἀναγκάζων ἐν ἐμαυτῷ κατέχειν τὴν ὠδῖνα τῆς λύπης, ὥσπερ τι νόσημα ὕπουλον καὶ κακόηθες. ἐγὼ χαίρω μὲν ὑπό σου τιμώμενος, (εἴπερ ἄνθρωπός εἰμι. οὗ [i] προειρηκότος ὁ λόγος) καὶ [k] καλούμενος ἐπί τε σύλλογον καὶ συνόδους πνευματικούς. οὐ φέρω δὲ τὴν [l] γεγενημένην ὕβριν τῷ τιμιωτάτῳ ἀδελφῷ Βασιλείῳ, καὶ γινομένην ἔτι παρὰ τῆς σῆς εὐλαβείας, ὃν καὶ βίου καὶ λόγου κοινωνόν, καὶ τῆς ὑψηλοτάτης φιλοσοφίας [m] εἱλόμην τε ἀπαρχῆς, καὶ νῦν ἔχω, καὶ οὐδὲ ἐμαυτῷ μέμ-

a φωράω.
b πλέκομαι.
c ἐρέω.
d φύω.
e τυπόομαι
f δέχομαι.
g ἀδικέω.
h ἀποστερέω.
i προερέω.
k καλέομαι
l γίνομαι.
m αἱρέομαι.

μέμφομαι τῆς ἐπ' αὐτῷ κρίσεως· οὕτω γὰρ εἰπεῖν μετριώτερον, ἵνα μὴ ἐμαυτὸν ἐπαινεῖν δόξω τὰ ἐκείνου θαυμάζων. σὺ δέ μοι δοκεῖς ποιεῖν παραπλήσιον, τὸν μὲν ἀτιμάζων, τιμῶν δὲ ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἑνὸς ἀνδρὸς, τῇ μὲν τῶν χειρῶν καταψήχοι τὴν κεφαλὴν, τῇ δὲ, [n] παίοι τὴν παρειάν· ἢ καὶ θεμελίους [o] ὑποσπῶν οἰκίας, [p] διαζωγραφοίη τοὺς τοίχους, καὶ καλλωπίζοι τὰ ἔξωθεν. εἴ τι οὖν ἐμοὶ πείθῃ, τοῦτο ποιήσεις. πεπεῖσθαι δὲ ἀξιῶ. καὶ γὰρ δίκαιον, εἰ ἐκεῖνον θεραπεύσεις τὰ εἰκότα, καὶ παρ' ἐκείνου θεραπευθήσῃ. τὸ δὲ καθ' ἡμᾶς [q] ἕψεται ὥσπερ τοῖς σώμασιν αἱ σκιαὶ, μικροὺς τι ὄντας, καὶ πρὸς εἰρήνην ἐπιμονοτέρους. οὐδὲ γὰρ οὕτως ἀθλίως πράττομεν, ὥστε τἄλλα μὲν ἐθέλειν φιλοσοφεῖν, καὶ τῆς κρείττονος εἶναι μερίδος, ὑπεροραῖν δὲ πράγματος, ὃ τοῦ καθ' ἡμᾶς λόγου κεφάλαιόν ἐστι, τῆς ἀγάπης· ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρα ἱερέα τε καὶ τοσοῦτον, ὃν καὶ βίῳ καὶ λόγῳ καὶ πολιᾷ πάντων ἄριστον, ὧν [r] ἴσμεν, γινώσκομεν. οὐ γὰρ [s] ἐπισκοτήσει τὸ λυπεῖσθαι τῇ ἀληθείᾳ.

* *
*

n παίω.
o ὑποσπάω.
p διαζωγραφέω.
q ἕπομαι.
r ἴσημι.
s ἐπισκοτέω.

Grego-

Gregorius Eusebio Episcopo Cæsariensi.

QVoniam mihi cum eo viro sermo est, qui nec ipse mendacium amet, & ad istud in altero deprehēdendum homines omnes acumine superet, quantumuis scitis & vacuis labyrinthis obuoluatur: atq; insuper nec mihi quidem fucus & artificium placet, (dicam enim, & si molestius sit) tum à natura ita comparato, tum à scriptura instituto atq; informato: idcirco quæ animo occurrunt, scribo. Ac tu fiduciam meam in bonam partem accipias, velim: aut certè iniurius in me fueris, libertatem mihi adimens, cogens me conceptum mærorem, velut morbum quendam malignum & supputridum imo pectore continere. Honore quidem me abs te affici lætor (siquidem homo sum, vt prius dixit quispiam) atq; ad concilia & conuentus spirituales vocari. Verùm contumeliam charissimo fratri Basilio à tua pietate illatam esse, atq; etiamnum inferri, molestè fero, vtpote quem tum vitæ, tum studiorum ac sublimissimæ philosophiæ socium, & ab initio elegi, & nunc habeo. nec quicquam mihi ob iudicium de eo meum succenseo. Sic enim parciùs loqui præstat: ne alioqui ipsius virtutes prædicans, me ipsum laudare videar. Tu verò dum eo contempto nos honore afficis, perinde mihi facere videris, ac si quis vnius viri caput altera manu demulceat, altera malam feriat, aut etiam conuulsis

domus

domus fundamentis parietes pingat, atq; externas partes exornet. Proinde ſi quid mihi obtemperandum putabis, hoc facies. Vt autem obtemperes abs te peto & contendo: æquum eſt enim; ſi illum, vt par eſt, colueris, ipſe quoque ab eo viciſſim obſeruaberis. Nos autem ſequemur, quemadmodum vmbræ corpora, vtpote parui & ad pacem propenſiores. Non enim ita miſero ſtatu res noſtræ ſunt, vt aliis quidem in rebus philoſophari, melioremq; partem ſequi velimus, dilectionem autem, quæ totius doctrinæ noſtræ caput eſt, contemnamus & pro nihilo ducamus: ac præſertim erga virum ſacerdotem, tamq; inſignem, quem & vita, & ſermone, & canicie omnium, quos nouimus, præſtantiſſimum eſſe agnoſcimus. Neque enim mœror, quo affecti fuimus, veritati tenebras offundet.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Τοῦτο ἦν ὅπερ ἔλεγον ὥσπερ ἔκ τινος προφητείας, εἰς πάντα δεξιοῦ σου τυγχάνων, καὶ 4.
ἀπλήστως τῆς σῆς ἡμερότητος [a] ἐμφορούμενος, ὅτι [b] δέδοικα μὴ [c] κενώσω τὸ φιλάνθρωπον ὑμῶν ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις. ἴδιος γὰρ ἀγὼν ἐμὸς (εἴπερ ἐμὸς ὁ τῶν ἐμῶν) καὶ οὐ μετὰ τῆς ἴσης παρρησίας ποιοῦμαι τοὺς λόγους. πρῶτον μὲν ὅτι ἐμός. τὸ γὰρ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δεῖσθαι, εἰ καὶ χρησιμώτερον, ἀλλὰ

a ἐμφορέω.
b δείδω.
c κενόω.

ταπει-

ταπεινότερον. ἔπειτα [d] ὑφορῶμαι τὸν κόρον ὡς τὸ ἡδὺ λύοντα, καὶ πᾶσιν [e] ἐναντιούμενον τοῖς καλοῖς. ἔχει μὲν οὖν οὕτω ταῦτα, καὶ εἰκάζω λίαν ὀρθῶς. ὅμως δὲ τῷ τε θεῷ [f] θαῤῥῶν, ᾧ [g] παρέστηκα, καὶ τῇ σῇ περὶ τὸ εὖ ποιεῖν μεγαλοψυχίᾳ, τὴν ἱκεσίαν ταύτην ἐθάῤῥησα. [h] Ἔστω κάκιστος πάντων Νικόβουλος, ὃς ἐν ἀδικεῖ μόνον, ὅτι δι' ἡμᾶς ἐστιν ἐπίφθονος, καὶ τοῦ δέοντος ἐλευθεριώτερος. ἔστω καὶ δικαιότατος ἀνθρώπων, ὁ νῦν ἡμῖν [i] πολεμῶν. αἰσχύνομαι γὰρ κατηγορεῖν ἐπὶ τῆς σῆς ὀρθότητος, οὓς πρώην [k] ὑπερεμάχουν. ἀλλ' οὐκ οἶδα εἴ σοι παραστήσεται δίκαιον ὑπὲρ ἄλλων ἁμαρτημάτων, ἐν ἄλλοις ἀπαιτεῖσθαι δίκην, καὶ τούτων ἀλλοτρίων καὶ οὐδὲ ἑκουσίων, τοὺς οὔτε [l] κινήσαντας τοὺς οἰκέτας, καὶ τοσοῦτον [m] ἀγανακτήσαντας, ὥστε [o] ἐκδοῦναι τῷ ἐγκαλοῦντι προθυμότερον, εἴπερ ἐκεῖνος ἐβούλετο. ἀλλὰ δεῖ δουλεύειν Νικόβουλον, ἢ τοὺς τούτου παῖδας, ὃ δοκεῖ τοῖς ἐπηρεάζουσι; νῦν [p] αὔξει τὰ βουλευτήρια ὅτι λυπεῖ τὰ ἴδια; μηδαμῶς, ὦ θαυμάσιε, μὴ τοῦτο παραστήτω τῇ σῇ καθαρότητι, ἀλλὰ [q] συνεὶς μὲν τῷ πλείονι τάχει τῆς διανοίας τὴν ἀφ' ἧς ταῦτα γίνεται κακοήθειαν, [r] αἰδεσθεὶς δὲ ἡμᾶς τοὺς σοὺς ἐπαινέτας, φιλάνθρωπον σεαυτὸν [s] παράσχου τοῖς κινουμένοις

κρείττω,

d ὑφοράω.
e ἐναντιόομαι.
f θαῤῥέω.
g παρίστημι.
h εἰμί.
i πολεμέω
k ὑπερμαχέω.
l κινέω.
m ἀγανακτέω.
o ἐκδίδωμι
p αὐξάνω.
q συνίημι.
r αἰδέομαι
s παρέχω.

κριτὴν, ὡς οὐκ ἀνθρώποις μόνον δικάζων σήμερον, ἀλλὰ καὶ ἀρετῇ, καὶ κακίᾳ, οὗ μᾶλλον, ἢ τοῖς καθ' ἕκαστον [t] φροντιστέον, τοῖς γε κατὰ σε τὴν ἀρετὴν, καὶ δεξιοῖς ἄρχουσιν. ἔσται δέ σοι παρ' ἡμῶν ἐπὶ τούτοις, οὐ τὸ τῶν εὐχῶν μόνον, ὧν οἶδά σε μὴ [u] περιφρονοῦντα κατὰ τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ τὸ περιβόητον [x] καταστῆσαι τὴν ἀρχὴν πᾶσιν, οἷς γνωριζόμεθα.

t φροντίζω.
u περιφρονέω.
x καθίστημι.

Gregorius Olympio.

Hoc ſcilicet erat quod velut ex vaticinio quodam dicebam, cùm te in omnibus rebus commodo, & beneuolo vterer, ac tua lenitate atq; facilitate inexplebili, quadam auiditate me ingurgitarem, nempe me vereri, ne benignitatem veſtram in alienis rebus exhaurirem. Nam ecce diſcrimen meum, (ſiquidem meum eſt, quod meorum eſt) nec iam pari cum fiducia verborumq́; libertate te alloquor. Primùm, quia meum eſt, nam pro ſeipſo rogare quanquam vtilius atq; conducibilius, humilius tamen atq; abiectius eſt. Deinde quia ſaturitatem ſuſpectam habeo, vt quæ ſuauitatem extinguat, & pulchris omnibus rebus aduerſetur. Atque hæc quidem ita habent, ac perquam rectè coniicio. Nihilominus tamen Deo, cui aſto, tuaq́; in beneficiis dandis liberalitate fretus, hanc tibi ſupplicationem offerre minimè dubitaui.

Sit

Sit sanè mortalium omnium sceleratißimus Nicobu-lus *(cuius hoc vnum duntaxat scelus est, quod propter nos inuidia flagrat, ac liberior est, quàm par sit) Sit item rursum omnium hominum iustißimus is, qui nunc nos oppugnat. Pudet enim me apud tuam integritatem eum accusare, quem nuper defendebam. At haud scio an æquum existimaturus sis, de alienis peccatis pœnas ab aliis expeti: de alienis, inquam, ac ne voluntariis quidem pœnam iis irrogari, qui nec famulos suos concitarunt, admissumq́; facinus adeò indigno & acerbo animo tulerunt, vt eos accusatori promptius etiam, quàm volebat, dediderint? An propterea* Nicobulum, *aut eius filios in seruitutem adduci oportet, quemadmodum iis, qui ipsi infesti sunt, placet? nuncné tribunalia augebit, cùm eum res priuatæ discruciant? Ne, quæso, vir admirande, ne hoc, inquam, puritati atq; integritati tuæ in mentem veniat. Verùm pro volucri ingenij tui celeritate ac perspicacia improbitatem eam, vnde hæc proficiscuntur, animaduertens, atq; honoris etiam nostri causa, qui tuarum laudum præcones sumus, benignum atq; humanum te iis, qui concitati sunt, iudicem præbe: tanquam non hominibus duntaxat hodierno die ius dicens, verùm etiam virtuti ac vitio. Cuius quidem rei magis, quàm singulorum hominum, ratio & cura habenda est, iis quidem certè, qui te virtute referunt, ac præfecti munere probè atq; commodè funguntur. Pro his autem rebus non*

preces

preces duntaxat à nobis habiturus es, (quas tibi haud quaquam, vt plerisq; alijs, contemptui eſſe ſcio) verùm illud etiam, vt clarum ac celebre tuum imperium apud eos omnes reddatur, quibus noti ſumus.

Γρηγόριος τῇ ἀδελφότητι τῇ κατὰ Σανναβαδάλην.

Τῇ εὐλαβεστάτῃ, καὶ διὰ πάντων κεκοσμημένῃ ἐν χριστῷ ἀδελφότητι τῇ κατὰ Σανναβαδάλην τοῦ μακαρίου Λευκαδίου ἐν μονάζουσι, καὶ παρθένοις ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ Γρηγόριος ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Τὸ μὲν γινόμενον κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, οὐ δα- 5.
κρύων ὑπόθεσίς ἐστι τοῖς γε νοῦν ἔχουσι, τὸ ἔ-
ξω τοῦ σταδίου γενέσθαι τὸν ἀθλητὴν μετὰ τὴν καλὴν
ἀγωνίαν ἧς [a] ἠγωνίσατο, καὶ [b] παραληφθῆναι
παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου, ὥστε [c] ἀπολαβεῖν τὸν τῆς
δικαιοσύνης στέφανον, καὶ [d] πλεονάσαι δι' αὐτοῦ
τῶν ἀγγέλων χορόν. πάντα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦ-
τα χαρᾶς, καὶ εὐφροσύνης τοῖς πρὸς τὴν ἀλήθει-
αν βλέπουσι κατὰ τὸ εὐαγγέλιον γίνεται. ἐπειδὴ δὲ
συνήθειά τις [e] ἐκράτησεν, ὥστε καὶ σκυθρωπά-
ζειν ἐπὶ τῇ μεταστάσει τῶν ἁγίων, καὶ τῆς παρὰ
τῶν ἀγαπητῶν παρακλήσεως ἀξιοῦσθαι, τούτου ἕνε-

a ἀγωνίζομαι.
b παραλαμβάνω.
c ἀπολαμβάνω.
d πλεονάζω.
e κρατέω.

f λαλέω. κα σκυθρωπὸν μέν τι καὶ κατηφὲς, ὅτι [f] λαλή-
g ὑπέχω. σῃ καταδεχόμεθα. ὅτι ὑμῖν συμβουλεύομεν [g] ὑ-
πέχειν τὰς ἀκοὰς τοῖς πιστοῖς τῶν λόγων· τὴν δὲ
h ἀποπληρόω. χρεωστουμένην παράκλησιν [h] ἀποπληροῦμεν ἐν
τῷ συμβουλεύειν τῇ κοσμιότητι ὑμῶν, ἀεὶ πρὸς ἐ-
κεῖνον βλέπειν, διὰ τοῦ πρὸς ἀλλήλους ὁρᾶν. τοῦτο
γὰρ εὐχόμεθα ἕκαστον καὶ ἑκάστην τῷ βίῳ τοῦ μα-
i μορφόομαι. καρίου [i] μορφωθῆναι, ὥστε ὅταν ἀλλήλους ὁρᾶ-
τε, πληροφορεῖσθαι ὑμᾶς, ὅτι τῷ ἐκείνου χαρα-
κτῆρι ἐναπενίζετε. μορφούτω τὴν ζωὴν ὑμῶν τὸ
ἐκείνου καθαρὸν, τὸ ἀόργητον, ἡ ταπεινοφροσύνη,
k συντείνομαι. ἡ ἔνεργος φιλοσοφία, τὸ ἀεὶ πρὸς τὸν θεὸν [k] συν-
τεταμένην τὴν ψυχὴν ἔχειν, τὸ μὴ πρὸς τὰς ἀ-
πάτας τοῦ βίου τούτου μετεωρίζεσθαι· ἵνα ταῦτα ἐν
l ζωγραφέω. ἀλλήλοις βλέποντες, τὸ ἐκείνου μνημόσυνον ἐν
ἑαυτοῖς [l] ζωγραφήσητε, καὶ ὅτι ἐκεῖνος, ὅτε ὑ-
m γίνομαι. μεῖς ἐν θανάτῳ [m] γένησθε. ἐν γὰρ τῶν ὑμετέρῳ
n ἐπιδείκνυμαι. βίῳ κἀκεῖνος, ζῶν διαπαντὸς [n] ἐπιδειχθήσε-
ται, καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς ἀγαθῆς πολιτείας τῆς τοῦ
θανάτου κοινωνίας ἀλλοτρίους ἑαυτοὺς καταστήσε-
τε. ἐρρωμένους ὑμᾶς, ψυχῇ καὶ σώματι προκό-
o σκεπάζω πτοντας ἐν τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου πνεύματος ὁ
p μνάομαι κύριος [o] σκεπάσει [p] μεμνημένους ἡ-
μῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς.

Gregorius Fraternitati in Sannabadaa.

Pientiſſimæ atque omnibus rebus in Chriſto ornatiſsimæ fraternitati, quæ eſt in Sannabadaa, beati Leucadij, inter Monachos & virgines in Chriſto Ieſu ſancti-ficatos, Gregorius in domino ſalutem.

ID quidem quod Dei conſilio ac prouidentia contigit, prudentibus viris lachrymarum materia non eſt, nempe quod athleta poſt præclarũ certamen quo perfunctus eſt, ex arena exceſſerit, atque à certaminis arbitro aſſumptus ſit, vt iuſtitiæ coronam accipiat, ac per eum Angelorum chorus augeatur. Hæc inquam, atq; alia eiuſmodi, iis qui ex Euangelij præſcripto coniectos in veritatem oculos habent, gaudij ac lætitiæ argumentum exiſtunt. Quoniam autem vſus quidam & conſuetudo hoc obtinuit, vt ob ſanctorum virorum ex hac vita diſceſſum & mœrore afficiamur, & ab iis qui chari nobis ſunt conſolationem accipiamus, eam ob cauſam triſte quidem ac mœſtum aliquid, nec loqui ſuſtinemus, nec vt huiuſmodi ſermonibus aures ſubiiciatis, auctores vobis ſumus; at verò eo quòd debemus, conſolationis munere fungimur, illud ſcilicet vos monentes, vt per mutuum veſtrum conſpectum ſemper eum ante oculos propoſitum habeatis. Hoc enim optamus, vt quiſq; & quæq;

r ἀπολογέομαι. ἡμῶν καὶ ἐλπίδας, καὶ πολλὰ τοῖς ἁγίοις r ἀπολογησάμενοι μάρτυσι· πάντως εἰ καὶ βαρέα ταῦτα καὶ δύσφορα, ἀλλὰ καθ' ὁδόν γε τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου φιλοσοφούμενα, καὶ οὔπω τοῦ πόλεις ἐκ πόλεων ἀμείβειν (ὃ φέρειν s ἐκελεύσθημεν) φορτικώτερα. σὺ δὲ τὸν τόπον t οἰκόιης μακρότερα μὲν, ἢ κατὰ τοὺς προενοικήσαντας· σωφρονέστερον δὲ, ἢ ἐλπίζομεν, ὡς ἂν μήτε τοὺς ἁγίους ὑβρίζοιτε μάρτυρας, μήτε αὐτοὶ πλήσοισθε τῇ παροικίᾳ. ἐκεῖνο δὲ πρὸ πάντων u ἀσφαλίσασθε, τῶν x καθιερωμένων τοῖς μάρτυσι y φείσασθε, ἵνα μὴ κακῶς περί τι ὑμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ὑμετέρων z βουλεύσησθε, πονηρῷ τῷ ἐπεισοδίῳ τὰ ὄντα φθείροντες.

s κελεύομαι.
t οἰκέω.
u ἀσφαλίζομαι.
x καθιερόομαι.
y φείδομαι
z βουλεύομαι.

Gregorius Valentiniano.

a Loci nomen.

a *Carbala per summum scelus eiicimur. Atque vt Tragœdiæ verbis nonnihil immutatis vtar, eiicimur, non quidem sermone, sed certè reipsa. Multò enim melius erat tabula publicè proposita nobis secessionem indicere, quàm per mulieres, quas è regione nostri collocasti, vitæ grauitatem & sanctitatem intercidere, ac quotidianum dedecus & maledicentiam adiungens, ab iis proficiscentem qui liben-*

libenter faciunt, vt iis qui ita sibi viuendum propofuerunt, vt nos viuimus, obtrectent. Ac nisi hoc dictu audax est, nos quoque per Euam è paradiso expulisti. Est quidem facilè speciosum aliquem prætextum inuenire, teq; excusare, atq; æqua dicere videri, nempe nos à te minimè eiici, verùm hinc potius honore abs te affici, quod nobis vicinus esse cupias: addes etiam fortasse, quod nos amicè, & vt cognatos decet, complecti, atq; etiam aliquem ex amicitia nostra fructũ capere. Hoc autem merus sermo est, non res. Vos enim cùm ad hunc locum acceditis, & excipimus, & amplectimur. Ad domesticum autem fœminarum imperium ita nos proripiemus, vt ad viperinos impetus. Ac nostræ quidem res finem habent: Circumscripti sumus, nosmet colligimus, atq; honore afficimus, relictis & manuum nostrarum laboribus, & iis rebus, quarum spe ducebamur, longaq; ad sanctos Martyres excusandi nostri causa, oratione habita. Omnino, & si hæc grauia & acerba sunt, attamen modo superiori nostræ vitæ consentaneo à nobis perferuntur, nec grauiora & molestiora sunt, quàm (quod ferre iussi sumus) ex vrbibus in vrbes migrare. Tu verò locum quidem velim diutius incolas, quàm ij, qui prius eum incoluerunt: castius autem ac pudicius, quàm speramus: vt nec Martyribus contumeliã inferatis, nec ipsi huiusmodi incolatu percutiamini. Illud autem ante omnia prouidete, ne quid durius in eos, qui Martyribus sese consecrarunt, statuatis: ne

 alioqui

alioqui & vobis, & rebus vestris malè consulatis, facultatibus vestris per malam accessionem labem ac perniciem afferentes.

Γρηγόριος πρὸς Εὐσέβιον Ἐπίσκοπον Καισαρείας.

3. Ἐπειδὴ πρὸς ἄνδρα ποιοῦμαι τοὺς λόγους οὐκ
a φωράω. ἀγαπῶντα τὸ ψεῦδος, καὶ τὸ ἐν ἑτέρῳ [a] φω-
ρᾶσαι πάντων ὀξύτατον, κἂν ὅτι μάλιστα σοφοῖς
b πλέκομαι. [b] πλέκηται, καὶ ποικίλοις τοῖς λαβυρίνθοις. πρὸς
δὲ οὐδὲ αὐτῷ μοι φίλον τὸ τεχνικὸν ([c] εἰρήσεται
c ἐρέω. γάρ, κἂν ᾖ φορτικώτερον) [d] πεφυκότι τε οὕτω καὶ
d φύω. [e] τετυπωμένῳ παρὰ τοῦ λόγου· διὰ τοῦτο γράφω
e τυπόομαι τὰ παριστάμενα. καί μοι [f] δέξαι τὴν παρρησίαν·
f δέχομαι. ἢ [g] ἀδικήσεις γε τῆς ἀληθείας [h] ἀποστερῶν καὶ ἀ-
g ἀδικέω. ναγκάζων ἐν ἐμαυτῷ κατέχειν τὴν ὠδῖνα τῆς
h ἀποστερέω. λύπης, ὥσπερ τι νόσημα ὕπουλον καὶ κακόηθες. ἐ-
γὼ χαίρω μὲν ὑπὸ σοῦ τιμώμενος, (εἴπερ ἄν-
i προερέω. θρωπός εἰμι. τοῦ [i] προειρηκότος ὁ λόγος) καὶ
k καλέομαι [k] καλούμενος ἐπί τε συλλόγους καὶ συνόδους πνευ-
l γίνομαι. ματικούς. οὐ φέρω δὲ τὴν [l] γεγενημένην ὕβριν
τῷ τιμιωτάτῳ ἀδελφῷ Βασιλείῳ, καὶ γινομένην
ἔτι παρὰ τῆς σῆς εὐλαβείας, ὃν καὶ βίου καὶ λόγου
m αἱρέομαι. κοινωνὸν, καὶ τῆς ὑψηλοτάτης φιλοσοφίας [m] εἱ-
λόμην τε ἀπαρχῆς, καὶ νῦν ἔχω, καὶ οὐδὲ ἐμαυτῷ
μέμ-

μέμφομαι τῆς ἐπ' αὐτῷ κρίσεως· οὕτω γὰρ εἰπεῖν μετριώτερον, ἵνα μὴ ἐμαυτὸν ἐπαινεῖν δόξω τὰ ἐκείνου θαυμάζων. σὺ δέ μοι δοκεῖς ποιεῖν παραπλήσιον, τὸν μὲν ἀτιμάζων, τιμῶν δὲ ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἑνὸς ἀνδρὸς, τῇ μὲν τῶν χειρῶν καταψήχοι τὴν κεφαλὴν, τῇ δὲ, [n] παίοι τὴν παρειάν· ἢ καὶ θεμελίους [o] ὑποσπῶν οἰκίας, [p] διαζωγραφοίη τοὺς τοίχους, καὶ καλλωπίζοι τὰ ἔξωθεν. εἴ τι οὖν ἐμοὶ πείθῃ, τοῦτο ποιήσεις. πεισθῆναι δὲ ἀξιῶ. καὶ γὰρ δίκαιον, εἰ ἐκεῖνον θεραπεύσεις τὰ εἰκότα, καὶ παρ' ἐκείνου θεραπευθήσῃ. τὸ δὲ καθ' ἡμᾶς [q] ἕψεται ὥσπερ τοῖς σώμασιν αἱ σκιαὶ, μικροὺς τε ὄντας, καὶ πρὸς εἰρήνην ἐπιμοτέρους. οὐδὲ γὰρ οὕτως ἀθλίως πράττομεν, ὥστε τἄλλα μὲν ἐθέλειν φιλοσοφεῖν, καὶ τῆς κρείττονος εἶναι μερίδος, ὑπερορᾷν δὲ πράγματος, ὃ τοῦ καθ' ἡμᾶς λόγου κεφάλαιόν ἐστι, τῆς ἀγάπης· ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρα ἱερέα τε καὶ τοσοῦτον, ὃν καὶ βίῳ καὶ λόγῳ καὶ πολιᾷ πάντων ἄριστον, ὧν [r] ἴσμεν, γινώσκομεν. οὐ γὰρ [s] ἐπισκοτήσει τὸ λυπεῖσθαι τῇ ἀληθείᾳ.

* * *

n παίω.
o ὑποσπάω.
p διαζωγραφέω.
q ἕπομαι.
r ἴσημι.
s ἐπισκοτέω.

Grego-

Gregorius Eusebio Episcopo Cæsariensi.

QVoniam mihi cum eo viro sermo est, qui nec ipse mendacium amet, & ad istud in altero deprehēdendum homines omnes acumine superet, quantumuis scitis & vacuis labyrinthis obuoluatur: atq; insuper nec mihi quidem fucus & artificium placet, (dicam enim, & si molestius sit) tum à natura ita comparato, tum à scriptura instituto atq; informato: idcirco quæ animo occurrunt, scribo. Ac tu fiduciam meam in bonam partem accipias, velim: aut certè iniurius in me fueris, libertatem mihi adimens, cogens me conceptum mærorem, velut morbum quendam malignum & supputridum imo pectore continere. Honore quidem me abs te affici lætor (siquidem homo sum, vt prius dixit quispiam) atq; ad concilia & conuentus spirituales vocari. Verùm contumeliam charissimo fratri Basilio à tua pietate illatam esse, atq; etiamnum inferri, molestè fero, vtpote quem tum vitæ, tum studiorum ac sublimissimæ philosophiæ socium, & ab initio elegi, & nunc habeo. nec quicquam mihi ob iudicium de eo meum succenseo. Sic enim parciùs loqui præstat: ne alioqui ipsius virtutes prædicans, me ipsum laudare videar. Tu verò dum eo contempto nos honore afficis, perinde mihi facere videris, ac si quis vnius viri caput altera manu demulceat, altera malam feriat, aut etiam conuulsis

domus

domus fundamentis parietes pingat, atq; externas partes exornet. Proinde ſi quid mihi obtemperandum putabis, hoc facies. Vt autem obtemperes abs te peto & contendo: æquum eſt enim; ſi illum, vt par eſt, colueris, ipſe quoque ab eo viciſſim obſeruaberis. Nos autem ſequemur, quemadmodum vmbræ corpora, vtpote parui & ad pacem propenſiores. Non enim ita miſero ſtatu res noſtræ ſunt, vt aliis quidem in rebus philoſophari, melioremq; partem ſequi velimus, dilectionem autem, quæ totius doctrinæ noſtræ caput eſt, contemnamus & pro nihilo ducamus: ac præſertim erga virum ſacerdotem, tamq; inſignem, quem & vita, & ſermone, & canicie omnium, quos nouimus, præſtantiſſimum eſſe agnoſcimus. Neque enim mæror, quo affecti fuimus, veritati tenebras offundet.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

Τοῦτο ἦν ὅπερ ἔλεγον ὥσπερ ἔκ τινος προφητείας, εἰς πάντα δεξιοῦ σου τυγχάνων, καὶ 4.
ἀπλήστως τῆς σῆς ἡμερότητος [a] ἐμφορούμενος, ὅτι [b] δέδοικα μὴ [c] κενώσω τὸ φιλάνθρωπον ὑμῶν ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις. ἰδοὺ γὰρ ἀγὼν ἐμὸς (εἴπερ ἐμὸς ὁ τῶν ἐμῶν) καὶ οὐ μετὰ τῆς ἴσης παῤῥησίας ποιοῦμαι τοὺς λόγους. πρῶτον μὲν ὅτι ἐμός. τὸ γὰρ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δεῖσθαι, εἰ καὶ χρησιμώτερον, ἀλλὰ

a ἐμφορέω.
b δείδω.
c κενόω.

παντ-

κριτὴν, ὡς οὐκ ἀνθρώποις μόνον δικάζων σήμερον, ἀλλὰ καὶ ἀρετῇ, καὶ κακίᾳ, οὐ μᾶλλον, ἢ τοῖς καθ' ἕκαστον [t] φροντιστέον, τοῖς γε κατά σε τὴν ἀρετὴν, καὶ δεξιοῖς ἄρχουσιν. ἔσται δέ σοι παρ' ἡμῶν ἐπὶ τούτοις, οὐ τὸ τῶν εὐχῶν μόνον, ὧν οἶδά σε μὴ [u] περιφρονοῦντα κατὰ τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ τὸ περιβόητον [x] καταστῆσαι τὴν ἀρχὴν πᾶσιν, οἷς γνωριζόμεθα.

t φροντίζω.
u περιφρονέω.
x καθίστημι.

Gregorius Olympio.

Hoc ſcilicet erat quod velut ex vaticinio quodam dicebam, cùm te in omnibus rebus commodo, & beneuolo vterer, ac tua lenitate atq; facilitate inexplebili, quadam auiditate me ingurgitarem, nempe me vereri, ne benignitatem veſtram in alienis rebus exhaurirem. Nam ecce diſcrimen meum, (ſiquidem meum eſt, quod meorum eſt) nec iam pari cum fiducia verborumq́; libertate te alloquor. Primùm, quia meum eſt, nam pro ſeipſo rogare quanquam vtilius atq; conducibilius, humilius tamen atq; abiectius eſt. Deinde quia ſaturitatem ſuſpectam habeo, vt quæ ſuauitatem extinguat, & pulchris omnibus rebus aduerſetur. Atque hæc quidem ita habent, ac perquam rectè coniicio. Nihilominus tamen Deo, cui aſto, tuaq́; in beneficiis dandis liberalitate fretus, hanc tibi ſupplicationem offerre minimè dubitaui.

Sit

Sit ſanè mortalium omnium ſceleratiſſimus Nicobulus *(cuius hoc vnum duntaxat ſcelus eſt, quod propter nos inuidia flagrat, ac liberior eſt, quàm par ſit) Sit item rurſum omnium hominum iuſtiſſimus is, qui nunc nos oppugnat. Pudet enim me apud tuam integritatem eum accuſare, quem nuper defendebam. At haud ſcio an æquum exiſtimaturus ſis, de alienis peccatis pœnas ab aliis expeti: de alienis, inquam, ac ne voluntariis quidem pœnam iis irrogari, qui nec famulos ſuos concitarunt, admiſſumq́; facinus adeò indigno & acerbo animo tulerunt, vt eos accuſatori promptius etiam, quàm volebat, dediderint? An propterea* Nicobulum, *aut eius filios in ſeruitutem adduci oportet, quemadmodum iis, qui ipſi infeſti ſunt, placet? nuncné tribunalia augebit, cùm eum res priuatæ diſcruciant? Ne, quæſo, vir admirande, ne hoc, inquam, puritati atq; integritati tuæ in mentem veniat. Verùm pro volucri ingenij tui celeritate ac perſpicacia improbitatem eam, vnde hæc proficiſcuntur, animaduertens, atq; honoris etiam noſtri cauſa, qui tuarum laudum præcones ſumus, benignum atq; humanum te iis, qui concitati ſunt, iudicem præbe: tanquam non hominibus duntaxat hodierno die ius dicens, verùm etiam virtuti ac vitio. Cuius quidem rei magis, quàm ſingulorum hominum, ratio & cura habenda eſt, iis quidem certè, qui te virtute referunt, ac præfecti munere probè atq; commodè funguntur. Pro his autem rebus non*

preces

preces duntaxat à nobis habiturus es, (quas tibi haud quaquam, vt pleriſq; aliis, contemptui eſſe ſcio) verùm illud etiam, vt clarum ac celebre tuum imperium apud eos omnes reddatur, quibus noti ſumus.

Γρηγόριος τῇ ἀδελφότητι τῇ κατὰ Σανναβαδάλω.

Τῇ εὐλαβεστάτῃ, καὶ διὰ πάντων κεκοσμημένῃ ἐν χριστῷ ἀδελφότητι τῇ κατὰ Σανναβαδάλω τοῦ μακαρίου Λευκαδίου ἐν μονάζουσι, καὶ παρθένοις ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ Ἰησοῦ Γρηγόριος ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Τὸ μὲν γινόμενον κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, οὐ δακρύων ὑπόθεσίς ἐστι τοῖς γε νοῦν ἔχουσι, τὸ ἔξω τοῦ σταδίου γενέσθαι τὸν ἀθλητὴν μετὰ τὴν καλὴν ἀγωνίαν ἧς [a] ἠγωνίσατο, καὶ [b] παραληφθῆναι παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου, ὥστε [c] ἀπολαβεῖν τὸν τῆς δικαιοσύνης στέφανον, καὶ [d] πλεονάσαι δι' αὐτοῦ τῶν ἀγγέλων χορόν. πάντα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα χαρᾶς, καὶ εὐφροσύνης τοῖς πρὸς τὴν ἀλήθειαν βλέπουσι κατὰ τὸ εὐαγγέλιον γίνεται. ἐπειδὴ δὲ συνήθειά τις [e] ἐκράτησεν, ὥστε καὶ σκυθρωπάζειν ἐπὶ τῇ μεταστάσει τῶν ἁγίων, καὶ τῆς παρὰ τῶν ἀγαπητῶν παρακλήσεως ἀξιοῦσθαι, τούτου ἕνεκα σκυ- 5.

a ἀγονίζομαι. b παραλαμβάνω. c ἀπολαμβάνω. d πλεονάζω. e κρατέω.

Gregorius Fraternitati in Sannabadaa.

Pientiſſimæ atque omnibus rebus in Chriſto ornatiſsimæ fraternitati, quæ eſt in Sannabadaa, beati Leucadij, inter Monachos & virgines in Chriſto Ieſu ſanctificatos, Gregorius in domino ſalutem.

ID quidem quod Dei conſilio ac prouidentia contigit, prudentibus viris lachrymarum materia non eſt, nempe quod athleta poſt præclarũ certamen quo perſunctus eſt, ex arena exceſſerit, atque à certaminis arbitro aſſumptus ſit, vt iuſtitiæ coronam accipiat, ac per eum Angelorum chorus augeatur. Hæc inquam, atq; alia eiuſmodi, iis qui ex Euangelij præſcripto coniectos in veritatem oculos habent, gaudij ac lætitiæ argumentum exiſtunt. Quoniam autem vſus quidam & conſuetudo hoc obtinuit, vt ob ſanctorum virorum ex hac vita diſceſſum & mœrore afficiamur, & ab iis qui chari nobis ſunt conſolationem accipiamus, eam ob cauſam triſte quidem ac mœſtum aliquid, nec loqui ſuſtinemus, nec vt huiuſmodi ſermonibus aures ſubiiciatis, auctores vobis ſumus; at vero eo quòd debemus, conſolationis munere fungimur, illud ſcilicet vos monentes, vt per mutuum veſtrum conſpectum ſemper eum ante oculos propoſitum habeatis. Hoc enim optamus, vt quiuis & quæq;

ad beati illius viri vitam sese componat, ita vt, dum vos inuicem conspicitis, illud vobis persuasum sit, vos ipsius notas ac formam intueri. Vestram vitam informet ipsius puritas, lenitas, humilitas, actuosa philosophia, perpetua animi ad Deum contentio, nec ad huius vitæ fraudes suspendi ac distrahi. Sic enim fiet vt hæc alij in aliis perspicientes ipsius monimentum in vobis ipsis effingatis, nec aut ille, aut vos, in morte sitis. Nam & ille in vestra vita perpetuò viuens ostendetur, & vos rursum per probam & honestam vitæ rationem à mortis cōmercio alienos vos reddetis. Sanos vos & incolumes, atque, & animo, & corpore proficientes, nostriq; in precibus vestris memores, in Spiritus sancti virtute Dominus protegat.

Γρηγόριος πρὸς Εὐσέβιον Ἐπίσκοπον Σαμοσατέων ἐν ἐξορίᾳ ὄντα.

6. Πόθεν [a] ἄρξομαι τῶν σῶν ἐγκωμίων; καὶ τί
a ἄρχομαι προσειπών σε, κυρίως ἂν [b] ὀνομάσαιμι; στύ-
b ὀνομάζω λον καὶ ἑδραίωμα τῆς ἐκκλησίας, ἢ φωστῆρα ἐν κόσμῳ, τὰ αὐτὰ τῷ ἀποστόλῳ φθεγγόμενος, ἢ στέφανον καυχήσεως, τῷ σωζομένῳ μέρει χριστιανῶν, ἢ θεοῦ δῶρον, ἢ πατρίδος ἔρεισμα, ἢ κανόνα πίστεως, ἢ πρεσβευτὴν ἀληθείας, ἢ ὁμοῦ
c ὁράομαι. πάντα καὶ πλείω τούτων; καὶ τὴν ὑπερβολὴν
d πιστόομαι τῶν ἐπαίνων τοῖς [c] ὁρωμένοις [d] πιστώσομαι. τίς

οὕτως

οὕτως ὑετὸς ὥριμος [e] ἦλθε [f] διψώσῃ γῇ; ποῖον ἐκ πέτρας ὕδωρ τοῖς ἐν ἐρήμῳ [g] πλημμυροῦν; τίνα τοιοῦτον ἄρτον ἀγγέλων [h] ἔφαγεν ἄνθρωπος; τίσιν Ἰησοῦς ὁ κύριος ὁ κοινὸς, τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς οὕτως ἐν καιρῷ βαπτιζομένοις [i] ἐπέστη, ἵνα καὶ τὸ πέλαγος [k] ἡμερώσῃ, καὶ τοὺς κινδυνεύοντας [l] περισώσηται, οἷος σὺ κάμνουσιν ἡμῖν καὶ [m] ἀνιωμένοις, καὶ οἷον ἤδη [n] ναυαγοῦσιν [o] ἐφάνης; τί δεῖ τὰ τῶν ἄλλων λέγειν; ὅσης εὐθυμίας καὶ ἡδονῆς ψυχὰς ὀρθοδόξων [p] ἐνέπλησας, καὶ ὅσων ἀπόγνωσιν [q] ἔλυσας; ἀλλ' ἡ μήτηρ ἡμῶν ἡ ἐκκλησία, τὴν καισαρείαν λέγω, νῦν ὄντως ἀποδύεται τὰ ἐνδύματα τῆς χηρεύσεως ἐπὶ τῇ σῇ θέᾳ, καὶ στολὴν εὐφροσύνης ἀναλαμβάνει, καὶ [r] λαμπρυνθήσεται μᾶλλον, ἐπειδὰν ποιμένος [s] τύχοι ἑαυτῆς τε καὶ τῶν [t] περιειληφότων, καὶ τῶν ὑμετέρων χειρῶν ἀξίου. τὰ γὰρ ἡμέτερα καὶ αὐτὸς ὁρᾷς οἷα, καὶ ὅσον [u] ἐθαυματούργησεν ὁ σὸς ζῆλος καὶ ἱδρὼς, καὶ ἡ κατὰ θεὸν παῤῥησία. γῆρας ἀνακαινίζεται, καὶ ἀῤῥωστία νικᾶται, καὶ [x] πηδῶσιν οἱ ἐπὶ κλίνης, καὶ ἀσθενοῦντες περιζωννύονται δύναμιν. τούτοις εἰκάζω, ὅτι καὶ τὰ ἡμέτερα κατὰ νοῦν [y] ἐκβήσεται. τὸν μὲν οὖν πατέρα, ἔχεις ἀνθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀνθ' ἡμῶν, τέλος παντὶ τῷ βίῳ καὶ τῇ σεμνῇ πολιᾷ καλὸν [z] ἐπιθήσοντα, τὸν νῦν ὑπὲρ τῆς ἐκ-

e ἔρχομαι.
f διψάω.
g πλημμυρέω.
h τρώγω.
i ἐφίστημι.
k ἡμερόω.
l περισώζομαι.
m ἀνιάω.
n ναυαγέω
o φαίνομαι
p ἐμπλήθω
q λύω.
r λαμπρύνομαι.
s τυγχάνω
t περιλαμβάνω.
u θαυματουργέω.
x πηδάω.
y ἐκβαίνω.
z ἐπιτίθημι.

κλησίας ἀγῶνα. καὶ δεξόμεθα τοῦτον, εὖ οἶδα, εὐχαῖς ὑμετέραις ἐρρωμενέστερόν τε καὶ νεανικώτερον, αἷς πάντα δεῖ θαῤῥοῦντα πιστεύειν. εἰ δὲ κἂν τῇ φροντίδι [aa] καταλύσαιεν, οὐ ζημία τοιαύτης καὶ ἐπὶ τοιούτοις τυχεῖν τελευτῆς. ἐμοὶ δὲ, παρακαλῶ, συγγνώμην ἔχετε, καὶ εἰ μικρὸν ταῖς τῶν πονηρῶν γλώσσαις [bb] ὑποχωρήσας, μικρὸν ὕστερον ἡμῖν καὶ [cc] προσδράμοιμι, καὶ [dd] περιπτυξαίμην, καὶ ὅσα [ee] παρεῖται νῦν, δι' ἐμαυτοῦ [ff] προσθείην, τῆς εὐφημίας.

aa καταλύω.
bb ὑποχωρέω.
cc προστρέχω.
dd περιπτύσσομαι.
ee παρίημι.
ff προστίθημι.

Gregorius Eusebio Episcopo Samosatensi in exilio agenti.

VNde tuarum laudum exordium ducam? & quo nomine propriè te appellabo? An te columnam & firmamentum Ecclesiæ vocabo, aut luminare in mundo, iisdem verbis cum Apostolo vtens, aut gloriationis coronam incolumi Christianorum parti, aut Dei donum, aut patriæ subsidium, aut fidei regulam, aut veritatis legatum, aut hæc simul, atq; his plura? Atq; has pene incredibiles laudes per ea quæ videmus, confirmabo. Quæ enim pluuia æquè matura & tempestiua sitienti terræ illapsa est? Quæ aqua ex petra iis, qui in deserto habitabãt, exundans? Quem talem angelorum panem homo manducauit? Quibus Iesus Communis omnium Dominus, discipulis suis pessum euntibus

euntibus ita opportunè assistit, vt & fluctus sedaret, & periclitantibus salutem afferret, vt tu laborantibus nobis ac mœrentibus, ac iam velut naufragium facientibus apparuisti? Et quidem de aliis quid loqui necesse est, quanta nimirum lætitia & voluptate orthodoxorum animos perfudisti, quamq́ multos homines in desperationem lapsos erexisti? At mater nostra Ecclesia, Cæsariensem dico, nunc profectò ob tui aspectum viduitatis vestes exuit, & stolam iucunditatis assumit, magisq́ etiam exsplendescet, cum pastorem, & se, & antecessoribus Episcopis, & manu vestra dignum consecuta fuerit. Nam quis sit rerum nostrarum status ipse quoque perspicis, quantumq́ miraculum patrârit zelus tuus, & sudores, ac grata Deo fiducia & libertas. Senectus renouatur, morbus superatur, lecto affixi exiliunt, infirmi potentia accinguntur. Quæ res mihi coniecturam afferunt, negocia nostra ex animi sententia successura esse. Ac patrem quidem, tum sua, tum nostro nomine habes, pulchrum vniuersæ vitæ & venerandæ caniciei finem impositurum, nimirum præsentem hanc pro Ecclesia dimicationem. At certum habeo fore, vt precibus vestris quibus fretus, nemo non sibi quiduis polliceri debet, firmiorem eum valentioremqúe recipiamus. Quòd si in hac quoque cura extremo vitæ die perfungatur, minime illud in damno ponendum est, talem, & ob res tales, vitæ finem consequi. Mihi verò ignoscite, si impro-

borum linguis paulisper cedens, aliquantò pòst ad complexum vestrum accurram, & ea, quæ nunc in laudatione prætermissa sunt, coram ipse adiiciam.

Γρηγόριος Ἀμφιλοχίῳ.

7. Ἀλγεῖς; ἐγὼ δὲ τρυφῶ, δηλονότι. δακρύ-
εις; ἐγὼ δὲ, ὡς ὁρᾷς, πανηγυρίζω, καὶ τοῖς
παροῦσι καλλωπίζομαι. ἤ σε μὲν υἱὸς λυπεῖ δι'
ἀρετὴν ἁρπαζόμενος, καὶ τιμώμενος, καὶ δει-
a παρέστημι. νὸν εἰ μὴ [a] παρέσται σοι καὶ [b] γηροκομήσει, καὶ
b γηροκομέω. τὰ εἰκότα θεραπεύσει κατὰ τὸ συνήθες, ἐμὲ δὲ
οὐκ ἀνιᾷ πατὴρ τὴν πλουσίαν ἀφ' ἡμῶν [c] ἐκ-
c ἐκδημέω δημήσας, ἐξ ἧς οὐκέτι πρὸς ἡμᾶς ἀναλύσει,
d ὄπτομαι. οὐδὲ παρ' ἡμῶν [d] ὀφθήσεται; εἶτα, ἡμεῖς μὲν,
e ἐγκαλέω οὐδὲν [e] ἐγκαλοῦμεν, οὐδὲ τὴν ὀφειλομένην
f ἀπαιτέω [f] ἀπαιτοῦμεν, παραμυθίαν εἰδότες, ὅτι τὰ ἴδια
κακὰ καιρὸν οὐ δίδωσι τοῖς ἀλλοτρίοις σχολάζειν
(οὐδὲ γὰρ οὕτω τις ἐστὶ φιλικὸς, καὶ φιλόσοφος,
ὥστε ὑπεράνω τῶν παθῶν εἶναι, καὶ παρακα-
λεῖν ἄλλον, αὐτὸς δεόμενος παρακλήσεως) σὺ δὲ
g αἰτιάομαι. τῇ πληγῇ πληγὴν ἐπιβάλλεις, [g] αἰτιώμενος
ἡμᾶς, ὡς πυνθάνομαι, καὶ νομίζων ἀμελεῖσθαι τὸν
h προδίδομαι. σὸν υἱὸν, ἡμέτερον δὲ ἀδελφὸν, ἢ καὶ [h] προδεδό-
σθαι παρ' ἡμῶν (ὃ βαρύτατον) ἀλλὰ μὴ τῆς ζη-
i ζημιόομαι. μίας ἡμᾶς ἐπαισθάνεσθαι, ἣν [i] ἐζημίωνται μὲν
πάντες φίλοι καὶ συγγενεῖς, ἐγὼ δὲ καὶ πάν-
των

τῶν μᾶλλον, ὁ τὰς ἐλπίδας τῆς ζωῆς ἐν ἐκείνῳ
[k] θέμενος, καὶ μόνον μὲν ἔρεισμα, μόνον δὲ σύμ- k τίθημι.
βουλον ἀγαθὸν, μόνον δὲ κοινωνὸν εὐσεβείας ὑ-
πολαμβάνων. καί τοι τίσι τοῦτο εἰκάζεις; εἰ μὲν
τοῖς πρώτοις, [l] ἐνθυμήθητι ὅτι καὶ [m] διέβην μέ- l ἐνθυμέομαι.
χρις ὑμῶν ἐξεπίτηδες, τῇ φήμῃ [n] ταραγμέ- m διαβαίνω.
νος, καὶ [o] κοινωνῆσαι γνώμης ὑμῖν πρόθυμος
ἐγενόμην, ἡνίκα καιρὸς ἦν ἔτι περὶ τούτων βου-
λεύεσθαι· καὶ πάντα μᾶλλον ἢ ταύτης ἡμῖν ἐκοι- n ταράττομαι.
νωνήσατε, εἴτ' ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀπορίας, εἴτ' οὐκ o κοινωνέω
οἶδ' ὅ,τι [p] βουληθέντες. εἰ δὲ τοῖς τελευταίοις, p βούλομαι.
μάλιστα μὲν οὐκ [q] εἴα τὸ πάθος πάλιν ὑμῖν [r] ἐν- q ἐάω.
τυχεῖν, καὶ ἡ τῷ πατρὶ [s] χρεωστουμένη τιμὴ καὶ ὁ- r ἐντυγχάνω.
σία, ἧς οὐδὲν ἐδυνάμην ποιήσασθαι προτιμότερον· καὶ
ταῦτα ὑπογύου τοῦ πάθους ὄντος, ἡνίκα οὐκ ἀσεβὲς s χρεωστέομαι.
μόνον, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλως εὐπρεπὲς ἔξω τοῦ καιροῦ
φιλοσοφεῖν, καὶ ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον. ἔπειτα καὶ
[t] προκατειλῆφθαι ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐνο- t προκαταλαμβάνομαι.
μίσαμεν· πέρας δὲ ἤδη τῶν κατ' αὐτὸν ἐχόν-
των, ὁποῖον ἐδόκει τῷ ἀγῶνι τὰ ἡμέτερα. ταῦτα
μὲν δὴ τοιαῦτα. νῦν δὲ καὶ τὴν λύπην [u] ἄνες ἡμῖν u ἀνίημι.
πάντων οὖσαν ἀλογωτάτην, ὡς ἐμαυτὸν πείθω,
καὶ εἴ τι σοι πλέον δοκεῖ, [x] παράστησον, ἵνα μὴ καὶ x παρίστημι.
ἡμᾶς ἐν τῷ μέρει, καὶ σεαυτὸν [y] λυπῇς, καὶ πρᾶ- y λυπέω.
γμα πάσχῃς, σφόδρα τῆς σῆς εὐγενείας ἀνάξιον,

ἀντ' ἄλλων ἡμᾶς αἰτιώμενος τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας, ἀλλ' εἰ δεῖ τἀληθὲς εἰπεῖν, τὰ ἴσα [z] τυραννηθέντας ὑπὸ τῶν κοινῶν φίλων, καὶ οὓς μόνους εὐεργέτας ἐνόμιζες.

[z] τυραννέομαι.

Gregorius Amphilochio.

Doles? Ego verò in delitiis sum, scilicet. Lachrymas fundis? Ego verò, vt cernis, festum diem ago, ac rebus præsentibus glorior, meq́ effero. An te quidem filius in mœrorem coniicit, quod ob virtutem arripiatur, & honore afficiatur, atque in calamitatis loco ponis, nisi tibi præsto sit, tuamque senectutem curet, ac pro suo more, ea quæ muneri suo consentanea sint, præstet: me autem non discruciat pater, qui postremam à nobis peregrinationem iniit, ex qua non iam ad nos reuertetur nec à nobis conspicietur? itáne verò, cum nos te minimè accusemus, nec debitam consolationem efflagitemus, quod scilicet illud sit exploratum nobis, propria mala malis alienis animum adiiciendi spacium non præbere (neque enim vllus est adeo amicitiæ studiosus, & philosophus, vt supra animi perturbationes positus sit, aliumque consolari tentet, cum ipse consolatione indigeat:) tu contra plagam plagæ iniicis, dum nos accusas, vt audio, atque filium tuum, fratrem nostrum

strum à nobis neglectum, aut etiam (quod longe grauius est) proditum fuisse existimas, nosque detrimentum minimè agnoscere, quod amici omnes & cognati acceperunt, atque ego præ cæteris, qui vitæ spes in eo defixeram, eumque solùm subsidium, solùm consiliarium probum, solùm pietatis socium mihi esse ducebam. At verò quibusnam rebus in hanc coniecturam adduceris? si primis, in mentem tibi veniat, me rumore hoc perturbatum, dedita opera ad vos vsque perrexisse, atque vt in consilij sententiæque societatem vobiscum venirem prompto & parato animo fecisse, cum de his rebus deliberandi tempus adhuc esset: vosque de omnibus potius aliis rebus, quam de hac ad me retulissetis, siue quod eadem animi anxietate consiliique inopia laboraretis, siue nescio qua alia causa ducti. Si postremis, maximè quidem haud sinebat luctus, in quo eram, vt vos rursum conuenirem, ac debitus patri honor & exequiæ, quibus nihil antiquius habere potui: præsertim recenti adhuc calamitate, quo tempore non modo impium, sed alioqui etiam indecorum est, intempestiue philosophari supraque humanam imbecillitatem. Deinde rebus ipsis nos præuentos atque occupatos esse iudicauimus: quippe cum ipsius res eum iam finem haberent, qualem ei visum fuisset, qui res nostras moderatur. Ac de his satis à nobis dictum sit. Nunc autem & mærorem

animi-

animiq́ offensionem iniquissimam prorsus, vt mihi persuadeo, atq; à ratione alienissimam, nobis remitte; & si quid tibi amplius videtur, declara: ne tu nos quoque vicissim ac teipsum mœrore afficias, remq́ue facias nobilitate tua perquam indignam, aliorum loco nos accusans, à quibus nihil læsus es, verùm, si verè loquendum est, eandem vim à communibus amicis, quosque tu solos de te bene meritos existimabas, perpessos.

Γρηγόριος Τιμοθέῳ.

8. Πυνθάνομαί σε πρὸς τὸ πάθος ἀφιλοσόφως
a ἐπαινέω. ἔχειν, καὶ οὐκ [a] ἐπῄνεσα. δεῖ γὰρ τἀληθῆ γράφειν, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρα φίλον καὶ καλοκἀγαθίας μεταποιούμενον. ἔχω γὰρ οὕτω περὶ τούτων, ὡς δὲ ἐμαυτὸν πείθω, λίαν ὀρθῶς. οὔτε τὸ λίαν ἀπαθὲς ἐπαινῶ, οὔτε τὸ ἄγαν περιπαθές. τὸ μὲν γὰρ ἀπάνθρωπον, τὸ δὲ ἀφιλόσοφον· ἀλλὰ δεῖ τὴν μέσην βαδίζοντα, τῶν μὲν ἄγαν ἀσχέτων, φιλοσοφώτερον φαίνεσθαι, τῶν δὲ φιλοσοφούντων ἀμέτρως, ἀνθρωπινώτερον. καὶ εἰ μὲν πρὸς ἄλλον τινὰ ἐπέστελλον, ἴσως ἄν μοι μα-
b συμπάσχω. κροτέρων ἐδέησε λόγων· καὶ τὰ μὲν [b] συμπαθεῖν ἔδει, τὰ δὲ παραινέσαι, τὰ δὲ ἴσως [c] ἐπιτιμῆ-
c ἐπιτιμάω σαι. τό, τε γὰρ συναλγεῖν, ἱκανὸν εἰς παραμυθίαν,

καὶ

καὶ δεῖται τὸ [d] ἀῤῥωστοῦν τῆς ἐκ τοῦ ὑγιαίνοντος d ἀῤῥωστέω.
θεραπείας. ἐπεὶ δὲ πρὸς ἄνδρα πεπαιδευμένον
ποιοῦμαι τοὺς λόγους, ἀρκεῖ τοσοῦτον εἰπεῖν. [e] γενοῦ e γίνομαι.
σεαυτοῦ καὶ τῶν βίβλων, αἷς [f] καθωμίλησας, ἐν f καθομιλέω.
αἷς πολλοὶ μὲν βίοι, πολλοὶ δὲ τρόποι, πολλαὶ
δὲ ἡδοναὶ καὶ λειότητες. πλέκειν γὰρ ταῦτα δι'
ἀλλήλων ὁ θεὸς ἐμοὶ δοκεῖ, ἵνα μηδὲ τὸ [g] λυποῦν g λυπέω.
ἀθεράπευτον ᾖ, μηδὲ τὸ εὐφραῖνον ἀπαιδαγώ-
γητον· καὶ ἵνα τὸ ἐν τούτοις ἄστατον καὶ ἀνώμαλον
[h] θεωροῦντες πρὸς αὐτὸν μόνον βλέπωμεν. ταῦτα h θεωρέω.
οὖν ὥσπερ κανόνα καὶ γνώμονα προσάγω τῷ σῷ
πάθει. καὶ εἰ μὲν ἐπαινούμενόν τινα [i] ἔγνως τῶν λίαν i γινώσκω.
[k] ὑποπεσόντων τοῖς ἀλγεινοῖς, ἢ τι τῷ ἀλγεῖν k ὑποπίπτω.
[l] κατορθώσαντα, [m] χρῶ τῷ λυποῦντι καὶ τοῦ πέν- l κατορθόω.
θους ἀπόλαυε. οὐδεὶς φθόνος συμφορᾶς θρηνουμέ- m χράω.
νης. εἰ δὲ κακιζόμενον, καὶ ψεγόμενον, ἡ μὲν παροι- n τιτρώσκω.
μία φησὶν, ὁ [n] τρώσας [o] ἰάσεται, νῦν δὲ καλῶς ἔχει
λέγειν, ὁ τετρωμένος. ἡμῖν δὲ καὶ ἄλλως αἰσχρὸν, o ἰάομαι.
καὶ παρὰ τὸν ἡμέτερον νόμον, [p] μιμεῖσθαι τοὺς πολλοὺς p μιμέομαι
ἐν τοῖς τοιούτοις, ἐπειδὴ καὶ τῶν παρόντων ὑμᾶς
ὑψηλοτέρους ὁ λόγος ποιεῖ, καὶ πείθει ταῦτα
μὲν παρατρέχειν, ὡς σκιὰς καὶ αἰνίγματα, καὶ
μήτε τὸ λυποῦν, μήτε τὸ εὐφραῖνον νομίζειν ἀλή- q ζάω.
θειαν, [q] ζῆν δὲ ἀλλαχοῦ, κἀκεῖσε ὁρᾶν· καὶ μόνον
μὲν λυπηρὸν [r] εἰδέναι κακίαν, μόνον δὲ ἡδὺ, τὴν r εἴδω.
ἀρε-

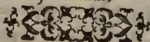
τὴν καὶ τὴν πρὸς Θεὸν οἰκείωσιν. ταῦτα [s] καλ' ἔπᾳδε σεαυτοῦ, καὶ ῥάων [t] ἔσῃ. μᾶλλον δὲ οἶδ', ὅτι κατεπῇσας τε ἤδη, καὶ κατεπάσεις, κἂν αὐτοὶ μὴ γράφωμεν.

s κατεπᾴδω.
t εἰμὶ.

Gregorius Timotheo.

TE calamitatem minimè philosophico animo ferre audio. nec laudo. vera enim scribere oportet, præsertim ad hominem amicum, ac probitatis & honestatis studiosum. De his enim rebus sic sentio, & quidem, vt mihi persuadeo, rectissimè. Nec enim nimiam indolentiam probo, nec nimiam doloris acerbitatem. Illud enim inhumanum est, hoc à Philosopho alienum. Verùm medium ita tenere conuenit, sicq; nos comparare, vt & iis qui nimis effrænato dolore præcipites aguntur, sapientiores nos præbeamus, & iis qui immodicè philosophantur, humaniores. At si quidem ad alium quendam scriberem, longiori fortasse oratione opus habuissem, meq; partim vicem tuã dolere, partim monere, partim etiam obiurgare oportuisset. Nam & commiseratio magnam ad leuadum dolorem vim habet; & qui æger est, eius qui integra valetudine vtitur, medicam manum requirit. Quoniam autem mihi cum erudito viro sermo est, hæc dicere sufficiet, Ad te redi, atq; ad eos libros, quos familiares habuisti. In quibus et multæ vitæ sunt, & multi vitæ modi, et multæ voluptates et læuitates. Deus enim

enim hæc per seipsa mutuo nectit: Ob id scilicet meo quidem iudicio, vt nec mœror medicina careat, nec lætitia expers disciplinæ sit: atq; vt inconstantiam & varietatem, quæ in his rebus est, contemplantes, oculos in eum solùm coniiciamus. Hæc igitur tanquã normam ac regulam tuo dolori admoneo. Ac siquidem ex iis, qui rerum acerbitatibus nimium succubuerunt, laude affectum fuisse aut etiam dolendo aliquid perfecisse cognouisti, da te mœrori, ac luctu fruere. Nemo est, cui calamitatis deploratio inuidiam conflare debeat. Sin autem eum vituperari ac reprehendi, vetus quidem adagium ait, Qui vulnerauit, medebitur; nunc autem commodum fuerit dicere, Qui vulneratus est. Quin alioqui etiam nobis turpe, atq; à nostra lege alienum fuerit, in huiusmodi rebus vulgus imitari. Quandoquidem nos præsentibus quoque rebus sublimiores diuinus sermo reddit, monetq; vt hæc tanquam vmbras, & ænigmata prætereamus. ac nec res molestas, nec iucundas, pro veris rebus ducamus, verùm alibi viuamus, illucq; intentos oculos habeamus, atque vnam molestiam peccatum, vnam lætitiam virtutem & cum Deo coniunctionem agnoscamus. Hæc tibi ipsi accine: ac meliùs habebis. Imò vero non dubito, quin et iam accinueris, et rursum accinas, etiamsi ad te minimè scribamus.

Γρηγό-

Γρηγόριος Γρηγορίῳ τῷ Νύσσης παραμυθητική.

9. [a] Ὡρμημένον με πρὸς ὑμᾶς κατὰ πᾶσαν σπου-
a ὁρμάομαι δὴν, καὶ μέχρις Εὐφημιάδος γενόμενον,
b ἐπέχω. [b] ἐπέσχησε σύνοδος, ἣν αὐτόθι τελεῖτε τοῖς ἁ-
γίοις Μάρτυσι, καὶ τὸ μὴ [c] μετασχεῖν ταύτης οἷόν
c μετέχω. τε εἶναι διὰ τὴν ἀρρωστίαν, καὶ ἄλλως βαρὺν αὖ
d ἐπισκέ- γενέσθαι τῇ ἀκαιρίᾳ. ὥρμησα δὲ ὁμοῦ μὲν, [d] ἐ-
πτομαι. πισκεψάμενος ὑμᾶς οὕτω διὰ μακροῦ, ὁμοῦ δὲ
e θαυμά- [e] θαυμασόμενός σε τῆς καρτερίας, καὶ τῆς φιλο-
ζομαι. σοφίας, ἣν φιλοσοφεῖς (πυνθάνομαι γὰρ) ἐπὶ
τῇ μεταστάσει τῆς ἁγίας ἀδελφῆς ὑμῶν, καὶ μα-
καρίας, ὡς ἀνὴρ ἀγαθός τε καὶ τέλειος, καὶ Θεῷ
f παρίστα- [f] παρεστάμενος, καὶ πάντων μᾶλλον [g] εἰδὼς τὰ
μαι. θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα· καὶ ὃ τοῖς ἄλλοις βαρύ-
g εἴδω. τατόν ἐστιν ἐν τοῖς τοιούτοις, τοῦτο κουφότατον κρί-
h συζάω. νων τὸ τοιαύτῃ μὲν [h] συζῆσαι, τοιαύτην δὲ προ-
i ἀποτίθε- πέμψαι, καὶ εἰς τὰς ἀσφαλεῖς [i] ἀποθέσθαι μο-
μαι. νὰς, ὥσπερ θημωνίαν ἅλωνος κατὰ καιρὸν [k] συ-
k συγκο- γκομισθεῖσαν, (ἵν' εἴπω τὸ τῆς θείας γραφῆς)
μίζομαι. καὶ τῶν μεν τερπνῶν τοῦ βίου [l] μετασχοῦσαν, τὰ δὲ
l μετέχω. λυπηρὰ [m] διαφυγοῦσαν τῷ μέτρῳ τῆς ἡλικίας,
m διαφεύ- καὶ πρὶν ἐπί σοι [n] πενθῆσαι, παρά σου τιμηθεῖ-
γω.
n πενθέω. σαν τῇ καλῇ κηδείᾳ καὶ τοῖς τοιούτοις ὀφειλομένῃ.

ποθῶ

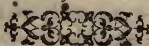
* ποθῶ δὲ καὶ αὐτὸς, ὦ [p] ἴσθι, τὴν μετάστασιν, εἰ καὶ μὴ καθ᾽ ὑμᾶς (πολὺ γὰρ τοῦτο εἰπεῖν) ἀλλ᾽ ὦ θῦς μεθ᾽ ὑμᾶς. Ἀλλὰ τί χρὴ [q] παθεῖν πρὸς Θεοῦ νόμον πάλαι [r] κεκρατηκότα, ὃς ἔχει Θεοσεβίαν τὴν ἐμὴν (ἐμὴν γὰρ ὀνομάζω τὴν κατὰ θεὸν ζήσασαν, ἐπειδὴ κρείττων ἡ πνευματικὴ συγγένεια τῆς σωματικῆς) Θεοσεβίαν τὸ τῆς ἐκκλησίας καύχημα, τὸ χριστοῦ καλλώπισμα, τὸ τῆς καθ᾽ ἡμᾶς γενεᾶς ὄφελος, τὴν γυναικῶν παῤῥησίαν· Θεοσεβίαν, τὴν ἐν τοσούτῳ κάλλει τῶν ἀδελφῶν ὑπερεπρεπεστάτην τε καὶ διαφανεστάτην· Θεοσεβίαν, ἣν καὶ ὁ μέλλων ὑπολήψεται χρόνος, ἐν στήλαις ἀθανάτοις κειμένην, ταῖς ἁπάντων ψυχαῖς τῶν τε νῦν [s] ἐγνωκότων, καὶ τῶν ὕστερον [t] ἐσομένων. καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ πολλάκις ταύτην ἀνακαλῶ. [u] ἐντρυφῶ γὰρ καὶ τῇ μνήμῃ τῆς μακαρίας. οὕτως ἐκείνη τε παρ᾽ ἡμῶν ἐπιτάφιος ἐν βραχεῖ πολὺς καί σοι παρακλητικὸς λόγος, καί περ ἄλλους τὰ τοιαῦτα παρακαλεῖν δυναμένῳ διὰ τὴν ἐν πᾶσι φιλοσοφίαν. τὴν δὲ συντυχίαν (ἐπεὶ καὶ ταύτην ποθοῦμεν) νῦν μὲν [x] ἀφῃρήμεθα, δι᾽ ἣν εἶπον αἰτίαν. συνευχόμεθα δὲ ἡμῖν αὐτοῖς, ἄν ἔτι ὑπὲρ γῆς ὦμεν, καὶ μὴ τὸ κοινὸν ἡμᾶς [y] διαζεύξῃ τέλος, ᾧ πλησιάζομεν. διὸ καὶ πάντα φέρειν ἀναγκαῖον ἡμῖν ὡς οὔτε [z] ἡσθησομένοις, οὔτε [aa] ἀνιασομένοις μακρότερα.

o ποθέω.
p ἴσημι.
q πάσχω.
r κρατέω.
s γινώσκω.
t εἰμί.
u ἐντρυφάω.
x ἀφαιρέομαι.
y διαζεύγνυμι.
z ἥδομαι.
aa ἀνιάομαι.

Gregorius Gregorio Nisseno.

TEndentem me ad vos omni studio ac celeritate, iamq; ad Euphemiadem vsq; profectum, conuentus ille retinuit, quem illic in sanctorum Martyrum honorem celebratis, tum quod huic ob morbũ interesse nequeam, tum ne ob importunitatem grauis ac molestus sim. Porrò hac de causa iter susceperam, partim vt te tanto interuallo viserem: partim vt te ob eam tolerantiam ac philosophiam mirificis laudibus efferrem, quàm ob sanctæ ac beatæ sororis vestræ discessum ex hac vita præstas (ita enim audio) vt vir probus & perfectus, ac Deo astans, diuinaq́; & humana, magis quàm quiuis alius cognita & perspecta habens. quodq; in huiusmodi rebus aliis grauissimum & acerbissimum est, hoc leuissimum iudicans, nempe quod cum tali vixeris, & talem transmiseris, atq; in cœlestia domicilia, tanquam areæ aceruum, vt scripturæ verbis vtar, tempestiuè deuectum, recondideris: & quidem ita vt ipsa iucũditatum quidem vitæ particeps fuerit, molestias autem per ætatis mensuram effugerit, priusque quàm propter te luxisset, præclaro funere atque huiusmodi mulieribus debito à te ornata sit. Cupio autem, mihi crede, ipse quoque hinc migrare, si non tam vehementer ac vos (magnũ enim dictu hoc est) at certè statim post vos. Sed quid faciamus aduersus Dei legem iam olim vigentem ac domi-

dominantem quæ Theosebiam meam habet (meam enim eam voco,quæ, vt Dei legibus consentaneũ erat, vixit. quandoquidem spiritualis cognatio corpoream antecellit, Theosebiam, Ecclesiæ decus, Christi ornamentum, ætatis nostræ vtilitatem, fæminarum fiduciam: Theosebiam, in tanta fratrum pulchritudine formosissimam & clarissimam: Theosebiam quam futurum quoq; tempus excepturum est, in immortalibus columnis, hoc est, omnium, tam qui eam nunc norũt, quàm qui posthac futuri sunt, animis sitam. Nec verò mirum tibi videatur, quod eam sæpe appellem. Nam etiam beatæ illius fœminæ memoriam pro deliciis habeo. Atq; hic sermo, breuis quidem ille, amplus tamen & copiosus, tum ad illius funus honestandum, tum ad te cõsolandũ, à nobis habitus sit: tametsi alioqui pro tua in omni genere sapiẽtia eiusmodi cohortationẽ aliis ipse adhibere possis. Congressum aũt (nam nosquoq; appetimus) nũc nobis ea, quæ à nobis cõmemorata est, causa eripuit. Verùm demus operam, vt mutuas orationes iungamus, si modò diutius in terra simus, at nos communis finis non disiungat, ad quem appropinquamus. Ac proinde nobis omnia perferre necesse est, vt qui nec diutius gauisuri, nec in mœrore futuri simus.

Γρηγόριος Σωφρονίῳ ὑπάρχῳ.

10. Ὁρᾷς οἷα τὰ ἡμέτερα, καὶ ὅπως κύκλος τις τῶν
ἀνθρωπίνων περιτρέχει πραγμάτων, νῦν
a ἀνθέω. μὲν τῶν, νῦν δὲ τῶν [a] ἀνθούντων καὶ ἀπανθούντων·
b ἵστημι. καὶ οὔτε τοῦ εὖ πράττειν [b] ἑστῶτος ἡμῖν, οὔτε τοῦ
c μετακινέομαι. δυστυχεῖν (ὃ δὴ λέγουσιν) ἀλλὰ τάχιστα [c] μετακι-
νουμένου καὶ μεταπίπτοντος· ὡς αὔραις εἶναι μᾶλ-
λον πιστεύειν, καὶ γράμμασι τοῖς καθ' ὕδατος, ἢ
ἀνθρώπων εὐημερίᾳ. τίνος ἕνεκεν; ἐμοὶ δοκεῖ,
d θεωρέω. ἵνα τὸ ἐν τούτοις ἄστατον καὶ ἀνώμαλον [d] θεωροῦντες
μᾶλλόν τι προστρέχωμεν τῷ θεῷ, καὶ τῷ μέλλοντι,
καί τινα ποιώμεθα καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμέλειαν,
βραχέα τῶν σκιῶν καὶ τῶν ὀνειράτων φροντί-
ζοντες. ἀλλὰ πόθεν ἡμῖν ὁ λόγος; οὐ γὰρ εἰκῇ ταῦ-
τα φιλοσοφῶ, οὐδὲ διακενῆς καλλωπίζομαι. ἦν
ποτε τῶν οὐκ ἀφανῶν καὶ ὁ σὸς καισάριος, εἰ δὲ
e ἀπατάομαι. μὴ ὡς ἀδελφὸς [e] ἀπατῶμαι, καὶ τῶν λίαν ἐπι-
φανῶν. γνώριμος μὲν ἐπὶ παιδεύσει, καλοκἀ-
γαθίᾳ δὲ, ὑπὲρ τοὺς πολλούς. λαμπρὸς δὲ φίλων
περιουσίᾳ, ὧν πρῶτον, σέ τε καὶ τὴν σὴν εὐγένειαν
ὑπάρχειν αὐτῷ, αὐτός τε ἐφρόνει, καὶ ἡμᾶς ἔπειθε.
Τὰ μὲν δὴ παλαιὰ ταῦτα. καὶ τὰ πλείω παρὰ σεαυ-
τὸν προσθήσεις τιμῶν αὐτὸν ἐπιτάφια, καὶ ὃ φύ-

σει

σει πάντες ἔχομεν ἄνθρωποι, μᾶλλόν τι τῷ ἀπελθόντι χαριζόμενοι. τὰ δὲ νῦν (καὶ ὅπως μοι [f] παραδράμης ἀδακρυτὶ τὸν λόγον, ἢ [g] δακρύσαις γε εἰς χωκαλὸν καὶ χρήσιμον) ὁ μὲν, κεῖται νεκρὸς, ἄφιλος, ἔρημος. [h] ἐλεούμενος, σμύρνης ὀλίγης [i] ἠξιωμένος (εἴ γε καὶ τοῦτο) καὶ μικρῶν ἐνδυμάτων τῶν τελευταίων· πολύ γε ὅτι καὶ τούτων ἐλεούμενος. [k] ἐπιπεπτώκασι δὲ οἱ ἐχθροὶ (ὥς γε πυνθάνομαι) καὶ ἄλλος ἄλλοθεν τὰ ἐκείνου κατὰ πολλὴν ἐξουσίαν, οἱ μὲν, διαρπάζουσι. οἱ δὲ μέλλουσιν. ὢ τῆς ἀναλγησίας. ὢ τῆς ὠμότητος. καὶ ὁ [l] κωλύσων οὐδεὶς ἀλλ' ὅγε φιλανθρωπότατος, τοῦτο χαρίζεται μόνον, ἀνακαλεῖται τοὺς νόμους. καὶ εἰ δεῖ συντόμως εἰπεῖν, δράμα [m] γεγόναμεν, οἱ ποτὲ [n] νομισθέντες εὐδαίμονες. ταῦτα μὴ ἀνεκτὰ [o] φανήτω σοι, ἀλλὰ καὶ [p] συνάλγησον, καὶ [q] συναγανάκτησον, καὶ δὸς χάριν νεκρῷ καισαρίῳ. ναὶ πρὸς τῆς φιλίας αὐτῆς· ναὶ πρὸς τῶν σῶν φιλτάτων καὶ τῶν ἐλπίδων, ἃς ποίησον σεαυτῷ δεξιᾶς, πιστὸς τῷ [r] ἀπελθόντι φανεὶς καὶ γνήσιος, ἵνα καὶ τοῖς ζῶσι τοῦτο χαρίσῃ, καὶ ποιήσῃς αὐτοὺς εὐέλπιδας. [s] οἴει περὶ χρημάτων ἡμᾶς ἀλγεῖν; τὸ τῆς αἰσχύνης ἡμῖν ἀφορητότερον, εἰ [t] δόξειε μόνος τῶν ἁπάντων καισάριος μὴ [u] ἐσχηκέναι φίλους, ὁ δὴ καὶ πολλοὺς ἔχειν οἰόμενος. ἡ μὲν οὖν πρεσβεία τοιαύτη, καὶ παρὰ τοιούτων. ἐπειδή σοι καὶ τὸ

f παρατρέχω. g δακρύω. h ἐλεέομαι. i ἀξιόομαι. k ἐπιπίπτω. l κωλύω. m γίνομαι. n νομίζομαι. o φαίνομαι. p συναλγέω. q συναγανακτέω. r ἀπέρχομαι. s οἴομαι. t δοκέω. u ἔχω.

καθ' ἡμᾶς ἴσως οὐ πάρεργον. ἃ δὲ [x] βοηθήσεις, καὶ δι' ὧν καὶ ὅπως, τά τε πράγματα [y] ὑποθήσεται, καὶ ἡ σὴ [z] διασκέψεται σύνεσις.

x βοηθέω. y ὑποτίθημι. z διασκέπτομαι.

Gregorius Sophronio Præsidi.

Vides quales res nostræ sint, & quomodo res humanæ velut in orbem voluantur, ac nunc floreant, nunc marcescant, eamq; rationem habeant, vt nec felicitas, nec infelicitas, vt dici solet, fixa stabilisq; nobis permaneat, verùm celerrimè vtraque commutetur ac delabatur: adeò vt ventis potius fidere quispiam possit, aut literis in aqua scriptis, quàm hominum prosperitati. Quod quidem mea sententia idcirco fit, vt harum rerum inconstantiam & varietatem conspicientes, concitatiore cursu ad Deum & futura properemus, ac nobis quoq; ipsis nonnihil prospiciamus, paruam vmbrarum et somniorum curam gerentes. Sed vnde hæc fluxit oratio? non enim hæc temerè philosophor, nec incassum me ostento. Erat quondam non obscuri nominis tuus quoq; Cæsarius, immò nisi me fraternus amor fallit, perquam ampli & splendidi, eruditionis nomine conspicuus, morum probitate plerisque superior, amicorum etiam copia clarus & celebris, quorum primum te, tuamq; nobilitatem esse, tum ipse confidebat, tum nobis persuadebat.

bat. Ac vetera quidem huiusmodi erant. Tuque etiam his plura per teipsum adiicies, funebribus illum honoribus prosequens, & quod natura omnibus insitum est, mortuo quippiam amplius elargiẽs. Ac nunc, (ac vide vt siccis oculis hunc sermonem transmittas, aut honestè certè & commodè collachrymes) hic quidẽ exanimis iacet, ab amicis inops, desertus, miserabilis, exigua myrrha donatus (si tamen hac quoque) ac paucis & vilibus integumentis: magniq; etiam æstimandũ; quod hæc quoq; hominum miseratione consecutus sit. Impetum autem hostes fecerunt, vt audio, atq; eius facultates alij aliunde liberrimè & insolentissimè, partim dirripiunt, partim iamiam direpturi sunt (ingentem crudelitatem & immanitatem) nec quisquam est qui prohibeat, sed humanissimus quisque hoc solùm præstat, quod legum fidem implorat & obtestatur. Atque vt vno verbo dicam fabula facti sumus, qui felices quondam habebamur. Hæc tibi ne leuia & tolerabilia videantur obsecro: verùm & vicem nostram dole, & simul indignare, beneficioqúe Cæsarium è viuis sublatum affice. Eia te per amicitiam ipsam obtestor: eia per ea, quæ charissima habes, per spes animo conceptas, quas tibi faustas effice, fidum te & syncerum amicum Mortuo præbens: vt iis etiam qui vita fruuntur hoc largiaris, ac spem meliorem afferas. An tu pecuniarum nomine nos angi putas? Intolerabilior nobis ignominia fuerit, si solus

ex omnibus mortalibus Cæsarius amicis caruisse videatur, qui permultos etiam sibi esse existimabat. Ac deprecatio talis est, atq; à talibus profecta, quandoquidem tu nos quoq; fortasse non contemnendo loco habes. Quod autem auxilium, quaq; ratione ferendum sit, tum res ipsæ admonebunt, tum prudentia tua dispiciet.

Γρηγόριος Ἀδελφίῳ.

11. Ἔτι σε καλῶ τίμιον, καίπερ οὐ τίμια βουλευόμε-
a δέχομαι. νον. καί μου [a] δέξαι τὴν παῤῥησίαν σπλά-
b κινέομαι γχνοις πατρικοῖς [b] κινουμένου, καὶ καρτερεῖν οὐ δυ-
ναμένου διὰ τὴν εὔνοιαν. πολλῷ γὰρ βέλτιον
c λυπέω. βραχέα [c] λυπήσαντα, μέγιστα [d] ὠφελῆσαι, ἢ
d ὠφελέω. τὸ πρὸς ἡδονὴν διώκοντα [e] ζημιῶσαι τῷ κε-
e ζημιόω. φαλαίῳ. Ἱερεὺς ἦν ὁ Ἡλεὶ, καὶ τοῖς παισὶν ἀσε-
f ἐπιπλήτ- βοῦσιν [f] ἐπέπληττε μὲν (οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοὴ, λέ-
τω. γων, ὦ τέκνα, ἣν ἐγὼ ἀκούω περὶ ὑμῶν) ὅτι
g ἐγκαλέο- δὲ μὴ σφοδρῶς ἐπέπληττε,, σφοδρῶς [g] ἐνε-
μαι. κλήθη, καὶ δίκην [h] ὑπέσχε πατὴρ εὐσεβὴς παί-
h ὑπέχω. δων παρανομίας. τοῦτο φοβούμενος τὸ ὑπό-
δειγμα καὶ αὐτὸς, ἐπὶ ταύτην [i] ἦλθον τὴν παραί-
i ἔρχομαι. νεσιν. τί ἐστιν, ὃ [k] πέπονθας, ἀγνοῶ· τίς ἡ το-
k πάσχω. σαύτη περὶ σὲ σκοτομήνη; πῶς αἰσχύνεις μὲν
σεαυτοῦ τὸ γένος; αἰσχύνεις δὲ τὴν ἡμετέραν

πολιάν,

πολιὰν, καὶ τὰς ἐλπίδας, ἃς εἴχομεν ἐπί σοι, ἡνίκα [l] ἐπέστημεν Ναυίλοις; πᾶν ἀγαθὸν καὶ [m] διαλεχθέντες, καὶ [n] πείσαντες, ὡς [o] ᾠόμεθα; πῶς οὐκ ἀκούεις λεγούσης τῆς γραφῆς, μὴ δὸς γυναιξὶ τὸν σὸν πλοῦτον, καὶ τὰ σὰ χρήματα εἰς ὑστεροβουλίαν. εὖ ἴσθι [p] μεταμελήσει σοι τούτων μικρὸν ὕστερον, ἡνίκα ἂν [q] κατατρίβωσι σάρκες σώματός σου κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ δυνηθῇ [r] διασχὼν; ὥσπερ ἐκ νέφους, ὁ νοῦς, πρὸς θεὸν ἰδεῖν καὶ λογίσασθαι καθαρῶς τὰ συμφέροντα. [s] Φύλαξαι τὴν παγίδα, μὴ [t] ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ εἰ ἠγρεύθης, [u] ἔκνηψον, μὴ καὶ τὸ θρυλλούμενον διαβεβαιώσῃς, ὅτι φαρμάκοις τὸν νοῦν [x] ἐκλάπης, ἐπειδὴ δεινὸν εἰς κακῶν ἐπίνοιαν ἡ ἀσέλγεια. ἀλγεινὸν μὲν γὰρ τὸ καὶ οἶκον τοσοῦτον, καὶ τοσούτοις πόνοις [y] συνειλεγμένον, οὕτως ἐν βραχεῖ διασπεῖραι καὶ καταλῦσαι, καὶ μάλιστα ἐν ἀρχαῖς βίου, ἡνίκα, ἢ τὴν καλὴν, ἢ τὴν πονηρὰν δόξαν ἕκαστος ἑαυτῷ καταβάλλεται. πολλῷ δὲ δεινότερον τὸ καὶ γυναῖκας παρθένους, ἃς καὶ οἱ σοὶ γονεῖς, καὶ αὐτὸς, ὡς ἡμᾶς ἔπειθες, [z] καθιέρωσας τῷ θεῷ, ταύτας ἱεροσυλεῖν καὶ ἁρπάζειν, καὶ τὰς μὲν ἔχειν ἤδη, τὰς δὲ ποθεῖν ὡς τὰ αὐτὰ [aa] πεισομένας. τὸν οὖν θεὸν φοβηθεὶς, ᾧ λατρεύεις, καὶ ἡμᾶς αἰδεσθεὶς, [bb] ἐπίσχες

l ἐφίστημι.
m διαλέγομαι.
n πείθω.
o οἴομαι.
p μεταμέλει.
q καταλείβομαι.
r διέχω.
s φυλάττομαι.
t ἀγρεύομαι.
u ἐκνήφω.
x κλέπτομαι.
y συλλέγομαι.
z καθιερόω.
aa πάσχω.
bb ἐπέχω.

σεαυτὸν τοῦ λοιποῦ πάσης πονηρᾶς προαιρέσεως. εἰ γὰρ οἷόν τε ἦν παρακύψαντά σε [cc] γνῶναι τὴν δόξαν, ἣν πάντων ἡμῶν [dd] κατέχεας, τάχα ἂν οὐκ ἐδεήθης ἄλλης παραινέσεως, ἀλλ' αὐτὴν τὴν αἰσχύνην σύμβολον ἐποιήσω τῶν σῶν πρακτέων. τούτων ἥδιω μὲν εἶχον γράφειν, λυσιτελέστερα δὲ οὐδαμῶς. καὶ τὰ πλείω [ee] παρήσω γράφειν, ἐκεῖνο εἰδὼς, ὡς εἰ μή σε ὁ τοῦ θεοῦ φόβος παιδαγωγήσειε, μικρὸν, ἢ οὐδὲν οἱ λόγοι δυνήσονται. ἐπεὶ καὶ σιδήρῳ κηρὸς μὲν, εὐκόλως χαράσσεται· σίδηρος δὲ, ἐργωδέστερον· ἀδάμας δὲ, οὐδὲ τῷ στερροτάτῳ διὰ σκληρότητα φύσεως.

cc γινώσκω.
dd κατεχέω.
ee παρίημι.

Gregorius Adelphio.

Honorandum te adhuc voco, etiamsi ea quæ honore minimè digna sunt, consilia ineas. Ac velim hanc meam loquendi libertatem in bonam partem accipias, hoc est, eius qui paternis visceribus incitetur, nec propter beneuolentiam patientia vti possit. Multò enim melius est, breui atque exiguo mærore illato maximam vtilitatem afferre; quàm dum ea quæ grata & iucunda sunt, sequimur, in eo, quod summum ac præcipuum est, detrimentum tibi conflare. Sacerdos erat Heli. Atque filios quidem impia crimina patrantes obiurgabat, (non enim bona fama est, inquiebat, ô filij, quam de vobis audio:) quoniam autem haud acriter ac vehementer obiurgabat, vehementer

hementer ipse accusatus est, scelerisq́; filiorum pius pater pœnas luit. Hoc exemplum ipse quoque reformidans, ad hanc admonitionem veni. Quid tibi acciderit, ignoro. Quæ hæc tanta caligo te circumfundit? Quonam pacto genus tuum dedecoras? dedecoras etiam caniciem nostram, spesq́; eas, quas de te conceptas habebamus, cùm Nauilos perrexissemus, atque omne boni genus & disseruissimus, & vt quidem nobis videbatur, persuasissemus? Quin tu Scripturam audis dicentem: Ne des mulieri diuitias tuas, & opes tuas in serum consilium? Huius rei, mihi crede, aliquantò post te pœnitebit, cùm obtritæ corporis tui partes fuerint, vt scripturæ verbis vtar, ac mens velut diffissa & penetrata nube, Deum prospicere, atque ea, quæ commoda & frugifera sunt, purè ac liquidò considerare poterit. Sagenam obserua, ne oculis tuis capiaris: Et, si captùs es, expergiscere, ac meliorem mentem indue, ne illud etiam, quod rumore celebratur, confirmes: nempe quod veneficiis quibusdã mens tua surrepta sit. Siquidem ad comminiscenda mala mirè solers est lasciuia. Atque acerbum quidem est, tantam domum, ac laboribus collectam, breui adeò temporis spatio dissipare & euertere, ac præsertim vitæ initiis, cùm vel bonæ vel malæ famæ & existimationis sibi quisq́; fundamenta iacit: at longè grauius & acerbius virgines & fœminas, quas, & tui parentes, & tu etiam, vt nobis fidem fecisti, Dei cultui

cultui consecrasti, sacrilega manu rapere, atque alias quidem iam habere, aliis autem, tanquam idem perpessuris, terrorem iniicere. Quamobrem & Dei, quem colis, metu, & nostri reuerentia permotus ab omni improbo & flagitioso animi instituto deinceps te reprime. Nam si fieri posset, vt velut per transennam spectans, opinionem eam, qua nos omnes perfudisti, cognitam haberes, fortasse ne alia quidem admonitione opus habuisses, verùm ipsam quoque infamiam in rerum gerendarum consilium adhibuisses. His iucundiora quidem habebam, quæ scriberem, vtiliora autem haudquaquam. Ac multò etiam plura scribere prætermittam, quòd illud sciam, nisi Dei metus te domet, ac coerceat, paruam aut nullam omnino vim sermones habituros esse. quandoquidem ferro quoque cera facilè imprimitur, ferrum autem difficilius, adamas verò ne firmissima quidem re, propter naturæ duritiam.

Γρηγόριος Καισαρίῳ τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ.

12. Ἱκανῶς [a] ἠρυθριάσαμεν ἐπὶ σοί. τὸ γὰρ ὅτι ἐ-
a ἐρυθριάω λυπήθημεν, τί χρὴ γράφειν, τῷ γε πάντων μά-
λιστα πεπεισμένῳ; ἵνα γὰρ μὴ τὰ ἡμέτερα λέγω-
b ἐμπλήθω. μεν, μηδὲ ὅσης ἀθυμίας [b] ἐνέπλησε ἡμᾶς ἡ πε-
ρὶ σὲ φήμη, (δέος δὲ εἰπεῖν) καὶ δέους, ἐβου-
λόμην,

λόγων, εἴπως οἷόν τι ἦν, παρεῖναί σε τοῖς τῶν ἄλλων λόγοις, οἰκείων τε ὁμοίως καὶ ξένων, καὶ τῶν ὁπωσοῦν γνωρίμων ἡμῖν, ἀλλ' οὖν χριστιανῶν, οὓς περὶ σοῦ τε καὶ ἡμῶν λέγουσι. οὐχ οἱ μὲν, οἱ δὲ οὔ, ἀλλὰ πάντες ἑξῆς ὁμοίως· ἐπειδὴ καὶ προθυμότερον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις φιλοσοφοῦσιν ἄνθρωποι. ὥσπερ ἄλλη τις μελέτη γέγονεν αὐτοῖς, ταῦτα τὰ ῥήματα. νῦν μὲν γὰρ ἐπισκόπου στρατεύεσθαι· νῦν δὲ ὀρέγεσθαι τῆς ἔξωθεν δυναστείας καὶ δόξης· νῦν δὲ ἡττᾶσθαι χρημάτων (ὅτι τε χρημάτων κοινὸν [c] ἀνῆπται πῦρ, καὶ τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον τρέχουσιν ἄνθρωποι) ἀλλ' οὐχὶ μίαν ἡγεῖσθαι καὶ δόξαν, καὶ ἀσφάλειαν, καὶ εὐπορίαν, τὸ γενναίως ἵστασθαι πρὸς τὸν καιρόν· καὶ ὅτι πορρωτάτω ποιεῖν ἑαυτὸν, παντὸς ἄγους τε καὶ μιάσματος. πῶς δ' ἂν ἄλλον [d] νομοθετήσειεν οἱ ἐπίσκοποι, μὴ [e] παρασυρῆναι τῷ καιρῷ, μηδὲ τοῖς εἰδώλοις [f] συναναφύρεσθαι; πῶς δ' ἂν τοῖς ἄλλο τι πλημμελοῦσιν ἐπιτιμήσειεν, αὐτὸς ἀφ' ἑστίας τὴν παῤῥησίαν οὐκ ἔχων; ταῦτα καθ' ἑκάστην ἀκούοντας ἡμᾶς τὴν ἡμέραν, καὶ ἔτι πλείω τούτων καὶ χαλεπώτερα, τῶν μὲν, καὶ διὰ φιλίαν λεγόντων ἴσως, τῶν δὲ, καὶ διὰ δυσμένειαν ἐπιτιθεμένων, πῶς οἴει διακεῖσθαι, καὶ τίνας ἔχειν ψυχὰς ἀνθρώπους τῷ θεῷ προστεθειμένους δουλεύειν,

c ἀνάπτομαι.

d νομοθετέω.

e παρασύρομαι.

f συναναφύρομαι.

λεύειν, καὶ πρὸς τὰς μελλούσας ὁρᾶν ἐλπίδας, μόνον ἀγαθὸν κρίνοντας. τὸν μὲν οὖν κύριον τὸν πατέρα ἡμῶν πάνυ δυσφοροῦντα τὰ πρὸς τὴν ἀκοὴν, καὶ πρὸς τὸν βίον αὐτὸν ἀπαγορεύοντα, ὅπως οὖν αὐτὸς παραμυθοῦμαι καὶ ψυχαγωγῶ, τὴν σὴν ἐγγυώμενος γνώμην, καὶ πείθων ὅτι οὐχ ὑπομενεῖς ἔτι πλεῖον λυπεῖν ἡμᾶς. τὴν δὲ κυρίαν τὴν μητέρα, εἰ g πύθοιτό τι τῶν κατὰ σὲ, (μέχρι γὰρ οὖν νῦν τέως ἀπεκρυψάμεθα πολλαῖς ἐπινοίαις) οἶμαι καὶ παντελῶς ἀπαραμύθητον ἕξειν τὸ πάθος, ὡς γυναῖκά τε οὖσαν μικρόψυχον, καὶ ἄλλως διὰ τὸ λίαν εὐλαβὲς μετριάζειν περὶ τὰ τοιαῦτα οὐ δυναμένην. εἰ μὲν οὖν ἵνα καὶ σεαυτοῦ καὶ ἡμῶν ποιῇ λόγον, βούλευσαί τι βέλτιον καὶ ἀσφαλέστερον. πάντως γὰρ καὶ τὰ ἐνταῦθα, πρὸς ἐλευθέριον διαγωγὴν αὐτάρκη, τῷ γε λίαν μὴ ἀπλήστῳ, μηδὲ ἀμέτρῳ περὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλείονος. ἀλλὰ καὶ τοῦ καταστάσεώς σε τυχεῖν, οὐχ ὁρῶ τινα καιρὸν h ἀναμενοῦμεν τὸν νῦν ἐάσαντες. εἰ δὲ τῆς αὐτῆς ἔχῃ γνώμης, καὶ μικρὰ πάντα σοι πρὸς τὴν ἰδίαν ὁρμὴν, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἰπεῖν βούλομαι δυσχερές. τοσοῦτον δὲ προλέγω καὶ διαμαρτύρομαι, ὅτι δυοῖν ἀνάγκη θάτερον, ἢ γνήσιον μένοντα χριστιανὸν τὴν ἀτιμοτάτων αὐτοῦ i τετάχθαι, καὶ πράττειν

g πυνθάνομαι.

h ἀναμένω

i τάττομαι

πράττειν ἀναξίως καὶ σεαυτοῦ καὶ τῶν ἐλπίδων. ἢ τῆς τιμῆς [k] ἐφιέμενον, περὶ τὰ καιριώτερα βλάπτεσθαι, τοῦ καπνοῦ γε μετέχοντα, εἰ καὶ μὴ τοῦ πυρός.

k ἐφίεμαι.

Gregorius Cæſario Fratri.

MAgnoperè tua cauſa erubuimus. nam quod mærore affecti fuerimus, quid ſcribere attinet, ad eum præſertim cui id omnium mortalium maximè perſuaſum eſt. Etenim (vt de nobis nihil dicamus, nec quanta mæſtitia, addam etiam timore, nos fama ea quæ de te peruagatur, impleuerit) vellem, ſi fieri poſſet, ſermonibus iis, quos alij de te tam familiares & neceſſarij, quam externi quoquo modo nobis cogniti, dum tamen Chriſtiani, & quidem omnes vno ore ferunt, intereſſes, quandoquidem etiam homines promptius cupidiuſqúe in alienis rebus philoſophari ſolent. Inſtar alius cuiuſpiam declamationis hæc verba ipſis fuerunt: Nunc Epiſcopi filium militare, nunc externam potentiam, & gloriam appetere, nunc pecuniis, atq; opibus deditum eſſe (quando pecuniarum communis ignis accenſus eſt, atque in ſalutis animæqúe periculo verſantur homines,) ac non potiùs vnam hanc gloriam & ſecuritatem, & opes exiſtimare, nimirum fortiter & ſtrenuè aduerſus tempus ſtare? & quàm longiſſimè ſe

ab omni

ab omni scelere & piaculo remouere. Quonam autem modo Episcopi alium admonere queant, ne committat vt à tempore distrahatur, atq; cum idolis misceatur & contaminetur? Quonam modò eos, qui aliud quiddam delinquant, obiurgare possunt, ipsi [a] à Larę fiduciam non habentes? Hæc nos huiúsq; plura & grauiora quotidie audientes, partim ab iis qui amico fortasse ac beneuolo animo loquuntur, partim ab iis, qui ob inimicitias nobis imminent, quo tandem modo affici, & quem animum habere putas, nos, inquam, qui Deo seruire proposuimus, nec vllum aliud bonum esse iudicamus, quam futuræ vitæ spes ob oculos positas habere? Ac dominum quidem patrem nostrum, sermones hos perquam ægrè atq; indignè ferentem, ipsiusq; etiam vitæ tædio laborantem, quoquo modo solor ac recreor de tua voluntate omniq; sententia illi spondens, atq; confirmans te nequaquã diutius nobis molestum fore. Dominam autem matrem si quidquam de tuis rebus rescissat (nam ad hunc vsque diem multis artibus eam celauimus) ita velim existimes, eam tantùm dolorem habituram, vt nullo omnino solatio mitigari possit, vtpotè imbecillis animi fœminam, & alioqui ob pietatis magnitudinem, modum in huiusmodi rebus tenere nequeuntem. Quamobrem si quam & tui, & nostri rationem habes, melius tutiusq; tibi consule. Nam procul dubio facultates nostræ ad vitam ingenuè honesteq; degendam sufficiunt, homini vtiq; non nimis inexplebili,

[a] Vide prouerbium, A Lare incipere.

inexplebili, nec immodica plus habendi cupiditate flagranti. Quinetiam ad conſtituendas vitæ tuæ rationes haud video, quodnam tempus expectabimus: Si hoc nobis effluere ſinamus. Quod ſi in eadem perſtas ſententia, præq́ tua cupiditate omnia parua exiſtimas, aliud quidem acerbi nihil proloqui libet: hoc tantùm prædico & denuncio, è duobus alterum neceſſe eſſe, vt Chriſtianus manens vel germanus contemptiſſimæ ipſius claſſi aſſcribaris, indigneq́ viuas & te ipſo, & ſpe quam concepiſti: vel honores expetens, in rebus maioris momenti detrimentum capias, fumiq́ ſaltem, ſi non ignis, fias particeps.

Γρηγόριος Εὐστοχίῳ Σοφιστῇ.

Ὦ ὀδυσσεῦ, μάλα πῶς με [a] καθίκεο, στασι- 13.
ασμὸν ὀνειδίζων, καὶ κατασοφιστεύων ἡ- a καθικνέο-
μῶν ἐπιμελέστατα. καί σου τὴν παῤῥησίαν ἐ- μαι.
παινῶ, ἐφ' οἷς ἔγραφες ἃ γράφεις. κρεῖσσον γὰρ ἐκλαλεῖν τὸ λυποῦν, ἢ ἠρεμεῖν ὡς ἐρεῖν ἀγνοοῦντας. ἔχω τι καὶ ἐγκαλεῖν ὅμως. ἵνα δὲ νόμον φυλάξω δικαστικὸν, ἀπολογήσομαι πρότερον, εἶτα κατηγορήσω· καὶ ἀμφότερα μετὰ τῆς ἴσης εὐνοίας. τῷ καλῷ στασιείῳ [b] προσῆλθεν b προσέρ-
Νικόβουλος ὁ ἐμός. οὔ τι καθ' ἡμέτερόν γε νέον. χομαι.

c ὑπολαμβάνω. μὴ τοῦθ᾽ ὑπολάβῃς. οὐχ οὕτως ἢ τῶν Ἀθηνῶν ἐπιλήσμων ἐγὼ, ἢ τῆς σῆς φιλίας καὶ ἑταιρείας. ἀλλ᾽ ὥρμησε μὲν παρ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ πατρὸς οὕτω θελήσαντος, παρ᾽ ἐμοῦ δὲ, διὰ τῶν γραμμάτων [d] ἐνεχειρίσθη. τί τοῦτο ἄφιλον ἢ ἀπάνθρωπον; ἐπεὶ δὲ τὴν ἀπολογίαν ἔχεις, δέξαι καὶ τὴν κατηγορίαν. οὐκ ἐπαινῶ σου τοὺς κεροπλάθους, καὶ τοὺς τελχῖνας οἷς βάλλεις κακῶς τὸν ἀντίτεχνον. ἐπειδὴ νενίκηκε τοὺς ὁμοτέχνους ἀντιτέχνους καλεῖν. μέχρι τίνος γὰρ ταῦτα; καὶ ποῦ στησόμεθα τῆς σοφιστικῆς ἐπηρείας; ἕως ἂν τι γένηται; ἕως ἂν θάνατος ἡμᾶς διακόψῃ τῆς πονηρίας; ταῦτα γὰρ νέον μὲν ὄντα, φιλοτιμίας ἡττώμενον, κέρδους μεταποιούμενον, καὶ τὸ, τι μετρίως ποιεῖν, ἔχει τινὰ συγγνώμην. μικρὸν γάρ τι δημοσθενίσω σὴν χάριν. ἐν τούτῳ δὲ τῆς ἡλικίας, καὶ οὕτω πράττοντα, κηρύττειν τε καὶ κηρύττεσθαι, παντελῶς ἄωρον καὶ φιλόνεικον. οὐ μόνον ὅτι ἀπρεπὲς καὶ παντάπασιν ἀνελεύθερον, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ ῥᾳστώνη πολλὴ τοῦ πράγματος. [e] ὁπποῖόν κ᾽ εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ᾽ ἐπακούσαις, καθάπερ ῥεύματος ἀντιστρέφοντος. πάλιν γὰρ ὁμήρῳ συγχρήσομαι. τὸν ξύοντα δὲ ἀντιξύειν παντελῶς ἀνεπίφθονον. τίς οὖν ἡ σοφία, ἐξὸν ἀρετῇ πρωτεύειν, ἡττᾶσθαι κακίᾳ, ἢ καὶ

d ἐγχειρίζομαι.

e ex Homero Iliad.10.

ἢ καὶ νικᾶν, ὃ πολλῷ χεῖρόν ἐστιν· ἀλλ' ἐγώ γε καὶ τῶν δικαστῶν τούτων μέμφομαι, (εἰρήσεται γὰρ τἀληθές.) ὅτι ἃ κολάζουσι κρίνοντες, ταῦτα ἐπαινοῦσιν ἀκροώμενοι. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἔχουσι τοὺς συνεπαινέτας, καὶ τὴν κακίαν ἀνάπτοντας, καὶ ταῖς σπουδαῖς ἄχρι τούτου μεμερισμένους. δέον, εἰ μὲν [f] ἀπιστεῖται, μὴ ἐπαινεῖσθαι. εἰ δὲ πιστεύεται, δημοσίᾳ κρίνεσθαι. ἢ οὕτω. εἰ μὲν ψευδῆ, τοὺς κατηγόρους ἐλέγχεσθαι· εἰ δὲ ἀληθῆ, τοὺς καθ' ὧν ὁ λόγος, καὶ μὴ οὕτω μέγιστον πρᾶγμα τὴν τῶν εὖ γεγονότων ὑπόληψιν, οὕτω ῥαδίως παίζεσθαι. εἴ τι οὖν ἐμοὶ πείθεσθε (πρὸς γὰρ ἀμφοτέρους ὁ λόγος) τοὺς μὲν τοιούτους λόγους καὶ ψόγους, χαίρειν [g] ἐάσατε· εἰ μή τι ἄλλο, τὴν πολιὰν αἰδούμενοι, ἢ καὶ [h] ἀποκαμόντες ἐν τοῖς αἰσχίστοις. αὐτοὶ δὲ βουλεύσασθε, τὴν παλαιὰν τιμῆσαι παραίνεσιν, τὴν, ὅταν ὁ βίος ἱκανὸς ᾖ, ἀρετὴν ἀσκεῖσθαι κελεύουσαν. καὶ οὐκ ἐπιβουλεύσετε μὲν ὑμῖν αὐτοῖς, ἐπιβουλεύσετε δὲ ταῖς τῶν νέων ἐλπίσιν, οἳ πάντως ἂν τὰ δεινότατα [i] πάθοιεν, εἰ λόγους ἀσκούμενοι κακίαν [k] μάθοιεν, καὶ ταύτην οὐκ ἄμισθον, ὥσπερ οὐκ ἀρετῆς, ἀλλὰ ταύτης ἔχοντες ἡμᾶς διδασκάλους. εἰ δέ σοι φορτικὸς εἶναι δοκῶ

f ἀπιστέομαι.
g ἐάω.
h ἀποκάμνω.
i πάσχω.
k μανθάνω.

1 ἀμύνομαι ταῦτα γράφων, [1] ἄμειψαί μοι τοῖς ἴσοις, καὶ αὐτὸς παραινέσας τι τῶν χρησίμων, ἵν' ἢ πειθόμενον ἐπαινῇς, ἢ ἐγκαλῇς ἀντιτείνοντι.

Gregorius Eustochio Sophistæ.

O Vlysses, scite sane me perstrinxisti, stagirismum exprobrans, sophisticoq́; artificio studiosissimè me versans & exagitans. Atque istam animi libertatem laudo, quod ea scribis, quæ scribis. Præstat enim id, quod animum malè habet, efferre atque expromere, quam quiescere, perinde atque id ignoremus. Ipse quoque aliquid habeo quod te accusem. Verum vt fori ac iudiciorum legem seruem, prius tibi ad ea quæ obiicis, respondebo, postea autem accusabo, atque vtrumque pari cum beneuolentia faciam. Ad Stagirium bellum hominem, Nicobulus meus accessit, haudquaquam de nostra sententia, ne hoc existimes, (non enim ita vel Athenarum, vel amicitiæ tuæ & sodalitatis, immemor sum) verum suomet ipse consilio, & de patris voluntate ad eum se contulit, à me autem illi per literas traditus est, & commendatus. Quid hîc ab amicitia aut humanitate alienum feci? Quoniam autem purgationem nostram habes, accusationem quoque accipe. Coroplathos illos tuos

&

& Telchinas minimè laudo, quibus artis æmulum inſectaris. Quandoquidem vſus obtinuit, vt eiuſdem artis profeſſores ἀντίτεχνοι, id eſt, artis æmuli atque aduerſarij vocentur. Quouſque enim iſta? Nunquamné ſophiſticæ huic obtrectationi & maledicentiæ finem ſtatuemus? An expectabimus, dum mors ab hac improbitate nos abrumpat? Iuueni enim fortaſſe honoris cupiditate flagranti, opibusq́; inhianti, qui hæc, modò parcè faciat, nonnihil veniæ dari poſsit. Libet enim in gratiam tuam Demoſthenis verbis aliquantum vti. Hominem autem id ætatis, atque hoc rerum ſtatu, publicè alium infamare ac viciſsim infamari, intempeſtiuum, prorſus & pertinacis contentionis plenum: non ſolùm quia hoc animo inhoneſtum & ſordidum eſt, ſed etiam, quia mira eſt huius rei facilitas, perinde ac fluctus reciprocantis. Etenim vt cum Homero rurſus loquar,

Dictum tale feres, quale antè intorſeris ipſe.

Radentem porrò viciſsim radere, nequaquam reprehendendum eſt. Quæ igitur hæc ſapientia eſt, cum virtute vincere liceat, vitio ſuperari, aut etiam ſuperare, quod multo peius eſt? At hoc quoque nomine, vt verè loquar, iudices accuſandos eſſe cenſeo, quod quæ pro tribunali damnant, eadem cum audiunt, laudant. Nec id ſolùm: ſed multos etiam habent, qui ſimul laudent, ac vitium accendant, atq;

hucusq; in partes & studia dissecti sint. Atqui conuenit, vt si hæc falsa existimentur, non laudentur: si autē vera esse creduntur, publicè iudicentur: aut etiam hanc rationem adhibere, vt si falsa obiiciuntur, accusatores coarguantur: sin vera, ij aduersus quos oratio habetur: non autem permittere, vt nobilium virorum existimatio, res maximi ponderis, tam facilè ludibrio habeatur. Quare si meo consilio paretis (vtrumq; enim alloquor) huiusmodi sermones, & vituperationes valere sinite, si nihil aliud, caniciei certè reuerentia, aut etiam rerum turpissimarum lassitudine: ipsi verò in animum inducite veteri prouerbio obsequi, quod virtutis cultum amplecti iubet, cum satis ad victum amplæ facultates sunt. Nec cum vobis ipsis, tum iuuenum spei insidias comparate, qui profectò grauissima afficientur iniuria, si literarum studia colentes, vitium addiscant, & quidem non sine mercede: perinde ac vos, non virtutis, sed vitij magistros habeant. Quod si tibi molestus esse videor, hæc scribens, iisdem rebus me vlciscere vtile quoque aliquod consilium mihi offerens: vt vel obtemperantem præceptis tuis laudes, vel repugnantem accuses.

Γρηγό-

Γρηγόριος Εὐδοξίῳ Ῥήτορι.

Νόμος ἦν Ἀθήνῃσι παλαιὸς, ὡς δ' ἐγώ φη- 14.
μι, καὶ κάλλιστα ἔχων, ἐπειδὰν [a] φθάσωμεν εἰς a φθάνω.
ἥβην οἱ νέοι, πρὸς τέχνας ἄγεσθαι· ἄγεσθαι δὲ τὸν
τρόπον τοῦτον. προτίθεσθαι δημοσίᾳ ἑκάστης τέχ-
νης ὄργανα, καὶ προσάγεσθαι τούτοις τοὺς νέους. οὕ-
τω δὲ τύχῃ χαίρων ἕκαστος, καὶ προστρέχων,
τοῦτο καὶ τὴν τέχνην διδάσκεσθαι. ὡς τοῦ μὲν κατὰ
φύσιν ἐπιτυγχάνοντος, ὡς τὰ πολλά· τοῦ δὲ πα-
ρὰ φύσιν διαμαρτάνοντος. τί βούλεταί μοι τὸ
διήγημα; καὶ σέ φημι χρῆναι, πρὸς φιλοσο-
φίαν γὰρ ἔχεις ἐπιτηδείως, ταύτης μὴ ἀμελεῖν·
μηδὲ πρὸς ἄλλο τι μᾶλλον ἐθίζεσθαι τῶν οὐκ
οἰκείων, ἢ ταύτης περιέχεσθαι πρὸς ἣν [b] νένευκας, b νεύω.
οὐχ ὅτι ἀρίστη μόνον ἐστὶν, ἀλλ' ὅτι καὶ προσφυε-
στέρα. τὸ δὲ μὴ βιάζεσθαι ῥοῦν ποταμοῦ, καὶ ἡ πα-
ροιμία παιδεύει. καὶ ἱπποσύνην [c] δεδαῶτα c δαίω.
μὴ ἄδειν ἐθέλει ἡ ποίησις. μὴ τί γένηται; μὴ καὶ
τῆς ἱπποσύνης [d] διαμάρτῃς, καὶ τῆς ᾠδῆς. d διαμαρ-
ἀλλὰ τίς ἐπιτηδειότης; ὡς γοῦν ἐμοὶ καταφαίνῃ τάνω.
[e] θεωρήσαντι, πρῶτον μὲν ὁ τρόπος ἐστὶ καὶ τὸ τοῦ e θεωρέω.
ἤθους γαληνόν τε καὶ ἄτυφον, καὶ πρὸς τὰς τοῦ
βίου στροφὰς ταύτας, ἀνεπιτήδειον. ἔπειτα τὸ τῆς
ψυχῆς εὐφυὲς καὶ ὑψίνουν, καὶ πρὸς θεωρίαν

εὐκίνητον. τρίτον ἡ νοσοκομία, καὶ τὸ τοῦ σώματος
ἀσθενές, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο οὐ μικρὸν εἰς φιλοσο-
φίαν εἶναι δοκεῖ τῷ Πλάτωνι. καὶ μὴν καὶ ἡ-
λικίας οὕτως ἔχεις, ὡς ἤδη τὰ πάθη κλίνε-
σθαι· καὶ τῇ πενίᾳ οὐ κόπτεσθαί μοι δοκεῖς
μᾶλλον ἢ καλλωπίζεσθαι. τό, τι αἰσχύνεσθαι
f εἴδω. [f] εἰδέναι, οὐ κατὰ ῥήτορας. ἀλλ' οὐδὲ φωνὴ μια-
ρά σοι, οὐδὲ γέγονας κακῶς, οὐδὲ ἀγοραῖος
εἶ, οὐδέ τι τῶν τοιούτων ἔχεις, ἵν' εἴπω συντόμως,
οἷς πλάττει τὸν ἀγοραῖον Δημόκριτον εἰς δη-
μαγωγίαν Ἀριστοφάνης. ἀλλὰ ῥήτωρ καλούμε-
νος, πάντα πρότερον ἢ κατὰ τὸ ἦθος πλεῖς εἰς
g προΐη- ῥήτορας. μὴ τοίνυν θελήσῃς [g] προέσθαι τῆς φι-
μαι. λοσοφίας ὅσον [h] προείληφας, μηδὲ τὰ δεύτε-
h προλαμ- ρα ἔχῃς ἐν τοῖς δευτέροις μᾶλλον, ἢ τὰ πρῶτα ἐν
βάνω. τοῖς μεγίστοις. εἰ δὲ καὶ τὰ πρῶτα τῶν ἐνταῦ-
i ἀνέχομαι θα δοίημεν, μὴ [i] ἀνάσχῃ ἀριστεύειν ἐν κολοιοῖς,
k φυσάω. ἀετὸς εἶναι δυνάμενος. μέχρι τίνος [k] φυσώ-
l αἴρομαι. μεθα τοῖς μικροῖς καὶ χαμαὶ ἐρχομένοις, καὶ
m μετα- παίζομεν ἐν μειρακίσκοις, καὶ πλάσμασι, καὶ
βαίνω. ὑπὸ τῶν κρότων [l] αἰρόμεθα; [m] μεταβῶμεν ἐντεῦ-
n ῥίπτω. θεν, ἄνδρες γενώμεθα, [n] ῥίψωμεν τὰ ὀνείρατα,
o παρα- [o] παραδράμωμεν τὰς σκιάς, ἄλλοις [p] παρῶμεν
τρέχω. τὰ τερπνὰ τοῦ βίου, καὶ πλέον ὀδυνηρά· ἄλλους
p παρίημι πραγματευέτω καὶ [q] μεταειπλείτω καὶ παιζέτω
q μεταει-
πλέω.

Φθόνος,

φθόνος, καὶ χρόνος καὶ τύχη. ὁ δέ φασι τῶν ἀνθρωπίνων τὸ ἄστατον καὶ ἀνώμαλον. [r] ἐῤῥέτωσαν θρόνοι, δυναστεῖαι, πλοῦτοι, λαμπρότητες, ἐπάρματα, πτώματα, τὸ εὔπλες τοῦτο δοξάριον καὶ ἀπόπλυστον (ὃ μᾶλλον [s] ἀδοξήσειέ τις αἱρόμενος, ἢ γελώμενος) τὰ τῆς μεγάλης ταύτης σκηνῆς παίγνιά τε καὶ θεατρίσματα. ἡμεῖς τοῦ λόγου [t] περιδραξώμεθα, καὶ θεὸν ἀντὶ πάντων ἔχειν [u] ἑλώμεθα τὸ μόνον διαρκὲς ἀγαθὸν, καὶ ἡμέτερον, ἵν' ἡμῖν καὶ τὸ ἐνταῦθα εὐδοκιμεῖν γένηται τοῖς ἔτι μικροῖς, καὶ τοῦτο ζητοῦσιν, ἢ τὸ ἐκεῖθεν πάντως. ἐπειδὴ τῆς ἀρετῆς ἆθλον θεὸν γενέσθαι, καὶ τῷ καθαρωτάτῳ φωτὶ καταστράπτεσθαι, τῷ ἐν τῇ τρισσῇ μονάδι θεωρουμένῳ, ἧς νῦν μετρίως ἔχομεν τὰς αὐγάς. πρὸς ταῦτα [x] ἴθι, πρόβαινε, [y] πτεροῦ τῇ διανοίᾳ, [z] λαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, μηδαμοῦ [aa] στῇς τῶν ἐλπίδων, ἕως [bb] ἔλθῃς ἐπὶ τὸ ἄκρον ἐφετὸν καὶ μακάριον. καὶ ἡμᾶς ἐπαινέσεις, εὖ οἶδα, νῦν μὲν ὀλίγα, μικρῷ δὲ ὕστερον, ἀφθονώτερα, ἐπειδὰν ἴδῃς σεαυτὸν, ἐν οἷς ὑπισχνούμεθα, καὶ μὴ κενὴν μακαρίαν ταῦτα εὑρίσκῃς, μηδὲ διανοίας ἀναπλασμοὺς, ἀλλὰ πραγμάτων ἀλήθειαν.

r ἔῤῥω.
s ἀδοξέω.
t περιδράττομαι.
u αἱρέομαι
x εἶμι.
y πτερόομαι.
z λαμβάνομαι.
aa ἵστημι.
bb ἔρχομαι

Gregorius Eudoxio Rhetori.

Hortatur ad Christianam Religionem siue Philosophiam suscipiendam.

Athenis vetus lex erat, eaq; meo quidem iudicio, praclarissimè constituta, vt adolescentes, cùm pubertatis annos attigissent, ad artes ducerentur, ducerentur autem ad hunc modum. Cuiuslibet artis instrumenta publicè proponebantur, atq; adolescentes ad ea addúcebantur. Quocunq; autem delectari quemque contigisset, ad idque accurreret, huius quoque artem edocebatur: Quod videlicet ea vt plurimum recta succedant, quæ natura duce aggredimur: ac contrà ea quæ inuita natura suscipiuntur, spem frustrari soleant. Quorsum autem spectat hæc narratio? Nimirum hoc aio, tibi prouidendum esse, ne philosophiam, ad quam natura optimè comparatus es, negligas, aut cuiquam alij arti, quæ tibi non satis apta sit, potius assuescas, quam hanc complectaris ad quam natura propendes: non modò quia præstantissima est, sed etiam quia ad naturam tuam accommodatior. Porrò non esse vi cohibendum fluminis cursum, parœmia quoq; ipsa docet, ac poësis etiã ei, qui equitandi artem didicerit, cantandi studio interdicit. Alioqui fore, vt nec equitationem, nec musi-

musicam assequatur. Quæ autem est hæc naturæ aptitudo? Vt quidem ipse te spectando animaduerti, primùm vitæ & morum tranquillitas, atque simplicitas, animusq; ad hās vitæ fraudes & imposturas parum appositus & idoneus. Tum quia præstanti es animi indole, menteque alta & erecta, atque ad contemplationem leui & expedita. Huc accedit aduersa valetudo, & corporis infirmitas. nam hoc quoque non leue ad philosophiam pondus habere, Platoni visum est. Quin ea etiam es ætate, vt iam animi perturbationes inflectantur. Nec verò paupertate tam frangi mihi videris, quàm gloriari. Iam quod erubescere scis, in eo non rhetorum morem refers. Sed neque scelesta tibi lingua est, nec malè factus es, nec circumforaneus es, nec denique, vt rem paucis complectar, quicquàm eorum habes, quibus Aristophanes forensem illum Democritum ad popularem gubernationem fingit, atque instruit. Verùm cùm Rhetor voceris, quiduis tamen potiùs quàm quo ad mores attinet, inter Rhetores censeris. Quocirca noli id philosophiæ, quod iam accepisti, proiicere, nec secundas potius in secundis rebus, quam primas in maximis habere. Atque, vt etiam primas eloquentiæ tibi demus, ne sustineas inter graculos excellere, cùm aquila esse possis. Quousque ob res paruas humique reptantes inflabimur, atque inter adolescentulos & fabulas ludemus, & à plausibus in altum

tum attollemur? Migremus hinc, viri efficiamur, somnia proiiciamus, vmbras prætereamus, aliis vitæ oblectamenta, plusque doloris quam voluptatis habentia, relinquamus. Alios occupatos teneant, iactent, ludificentur, inuidia & tempus, & fortuna: sic enim rerum humanarum inconstantiam appellant. Valeant throni, principatus, opes, splendores, elationes, casus, vilis hæc & despicabilis gloriola (ex qua plus dedecoris quispiam capiat, si animo efferatur, quam si irrideatur) ac denique magnæ huius scenæ ludicra, nugaque theatricæ. Nos a *Verbum arctissime complectamur, ac pro omnibus rebus Deum habere optemus, solùm inquam, perenne illud bonum & nostrum. Ita fiet vt hîc quoque splendorem assequamur, (quamdiu nimirum paruo adhuc animo sumus, idque appetimus) aut certè in futuro æuo. Quandoquidem virtutis præmium est, Deum fieri ac purissimo illo lumine irradiari, quod in triplici vnitate consideratur, cuius nunc radiis leuiter tantùm perstringimur. Ad hæc contende, progredere, animo volita, vitam æternam arripe. Nusquam spes tuas siste, quousque ad illud summè expetendum & beatum bonum perueneris. Ac nos, mihi crede, laudabis, nũc quidem parciùs, paulò post autem vberius & copiosiùs, nempè cum in eo rerum statu, quem tibi pollicemur, teipsum conspexeris, ac non inanem felicitatem, nec mentis figmenta, sed rerum veritatem hæc esse inueneris.*

a Christũ filium Dei intelligit.

Γρηγό-

Γρηγόριος Θέκλῃ.

Ἀλγεῖς, [a] ὑπολειφθέντων ἡμῶν, ὡς εἰκός· 15.
ἡμεῖς δὲ πλέον ἐπὶ τῷ χωρισμῷ τῆς σῆς a ὑπολεί-
εὐλαβείας. πλὴν εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ μέχρι πομαι.
σοῦ [b] φθάσαντες, καὶ οὐκ [c] ἐμεμψάμεθα τῷ κόπῳ. b φθάνω.
ἴδομεν γὰρ σοῦ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, c μέμφο-
τὴν ἐπαινετὴν ἐρημίαν, καὶ τὸν φιλόσοφον ἰδια- μαι.
σμόν. ὅτι πάντων [d] χωρισθεῖσα τῶν τοῦ κόσμου τερ- d χωρίζο-
πνῶν, θεῷ μόνῳ [e] συνέκλεισας ἑαυτὴν, καὶ τοῖς ἁγίοις μαι.
μάρτυσιν οἷς παροικεῖς, καὶ [f] προσήγαγες τῷ Θεῷ, καὶ e συγκλείω
προσάγεις μετὰ τῶν ἀγαπητῶν σου τέκνων θυσίαν f προσάγω.
ζῶσαν εὐάρεστον. ταῦτα οὖν ἔστω σοι καὶ παραμυ-
θία τῶν λυπηρῶν. ἐπεὶ καὶ Δαβὶδ ὁ μέγας ἐγ-
κρύπτει τοῖς ἐκεῖθεν ἀγαθοῖς, εἰς ἃ πέμπει τοὺς
λογισμοὺς, τὰ ἐντεῦθεν ὀδυνηρὰ, ὅταν λέγῃ. ὅτι
ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν. καὶ οὐκ
ἀποτίθεται μόνον τὸ ἀλγεινὸν, ὅταν [g] μνησθῇ τοῦ g μνάομαι.
Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐφραίνεται. ἀλγοῦσι καὶ οἱ τῷ
κόσμῳ [h] προσεστηκότες, καὶ πολὺ πλείονα τῶν h προσίστα-
θεῷ δουλευόντων. ἀλλ᾽ ἄμισθον αὐτοῖς τὸ ἀλγεῖν, μαι.
ὑμῖν δὲ τὸ πάσχειν ἔμμισθον, ὅταν διὰ Θεὸν καρ-
περῶμεν. φέρε γὰρ [i] ἀντισταθμήσωμεν τὰ λυπη- i ἀντισταθ-
ρὰ τοῖς ἡδέσι, καὶ τὰ παρόντα τοῖς μέλλουσι, καὶ οὐ- μίω.
δὲ πολλοστὸν μέρος εὑρήσομεν ταῦτα ἐκείνων. το-
σοῦτον ὑπερβάλλει τὰ χρηστότερα. καλὸν οὖν

φάρ-

φάρμακον ἡμῖν, ὅταν ὀδυνώμεθα, τότε μεμνῆσθαι θεοῦ καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἐλπίδων, καὶ τὸ τοῦ Δαβὶδ πάσχειν, ἐν θλίψει πλατύνεσθαι. ἀλλὰ μὴ στενοχωρεῖσθαι τοῖς λογισμοῖς, μηδὲ ὥσπερ νέφει τῇ λύπῃ καλύπτεσθαι, ἀλλὰ τότε μάλιστα τῆς ἐλπίδος ἔχεσθαι, καὶ πρὸς τὴν ἐκεῖθεν βλέπειν μακαριότητα τὴν ἀποκειμένην τοῖς ὑπομένουσι. μάλιστα δ' ἂν οὕτω πεισθείημεν ἐγκαρτερεῖν τοῖς δεινοῖς, καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς εἶναι, ὅταν ἀλγῶμεν, εἰ [k] ἐνθυμηθείημεν τί [l] ἐπηγγειλάμεθα τῷ θεῷ, καὶ τί ἠλπίσαμεν ὅτι φιλοσοφίᾳ προσεβαίνομεν; πλουτεῖν; εὐθυμεῖν; εὐημερεῖν κατὰ τὸν βίον τοῦτον, ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων, θλίβεσθαι; κακοπαθεῖν; στενοχωρεῖσθαι; πάντα στέγειν; πάντα ὑπομένειν διὰ τὴν τῶν μελλόντων ἐλπίδα; ταῦτα, οἶδα, οὐκ ἐκεῖνα [m] προσεδοκήσαμεν. φοβοῦμαι οὖν μὴ καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς θεὸν ψευδώμεθα, ὅταν καὶ ταῦτα ζητῶμεν ἔχειν, κἀκεῖνα ἐλπίζωμεν. μὴ καταλύσωμεν τὴν πραγματείαν, ἀλλ' [n] ἐνέγκωμεν ταῦτα ὑπὲρ τοῦ [o] τυχεῖν ἐκείνων. ἔθλιψαν ἡμᾶς οἱ μισήσαντες; ἀλλ' ἡμεῖς ἄδουλωτον τοῖς πάθεσι τὴν ψυχὴν φυλάξωμεν. οὕτω τῶν λυπούντων [p] κρατήσομεν. κἀκεῖνο σκόπει διὰ τίνα θλιβόμεθα. οὐ διὰ τοὺς [q] μεταστάντας, τί δ' ἂν πιοῦντες ἐκείνοις χαριζοίμεθα; οὐ καρτεροῦντες;

k ἐνθυμέομαι.
l ἐπαγγέλλομαι.
m προσδοκάω.
n φέρω.
o τυγχάνω.
p κρατέω.
q μεθίστημι.

ρῶντες; τοῦτο οὖν αὐτοῖς χαρισώμεθα. καὶ γὰρ πείθομαι τὰς τῶν ἁγίων ψυχὰς τῶν ἡμετέρων αἰσθάνεσθαι. ἐπὶ πᾶσι, καὶ πρὸ πάντων ἐκεῖνο λογιζώμεθα, ὅτι τῶν ἀτόπων ἐστὶν, ἔξω μὲν τῆς ἀνάγκης φιλοσοφεῖν, ἐν δὲ τοῖς πάθεσιν ἀφιλοσόφους φαίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ τοῖς πολλοῖς τύπον γίνεσθαι, ὥσπερ τῆς ἐν τοῖς εὐθύμοις εὐχαριστίας, οὕτω καὶ τῆς ἐν τοῖς δεινοῖς καρτερίας. ταῦτα γράφω, οὐχ ὡς ἀγνοοῦσαν διδάσκων, ἀλλ' ὡς ἐπισταμένην ἀναμιμνήσκων. ὁ δὲ θεὸς τῆς παρακλήσεως, σέ τε ἄτρωτον φυλάξειε τοῖς πάθεσι. καὶ ἡμῖν γε χαρίσαι, τὸ πάλιν ἰδεῖν σου τὴν εὐλάβειαν, καὶ διὰ τῶν ἔργων [r] πεισθῆναι ὅτι ὁ κόπος ἡμῶν οὐκ εἰς κενὸν ἐγένετο. ἀλλ' ἐσμέν τι παρὰ σοὶ πλέον τῶν ἄλλων, ὡς τῆς θλίψεως [s] ἐκοινωνήσαμεν, οὕτω καὶ τῆς φιλοσοφίας κοινωνὸν [t] λαβόντες· ὃ τάχα τῇ πολιᾷ ἡμῶν ταύτῃ, καὶ τοῖς κατὰ θεὸν καμάτοις ὀφείλεται.

r πείθομαι
s κοινωνέω
t λαμβάνω

Gregorius Theclæ.

Doles, vt verisimile est, nobis relictis: nos autem magis, quod à tua pietate disiuncti sumus. Deo tamen gratias agimus quod vsq; ad te peruenerimus, neq; nos suscepti laboris pœnituit. Siquidem tua in Christum fidei firmitatē, & laude dignā solitudinē, ac philosophicum secessum perspeximus; nempe quia ab om-

ab omnibus mundi voluptatibus separata cum solo Deo, ac sanctis Martyrib⁹, apud quos habitas, teipsam conclusisti, ac Deo vna cum charissimis filiis tuis hostiam viuentem, gratamq; & acceptam obtulisti atq; etiamnum offers. Hæc igitur tuis quoq; molestiis solatio sint. Quandoquidem & magnus ille Dauid in futuris illis bonis, ad quæ cogitatiões suas mittit, huius vitæ acerbitates occultat, cum ait: Quoniam abscondit me in tabernaculo suo, in die malorũ. Nec verò dolores duntaxat & molestias deponit, cum Deus ipsi in animo ac memoria versatur; sed etiam voluptate afficitur. Dolent etiam qui mundo prorsus addicti sunt, ac multò quidem amplius quam qui Deo seruiunt. At dolor ipsis mercede caret: contrà dolori nostro merces sua constat, cùm Dei causa tolerantiam adhibemus. Age enim molestias cum voluptatibus & præsentia cum futuris perpendamus: ac ne minimam quidem horum partẽ illa esse reperiemus. Vsque adeò læta exuperant. Commodum erga pharmacum nobis fuerit, cùm in dolore sumus, tum Deũ ac futuræ vitæ spes in animum reuocare, atq; eodem modo quo Dauid, affici, hoc est, in tribulatione dilatari, non autem cogitationum angustiis premi, nec mœrore tanquam nube obduci, verùm tum maxime spei inhærere, atq; ad cœlestem beatitudinem, quæ iis, qui res aduersas patienti animo ferunt, recondita est, oculorum aciem intẽdere. Hac autem potissimum ratione adducemur, vt rerum acerbitates æquo animo perse-

perferamus, atq; cùm in dolore verſamur, ſupra vulgus aſſurgamus, ſi quid Deo promiſerimus, & quid, cùm ad philoſophiam accederemus, ſpe nobis finxerimus, cogitemus. Vtrum opibus abundare, læto & hilari animo eſſe, atq; in hac vita florere, an contrà vexari, affligi, premi, & propter rerum futurarum ſpem omnia perferre ac ſuſtinere? Hæc nimirum, non autē illa expectauimus. Quocirca vereor, ne pacta quoque cum Deo inita violemus, cùm & hæc habere ſtudemus, & illa ſperamus. Ne, *quæſo, negotiationem deleamus, verùm hæc, vt illis potiamur, feramus. Afflixerunt nos ij, qui nos inuiſos habuerunt: at nos animum perturbationum ſeruitute liberum & immunem conſeruemus. Ita fiet vt eos qui nobis moleſtiam exhibent, ſuperemus. Quin illud quoq; cōſidera, quaſnam ob res diuexemur. An non propter eos qui ex hac vita migrarunt? Quidnam autem facientes, gratiam ab iis inituri ſumus? An non illatas iniurias tolerantes? Hoc igitur in eorum gratiam faciamus. Siquidem illud perſuaſus ſum, Sanctorum animas res noſtras ſentire. Præter omnia & ante omnia, illud nobiſcum reputemus, abſurdum & præpoſterum eſſe, cùm nulla neceſſitas vrget, philoſophari; in calamitatibus autem philoſophiæ expertem apparere, non autem multitudini exemplum fieri, vt gratiarum actionis in rebus lætis & iucundis, ita etiam tolerantiæ in grauibus atque acerbis. Hæc porrò ſcribo non vt ignorantem doceam: ſed vt ſcientem ſubmoneam.*

V

moneam. Deus autem consolationis, tum te à calamitatibus illæsam custodiat, tum nobis illud concedat, vt pietatem tuam rursum videamus, resque ipsæ nobis fidem faciant, laborem nostrum haudquaquam inanem & irritum fuisse, verùm nos maiorem, quàm alios auctoritatem apud te obtinere, atque vt nos in calamitatis societatem tecum venimus, ita vicißim te philosophiæ atque patientiæ sociam accepisse; quod quidem fortasse, huic nostræ caniciei, ac Dei causa susceptis laboribus debetur.

Γρηγόριος Φιλαγρίῳ.

16. Εὖγε ὅτι φιλοσοφεῖς ἐν τοῖς πάθεσι, καὶ γίνῃ πολλοῖς ὑπόδειγμα, τῆς ἐν τοῖς ἀλγηνοῖς καρτερίας. καὶ ὥσπερ ἐπὶ παντὶ βελτίστῳ [a] καταχρῶ τῷ σώματι, ἡνίκα ὑγιεινῶς εἶχες, οὕτω καὶ νῦν τούτῳ [b] χρῇ καλῶς, ἐπειδή γε ἀσθενῶς ἔχεις, καὶ ἀργεῖς οὐκ ἀργῶς, ἵν' οὕτως εἴπω. φιλοσοφεῖς γὰρ καὶ ὅ φασι Διογένην [c] εἰρηκέναι ποτὲ πυρέττοντα, καὶ διακαρτεροῦντα, τοῦτο καὶ αὐτὸς παρέχεις ὁρᾶν, ψυχῆς πάλην καὶ σώματος. τοῦτο ἔπρεπε τῷ ἐμῷ Φιλαγρίῳ, μὴ μαλακίζεσθαι, μηδὲ κάμπτεσθαι πρὸς τὰ πάθη, ἀλλὰ περιφρονεῖν τὸν πηλόν· καὶ τὸ μὲν σῶμα ἐὰν πάσχειν

a καταχρά ομαι.
b Doricũ, pro χρᾷ.
c ἐρεῖν.

ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ, πάντως ἢ νῦν ἢ ὕστερον [d] λυθησό- d λύομαι.
μενον νόμῳ φύσεως. [e](οἰχήσεται γὰρ ἢ νόσῳ κά- e οἴχομαι.
μνον, ἢ χρόνῳ) αὐτὸν δὲ, ὑψοῦ τὴν ψυχὴν ἔχειν,
καὶ μετὰ θεοῦ [f] τετάχθαι τοῖς λογισμοῖς, κἀκεῖνο f τάττομαι
[g] εἰδέναι, ὅτι τῶν ἀτόπων ἐστὶν, ἡμᾶς ἔξω μὲν κινδύ- g εἴδω.
νων φιλοσοφεῖν, ἐν δὲ ταῖς χρείαις ἀφιλοσόφους
φαίνεσθαι, καὶ διαψεύδεσθαι τὴν ὑπόσχεσιν.
πάντα [h] ἐπῆλθες δηλαδὴ τῇ διανοίᾳ ὅσα ἡμέτερα, h ἐπέρχο-
ὅσα ἀλλότρια, ὡς ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἐν ἀμφο- μαι.
τέροις, καὶ παιδευτὴς ἄλλων· καὶ ἐκ πάντων σεαυτῷ
[i] συνελέξω τὸ τῆς ἀνθρωπίας φάρμακον. ἵνα δὲ i συλλέγο-
σοι κἀγὼ συμφιλοσοφήσω μικρὸν, εἰ τοῦτο κελεύ- μαι.
εις, οὐκ ἐπαινῶ τοῦ ἀριστοτέλους τὸ μικρολόγον, ὃς
τὴν εὐδαιμονίαν ἡμῖν ὁριζόμενος, μέχρι μέν τι-
νος [k] περιῆλθεν ὀρθῶς, ψυχῆς ἐνέργειαν κατ' ἀ- k περιέρχο-
ρετὴν εἶναι ταύτην [l] ἀποφηνάμενος, καὶ [m] προσθεὶς, μαι.
ἐν βίῳ τελείῳ· καὶ τοῦτο μάλα σοφῶς, διὰ τὸ τρι- l ἀποφαί-
πλὸν ἡμῶν καὶ εὐμετάπτωτον τῆς φύσεως. ἐκεῖ- νομαι.
νο δὲ οὐκ ἔτι μεγαλοπρεπῶς, ἀλλὰ καὶ λίαν ταπει- m προσί-
νῶς, ὅτι καὶ τὴν ἔξωθεν εὐετηρίαν προσίθησιν· θημι.
ὡς εἰ [n] τύχοι πένης τις ὢν, ἢ νοσώδης, ἢ δυσγενὴς, n τυγχά-
ἢ φυγόπατρις, παρὰ τοῦτο αὐτῷ τῆς εὐδαιμο- νω.
νίας κωλυομένης. ἐπαινῶ δὲ τῶν ἀπὸ τῆς στο-
ᾶς, τὸ νεανικόν τε καὶ μεγαλόνουν, οἳ μηδὲν
κωλύειν φασὶ πρὸς εὐδαιμονίαν τὰ ἔξωθεν,

ἀλλ' εἶναι τὸν σπουδαῖον μακάριον, κἂν ὁ Φαλά-
ριδος ταῦρος ἔχῃ καιόμενον. καὶ διὰ τοῦτο θαυ-
μάζω μὲν, τοὺς παρ' ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ κινδυ-
o διαφέρω. νεύσαντας, ἢ συμφορὰν [o] διενεγκόντας νεανικῶς·
θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἔξωθεν τοὺς τούτοις παρα-
πλησίους. οἷον τὸν ἀνάξαρχον ἐκεῖνον, τὸν ἐπί-
κτητον, τὸν σωκράτην, ἵνα μὴ λέγω πολλούς. ὧν ὁ
μὲν ἐν ὅλμῳ κοπτομένων αὐτοῦ τῶν χειρῶν, οὕτω
τοῦ τυράννου κελεύοντος, πτίσσειν τὸν ἀναξάρχου
θύλακον, διεκελεύετο τοῖς βασανισταῖς. τί τοῦτο
λέγων; τὸ μοχθηρὸν ἡμῶν σαρκίον, ὡς ἀναξάρ-
χου γε οὐ πτισσομένου, τῆς φιλοσόφου ψυχῆς, ἅ-
περ ἡμῖν ὁ ἐκτὸς, καὶ ὁ ἐντὸς ἄνθρωπος ὀνομά-
p στρεβλόομαι. ζεται. ὁ δὲ τὸ σκέλος κατατεινόμενος, καὶ [p] στρε-
βλούμενος, ἐφιλοσόφει ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίῳ τῷ
q κατάγνυμι. σώματι· καὶ θᾶττον [q] κατεαγῆναι τὸ σκέλος, ἢ
ἐπαισθάνεσθαι τῆς βίας ἔδοξε. σωκράτης δὲ τὸν
r κατακρίνομαι. θάνατον ὑπὸ ἀθηναίων [r] κατακριθεὶς, καὶ οἰ-
s κῶν, ὡς οἶσθα, τὸ δεσμωτήριον, τέως μὲν, ὡς ὑ-
t φεύγω. πὲρ ἄλλου δεσμωτηρίου τοῦ σώματος τοῖς μαθη-
u ἀπαξιόω ταῖς διελέγετο. καὶ [t] φυγεῖν ἐξὸν, [u] ἀπηξίωσεν.
x προσφέρομαι. ἐπειδὴ δὲ [x] προσηνέχθη τὸ κώνειον, δέχεται μά-
λα ἡδέως, ὥσπερ οὐκ ἐπὶ θανάτῳ δεχόμενος,
y προστίθημι. ἀλλὰ φιλοτησίας προπινόμενος. [y] προσέθηκα
z οἶδα. δὲ ἂν τούτοις καὶ ἰὼβ τὸν ἡμέτερον, εἰ μή σε [z] ᾔδειν,
οὐ πόρ-

οὐ πόῤῥω τῶν ἐκείνου παθῶν, καὶ ὄντα σὺν θεῷ, καὶ ἐσόμενον. ταῦτά μοι δοκεῖς κατεπάδων σεαυτοῦ, ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλή, καὶ οὕτως σεαυτὸν ἰατρεύων, αὐτός τε ἂν ῥάων γενέσθαι, καὶ ἡμᾶς εὐφραίνειν τοὺς σοὺς ἐπαινέτας καὶ ἐραστάς· οὐδὲ ὑπὸ τῆς νόσου καμπτόμενος, οὐδὲ (ὅ φησιν ὁ θεῖος Δαβίδ) ὑπὸ τῆς εἰρήνης τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ τῆς κατὰ τὸν βίον τοῦτον εὐροίας αὐτῶν ἐγκοπτόμενος, ἀλλὰ καὶ καθαιρόμενος, εἰ θέμις ἐπὶ σοῦ τοῦτο εἰπεῖν, καὶ ὕλην ἀρετῆς ποιούμενος τὴν ἀσθένειαν.

Gregorius Philagrio.

GRatulor tibi, quod philosophicè in calamitatib' te geris, multisq́; tolerantiæ in rebus acerbis exẽplum existis, & quemadmodum ad optima quaque corpore vtebaris, cùm sanus esses, ita nunc quoque eo præclarè vteris, postquam in morbum incidisti, atque ociaris minimè ociosè, vt ita loquar. Philosopharis enim, & quod Diogenem olim dixisse ferunt, cùm febre laboraret, ac dolorem fortiter perferret, hoc ipse quoque præbes, nimirum animæ & corporis colluctationem. Hoc scilicet Philagrium meum decebat, nempe non emolliri, nec doloribus frangi, sed lutum contemnere, ac corpus quidem sinere ea pati, quæ ipsius natura fert, naturæ lege omnino, vel nunc, vel postea dilapsurum (interibit enim vel morbo vel senectute

ctute confectum) sursum autem animam habere, ac per cogitationes cum Deo coniungi, illudque minimè ignorare: absurdum & præposterum esse, nos extra pericula philosophari, tempore autem id postulante philosophiæ expertes apparere, nec quod profitemur, præstare. Omnia quidem animo peruoluisti, tam nostra quàm externa, vtpote vir in vtrisq; eruditus, & aliorũ præceptor: atq; humanitatis pharmacum tibi ipse ex omnibus collegisti. Verùm, vt tecum, si ita iubes, nonnihil philosopher, Aristotelis ieiunitatem non probo, qui beatitudinẽ nobis definiens, quodam tenus, quidem rectè progressus est, nempe animæ actionem secundum virtutem esse pronuncians, addensq́; etiam in vita perfecta: hoc quoque ipsum admodum sapienter, propter mutabilẽ facileq́; in diuersum labentem naturæ nostræ conditionem. At illud non iam magnificè, sed perquam sordidè atq; abiectè, quod externam quoq; bonorum abundãtiam adiunxit: ita vt si quis inops sit, aut valetudinarius, aut obscuro genere, aut à patria extorris, propterea ipse à beatitudine arceatur. At Stoicorum animi magnitudinem ac præstantiam laudo, qui res externas nullum ad beatitudinem, impedimentum afferre dicũt, sed virum bonum beatum esse, etiamsi in Phalaridis tauro cremetur. Ob eamq; causam nõ eos tantùm admiror, qui apud nos pro virtute periculis se obtulerunt, aut calamitatem fortiter tulerunt: sed exter-

externos etiam, qui similes eorum extiterunt, verbi gratia, Anaxarchum, Epictetum, Socratem, vt ne plures recenseam. Quorum primus cùm manus ipsius, tyranno ita imperante, in mortario ita contunderentur, carnifices Anaxarchi culeum tundere iubebat (ita videlicet hanc ærumnosam carunculam appellans) quasi Anaxarchus ipse minimè tunderetur, hoc est, philosophi anima: quæ quidem apud nos externus homo & internus appellantur. Alter, cùm crus ipsi frangeretur, velut in alieno corpore philosophabatur, citiusque crus perfractum esse visum est, quàm ipse vim doloris persensisse. Socrates denique ab Atheniensibus ad mortem damnatus, carceremque, vt scis, incolens, prius quidem de corpore, tanquam de alio carcere, cùm discipulis disserebat, cúmque fugam inire liceret, id facere recusauit: postquam autem cicuta oblata est, perlibenter accepit, perinde ac non lethale poculum acciperet, sed propinando amicos ad potandum inuitaret. His Iobum quoq; nostrum adiecissem, nisi te scirem, ab eius doloribus, Deo opitulante, non longè remotum esse, atque etiam fore. His rationibus teipsum mulcens, vir diuine & sacrosancte, atque hanc medicinam adhibens, tum ipse vt reor, habiturus es, tum nos etiam laudum tuarum præcones voluptate afficies, nimirum te ipsum ita comparans, vt nec morbo debiliteris, ne quod

ait Dauid, ob peccatorum pacem, eorumque in hac vita fœlicem rerum cursum offendaris: quin potius purgeris (si hoc verbo in te vti fas est) atq; infirmitatem, virtutis materiam existimes.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

17. Πάλιν φιλανθρωπίας καιρός, καὶ πάλιν ἐγὼ τολμηρὸς γράμμασι πιστεύων περὶ τοσούτου παράκλησιν πράγματος. ποιεῖ γάρ με θρασὺν ἡ νόσος, οὐδὲ προσιέναι συγχωροῦσα. οὐ γὰρ δὴ εὐπρεπῆ παρέχει τὴν εἴσοδον. τίς οὖν ἡ πρεσβεία; καί μου δέξαι ταύτην ἡμέραν φιλανθρώπως. δεινὸν μὲν καὶ ἀνδρὸς θάνατος (πῶς γὰρ οὔ·) τοῦ σήμερον ὄντος, καὶ αὔριον οὐκ ἐσομένου, οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς ἀ-
a ἀποθνήσκω. ναλύοντος. πολλῷ δὲ δεινότερον πόλιν [a] ἀποθανεῖν,
ἣν βασιλεὺς [b] ἱδρύσατο, καὶ χρόνος [c] συνεστήσατο, καὶ
b ἱδρύομαι ἀκολουθία μακρὰ διεφύλαξεν. ὑπὲρ τῆς Διοκαι-
c συνίσταμαι σαρέων ὁ λόγος, τῆς ποτε πόλεως, νῦν δὲ οὐ πόλε-
d νεύω. ως, εἰ μὴ σὺ [d] νεύσειας ἥμερον. ταύτην σοι προσπίπτειν νόμισον δι' ἡμῶν. καὶ φωνὴν ἐχέτω,
e κείρομαι. καὶ σχῆμα πενθικὸν περικείσθω, καὶ [e] κειρέσθω κόμας ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τούτους ποιείσθω
f βοηθέω. πρός σε τοὺς λόγους. δός μοι χεῖρα χαμαὶ κει-
g συνεπιτίθεμαι. μένῃ, [f] βοήθησον ἀσθενούσῃ. μὴ [g] συνεπιθῇ τῷ

χρόνῳ

χρόνῳ, μηδὲ διαφθείρῃς τὰ πρὸς σῶν λείψανα. πόλεις ἐγείρειν σοι πρεπωδέστερον ἢ καταλύειν τὰς [h] κεκμηκυίας. γνῶ τοῦ πολιστῆς, ἢ τῷ [i] προσθῆναί τι τοῖς οὖσιν, ἢ τῷ φυλάξαι τὴν οὖσαν. μὴ [k] ἀνάσχῃ μέχρι τῆς σῆς ἀρχῆς εἶναι πόλιν, καὶ μετὰ σε, μηκέτ᾽ εἶναι· μηδὲ δοῦναι πονηρὸν τῷ χρόνῳ διήγημα, [l] λαβεῖν [m] ἀριθμουμένην ἐν πόλεσι, καὶ [n] καταλιπεῖν χωρίον ἀοίκητον τὴν ποτὲ πόλιν ὄρεσι καὶ κρημνοῖς καὶ ὕλαις μόναις γνωριζομένην. ταῦτα μὲν ποιείτω καὶ λεγέτω περὶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν, ἡ τοῦ πλάσματος πόλις. ἡμῶν δὲ ὡς φίλων δέξαι παραίνεσιν. [o] σωφρονίσαι μὲν θέλησον τοὺς [p] ἐξημαρτηκότας εἰς τὸ πρᾶγμα τῆς σῆς ἐξουσίας (ὑπὲρ γὰρ τούτου, οὐδὲν θαρροῦμεν, εἰ καὶ μὴ ἀπὸ κοινοῦ σκέμματός φασιν εἶναι τὸ θράσος, ἀλλὰ μειρακίσκων τινῶν ὁρμὴν ἀλόγιστον) τὸ πλεῖον δὲ τῆς ὀργῆς [q] συγχωρῆσαι, καὶ λογισμῷ [r] χρήσασθαι μείζονι. μητρὸς [s] ὑπερήλγησαν [t] νεκρουμένης· οὐκ [u] ἤνεγκαν πολῖται καλεῖσθαι, καὶ εἶναι ἀπόλιδες. [x] ἐμάνησαν, [y] παρηνόμησαν, [z] ἀπέγνωσαν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. ἔκφρονας αὐτοὺς τὸ παράδοξον τοῦ πάθους ἐποίησεν. ἆρ᾽ οὖν διὰ τοῦτο χρὴ μηδὲ εἶναι πόλιν τὴν πόλιν; μηδαμῶς ὦ θαυμάσιε. μὴ τοῦ τῆς ἐπιγραφῆς. ἀλλὰ τίμησον μὲν,

h κάμνω.
i προστίθημι.
k ἀνέχομαι.
l λαμβάνω
m ἀριθμέομαι.
n καταλείπω.
o σωφρονίζω.
p ἐξαμαρτάνω.
q συγχωρέω.
r χράομαι
s ὑπεραλγέω.
t νεκρόομαι.
u φέρω.
x μαίνομαι
y παρανομέω.
z ἀπογινώσκω.

μὲν, πάντας πολίτας τε καὶ πολιτευτὰς καὶ ἀξιω-
ματικοὺς ἱκετεύοντας (πάντων γὰρ οὐ τὴν συμ-
φορὰν ὁμοίως ἄπλεαθε, καὶ ἐν τῷ μεγέθει τῆς
σῆς ἐξουσίας ἐφησυχάζουσιν, οἷον ὑποβρύχια
στένοντες) τίμησον δὲ τὴν ἡμετέραν πολιάν.
οἷς δεινὸν εἴ ποτε τὴν μεγάλην πόλιν ἔχοντες,
νῦν μηδὲ πόλιν ἔχοιμεν, καὶ θηρίων οἰκητή-
ριον γένοιτο μετὰ τὴν σὴν ἀρχὴν, ὅ,τι ναὸς ὃν
aa ἀγείρω. [aa] ἠγείραμεν τῷ Θεῷ, καὶ ἡ περὶ τοῦτον ἡμῖν
bb κατα- φιλοκαλία. οὐδὲ γὰρ εἰ ἀνδριάντες [bb] καταυ-
φέρομαι. χηθήσονται τοῦτο δεινὸν, εἰ καὶ ἄλλως δεινόν (μη-
δὲ περὶ τούτων νεμέσεις ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον, οἷς
περὶ τὰ κρείττονα ἡ σπουδή) ἀλλ' εἰ συγκατευ-
χηθήσεται τούτοις πόλις ἀρχαία, καί τι λαμ-
cc φέρω. πρὸν [cc] ἐνεγκοῦσα, ζώντων ἡμῶν καὶ ὁρώντων
τῶν παρά σοι τιμωμένων, καί τινα ἰσχὺν ἔχειν
νομιζομένων. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τούτων λόγος το-
σοῦτος. οὐδὲ γὰρ εἰ πλείονα εἴπομεν, ἰσχυρό-
dd εὑρίσκω τερόν τι τῶν σῶν [dd] εὑρήσομεν λογισμῶν, οἷς
ee γινώσκω ἔθνος τοσοῦτον ἄγεται, καὶ ἀχθείη γε πλείω
ff περιπί- καὶ μείζω, καὶ ἐπὶ μείζοσι τῆς ἀρχῆς. ἐ-
πτω. κεῖνο δὲ ἀναγκαῖον [ee] γνῶναι τὴν σὴν μεγα-
gg ἀπορρί- λόνοιαν περὶ τῶν [ff] περιπεπτωκότων, ὅτι παν-
πτομαι. τελῶς εἰσὶν ἄθλιοι, [gg] ἀπερριμμένοι, καὶ μη-
hh ἁμαρ- δεμιᾶς ἀταξίας τοῖς [hh] ἡμαρτηκόσι [ii] κοινωνή-
τάνω. σαντες,
ii κοινωνέω

σαντες, ὡς πολλοὶ πείθουσιν ἡμᾶς τῶν τότε παρόντων. πρὸς ταῦτα [kk] βούλευσαι ὅτι ἂν συμφέρειν νομίζεις καὶ πρὸς τὴν ἐντεῦθεν δόξαν, καὶ πρὸς τὰς ἐκεῖθεν ἐλπίδας. ἡμεῖς γὰρ τὸ [ll] παρεστὼν [mm] οἴσομεν οὐκ ἀλύπως μὲν, οἴσομεν δέ. τί γὰρ ἂν καὶ πράξαιμεν ἕτερον; εἰ δὲ τὰ χείρω [nn] νικήσειεν, ἓν [oo] χαλεπανοῦμεν, καὶ τῇ προτέρον πόλει [pp] ἐπιβαλοῦμεν δάκρυον.

kk βουλεύομαι. ll παρείσιμι. mm φέρω. nn νικάω. oo χαλεπαίνω. pp ἐπιβάλλω.

Gregorius Olympio.

Rursus benignitatis tempus: & rursus ego audax & temerarius, qui rei tantæ deprecationem literis committam. Audacem enim me morbus facit, ne progredi quidem sinens, nec etiam honestum & decorum ad te accessum præbet. Quæ igitur est hæc deprecatio? à me placidè & humanè hodierno die suscipe. Acerba quidem etiam res est mors hominis (quidni enim?) hodie viuentis & cras morituri, nec ad nos reuersuri. Multò autem acerbior est vrbis interitus, quam imperator condidit, & tempus constituit, & longa annorum series conseruauit. De Diocæsarea loquor quondam ciuitate, nunc autem è ciuitatum albo expuncta, nisi tu placidum quiddam annuas. Hanc per nos pedibus tuis aduolui existimato. Ac vocem etiam habeat, & lugubrem habitum induat, & comã

laniet,

laniet, velut in Tragœdia, taliq́; oratione te alloquatur. Porrige mihi manum humi iacenti, succurre laboranti. Ne ad temporis acerbitatem impetum tuum adiungas, ne Persarum reliquias euertas. Honestius tibi fuerit vrbes extruere, quàm laborantes delere. Ciuitatis conditor existe, vel ad eam quidpiam addendo, vel integram conseruando. Ne patiaris eam vsq; ad imperium tuum ciuitatem esse, & post te iam non esse: nec committas, vt posteri habeant, quod de te malè loquantur, nimirum te inter ciuitates numeratam accepisse, atq; eam quæ quondam vrbs erat, vastum & incultum locum reliquisse, montibus duntaxat, & præcipitiis, ac ruderibus solis agnoscendam. Atque hæc apud tuam humanitatem faciat, & dicat ciuitas ea, quam loquentem induximus. Iam nostram, hoc est, amici viri admonitionem accipe. Causam haud dico quin tu in eos, qui in tuæ potestatis edictum peccarũt, animaduertas, nam pro hac re nullum verbum dicere audemus, etsi audax hoc facinus nequaquam à communi consilio, sed à temerario quorundam adolescentum impetu profectum esse narrant. Cæterùm maiorem iræ partem remitte, ac sublimius rem tecum considera. Doluerunt matrem opprimi, ac velut enecari, non tulerunt se ciuium nomen habere, & ciuitate carere, furore perciti sunt, à legibus recesserunt, salutis suæ spem abiecerũt, calamitatis nouitas eos de mentis statu deturbauit. Idcircóne vr-

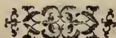
bem

bem euerti oportet? Absit à te, vir præclare, vt hoc statuas. Quin potius te moueat, cùm ciuium omnium eorum, qui Rempublicam administrant, & magistratus gerunt, deprecatio (omnes enim æquè puta calamitate hac affici, etiamsi auctoritatis tuæ magnitudine deterriti quietem agunt, taciteq́ ingemiscunt,) tum nostra etiam canities, cui graue & acerbum fuerit, si magnam quondam vrbem habentes, nunc ne vrbem quidem habeamus, sed post imperium tuum in ferarum lustrum conuertatur templum illud, quod Deo extruximus, omneq́ nostrum in eo exornando studium. Neque enim si statuæ deiiciantur, hoc graue & acerbum est, etiamsi alioqui acerbum (nec de his nobis esse sermonem arbitreris, qui in præstantiora incumbimus) verùm si vrbs antiqua, & quæ eximij aliquid ac præclari tulit, vnà cum illis corruat, nobis viuentibus ac videntibus, qui in honore apud te sumus, gratiaq́ & auctoritate nonnihil valere existimamur. Sed de his rebus satis à nobis dictum sit. Neq; enim si plura dixerimus validius quiddam fortiusq́ tuis rationibus atque consiliis inueniemus, quibus prouincia tanta gubernatur, atque sublimiora imperia. Hoc autem tuæ animi magnitudini de iis, qui genibus tuis prouoluti sunt, notum esse oportet, quod prorsus miseri & abiecti sunt, nec cum iis, qui facinus illud patrarunt, petulantiæ vllius socij atq; consortes extiterunt, quemadmodum multi ex iis, qui

tum

tum adfuerunt, mihi fidem faciunt. De his rebus hoc conſtitue, quod ex vſu eſſe iudicabis, tum ad huius vitæ gloriam, tum ad ſequentis vitæ ſpem. Nos verò quod tibi decernere in mentem venerit, non quidem ſine mœrore feremus, ſed tamen feremus. Quid enim aliud faceremus? Quòd ſi deterior ſententia vicerit, rem vnam acerbè feremus, eamqúe, quæ prius vrbs erat, lachrymis proſequemur.

* * *

EPI-

EPIGRAMMATA NONNVLLA SELECTIORA.

IN DEOS.

Luciani.

Ἀνθρώπους μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας·
Οὐ λήσεις δὲ θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος.

Interpretatio ad verbum.

Homines quidem fortasse latebis cùm aliquid tetrum patraueris:
Non latebis autẽ Deos ne cogitans quidem [illud]

Idem Latino carmine redditum.

Vestra quidem malefacta homines fortasse latebunt,
At mala nec lateant pectore tecta Deos.

IN FORTVNAM.

Incerti autoris.

Ἐλπὶς, καὶ σὺ τύχη, μέγα χαίρετε. τὸν λιμέν' εὗρον.
Οὐδὲν ἐμοὶ χὐμῖν, παίζετε τοὺς μετ' ἐμέ.

Latino carmine.

Inueni portum, spes & fortuna valete.
Nil mihi vobiscum ludite nunc alios.

IN

IN NVPTIAS.

Incerti autoris.

Εἴ τις ἅπαξ γήμας, πάλι δεύτερα λέκτρα διώκει.
Ναυηγὸς πλώει δὶς βυθὸν ἀργαλέον.

Interpret. ad verbum.

Si quis postquam semel vxorem duxit, iterum ad secundum connubium contendit,
Naufragus nauigat bis profundum periculosum.

Latino carmine.

Altera post vnam coniunx cui ducitur, audet
Naufragus infidum rursus adire salum.

IN SENECTVTEM.

Philonis.

Αἱ πολιαὶ σὺν νῷ γεραρώτεραι. αἱ γὰρ ἄτερ νοῦ,
Μᾶλλον τῶν πολλῶν εἰσὶν ὄνειδος ἐτῶν.

Interpret. ad verbum.

Cani cùm mente honoratiores [sunt] qui enim sine mente,
Potius multorum sunt probrum annorum.

Latino carmine.

Sunt cani cum mente, decus: sine mente sed iidem
Annorum potius dedecus esse solent.

IN MORTEM.

Incerti autoris.

Οἶνος, καὶ τὰ λόετρα, καὶ ἡ περὶ Κύπριν ἐρωή,
Ὀξυτέρην πέμπει τὴν ὁδὸν εἰς ἀΐδην.

Inter-

Interpret. ad verbum.

Vinum & lauacra [sine balnea] & in Venerem impetus,
Breuiore mittunt via ad inferos.

Latino carmine.

Si quis ad infernos properet descendere manes,
Huc iter accelerant balnea, vina, Venus.

IN MEDIOCRITATEM.

Incerti autoris.

Πᾶν τὸ περιττὸν, ἄκαιρον. ἐπεὶ λόγος ἐστὶ παλαιὸς
Ὡς καὶ τοῦ μέλιτος τὸ πλέον ἐστὶ χολή.

Interpret. ad ver.

Omne nimiū, intempestiuum [vel incommodum] quoniā
Quod etiam mellis nimium, est fel. (prouerbiū est vetus,

Latino carmine.

Ingratum est quidquid nimium est: sic semper amarū est,
(Vt verbum vetus est) mel quoq; si nimium est.

IN AVAROS.

Statyllij Flacci.

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν,
Ὃν λίπεν, οὐχ εὑρὼν, ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον.

Interpret. ad ver.

Aurum quidam nactus, reliquit laqueum: at qui aurum, quod reliquerat, non nactus est, aptauit [collo] quem nactus est laqueum.

Latino carmine.

Deposuit laqueos, aurum vir nactus: at aurum
Non nactus, laqueis tristia colla ligat.

IN AMICITIAM.

Incerti autoris.

IN PIGROS.

Lucillij

Εἰς φυλακὴν βληθείς ποτε Μάρκος ὁ ἀργὸς ἑκόντι,
Ὀκνῶν ἐξελθεῖν, ὡμολόγησε φόνον.

Interpret. ad ver.

In carcerem coniectus aliquando Marcus piger ille sponte,
Dum pigratur [vel, dum eum piget] egredi, fassus est cadē.

Latino carmine.

Carcere quem subiit, dum Marcus abire pigratur,
Non factæ cædis maluit esse reus.

IN STATVAM BVCVLÆ AFFABRE FACTAM.

Demetrij Bithymi.

Ὧδε Μύρων μ' ἔστησε τὸ βοΐδιον· οἱ δὲ νομῆες
Βάλλουσί με λίθοις ὡς ἀπολειπόμενον.

Interpret. ad ver.

Hic Myron me buculam collocauit: at pastores
Petunt me lapidibus, tanquam quæ à tergo relinquar,
[à cæteris. vel, tanquam absim à reliquo armento]

Latino carmine.

Hic Myro me vitulam defixit: at ecce, bubulci
Saxis, quòd reliquas non sequar, vsque petunt.

IN DOMVM INCVSTODITAM.

Irrisorie Iuliani.

Κερδαλέους δίζεσθε δόμους λῃστῆρες ἄλλους·
τοῖς δὲ γὰρ ἐστι φύλαξ ἔμπεδος, ἡ πενίη.

Interpret. ad ver.

Lucrosas quærite domos latrones alias:
His enim est custos firma, paupertas.

Latino carmine.

Ædibus ex aliis lucrum vos quærite fures:
Custos paupertas ædibus hisce sua est.

IN INFELICITATEM.

Luciani.

Τοῖσι μὲν εὖ πράττουσιν πᾶς ὁ βίος βραχύς ἐστι·
τοῖς δὲ κακῶς, μία νὺξ ἄπλετός ἐστι χρόνος.

Interpret. ad ver.

Iis quidem quibus res prosperè cedunt, tota vita breuis est:
At quibus infeliciter, vna nox immensum est tempus.

Latino carmine.

Vita omnis breuis est, si sit fortuna secunda:
Noctem vnam miseri secula multa putant.

IN BENEFICIA.

Eiusdem.

Ὠκεῖαι χάριτες, γλυκερώτεραι· ἢν δὲ βραδύνῃ
Πᾶσα χάρις, κενεή· μηδὲ λέγοιτο χάρις.

Interpret. ad ver.

Beneficia cita [id est, quæ cito dantur] dulciora: at si tardet
Omne beneficium, vanum, neq; appelletur beneficium.

Latino carmine.

Gratia gratior est properans: at gratia tarda,
Vana est, nec dici gratia iure potest.

IN PVGILEM.

Eiusdem.

Εἰ ταχὺς εἰς τὸ φαγεῖν, καὶ πρὸς δρόμον ἀμβλὺς ὑπάρχεις,
τοῖς ποσί σου τρῶγε, καὶ τρέχε τῷ στόματι.

Interpret. ad ver.

Si celer ad comedendum, & ad cursum tardus es,
Pedibus tuis comede, & curre ore. Lati-

Latino carmine.

Cùm pedibus tardus, cùm sis celer ore vicissim,
Ore tuo curras, at pedibus comedas.

IN STATVAM VICTORIÆ PENNIS CARENTEM ROMAE, CVIVS PENNAE fulmine cremata erant.

Pompeij.

Ῥώμη παμβασίλεια, τεὸν κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
Νίκη γάρ σε φυγεῖν ἄπτερος οὐ δύναται.

Interpret. ad ver.

Roma omnium regina, tua gloria nunquam peribit.
Victoria enim à te aufugere non potest, cùm pennis careat.

Latino carmine.

Orbis Roma caput, tua viuet fama per orbem:
Amisit queis te fugiat, Victoria pennas.

IN VITAM HVMANAM.

Luciani.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, καὶ πάντα παρέρχεται ἡμᾶς,
Ἢν δὲ μὴ, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὰ παρερχόμεθα.

Latino carmine.

Mortales fugiunt nos cuncta, cadentia fato,
Vel quod crediderim, nos magis hæc fugimus.

IN EANDEM.

Palladæ.

Γῆς ἐπέβην γυμνὸς, γυμνός θ' ὑπὸ γαῖαν ἄπειμι.
Καὶ τί μάτην μοχθῶ, γυμνὸν ὁρῶν τὸ τέλος.

Latino carmine.

Nudus vt in terram veni, sic nudus abibo:
Quid frustrà sudo funera nuda videns?

ait Dauid, ob peccatorum pacem, eorumque in hac vita fœlicem rerum cursum offendaris: quin potius purgeris (si hoc verbo in te vti fas est) atq; infirmitatem, virtutis materiam existimes.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

17. Πάλιν φιλανθρωπίας καιρὸς, καὶ πάλιν ἐγὼ τολμηρὸς γράμμασι πιστεύων περὶ τοσούτου παράκλησιν πράγματος. ποιεῖ γάρ με θρασὺν ἡ νόσος, οὐδὲ προϊέναι συγχωροῦσα. οὐ γὰρ εὐπρεπῆ παρέχει τὴν εἴσοδον. τίς οὖν ἡ πρεσβεία; καί μου δέξαι ταύτην ἡμέραν φιλανθρώπως. δεινὸν μὲν καὶ ἀνδρὸς θάνατος (πῶς γὰρ οὔ·) τοῦ σήμερον ὄντος, καὶ αὔριον οὐκ ἐσομένου, οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς ἀναλύοντος. πολλῷ δὲ δεινότερον πόλιν [a] ἀποθανεῖν, ἣν βασιλεὺς [b] ἱδρύσατο, καὶ χρόνος [c] συνεστήσατο, καὶ ἀκολουθία μακρὰ διεφύλαξεν. ὑπὲρ τῆς Διοκαισαρέων ὁ λόγος, τῆς ποτε πόλεως, νῦν δὲ οὐ πόλεως, εἰ μὴ σὺ [d] νεύσειας ἥμερον. ταύτην σοι προσπίπτειν νόμισον δι' ἡμῶν. καὶ φωνὴν ἐχέτω, καὶ σχῆμα πενθικὸν περικείσθω, καὶ [e] κειρέσθω κόμας ὥσπερ ἐν δράμασι. καὶ τούτους ποιείσθω πρός σε τοὺς λόγους. δός μοι χεῖρα χαμαὶ κειμένῃ, [f] βοήθησον ἀσθενούσῃ. μὴ [g] συνεπιθῇ τῷ

a ἀποθνήσκω.
b ἱδρύομαι
c συνίσαμαι
d νεύω.
e κείρομαι.
f βοηθέω.
g συνεπιτίθεμαι.

χρόνῳ

χρόνῳ, μηδὲ διαφθείρῃς τὰ περσῶν λείψανα. πόλεις ἐγείρειν σοι πρεπωδέστερον ἢ καταλύειν τὰς [h] κεκμηκυίας. γένου πολιστὴς, ἢ τῷ [i] προσθῆναί τι τοῖς οὖσιν, ἢ τῷ φυλάξαι τὴν οὖσαν. μὴ [k] ἀνάσχῃ μέχρι τῆς σῆς ἀρχῆς εἶναι πόλιν, καὶ μετὰ σε, μηκέτ' εἶναι· μηδὲ δοῦναι πονηρὸν τῷ χρόνῳ διήγημα, [l] λαβεῖν [m] ἀριθμουμένην ἐν πόλεσι, καὶ [n] καταλιπεῖν χωρίον ἀοίκητον τὴν ποτὲ πόλιν ὄρεσι καὶ κρημνοῖς καὶ ὕλαις μόναις γνωριζομένην. ταῦτα μὲν ποιείτω καὶ λεγέτω περὶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν, ἡ τοῦ πλάσματος πόλις. ἡμῶν δὲ ὡς φίλων δέξαι παραίνεσιν. [o] σωφρονίσαι μὲν θέλησον τοὺς [p] ἐξημαρτηκότας εἰς τὸ πρόσταγμα τῆς σῆς ἐξουσίας (ὑπὲρ γὰρ τούτου, οὐδὲν θαῤῥοῦμεν, εἰ καὶ μὴ ἀπὸ κοινοῦ σκέμματός φασιν εἶναι τὸ θράσος, ἀλλὰ μειρακίσκων τινῶν ὁρμὴν ἀλόγιστον) τὸ πλεῖον δὲ τῆς ὀργῆς [q] συγχωρῆσαι, καὶ λογισμῷ [r] χρήσασθαι μείζονι. μητρὸς [s] ὑπερήλγησαν [t] νεκρουμένης· οὐκ [u] ἤνεγκαν πολῖται καλεῖσθαι, καὶ εἶναι ἀπόλιδες. [x] ἐμάνησαν, [y] παρηνόμησαν, [z] ἀπέγνωσαν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. ἔκφρονας αὐτοὺς τὸ παράδοξον τοῦ πάθους ἐποίησεν. ἆρ' οὖν διὰ τοῦτο χρὴ μηδὲ εἶναι πόλιν τὴν πόλιν; μηδαμῶς ὦ θαυμάσιε. μὴ τοῦτο ἐπιγράφῃς. ἀλλὰ τίμησον

h κάμνω.
i προστίθημι.
k ἀνέχομαι.
l λαμβάνω.
m ἀριθμέομαι.
n καταλείπω.
o σωφρονίζω.
p ἐξαμαρτάνω.
q συγχωρέω.
r χράομαι.
s ὑπεραλγέω.
t νεκρόομαι.
u φέρω.
x μαίνομαι.
y παρανομέω.
z ἀπογινώσκω.

μὲν, πάντας πολίτας τε καὶ πολιτεύοντας καὶ ἀξιωματικοὺς ἱκετεύοντας (πάντων γὰρ οὐκ τὴν συμφορὰν ὁμοίως ἄπλετον, καὶ εἰ τῷ μεγέθει τῆς σῆς ἐξουσίας ἐφησυχάζουσιν, οἷον ὑποβρύχια στένοντες) τίμησον δὲ τὴν ἡμετέραν πολιάν. οἷς δεινὸν εἴ ποτε τὴν μεγάλην πόλιν ἔχοντες, νῦν μηδὲ πόλιν ἔχοιμεν, καὶ θηρίων οἰκητήριον γένοιτο μετὰ τὴν σὴν ἀρχὴν, ὅ,τι ναὸς ὃν [aa] ἠγείραμεν τῷ Θεῷ, καὶ ἡ περὶ τοῦτον ἡμῖν φιλοκαλία. οὐδὲ γὰρ εἰ ἀνδριάντες [bb] καταινεχθήσονται τοῦτο δεινὸν, εἰ καὶ ἄλλως δεινόν (μηδὲ περὶ τούτων νεμέσεως ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον, οἷς περὶ τὰ κρείττονα ἡ σπουδή) ἀλλ᾽ εἰ συγκατενεχθήσεται τούτοις πόλις ἀρχαία, καί τι λαμπρὸν [cc] ἐνεγκοῦσα, ζώντων ἡμῶν καὶ ὁρώντων τῶν παρά σοι τιμωμένων, καί ἵνα ἰσχὺν ἔχειν νομιζομένων. ἀλλ᾽ ὁ μὲν περὶ τούτων λόγος τοσοῦτος. οὐδὲ γὰρ εἰ πλείονα εἴπομεν, ἰσχυρότερόν τι τῶν σῶν [dd] εὑρήσομεν λογισμῶν, οἷς ἔθνος τοσοῦτον ἄγεται, καὶ ἀχθείη γε πλείω καὶ μείζω, καὶ ἐπὶ μείζοσι ταῖς ἀρχαῖς. ἐκεῖνο δὲ ἀναγκαῖον [ee] γνῶναι τὴν σὴν μεγαλόνοιαν περὶ τῶν [ff] προσπεπλωκότων, ὅτι παντελῶς εἰσιν ἄθλιοι, [gg] ἀπερριμμένοι, καὶ μηδεμιᾶς ἀταξίας τοῖς [hh] ἡμαρτηκόσι [ii] κοινωνήσαντες,

aa ἐγείρω. bb καταφέρομαι. cc φέρω. dd εὑρίσκω ee γινώσκω ff προσπίπλω. gg ἀπορρίπτομαι. hh ἁμαρτάνω. ii κοινωνέω

σαντες, ὡς πολλοὶ πείθουσιν ἡμᾶς τῶν τότε παρόντων. πρὸς ταῦτα [kk] βούλευσαι ὅτι ἂν συμφέρειν νομίζεις καὶ πρὸς τὴν ἐντεῦθεν δόξαν, καὶ πρὸς τὰς ἐκεῖθεν ἐλπίδας. ἡμεῖς δὲ τὸ [ll] παραστὰν [mm] οἴσομεν οὐκ ἀλύπως μέν, οἴσομεν δέ. τί γὰρ ἂν καὶ πράξαιμεν ἕτερον; εἰ δὲ τὰ χείρω [nn] νικήσειεν, ἓν [oo] χαλεπανοῦμεν, καὶ τῇ πρότερον πόλει [pp] ἐπιβαλοῦμεν δάκρυον.

kk βουλεύομαι.
ll παρίστημι.
mm φέρω.
nn νικάω.
oo χαλεπαίνω.
pp ἐπιβάλλω.

Gregorius Olympio.

Rursus benignitatis tempus: & rursus ego audax & temerarius, qui rei tantæ deprecationem literis committam. Audacem enim me morbus facit, ne progredi quidem sinens, nec etiam honestum & decorum ad te accessum præbet. Quæ igitur est hæc deprecatio? à me placidè & humanè hodierno die suscipe. Acerba quidem etiam res est mors hominis (quidni enim?) hodie viuentis & cras morituri, nec ad nos reuersuri. Multò autem acerbior est vrbis interitus, quam imperator condidit, & tempus constituit, & longa annorum series conseruauit. De Diocæsarea loquor quondam ciuitate, nunc autem è ciuitatum albo expuncta, nisi tu placidum quiddam annuas. Hanc per nos pedibus tuis aduolui existimato. Ac vocem etiam habeat, & lugubrem habitum induat, & comã

laniet,

laniet, velut in Tragœdia, taliq́ oratione te alloquatur. Porrige mihi manum humi iacenti, succurre laboranti. Ne ad temporis acerbitatem impetum tuum adiungas, ne Persarum reliquias euertas. Honestius tibi fuerit vrbes extruere, quàm laborantes delere. Ciuitatis conditor existe, vel ad eam quidpiam addendo, vel integram conseruando. Ne patiaris eam vsq; ad imperium tuum ciuitatem esse, & post te iam non esse: nec committas, vt posteri habeant, quod de te malè loquantur, nimirum te inter ciuitates numeratam accepisse, atq; eam quæ quondam vrbs erat, vastum & incultum locum reliquisse, montibus duntaxat, & præcipitiis, ac ruderibus solis agnoscendam. Atque hæc apud tuam humanitatem faciat, & dicat ciuitas ea, quam loquentem induximus. Iam nostram, hoc est, amici viri admonitionem accipe. Causam haud dico quin tu in eos, qui in tuæ potestatis edictum peccarũt, animaduertas, nam pro hac re nullum verbum dicere audemus, etsi audax hoc facinus nequaquam à communi consilio, sed à temerario quorundam adolescentum impetu profectum esse narrant. Cæterùm maiorem iræ partem remitte, ac sublimius rem tecum considera. Doluerunt matrem opprimi, ac velut enecari, non tulerunt se ciuium nomen habere, & ciuitate carere, furore perciti sunt, à legibus recesserunt, salutis suæ spem abiecerũt, calamitatis nouitas eos de mentis statu deturbauit. Idcircóne vr-

bem

bem euerti oportet? Absit à te, vir præclare, vt hoc statuas. Quin potius te moueat, cùm ciuium omnium eorum, qui Rempublicam administrant, & magistratus gerunt, deprecatio (omnes enim æquè puta calamitate hac affici, etiamsi auctoritatis tuæ magnitudine deterriti quietem agunt, taciteq́; ingemiscunt,) tum nostra etiam canities, cui graue & acerbum fuerit, si magnam quondam vrbem habentes, nunc ne vrbem quidem habeamus, sed post imperium tuum in ferarum lustrum conuertatur templum illud, quod Deo extruximus, omneq́; nostrum in eo exornando studium. Neque enim si statuæ deiiciantur, hoc graue & acerbum est, etiamsi alioqui acerbum (nec de his nobis esse sermonem arbitreris, qui in præstantiora incumbimus) verùm si vrbs antiqua, & quæ eximij aliquid ac præclari tulit, vnà cum illis corruat, nobis viuentibus ac videntibus, qui in honore apud te sumus, gratiaq́; & auctoritate nonnihil valere existimamur. Sed de his rebus satis à nobis dictum sit. Neq; enim si plura dixerimus validius quiddam fortiusq́; tuis rationibus atque consiliis inueniemus, quibus prouincia tanta gubernatur, atque sublimiora imperia. Hoc autem tuæ animi magnitudini de iis, qui genibus tuis prouoluti sunt, notum esse oportet, quod prorsus miseri & abiecti sunt, nec cum iis, qui facinus illud patrarunt, petulantiæ vllius socij atq; consortes extiterunt, quemadmodum multi ex iis, qui

tum

tum adfuerunt, mihi fidem faciunt. De his rebus hoc constitue, quod ex vsu esse iudicabis, tum ad huius vitæ gloriam, tum ad sequentis vitæ spem. Nos verò quod tibi decernere in mentem venerit, non quidem sine mœrore feremus, sed tamen feremus. Quid enim aliud faceremus? Quòd si deterior sententia vicerit, rem vnam acerbè feremus, eamqúe, quæ prius vrbs erat, lachrymis prosequemur.

* * *

EPI-

EPIGRAMMATA NONNVLLA SELECTIORA.

IN DEOS.

Luciani.

Ἀνθρώπους μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας·
Οὐ λήσεις δὲ θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος.

Interpretatio ad verbum.

Homines quidem fortasse latebis cùm aliquid tetrum patraueris:
Non latebis autē Deos ne cogitans quidem [illud]

Idem Latino carmine redditum.

Vestra quidem malefacta homines fortasse latebunt,
At mala nec lateant pectore tecta Deos.

IN FORTVNAM.

Incerti autoris.

Ἐλπὶς, καὶ σὺ τύχη, μέγα χαίρετε. τὸν λιμέν' εὗρον.
Οὐδὲν ἐμοὶ χ' ὑμῖν, παίζετε τοὺς μετ' ἐμέ.

Latino carmine.

Inueni portum, spes & fortuna valete.
Nil mihi vobiscum ludite nunc alios.

IN NVPTIAS.

Incerti autoris.

Εἴ τις ἅπαξ γήμας, πάλι δεύτερα λέκτρα διώκει,
Ναυηγὸς πλώει δὶς βυθὸν ἀργαλέον.

Interpret. ad verbum.

Si quis postquam semel vxorem duxit, iterum ad secundum connubium contendit,
Naufragus nauigat bis profundum periculosum.

Latino carmine.

Altera post vnam coniunx cui ducitur, audet
Naufragus infidum rursus adire salum.

IN SENECTVTEM.

Philonis.

Αἱ πολιαὶ σὺν νῷ γεραρώτεραι· αἱ γὰρ ἄτερ νοῦ,
Μᾶλλον τῶν πολλῶν εἰσὶν ὄνειδος ἐτῶν.

Interpret. ad verbum.

Cani cùm mente honoratiores [sunt] qui enim sine mente,
Potius multorum sunt probrum annorum.

Latino carmine.

Sunt cani cum mente, decus: sine mente sed iidem
Annorum potius dedecus esse solent.

IN MORTEM.

Incerti autoris.

Οἶνος, καὶ τὰ λοετρά, καὶ ἡ περὶ Κύπριν ἐρωή,
Ὀξυτέρην πέμπει τὴν ὁδὸν εἰς ἀΐδην.

Inter-

Interpret. ad verbum.

Vinum & lauacra [siue balnea] & in Venerem impetus,
Breuiore mittunt via ad inferos.

Latino carmine.

Si quis ad infernos properet descendere manes,
Huc iter accelerant balnea, vina, Venus.

IN MEDIOCRITATEM.

Incerti autoris.

Πᾶν τὸ περιττὸν, ἄκαιρον. ἐπεὶ λόγος ἐστὶ παλαιὸς
Ὡς καὶ τοῦ μέλιτος τὸ πλέον ἐστὶ χολή.

Interpret. ad ver.

Omne nimiū, intempestiuum [vel incommodum] quoniā
Quod etiam mellis nimium, est fel. (prouerbiū est vetus,

Latino carmine.

Ingratum est quidquid nimium est: sic semper amarū est,
(Vt verbum vetus est) mel quoq; si nimium est.

IN AVAROS.

Statyllij Flacci.

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν,
Ὃν λίπεν, οὐχ εὑρὼν, ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον.

Interpret. ad ver.

Aurum quidam nactus, reliquit laqueum: at qui aurum, quod reliquerat, non nactus est, aptauit [collo] quem nactus est laqueum.

Latino carmine.

Deposuit laqueos, aurum vir nactus: at aurum
Non nactus, laqueis tristia colla ligat.

IN AMICITIAM.

Incerti autoris.

Θησαυρὸς μέγας ἐστ' ἀγαθὸς φίλος, Ἡλιόδωρε,
τῷ καὶ τηρῆσαι τοῦτον ἐπισταμένῳ.

Interpret. ad ver.

Thesaurus magnus est bonus amicus, Heliodore,
Ei qui etiam seruare hunc nouit.

Latino carmine.

Heliodore, ingens thesaurus, verus amicus:
Ars quoq; seruandi sit modò nota satis.

IN PRVDENTIAM.

Luciani.

Ἡ βραδύπους βουλὴ μέγ' ἀμείνων· ἡ δὲ ταχεῖα
Αἰὲν ἐφελκομένην τὴν μετάνοιαν ἔχει.

Interpret. ad ver.

Tardipes consilium [vel deliberatio] multò præstantius: at
Semper sequentem pœnitentiam habet. (citum

Latino carmine.

Est mora consilium capienti commoda: contrà
Consilij semper pœnituit celeris.

IN STVLTVM.

Incerti autoris.

Ἔσβεσε τὸν λύχνον μωρὸς, ψυλλῶν ὑπὸ πολλῶν
Δακνόμενος, λέξας, Οὐκέτι με βλέπετε.

Interpret. ad ver.

Extinxit lucernam stultus [quidam] pulicibus à multis
Quum morderetur: & dixit, Non amplius me videtis.

Latino carmine.

Quem mordent pulices, extinguit morio lychnon:
Non me (inquit) cernent amplius hi pulices.

IN

IN PIGROS.

Lucillij

Εἰς φυλακὴν βληθείς ποτε Μάρκος ὁ ἀργὸς ἑκόντι,
Ὀκνῶν ἐξελθεῖν, ὡμολόγησε φόνον.

Interpret. ad ver.

In carcerem coniectus aliquando Marcus piger ille sponte,
Dum pigratur [vel, dum eum piget] egredi, fassus est cadē.

Latino carmine.

Carcere quem subiit, dum Marcus abire pigratur,
Non factæ cædis maluit esse reus.

IN STATVAM BVCVLÆ AFFABRE FACTAM.

Demetrij Bithymi.

Ὧδε Μύρων μ' ἔστησε τὸ βοίδιον· οἱ δὲ νομῆες
Βάλλουσί με λίθοις ὡς ἀπολειπόμενον.

Interpret. ad ver.

Hîc Myron me buculam collocauit: at pastores
Petunt me lapidibus, tanquam quæ à tergo relinquar,
[à cæteris. vel, tanquam absim à reliquo armento]

Latino carmine.

Hîc Myro me vitulam defixit: at ecce, bubulci
Saxis, quòd reliquas non sequar, vsq; petunt.

IN DOMVM INCVSTODITAM.

Irrisorie Iuliani.

Κερδαλέους δίζεσθε δόμους λῃστῆρες ἄλλους·
τοῖς δὲ γάρ ἐστι φύλαξ ἔμπεδος, ἡ πενίη.

Interpret. ad ver.

Lucrosas quærite domos latrones alias:
His enim est custos firma, paupertas.

ctute confectum) sursum autem animam habere, ac per cogitationes cum Deo coniungi, illudque minimè ignorare: absurdum & præposterum esse, nos extra pericula philosophari, tempore autem id postulante philosophiæ expertes apparere, nec quod profitemur, præstare. Omnia quidem animo peruoluisti, tam nostra quàm externa, vtpote vir in vtrisq; eruditus, & aliorũ præceptor: atq; humanitatis pharmacum tibi ipse ex omnibus collegisti. Verùm, vt tecum, si ita iubes, nonnihil philosopher, Aristotelis ieiunitatem non probo, qui beatitudinẽ nobis definiens, quodam tenus, quidem rectè progressus est, nempe animæ actionem secundum virtutem esse pronuncians, addensq; etiam in vita perfecta: hoc quoque ipsum admodum sapienter, propter mutabilẽ facileq; in diuersum labentem naturæ nostræ conditionem. At illud non iam magnificè, sed perquam sordidè atq; abiectè, quod externam quoq; bonorum abundãtiam adiunxit: ita vt si quis inops sit, aut valetudinarius, aut obscuro genere, aut à patria extorris, propterea ipse à beatitudine arceatur. At Stoicorum animi magnitudinem ac præstantiam laudo, qui res externas nullum ad beatitudinem, impedimentum afferre dicũt, sed virum bonum beatum esse, etiamsi in Phalaridis tauro cremetur. Ob eamq; causam nõ eos tantùm admiror, qui apud nos pro virtute periculis se obtulerunt, aut calamitatem fortiter tulerunt: sed

exter-

externos etiam, qui ſimiles eorum extiterunt, verbi gratia, Anaxarchum, Epictetum, Socratem, vt ne plures recenſeam. Quorum primus cùm manus ipſius, tyranno ita imperante, in mortario ita contunderentur, carnifices Anaxarchi culeum tundere iubebat (ita videlicet hanc ærumnoſam carunculam appellans) quaſi Anaxarchus ipſe minimè tunderetur, hoc eſt, philoſophi anima: quæ quidem apud nos externus homo & internus appellantur. Alter, cùm crus ipſi frangeretur, velut in alieno corpore philoſophabatur, citiuſque crus perfractum eſſe viſum eſt, quàm ipſe vim doloris perſenſiſſe. Socrates denique ab Athenienſibus ad mortem damnatus, carceremq́ue, vt ſcis, incolens, prius quidem de corpore, tanquam de alio carcere, cùm diſcipulis diſſerebat, cúmque fugam inire liceret, id facere recuſauit: poſtquam autem cicuta oblata eſt, perlibenter accepit, perinde ac non lethale poculum acciperet, ſed propinando amicos ad potandum inuitaret. His Iobum quoq; noſtrum adieciſſem, niſi te ſcirem, ab eius doloribus, Deo opitulante, non longè remotum eſſe, atque etiam fore. His rationibus teipſum mulcens, vir diuine & ſacroſancte, atque hanc medicinam adhibens, tum ipſe vt reor, habiturus es, tum nos etiam laudum tuarum præcones voluptate afficies, nimirum te ipſum ita comparans, vt nec morbo debiliteris, ne quod

ait Dauid, ob peccatorum pacem, eorumque in hac vita fœlicem rerum cursum offendaris: quin potius purgeris (si hoc verbo in te vti fas est) atq; infirmitatem, virtutis materiam existimes.

Γρηγόριος Ὀλυμπίῳ.

17. Πάλιν φιλανθρωπίας καιρὸς, καὶ πάλιν ἐγὼ τολμηρὸς γράμμασι πιστεύων περὶ τοσούτου παράκλησιν πράγματος. ποιεῖ γάρ με θρασὺν ἡ νόσος, οὐδὲ προϊέναι συγχωροῦσα. οὐ γὰρ εὐπρεπῆ παρέχει τὴν εἴσοδον. τίς οὖν ἡ πρεσβεία; καί μου δέξαι ταύτην ἡμέραν φιλανθρώπως. δεινὸν μὲν καὶ ἀνδρὸς θάνατος (πῶς γὰρ οὔ·) τοῦ σήμερον ὄντος, καὶ ἄυριον οὐκ ἐσομένου, οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς ἀναλύοντος. πολλῷ δὲ δεινότερον πόλιν [a] ἀποθανεῖν, ἣν βασιλεὺς [b] ἱδρύσατο, καὶ χρόνος [c] συνεστήσατο, καὶ ἀκολουθία μακρὰ διεφύλαξεν. ὑπὲρ τῆς Διοκαισαρέων ὁ λόγος, τῆς ποτε πόλεως, νῦν δὲ οὐ πόλεως, εἰ μὴ σὺ [d] νεύσειας ἥμερον. ταύτην σοι προσπίπτειν νόμισον δι' ἡμῶν. καὶ φωνὴν ἐχέτω, καὶ σχῆμα πενθικὸν περικείσθω, καὶ [e] κειρέσθω κόμας ὥσπερ ἐν δράμασι. καὶ τούτους ποιείσθω πρὸς σε τοὺς λόγους. δός μοι χεῖρα χαμαὶ κειμένῃ, [f] βοήθησον ἀσθενούσῃ. μὴ [g] συνεπιθῇ τῷ

a ἀποθνήσκω.
b ἱδρύομαι
c συνίσαμαι
d νεύω.
e κείρομαι.
f βοηθέω.
g συνεπιτίθεμαι.

χρόνῳ

χρόνῳ, μηδὲ διαφθείρῃς τὰ περσῶν λείψανα. πόλεις ἐγείρειν σοι πρεπωδέστερον ἢ καταλύειν τὰς [h] κεκμηκυίας. γνῶ πολιστής, ἢ τῷ [i] προσθῆναί τι τοῖς οὖσιν, ἢ τῷ φυλάξαι τὴν οὖσαν. μὴ [k] ἀνάσχῃ μέχρι τῆς σῆς ἀρχῆς εἶναι πόλιν, καὶ μετὰ σε, μηκέτ' εἶναι· μηδὲ δοῦναι πονηρὸν τῷ χρόνῳ διήγημα, [l] λαβεῖν [m] ἀριθμουμένην ἐν πόλεσι, καὶ [n] καταλιπεῖν χωρίον ἀοίκητον τὴν ποτὲ πόλιν ὄρεσι καὶ κρημνοῖς καὶ ὕλαις μόναις γνωριζομένην. ταῦτα μὲν ποιείτω καὶ λεγέτω περὶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν, ἡ τοῦ πλάσματος πόλις. ἡμῶν δὲ ὡς φίλων δέξαι παραίνεσιν. [o] σωφρονίσαι μὲν θέλησον αὐτοὺς [p] ἐξημαρτηκότας εἰς τὸ πρόσταγμα τῆς σῆς ἐξουσίας (ὑπὲρ γὰρ τούτου, οὐδὲν θαῤῥοῦμεν, εἰ καὶ μὴ ἀπὸ κοινοῦ σκέμματός φασιν εἶναι τὸ θράσος, ἀλλὰ μειρακίσκων τινῶν ὁρμὴν ἀλόγιστον) τὸ πλεῖον δὲ τῆς ὀργῆς [q] συγχωρῆσαι, καὶ λογισμῷ [r] χρήσασθαι μείζονι. μητρὸς [s] ὑπερήλγησαν [t] νεκρουμένης· οὐκ [u] ἤνεγκαν πολῖται καλεῖσθαι, καὶ εἶναι ἀπόλιδες. [x] ἐμάνησαν, [y] παρῳνόμησαν, [z] ἀπέγνωσαν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. ἔκφρονας αὐτοὺς τὸ παράδοξον τοῦ πάθους ἐποίησεν. ἆρ' οὖν διὰ τοῦτο χρὴ μηδὲ εἶναι πόλιν τὴν πόλιν; μηδαμῶς ὦ θαυμάσιε. μὴ τοῦτο ἐπιγράφῃς. ἀλλὰ τίμησον

h κάμνω.
i προσίθημι.
k ἀνέχομαι.
l λαμβάνω
m ἀριθμέω
n καταλείπω.
o σωφρονίζω.
p ἐξαμαρτάνω.
q συγχωρέω.
r χράομαι
s ὑπεραλγέω.
t νεκρόομαι.
u φέρω.
x μαίνομαι
y παρανομέω.
z ἀπογινώσκω.

μὲν, πάντας πολίτας τε καὶ πολιτεύοντας καὶ ἀξιωματικοὺς ἱκετεύοντας (πάντων γὰρ οὐκ τὴν συμφορὰν ὁμοίως ἄπλεστον, καὶ εἰ τῷ μεγέθει τῆς σῆς ἐξουσίας ἐφησυχάζουσιν, οἷον ὑποβρύχια στένοντες) τίμησον δὲ τὴν ἡμετέραν πολιάν. οἷς δεινὸν εἴ ποτε τὴν μεγάλην πόλιν ἔχοντες, νῦν μηδὲ πόλιν ἔχοιμεν, καὶ θηρίων οἰκητήριον γένοιτο μὴ τὴν σὴν ἀρχὴν, ὅ,τι ναὸς ὃν [aa] ἠγείραμεν τῷ Θεῷ, καὶ ἡ περὶ τοῦτον ἡμῖν φιλοκαλία. οὐδὲ γὰρ εἰ ἀνδριάντες [bb] καταενεχθήσονται τοῦτο δεινὸν, εἰ καὶ ἄλλως δεινόν (μηδὲ περὶ τούτων νεμέσης ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον, οἷς περὶ τὰ κρείττονα ἡ σπουδή) ἀλλ' εἰ συγκατενεχθήσεται τούτοις πόλις ἀρχαία, καί τι λαμπρὸν [cc] ἐνεγκοῦσα, ζώντων ἡμῶν καὶ ὁρώντων τῶν παρά σοι τιμωμένων, καί τινα ἰσχὺν ἔχειν νομιζομένων. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τούτων λόγος τοσοῦτος. οὐδὲ γὰρ εἰ πλείονα εἴποιμεν, ἰσχυρότερόν τι τῶν σῶν [dd] εὑρήσομεν λογισμῶν, οἷς [ee] ἔθνος τοσοῦτον ἄγεται, καὶ ἀχθείη γε πλείω καὶ μείζω, καὶ ἐπὶ μείζοσι ταῖς ἀρχαῖς. ἐκεῖνο δὲ ἀναγκαῖον [ee] γνῶναι τὴν σὴν μεγαλόνοιαν περὶ τῶν [ff] προσπεπλωκότων, ὅτι παντελῶς εἰσιν ἄθλιοι, [gg] ἀπερριμμένοι, καὶ μηδεμιᾶς ἀταξίας τοῖς [hh] ἡμαρτηκόσι [ii] κοινωνήσαντες,

aa ἐγείρω.
bb καταφέρομαι.
cc φέρω.
dd εὑρίσκω
ee γινώσκω
ff προσπίπτω.
gg ἀπορρίπτομαι.
hh ἁμαρτάνω.
ii κοινωνέω

σαντες, ὡς πολλοὶ πείθουσιν ἡμᾶς τῶν τότε πα-
ρόντων. πρὸς ταῦτα [kk] βούλευσαι ὅτι ἂν συμ- kk βουλεύομαι.
φέρειν νομίζεις καὶ πρὸς τὴν ἐντεῦθεν δόξαν,
καὶ πρὸς τὰς ἐκεῖθεν ἐλπίδας. ἡμεῖς δὲ τὸ [ll] πα- ll παρίστημι.
ρεστὸν [mm] οἴσομεν οὐκ ἀλύπως μὲν, οἴσομεν δέ. mm φέρω.
τί γὰρ ἂν καὶ πράξαιμεν ἕτερον; εἰ δὲ τὰ χείρω nn νικάω.
[nn] νικήσειεν, ἓν [oo] χαλεπανοῦμεν, καὶ τῇ πρότε- oo χαλεπαίνω.
ρον πόλει [pp] ἐπιβαλοῦμεν δάκρυον. pp ἐπιβάλλω.

Gregorius Olympio.

Rursus benignitatis tempus: & rursus ego audax & temerarius, qui rei tantæ deprecationem literis committam. Audacem enim me morbus facit, ne progredi quidem sinens, nec etiam honestum & decorum ad te accessum præbet. Quæ igitur est hæc deprecatio? à me placidè & humanè hodierno die suscipe. Acerba quidem etiam res est mors hominis (quidni enim?) hodie viuentis & cras morituri, nec ad nos reuersuri. Multò autem acerbior est vrbis interitus, quam imperator condidit, & tempus constituit, & longa annorum series conseruauit. De Diocæsarea loquor quondam ciuitate, nunc autem è ciuitatum albo expuncta, nisi tu placidum quiddam annuas. Hanc per nos pedibus tuis aduolui existimato. Ac vocem etiam habeat, & lugubrem habitum induat, & comã laniet,

laniet, velut in Tragœdia, taliq́; oratione te alloquatur. Porrige mihi manum humi iacenti, ſuccurre laboranti. Ne ad temporis acerbitatem impetum tuum adiungas, ne Perſarum reliquias euertas. Honeſtius tibi fuerit vrbes extruere, quàm laborantes delere. Ciuitatis conditor exiſte, vel ad eam quidpiam addendo, vel integram conſeruando. Ne patiaris eam vſq; ad imperium tuum ciuitatem eſſe, & poſt te iam non eſſe: nec committas, vt poſteri habeant, quod de te malè loquantur, nimirum te inter ciuitates numeratam accepiſſe, atq; eam quæ quondam vrbs erat, vaſtum & incultum locum reliquiſſe, montibus duntaxat, & præcipitiis, ac ruderibus ſolis agnoſcendam. Atque hæc apud tuam humanitatem faciat, & dicat ciuitas ea, quam loquentem induximus. Iam noſtram, hoc eſt, amici viri admonitionem accipe. Cauſam haud dico quin tu in eos, qui in tuæ poteſtatis edictum peccarũt, animaduertas, nam pro hac re nullum verbum dicere audemus, etſi audax hoc facinus nequaquam à communi conſilio, ſed à temerario quorundam adoleſcentum impetu profectum eſſe narrant. Cæterùm maiorem iræ partem remitte, ac ſublimius rem tecum conſidera. Doluerunt matrem opprimi, ac velut enecari, non tulerunt ſe ciuium nomen habere, & ciuitate carere, furore perciti ſunt, à legibus receſſerunt, ſalutis ſuæ ſpem abiecerũt, calamitatis nouitas eos de mentis ſtatu deturbauit. Idcircóne vr-

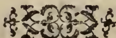
bem

bem euerti oportet? Absit à te, vir præclare, vt hoc statuas. Quin potius te moueat, cùm ciuium omnium eorum, qui Rempublicam administrant, & magistratus gerunt, deprecatio (omnes enim æquè puta calamitate hac affici, etiamsi auctoritatis tuæ magnitudine deterriti quietem agunt, taciteq́; ingemiscunt,) tum nostra etiam canities, cui graue & acerbum fuerit, si magnam quondam vrbem habentes, nunc ne vrbem quidem habeamus, sed post imperium tuum in ferarum lustrum conuertatur templum illud, quod Deo extruximus, omneq́; nostrum in eo exornando studium. Neque enim si statuæ deiiciantur, hoc graue & acerbum est, etiamsi alioqui acerbum (nec de his nobis esse sermonem arbitreris, qui in præstantiora incumbimus) verùm si vrbs antiqua, & quæ eximij aliquid ac præclari tulit, vnà cum illis corruat, nobis viuentibus ac videntibus, qui in honore apud te sumus, gratiaq́; & auctoritate nonnihil valere existimamur. Sed de his rebus satis à nobis dictum sit. Neq; enim si plura dixerimus validius quiddam fortiusq́; tuis rationibus atque consiliis inueniemus, quibus prouincia tanta gubernatur, atque sublimiora imperia. Hoc autem tuæ animi magnitudini de iis, qui genibus tuis prouoluti sunt, notum esse oportet, quod prorsus miseri & abiecti sunt, nec cum iis, qui facinus illud patrarunt, petulantiæ vllius socij atq; consortes extiterunt, quemadmodum multi ex iis, qui

tum

tum adfuerunt, mihi fidem faciunt. De his rebus hoc constitue, quod ex vsu esse iudicabis, tum ad huius vitæ gloriam, tum ad sequentis vitæ spem. Nos verò quod tibi decernere in mentem venerit, non quidem sine mœrore feremus, sed tamen feremus. Quid enim aliud faceremus? Quòd si deterior sententia vicerit, rem vnam acerbè feremus, eamque, quæ prius vrbs erat, lachrymis prosequemur.

* * *

EPI-

EPIGRAMMATA NONNVLLA SELECTIORA.

IN DEOS.

Luciani.

Ἀνθρώπους μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας·
Οὐ λήσεις δὲ θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος.

Interpretatio ad verbum.

Homines quidem fortaſſe latebis cùm aliquid tetrum patraueris:
Non latebis autē Deos ne cogitans quidem [illud]

Idem Latino carmine redditum.

Veſtra quidem malefacta homines fortaſſe latebunt,
At mala nec lateant pectore tecta Deos.

IN FORTVNAM.

Incerti autoris.

Ἐλπὶς, καὶ σὺ τύχη, μέγα χαίρετε. τὸν λιμέν᾽ εὗρον.
Οὐδὲν ἐμοὶ χὐμῖν, παίζετε τοὺς μετ᾽ ἐμέ.

Latino carmine.

Inueni portum, ſpes & fortuna valete.
Nil mihi vobiſcum ludite nunc alios.

Interpret. ad verbum.

Vinum & lauacra [siue balnea] & in Venerem impetus,
Breuiore mittunt via ad inferos.

Latino carmine.

Si quis ad infernos properet descendere manes,
Huc iter accelerant balnea, vina, Venus.

IN MEDIOCRITATEM.

Incerti autoris.

Πᾶν τὸ περιττὸν, ἄκαιρον. ἐπεὶ λόγος ἐστὶ παλαιὸς
Ὡς καὶ τοῦ μέλιτος τὸ πλέον ἐστὶ χολή.

Interpret. ad ver.

Omne nimiũ, intempestiuum [vel incommodum] quoniã
Quod etiam mellis nimium, est fel. (prouerbiũ est vetus,

Latino carmine.

Ingratum est quidquid nimium est: sic semper amarũ est,
(Vt verbum vetus est) mel quoq; si nimium est.

IN AVAROS.

Statyllij Flacci.

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν,
Ὃν λίπεν, οὐχ εὑρὼν, ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον.

Interpret. ad ver.

Aurum quidam nactus, reliquit laqueum: at qui aurum, quod reliquerat, non nactus est, aptauit [collo] quem nactus est laqueum.

Latino carmine.

Deposuit laqueos, aurum vir nactus: at aurum
Non nactus, laqueis tristia colla ligat.

IN AMICITIAM.

Incerti autoris.

Θησαυρὸς μέγας ἐστ' ἀγαθὸς φίλος, Ἡλιόδωρε,
τῷ καὶ τηρῆσαι τοῦτον ἐπισταμένῳ.

Interpret. ad ver.

Thesaurus magnus est bonus amicus, Heliodore,
Ei qui etiam seruare hunc nouit.

Latino carmine.

Heliodore, ingens thesaurus, verus amicus:
Ars quoq; seruandi sit modò nota satis.

IN PRVDENTIAM.

Luciani.

Ἡ βραδύπους βουλὴ μέγ' ἀμείνων· ἡ δὲ ταχεῖα
Αἰὲν ἐφελκομένην τὴν μετάνοιαν ἔχει.

Interpret. ad ver.

Tardipes consilium [vel deliberatio] multò præstantius: at
Semper sequentem pœnitentiam habet. (citum

Latino carmine.

Est mora consilium capienti commoda: contrà
Consilij semper pœnituit celeris.

IN STVLTVM.

Incerti autoris.

Ἔσβεσε τὸν λύχνον μωρὸς, ψυλλῶν ὑπὸ πολλῶν
Δακνόμενος, λέξας, Οὐκέτι με βλέπετε.

Interpret. ad ver.

Extinxit lucernam stultus [quidam] pulicibus à multis
Quum morderetur: & dixit, Non amplius me videtis.

Latino carmine.

Quem mordent pulices, extinguit morio lychnon:
Non me (inquit) cernent amplius hi pulices.

IN

IN PIGROS.

Lucillij

Εἰς φυλακὴν βληθείς ποτε Μάρκος ὁ ἀργὸς ἑκοντὶ,
Ὀκνῶν ἐξελθεῖν, ὡμολόγησε φόνον.

Interpret. ad ver.

In carcerem coniectus aliquando Marcus piger ille ſponte,
Dum pigratur [vel, dum eum piget] egredi, faſſus eſt cædē.

Latino carmine.

Carcere quem ſubiit, dum Marcus abire pigratur,
Non factæ cædis maluit eſſe reus.

IN STATVAM BVCVLÆ AFFABRE FACTAM.

Demetrij Bithymi.

Ὧδε Μύρων μ' ἔστησε τὸ βοίδιον· οἱ δὲ νομῆες.
Βάλλουσί με λίθοις ὡς ἀπολειπόμενον.

Interpret. ad ver.

Hîc Myron me buculam collocauit: at paſtores
Petunt me lapidibus, tanquam quæ à tergo relinquar,
[à cæteris. vel, tanquam abſim à reliquo armento]

Latino carmine.

Hîc Myro me vitulam defixit: at ecce, bubulci
Saxis, quòd reliquas non ſequar, vſq; petunt.

IN DOMVM INCVSTODITAM.

Irriſorie Iuliani.

Κερδαλέους δίζεσθε δόμους λῃστῆρες ἄλλους·
τοῖς δὲ γάρ ἐστι φύλαξ ἔμπεδος, ἡ πενίη.

Interpret. ad ver.

Lucroſas quærite domos latrones alias:
His enim eſt cuſtos firma, paupertas.

Latino carmine.

Ædibus ex aliis lucrum vos quærite fures:
Custos paupertas ædibus hisce sua est.

IN INFELICITATEM.

Luciani.

Τοῖσι μὲν εὖ πράττουσιν πᾶς ὁ βίος βραχύς ἐστι·
τοῖς δὲ κακῶς, μία νὺξ ἄπλετός ἐστι χρόνος.

Interpret. ad ver.

Iis quidem quibus res prosperè cedunt, tota vita breuis est:
At quibus infeliciter, vna nox immensum est tempus.

Latino carmine.

Vita omnis breuis est, si sit fortuna secunda:
Noctem vnam miseri secula multa putant.

IN BENEFICIA.

Eiusdem.

Ὠκεῖαι χάριτες, γλυκερώτεραι· ἢν δὲ βραδύνῃ
Πᾶσα χάρις, κενεή· μηδὲ λέγοιτο χάρις.

Interpret. ad ver.

Beneficia cita [id est, quæ cito dantur] dulciora: at si tardet
Omne beneficium, vanum, neq; appelletur beneficium.

Latino carmine.

Gratia gratior est properans: at gratia tarda,
Vana est, nec dici gratia iure potest.

IN PVGILEM.

Eiusdem.

Εἰ ταχὺς εἰς τὸ φαγεῖν, καὶ πρὸς δρόμον ἀμβλὺς ὑπάρχεις,
τοῖς ποσί σου τρῶγε, καὶ τρέχε τῷ στόματι.

Interpret. ad ver.

Si celer ad comedendum, & ad cursum tardus es,
Pedibus tuis comede, & curre ore.

Lati-

Latino carmine.

Cùm pedibus tardus, cùm sis celer ore vicissim,
Ore tuo curras, at pedibus comedas.

IN STATVAM VICTORIÆ PENNIS CARENTEM ROMAE, CVIVS PENNAE fulmine cremata erant.

Pompeij.

Ῥώμη παμβασίλεια, τὸν κλέος οὔ ποτ' ὀλεῖται.
Νίκη γάρ σε φυγεῖν ἄπτερος οὐ δύναται.

Interpret. ad ver.

Roma omnium regina, tua gloria nunquam peribit.
Victoria enim à te aufugere non potest, cùm pennis careat.

Latino carmine.

Orbis Roma caput, tua viuet fama per orbem:
Amisit queis te fugiat, Victoria pennas.

IN VITAM HVMANAM.

Luciani.

Θνητὰ τὰ τῶν θνητῶν, καὶ πάντα παρέρχεται ἡμᾶς,
Ἢν δὲ μή, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὰ παρερχόμεθα.

Latino carmine.

Mortales fugiunt nos cuncta, cadentia fato,
Vel quod crediderim, nos magis hæc fugimus.

IN EANDEM.

Palladæ.

Γῆς ἐπέβην γυμνός, γυμνός θ' ὑπὸ γαῖαν ἄπειμι.
Καὶ τί μάτην μοχθῶ, γυμνὸν ὁρῶν τὸ τέλος.

Latino carmine.

Nudus vt in terram veni, sic nudus abibo:
Quid frustrà sudo funera nuda videns?

IN TEMPVS.

Incerti autoris.

Τὸ ῥόδον ἀκμάζει βαιὸν χρόνον. ἢν δὲ παρέλθῃ,
Ζητῶν εὑρήσεις οὐ ῥόδον, ἀλλὰ βάτον.

Interpret. ad ver.

Rosa floret paruum tempus. Si verò præterit,
Quærens inuenies non rosam, sed sentem.

Latino carmine.

Arridet rosa cùm floret, mox præterit, illic
Dumq; rosas quæris, plurima spina patet.

IN FORTITVDINEM.

Iuliani.

Μήτηρ υἷα, λιπόντα μάχην μετὰ πότμον ἑταίρων,
Ἔκτανεν, ὠδίνων μνῆστιν ἀνηναμένη.
Καὶ γὰρ γνήσιον αἷμα διακρίνει Λακεδαίμων,
Ἀλκῇ μαρναμένων, οὐ φυῇ βρεφέων.

Interpret. ad ver.

Mater filium, qui deseruerat aciem post necem sociorum,
Occidit, dolorũ partus memoriam auersata:
Nam legitimum [vel germanũ] sanguinem discernit Lacedæmon,
Virtute præliantium, non ortu [seu genere] infantium.

Latino carmine.

Dum fugeret, natum mater Spartana cruento
Ense necat, patriæ dedecus vlta suæ.
Germanam sobolem non ortu Sparta, sed ipsis
Bellantumq; animis roboribusq; probat.

IN FRVGALITATEM.

Luciani.

Ὡς τεθνηξόμενος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε·
Ὡς δὲ βιωσόμενος, φείδεο σῶν κτεάνων.
Ἔστι δ' ἀνὴρ σοφὸς οὗτος, ὃς ἄμφω ταῦτα νοήσας,
Φειδοῖ καὶ δαπάνῃ μέτρον ἐφηρμόσατο.

Interpret. ad ver.

Tanquam moriturus, bonis tuis fruere;
Tanquam victurus autem, parce tuis opibus.
Est certè vir prudēs is qui ambo hæc postquā considerauit,
Parsimoniæ & sumptibus modum adhibuit. [q.d. modum aptauit.]

Latino carmine.

Vtere diuitiis mortali vt sorte creatus:
Rursum vt victurus parcito diuitiis.
Ille sapit demum, qui mente vtrumq; volutans,
Parcere scit, sumptus scit quoq; qui facere.

IN EANDEM.

Incerti autoris.

Σώματα πολλὰ τρέφειν, καὶ δώματα πόλλ' ἀνεγείρειν,
Ἀτραπὸς εἰς πενίην ἐστὶν ἑτοιμοτάτη.

Latino carmine. Th. Morus.

Multas ædificare domos, & pascere multos,
Est ad pauperiem semita recta quidem.

IN INGRATOS.

Incerti autoris.

Τὸν λύκον ἐξ ἰδίων μαζῶν τρέφω οὐκ ἐθέλουσα,
Ἀλλά μ' ἀναγκάζει ποιμένος ἀφροσύνη.

Αὐξηθεὶς δ' ὑπ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ πάλι θηρίον ἔσται.
Ἡ χάρις ἀλλάξαι τὴν φύσιν οὐ δύναται.

Interpret. ad ver.

Lupum ex propriis vberibus nutrio non volens,
Sed me cogit pastoris dementia.
Roboratus verò [postquam creuerit] à me, contra me rursus fera erit,
Gratia mutare naturam non potest.

Latino carmine.

Lactò lupum vberibus propriis, non sponte, sed horsum
Me demens adigit pastor, vt id faciam.
In me rursus erit fera, postquam creuerit ex me,
Natura haud vnquam vertitur officiis.

IN ADVLATORES.

Palladæ.

Ἢν ὁ φίλος τι λάβῃ, δόμινε φράτερ εὐθὺς ἔγραψεν.
Ἢν δ' αὖ μή τι λάβῃ, τὸ φράτερ εἶπε μόνον.
Ὤνια γὰρ καὶ ταῦτα τὰ ῥήματα. αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ ἐθέλω δόμινε, οὐ γὰρ ἔχω δόμεναι. *Nota paronomasiam.*

Interpret. ad ver.

Si amicus quid acceperit, Domine Frater statim scripsit:
Si verò rursus non aliquid acceperit, Frater dixit solum.
Venalia enim etiam hæc verba. sed ego
Non volo Domine, non enim habeo [δόμεναι, id est,] dare.

Latino carmine.

Munere te accepto dominum fratremq́; vocabunt
Cuncti: vbi nil dederis vix mihi frater eris.
Magni emitur domini cognomen, & ægrè tenetur.
Ast ego quòd dominus, sum nemini dominus.

IN EOSDEM.

Eiusdem.

Ρῶ καὶ λάμβδα, μόνον κόρακας κόλακάς τι διΐςᾳ.
οὐκ οὖν αὐτὸ κόραξ βωμολόχος τι κόλαξ.
Τοὔνεκά μοι βέλτιςε τόδε ζῶον πεφύλαξο,
Εἰδὼς καὶ ζώντων τὸν κόλακας, κόρακας.

Latino carmine.

Rho lambdáque solùm κόλακες κόρακεςq; dirempti,
Cætera nil distant scurra κόλαξq; κόραξ.
Obseruandum igitur cautè hoc animal tibi, gnaro
Viuorum haud aliud quàm κόρακας, κόλακας.

IN MALOS.

Incerti autoris.

Φασὶ παροιμιακῶς, κἂν μῦς δάκοι ἄνδρα πονηρόν.
Ἀλλὰ τόδ' οὐχ οὕτω, φημὶ, προσῆκε λέγειν.
Ἀλλὰ δάκοι κἂν μῦς ἀγαθοὺς, καὶ ἀπράγμονας ἄνδρας
Τὸν δὲ κακὸν δεδιὼς, δήξεται οὐδὲ δράκων.

Interpret. ad ver.

Dicunt prouerbialiter [prouerbij loco] etiã mus momorde-
Sed hoc non sic, dico, conuenit dicere. (rit virum malum.
Sed momorderit etiam mus bonos & quietos viros.
Malum verò [virum] vitans, mordebit neque draco.

Latino carmine.

Ausus erit mordere malum vel mus, vetus hoc est
Verbum: sed longè res habet illa secus.
Innocuos audet vel mus mordere, nocentem
Tangere non audet territus ipse draco.

IN PARVVM.

Ammiani.

Τὸν μικρὸν Μάκρωνα θέρους κοιμώμενον εὑρὼν
Εἰς τρώγλην μικροῦ τοῦ ποδὸς εἵλκυσε μῦς.
Ὃς δ᾽ ἐν τῇ τρώγλῃ ψιλὸς τὸν μῦν ἀποπνίξας,
Ζεῦ πάτερ, εἶπεν, ἔχεις δεύτερον ἡρακλέα.

Interpret. ad ver.

Paruum Macronem æstate dormientem inueniens,
In foramen per paruum pedem traxit, mus.
Is verò in foramine exilis murem cùm occidisset:
Iupiter pater, ait, habes alterum Herculem.

Latino carmine.

Pumilio cùm fortè Macron sub sole cubaret,
Mus pede non magno traxit in antra virum.
Qui simul atque suis tantum colliserat hostem
Viribus. En ego nunc Hercules alter, ait.

IN HOMERVM.

Iuliani διαλογικῶς.

[a] Χῖος ἔφυς; [b] οὔ φημι. [a] τί δαί, Σμυρναῖος; [b] ἀπαυδῶ.
[a] Κύμη δ᾽ ἢ Κολοφὼν πατρὶς Ὅμηρε σέθεν;
[b] Οὐδετέρη. [a] Σαλαμὶς δὲ τεὴ πόλις; [b] οὐδ᾽ ἀπὸ ταύτης
Ἐξέφυν. [a] ἀλλ᾽ αὐτὸς λέξον ὅπῃ γέγονας.
[b] Οὐκ ἐρέω. [a] τίνος ἦρα; [b] πέπεισμ᾽ ὅτι τἀτρεκὲς εἰπὼν,
Ἕξω τὰς ἄλλας ἄμμιν, ἀπεχθομένας.

Interpret. ad ver.

[a] *Chius natus es?* [b] Nego. [a] *Quid? Smyrnaus?* [b] *Inficior.*
[a] *Cuma igitur aut Colophon, patria tua[est] Homere?*
[b] *Neutra.* [a] *Salamis ergo, tua[est]ciuitas?* [b] *neq; ab hac*
Ortus sum. [a] *Ipse igitur dicito vbi natus sis.* Non

b *Non dicā.* a *Cuius rei [causa?]* b *persuasus sum quod verū*
Habeo cæteras nobis infensas. *(si dixero,*

Latino carmine.

a *Chius ès?* b *Haud equidē.* a *Smyrnæus es?* b *Hinc quoq; non*
a *Cuma tibi aut Colophon, Mæonide patria est?* *(sum*
b *Neutra.* a *Quid? es Salamine satus?* b *Salaminius haud*
a *Ipse ergo patriam confiteáre tuam.* *(sum.*
b *Non faciam.* a *Cur non?* b *Ex qua me cunq; fatebor*
Ecce mihi infensæ tum fuerint reliquæ.

IN EVNDEM.

Eiusdem.

Ἑπτὰ ἐρίδμαίνουσι πόλεις διὰ ῥίζαν Ὁμήρου,
Κύμη, Σμύρνα, Χίος, Κολοφῶν, Πύλος, Ἄργος Ἀθῆναι.

Interpret. ad ver.

Septem rixantur vrbes propter originem Homeri,
Cyme, Smyrna, Chius, Colophon, Pylus, Argos, Athenæ.

Latino carmine.

Vrbes esse suum septem rixantur Homerum,
Cyme, Smyrna, Chius, Colophon, Pylus, Argos, Athenæ.

DIOGENES CROESVM RIDET.

Incerti autoris.

Ἐλθὼν εἰς ἀΐδην ὅτε δὴ σοφὸν ἤνυσε γῆρας
Διογένης ὁ κύων, Κροῖσον ἰδὼν ἐγέλα.
Καὶ στρώσας ὁ γέρων τὸ τρίβώνιον ἐγγὺς ἐκείνου,
Τοῦ πολὺν ἐκ ποταμοῦ χρυσὸν ἀφυσαμένου,
Εἶπεν, ἐμοὶ καὶ νῦν πλείων τόπος. ὅσσα γὰρ εἶχον,
Πάντα φέρω σὺν ἐμοὶ Κροῖσε. σὺ δ' οὐδὲν ἔχεις.

Interpret. ad ver.

Veniens in orcum quando sapientem confecit senectutem
Dioge-

Diogenes canis [cynicus] Crœsum videns ridebat.
Et sternens senex palliolum tritum prope ipsum,
Qui multum ex flumine aurum hauserat,
Ait, mihi & nunc amplior locus. Quæ enim habui
Omnia fero mecum Crœse. tu verò nihil habes.

Latino carmine.

Effigiem rex Crœse tuam ditißime regum
Vidit apud manes Diogenes Cynicus.
Constitit vtq; procul solito maiore cachinno
Concussus, dixit, quid tibi diuitiæ
Nunc prosunt regum rex ô ditißime? cùm sis
Sicut ego solus, me quoque pauperior.
Nam quæcunque habui mecum fero, cùm nihil ipse
Ex tantis tecum Crœse feras opibus.

IN PARCVM.

Nicandri.

Ἐχθὲς ἀπάγχεσθαι μέλλων Δείναρχος ὁ φείδων,
Γλαῦκε, δι' ἓξ χαλκοῦς δύσμορος οὐκ ἔθανεν.
Ἓξ χαλκῶν ἦν γὰρ τὸ σχοινίον· ἀλλ' ἐδυσώνει,
Εὔωνον ζητῶν ἄλλον ἴσως θάνατον.
Τοῦτο φιλαργυρίας δεινῆς ὅρος· ὅς γ' ἀποθνήσκων,
Γλαῦκε, δι' ἓξ χαλκοῦς δύσμορος οὐκ ἔθανεν.

Interpret. ad ver.

Heri cùm se strangulaturus esset Dinarchus ille parcus,
Glauce, ob sex nummulos infelix non mortuus est.
Sex enim nummulorũ erat restis. Sed licitãdo grauabatur
Vilẽ [.i. vilis pretij] q̃rens aliã fortasse mortẽ. (tãti emere.
Hoc illud [est] auaritiæ tetræ terminus, eum qui moriebatur [.i. cui certum erat mortem sibi inferre]

Glauce,

Glauce, propter sex nummulos infelicem mortuum nō esse.

Latino carmine.

Nectere cùm vellet laqueum Dinarchus auarus,
Illi obolus cœpit nectere, Glauce, moram.
Namque obolus laquei pretium fuit. ille licetur,
Haud tanto: & , Mors hæc vilior (inquit) erit.
Vltima auaritiæ meta hæc: qui mortis amore
Ardeat, illi obolum nectere posse moram.

IN EVNDEM.

Palladæ.

Πλοῦτον μὲν πλουτοῦντος ἔχεις, ψυχὴν δὲ πένητος.
Ὦ τοῖς κληρονόμοις πλούσιε, σοὶ δὲ πένης.

Latino carmine.

Diuitias locupletis habes, inopis tibi mens est,
O miser hæredi diues, inopsq́; tibi.

IN TANTALI IMAGINEM.

Galli.

Οὗτος ὁ πρὶν μακάρεσσιν συνέστιος, οὗτος ὁ νηδὺν
πολλάκι νεκταρέου πλησάμενος πόματος,
Νῦν λιβάδος θνητῆς ἱμείρεται. ἡ φθονερὴ δὲ
κρᾶσις, ἀεὶ χείλευς ἐστὶ ταπεινοτέρη.
Πῖνε λέγει τὸ τόρευμα. καὶ ὄργια μάνθανε σιγῆς.
Οἱ γλώσσῃ προπετεῖς ταῦτα κολαζόμεθα.

Interpret. ad ver.

Hic qui prius conuiua beatis, hic qui ventrem
Sæpe nectareo impleuit potu.
Nunc guttam mortalem desiderat: inuida verò
Mixtio [lympha] semper labro est humilior.
Bibe ait sculptile, & arcana disce silentij.
Lingua præcipites hæc perpetimur.

Latino carmine.

Hic conuiua prius Superûm, cui nectaris almi
Impleta est auidè sæpius ingluuies.
Hic guttam nunc poscit aquæ mortalis, at imis
Defugit à labris inuida lympha viri.
Hæc monet effigies; legum bibe gnare tacendi,
Has superis pœnas garrula turba damus.

IN MVTILATOS.

Philippi.

Πηρὸς, ὁ μὲν, γυίοις, ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ὄμμασιν· ἀμφότεροι δὲ
Εἰς αὑτοὺς τὸ τύχης ἐνδεὲς ἠράνισαν.
Τυφλὸς γὰρ λιπόγυιον ἐπωμάδιον βάρος αἴρων,
Ταῖς κείνου φωναῖς ἀτραπὸν ὠρθοβάτει.
Πάντα δὲ ταῦτ᾽ ἐδίδαξε πικρὴ πάντολμος ἀνάγκη,
Ἀλλήλοις μερίσαι τοὐλλιπὲς εἰς ἔλεον.

Interpret. ad ver.

Mancus hic quidē [erat] pedibus, ille verò oculis: ambo aūt
In se [mutuo] fortunæ defectum [.i. quod deerat fortunæ
vitio, vel culpa] erogarunt.
Cæcus enim defectum pedibus superhumerale onus portās,
Illius verbis viam conficiebat rectà incedendo.
Omnia autem hæc docuit acerba, quæ audet omnia, neces-
Sibi inuicē partiri q̄ deerat, ad misericordiam. (sitas,

Latino carmine.

Hic oculis, pedibus captus sed & ille, rependunt
Fortuna inuectam nec minus inde vicem.
Fert humeris claudum cæcus, claudusq́ vicißim
Signat voce regens & moderatur iter.
Indiga sic natura iubet, durumq́ necesse,
Alternas tetrica lege subire vices.

ERRA-

ERRATA.

PAg. 6. in margine, lege συζεύγνυμαι. ibid. versu 2. συνεζεῦχθαι. ver. 11. ὑμέτερον. pag. 9. v. 10. Ἰβήρων. 12. v. 13. τυγχάνειν. 15. v. 15. ἑξῆς. 20. v. 10. φωλεῶν. 25. v. 16 te. 26. v. 7. σύνοικος. 27. v. 9. ἄθλιον. ibid. v. 15. nos. 28. v. 13. συντεθέντος. 30. v. 6. ἀσαλεῖν. ibi. v. 15. κἂν εἰ. ibi. v. 16. αἰτιῶτό πς, ὅτι. v. 17. ὅσα. 32. v. 6. ὡς. 33. v. 9. ἐσθῆ. v. 18. δέξασθαι. 34. v. vlt. τέτλιγα. 40. v. 6. σῶν. v. 9. πνὴς. v. 12. οἶδ'. 41. v. 15. με. 42. v. 10. formidolosa. 43. v. 2. ἀντιλέγειν. 46. v. 4. ἡμετέραν. v. 10. διαῤῥυόντα. 49. v. 20. θάτερον. 50. v. 7. ἐπαινεῖται. 55. v. 6. ὅτι. v. 9. ἐκαθεύσαμεν. v. 10. θίασος. ita plerunq; scribitur. 57. v. 19. προσφθέγγομαι. 59. v. 3. ἐᾶσαι. 60. v. 13. ἀήττητος. v. 20. σοῦ. 69. in marg. λυπέω. 70. v. 22. ὀλίγα. 72. v. 16. φασιν. in marg. ἵσημι. v. vlt. leta. 75. v. penult. αἰχμῶνς. v. 15. λῦσον. 77. in marg. ἀπολείπω. 78. in marg. Liberum. v. 21. αἰσχρὰς. 22. ἧττον. 81. v. 12. δυνηθέντες. 84. v. 3. γράμμασιν. 86. v. 3. δημοσιεῦσαι. 102. v. penul. οἰκείαν. 103. v. 8. permotus. 104. v. 3. ἤδη. 108. v. 7. μένειν. 109. v. vlt. συμμετρεῖσθαι. 112. v. 3. χαρίσασθαι. 114. v. 3. πάνυ. 117. v. 18. αὐτῇ 118. v. 1. φανήτω. v. 4. ἀνθρώπων. 119. v. 16. πλείονος. 122. v. 9. impertias. 148. v. vlt. scripsit. 155. v. 17. ἐπεσάλθαι. 158. v. 7. προσέτηυσε. 167. in marg. νεανιεύομαι. 181. v. 14. συγγίνωσκε. 186. v. 3. ἵν'. 188. v. penult. ἰατρικῆς. 190. v. vlt. λυπηρῶν. 205. v. vlt. τῇ μακροθυμίᾳ. 206. v. 9. περαιτέρω. 223. v. 1. ἵν'. 238. v. 16. ἐπίσκοπον. 263. v. vlt. πρᾶγμα. 267. v. 20. ἡμᾶς. 270. v. 20. μέτρῳ. in mar. συζάω. 278. v. 16. ὦ. 289. v. penul. ὑμᾶς. 291. v. 11. autem. 293. v. 13. νένευκας. 299. v. 6. ἐρημίαν. v. 18. προεστηκότες. 309. v. vlt. nec. 318. εἶσιν. ibid. ὀξυτέρῳ.

FINIS.

